

Förslag till Ålands budget för år 2021

Innehåll

Lantrådet har ordet	5
Vi ställer inte in, vi ställer om	5
Allmän motivering.....	6
Detaljmotivering - Verksamhet	41
100 Lagtinget.....	42
101 Lagtinget	43
111 Lagtingets kansli	44
112 Lagtingets övriga utgifter	45
120 Landskapsrevisionen	46
130 Ålands delegation i Nordiska rådet	47
200 Landskapsregeringen och regeringskansliet	48
200 Lantrådet och ministrarna	48
210 Regeringskansliet.....	49
212 Digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen	52
215 Kommunikationsverksamhet.....	52
220 Främjande av jämställdheten.....	53
225 Främjande av integration	55
230 Valkostnader.....	56
240 Brand- och räddningsväsendet.....	57
250 Personalarbete och arbetsmiljö	57
252 Serviceverksamhet	59
260 Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter	59
265 Konsumentskydd	62
270 Radio- och TV-verksamhet	62
280 Lagberedningen.....	63
300 Finansavdelningens förvaltningsområde	65
300 Allmän förvaltning	66
380 Pensioner och pensionsavgifter	67
390 Gemensamma förvaltningskostnader	70
400 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde	72
400 Allmän förvaltning	73
410 Övriga sociala uppgifter.....	74
420 Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	75
430 Allmän miljövard	77
440 Naturvard	77
450 Vattenförsörjning och vattenvård	79
460 Cirkulär ekonomi	80
470 Miljöhälsovård.....	81
500 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde	83
500 Allmän förvaltning	84
505 Biblioteksverksamhet	86
510 Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	86
511 Kultur- och kulturmiljöförvaltning.....	87
515 Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott.....	89
516 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	89
535 Utbildningsverksamhet	90
540 Ålands museum	93

600 Näringsavdelningens förvaltningsområde	96
600 Allmän förvaltning	97
610 Näringslivets främjande	98
615 Främjande av livsmedelsproduktion	100
621 Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2014-2020	101
640 Främjande av skogsbruket	102
650 Jakt- och viltvård.....	103
670 Främjande av fiskerinäringen	104
700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde	105
700 Allmän förvaltning	106
710 Planläggnings- och byggnadsväsendet.....	107
720 Samhällsteknik.....	108
740 Ålandstrafiken	110
745 Oljeskydd	110
750 Kostnader för sjötrafik.....	111
760 Kostnader för väghållning.....	113
8 Myndigheter samt fristående enheter	115
820 Ålands statistik- och utredningsbyrå	115
822 Datainspektionen	117
823 Ålands energimyndighet.....	119
825 Ålands polismyndighet	120
826 Ålands ombudsmannamyndighet	123
827 Lotteriinspektionen	125
831 Upphandlingsinspektionen.....	127
840 Ålands hälso- och sjukvård	128
848 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet	133
850 Högskolan på Åland	137
851 Ålands folkhögskola.....	140
852 Ålands musikinstitut.....	142
855 Ålands gymnasium.....	144
856 Ålands sjösäkerhetscentrum	146
860 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	148
865 Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp	151
870 Fordonsmyndigheten	153
871 Rederiverksamhet	155
872 Vägunderhållsverksamhet.....	156
873 Verkstad och lager	157
Detaljmotivering - Överföringar	158
100 Lagtinget.....	159
112 Lagtingets övriga utgifter	159
200 Landskapsregeringen och regeringskansliet	160
230 Valkostnader.....	160
232 Understödjande av politisk verksamhet.....	160
240 Brand- och räddningsväsendet.....	160
270 Radio- och TV-verksamhet	161
300 Finansavdelningens förvaltningsområde	162
330 Landskapsandelar och stöd till kommunerna	162
340 Särskilda understöd, lån och investeringar	163
350 Penningautomatmedel.....	163
400 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde	165
410 Övriga sociala uppgifter.....	165

415 Kommunernas socialvårdsområde	166
420 Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	167
440 Naturvård	167
445 Penningautomatmedel för social och miljöverksamhet	168
450 Vattenförsörjning och vattenvård	168
460 Cirkulär ekonomi	169
500 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde	170
502 Studiestöd	170
510 Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	170
515 Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	171
516 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	172
520 Landskapsandelar och stöd för grundskolan	173
600 Näringsavdelningens förvaltningsområde	175
610 Näringslivets främjande	175
615 Främjande av livsmedelsproduktion	177
621 Europeiska Unionen - ERUF och ESF	179
623 Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling, EJFLU	182
625 Europeiska Unionen - Europeiska havs- och fiskerifonden, EHFF	185
640 Främjande av skogsbruket	187
650 Jakt- och viltvård	187
670 Främjande av fiskerinäringen	188
700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde	189
715 Bostäder och byggande	189
720 Samhällsteknik	190
747 Övrig trafik	192
751 Kostnader för sjötrafik	192
8 Myndigheter samt fristående enheter	194
860 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	194
Ofördelad minskning överföringskostnader	196
889 Återförda anslag	196
Detaljmotivering - Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter	197
890 Skatter och avgifter av skattenatur, inkomster av lån och finansiella poster	198
890 Skatter och inkomster av skattenatur	198
892 Finansiella poster	200
893 Avskrivningar, nedskrivningar och justeringsposter	202
Detaljmotivering - Investeringar, lån och övriga finansinvesteringar	203
100 Lagtinget	204
9111 Lagtingets kansli	204
200 Landskapsregeringen och regeringskansliet	205
9212 Digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen	205
9252 Serviceverksamhet	205
300 Finansavdelningens förvaltningsområde	206
9340 Särskilda understöd, lån och investeringar	206
9350 Penningautomatmedel	207
9390 Gemensamma förvaltningskostnader	207
400 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde	208
9440 Naturvård	208
500 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde	209
9540 Ålands museum	209
600 Näringsavdelningens förvaltningsområde	210
9621 Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2014 - 2020	210

9640 Främjande av skogsbruket	210
9670 Främjande av fiskerinäringen	210
700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde	211
9745 Oljeskydd	211
9750 Kostnader för sjötrafik.....	211
9760 Kostnader för väghållning	212
8 Myndigheter samt fristående enheter	214
9825 Ålands polismyndighet	214
9840 Ålands hälso- och sjukvård	214
9848 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet	215
9850 Högskolan på Åland	215
9855 Ålands gymnasium.....	216
9856 Ålands sjösäkerhetscentrum	216
9860 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	216
9870 Fordonsmyndigheten	216
Finansieringslån	217
Bilagor	
Bilaga 1: Sifferstat.....	1
Bilaga 2: Utveckling och hållbarhet i budgeten.....	1
Bilaga 3: Inflyttning och integration ur ett könsperspektiv.....	1
Bilaga 4: Fullmakter i budgetförslag år 2021.....	1
Bilaga 5: Årsverken budgetförslag år 2021	1
Bilaga 6: Återstående reservationsanslag	1
Bilaga 7: Teknisk information om budgetförslaget	1

Lantrådet har ordet

Vi ställer inte in, vi ställer om

Sällan har ett år varit så svårt att förutse som år 2021. Pandemin har med kraft som en svallvåg svept över världen. De öppna frågorna är många och komplexa. Kommer pandemin att fortgå? Hur djup och långvarig blir den ekonomiska svackan? Och, kanske viktigast av allt, kommer vi att orka vänta? Orkar vi vänta på en mer normal vardag trots att slutdatum och effekterna på individ- och samhällsnivå inte är kända? Så många frågor. Så få svar.

Det ekonomiska läget för Åland är svårt. Att det offentliga Ålands utgifter är för höga i förhållande till inkomsterna är inget nytt och har tidigare gått att korrigera över tid. Det nya ekonomiska systemet som sätts i kraft från januari år 2021 är i högre utsträckning beroende av ett starkt näringsliv, ett näringsliv som just nu är satt under hård press och som följd i färg av detta medfört en historiskt hög arbetslöshet.

Även självstyrelsesystemet har utmanats under pandemin - främst vad gäller behörighetsfördelning och svenska språket. Under året behöver analysarbetet intensifieras, positionerna klargöras och behörighetsfördelningen fastslås en gång för alla.

En kris ruskar om men ger också nya möjligheter. Människan är snabb och anpassningsbar när så krävs. Pandemin tvingade oss att tänka om och tänka nytt. Distansarbete som tidigare varit möjligt för ett fåtal blev fort inte bara en möjlighet utan snarare ett måste för att överhuvudtaget få arbetet att löpa. Det ger den offentliga sektorn en möjlighet till modernisering av den egna förvaltningen. Genom digital mötesteknik öppnas världen upp för en allt större grupp människor där kunskap och innovationsförmåga är avgörande, inte bosättningsort.

Visionen om ett hållbart Åland står fast. Pandemin har förändrat våra liv på fler än ett sätt men det betyder inte per automatik att det nya normala behöver vara sämre. Att vara bosatt på en ö är inte längre en begränsande faktor utan snarare en möjlighet till tryggt kvalitetsboende, en möjlighet som kan locka till inflyttning.

Vi möter framtiden tillsammans och satsar på utbildning, sysselsättning och på hållbara energilösningar både för den enskilda och för industrin.

Tillsammans ska vi gå stärkta ur krisen.

Veronica Thörnroos

Lantråd

Till Ålands lagting

Allmän motivering

EN SJÄLVSTYRELSE I RÖRELSE

Den parlamentariskt sammansatta Ålandskommittén år 2013 avlämnade sitt betänkande den 16 juni år 2017. Den 20 mars år 2018 färdigställdes den s.k. Jääskinen arbetsgruppens slutrapport. Under oktober 2018 konstaterades i samförstånd med Finlands regering att arbetet med revisionen måste få mer tid. I och med detta har arbetet fortsatt.

Av statsminister Sanna Marins regeringsprogram framgår bland annat följande: *”Ålands självstyrelse ska utvecklas och värnas om i gott samarbete med Åland. Reformen av Ålands självstyrelse fortsätter. Samordningen av Ålandsfrågor ska utvecklas. Fungerande kontakter på svenska mellan statsförvaltningen och landskapets självstyrelse ska garanteras. Ålands möjligheter att påverka i EU-ärenden ska säkerställas. Under regeringsperioden utarbetas en strategi för Åland med konkreta förslag på hur kunskaperna om Åland ska stärkas och utvecklas inom statsförvaltningen, och därtill ska det säkerställas att resurserna är tillräckliga. I samband med 100-årsjubileet för självstyrelsen ska Ålands självstyrelse lyftas fram internationellt såsom ett exempel på en lyckad och framgångsrik självstyrelselösning”.*

Ett nytt ekonomiskt system träder ikraft den 1 januari år 2021 som innebär att den ekonomiska politik som bedrivs på Åland kommer att inverka på självstyrelsens finansiering. Dessutom fungerar det nya systemet mer oberoende i förhållande till reformerna i Finland. Även den justering av avräkningsgrunden som landskapsregeringen och Finlands regering överenskommit om ser ut att kunna träda ikraft den 1 januari år 2021.

Totalrevisionen av självstyrelselagen återupptogs under våren 2020. Framförallt har arbetet kretsat kring självstyrelselagens förhållande till grundlagen, reglering av gemensamma resurser, införande av ett övertagandesystem gällande lagstiftningsbehörighet samt vissa andra självstyrelsepolitiskt viktiga frågor så som en språkbestämmelse som garanterar att enbart bestämmelser eller föreskrifter på svenska gäller på Åland. Det är viktigt att i en kommande självstyrelselag säkerställa att ett system för övertagande får ett materiellt innehåll som även fungerar i praktiken. Särskilt förhållandet till grundlagen och regleringen av de gemensamma resurserna är av stor vikt för landskapsregeringen.

Det är även av största vikt att utveckla verktygen som finns inom ramen för nuvarande självstyrelselag. Lagstiftningen inom lagtingets behörighetsområden ska vara uppdaterad och av god kvalitet och förvaltningen ska ha tillräckliga möjligheter att skapa lösningar som är anpassade till det åländska samhället.

Det svenska språket och självstyrelsen

Det svenska språkets ställning är en av grundpelarna för självstyrelsen. Garantier för bibehållandet av det svenska språket var en förutsättning för Ålands statstillhörighet då Ålandsfrågan avgjordes på 1920-talet.

Det svenska språkets ställning på Åland stadgas i självstyrelselagen men utmaningarna består i att säkerställa att det går att leva och arbeta på svenska på Åland, även i ett allt mer finskspråkigt Finland. Det är därför viktigt att säkerställa att alla anvisningar, regelverk, obligatoriska utbildningar för olika yrkeskategorier med mera finns tillgängliga på svenska.

I statsminister Sanna Marins regeringsprogram anges att: *”Alla statliga anvisningar och föreskrifter ska utfärdas också på svenska till den del som de också gäller Åland. Därtill ska ett språkpolitiskt program utarbetas”*. Landskapsregeringen har för avsikt att delta i arbetet med ett språkpolitiskt program eftersom språksituationen i Finland har betydelse för Åland. Landskapsregeringen ser det som en självklarhet att statliga anvisningar och föreskrifter som ska gälla på Åland måste utfärdas på svenska. I självstyrelselagsrevisionen är detta en central fråga.

Landskapsregeringens språkråd har en viktig funktion som ett forum för värnandet av det svenska språket på Åland. Under året ska språkrådets uppgifter ses över.

Åland ska uppfattas som ett öppet samhälle där språk är en tillgång, samtidigt som de som saknar kunskaper i finska inte får exkluderas från högre befattningar. Landskapsregeringen avser att föra en dialog om hur det åländska språkskyddet ska värnas.

Ålands externpolitik

Den bristande hanteringen av Ålands autonomi under rådande pandemi, har åter aktualiserat behovet av att förstärka Ålandskontoret i Helsingfors. Försöket att utse kontaktpersoner vid ministerierna med ansvar för åländska ärenden har inte fungerat i önskad omfattning.

Landskapsregeringen kommer under år 2021 att utreda hur en förstärkning av resurserna bäst kunde nyttjas i det allt viktigare externpolitiska arbetet främst riktat till de finska ministerierna. Under år 2021 avser landskapsregeringen att åter aktualisera behovet av att det i anslutning till statsministerns kansli finns en tjänsteman med ansvar och befogenhet att samordna hanteringen av åländska frågor inför statsrådets beslutsfattande.

I väntan på att Finland uppfyller regeringslöftet om att Åland ska tillförsäkras en egen plats i EU-parlamentet fortgår intressebevakningen i första hand via specialrådgivaren vid Finlands EU-representation och ett informellt nätverk av EU-parlamentariker. I samråd med lagtingets självstyrelsepolitiska nämnd kommer landskapsregeringen fortsätta utreda möjligheterna att med hänvisning till Ålands särställning yrka på observatörsstatus för en åländsk representant vid EU-parlamentet.

Ålands ambitiösa utvecklings- och hållbarhetsagenda har väckt internationellt intresse. Agendan tilldelades EU:s European Sustainability Award år 2019, i kategorin för samhällen upp till 100.000 personer. Åland får återkommande inbjudningar att delta i diskussioner och event inom olika internationella organisationer med fokus på hållbar utveckling. Det är en viktig arena för Åland att synas internationellt och skapa nya och viktiga nätverk och kontakter.

Ålands polismyndighet

För den åländska polisen har bristen på vidareutbildning på svenska i Finland nått en situation som är alarmerande och som därför kräver särskilda insatser från landskapsregeringens sida. Som exempel kan nämnas att av de cirka 160 kurser som idag erbjuds som distansstudier via s.k. e-learning finns enbart tre kurser att tillgå på svenska. Eftersom Ålands polismyndighet med stöd av överenskommelseförordning sköter betydande uppgifter som egentligen hör till rikets polismyndigheter finns det skäl att tillsammans med inrikesministeriet tillsätta en gemensam arbetsgrupp i syfte att trygga tillgången på vidareutbildning och utbildningsmaterial på svenska. I arbetsgruppens uppdrag bör även ingå att utgående från nämnda förordning se över kostnadsfördelningen, gemensamma datasystem, former för operativt samarbete och skötseln av åländska utlänningsärenden.

Näringsrätten och jordförvärvsskyddet

Landskapsregeringen har under år 2020 inlett den i regeringsprogrammet utlovade och behövliga moderniseringen av de delar av nationalitetsskyddet som är kopplade till näringsrätten och jordförvärvsskyddet. En arbetsgrupp arbetar med stöd av en politisk referensgrupp med uppgörande av förslag till ny näringsrättslag och revidering av lagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd. Avsikten är att lagförslagen förs till lagtinget under våren 2021. Landskapsregeringens utgångspunkt är att även den nya näringsrättslagen ska antas med kvalificerad majoritet av lagtinget.

EKONOMISK POLITIK

År 2020 var året då alla ekonomiska prognoser slog fel. Både globalt och lokalt för Åland sprack alla kalkyler på grund av covid-19. I stället för att leverera en omställningsbudget till lagtinget måste landskapsregeringen lägga allt fokus på att hantera de ekonomiska konsekvenserna på Åland av pandemin som drabbade hela världen.

Finansåret 2020 inleddes med ett underskott i grundbudgeten om 15 miljoner euro exklusive upplösning av reserveringar. Inberäknat icke budgeterade behov av utveckling inom sådana områden som exempelvis digitalisering, jämställda löner och hållbarhet uppgick sannolikt det verkliga underskottet till minst 20 miljoner euro. Coronapandemin innebar en mycket stor ekonomisk utmaning för Åland. En försämrad världsekonomi och restriktioner i syfte att bekämpa viruset medförde konsekvenser som resulterat i kraftigt minskade intäkter. Samtidigt ökade kostnaderna historiskt mycket. En nyckelvariabel som återger såväl intäktsbortfallet som kostnadsökningen är arbetslöshetstalet, som högst, i maj, låg på 13,4 procent. Antalet arbetslösa och permitterade var som mest uppe i 2.046 personer.

Ålandsdelegationen har hittills i år fattat beslut om minskning av förskottet på avräkningsbeloppet för innevarande år om cirka 27,7 miljoner euro samt en negativ slutavräkning för år 2019 om 2,9 miljoner euro. Utöver detta har såväl skattegottgörelsen för skatteår 2018 som lotteriskatten för skatteår 2019 blivit lägre än budgeterade belopp, vilket innebär minskade skatteinkomster om sammanlagt cirka 31,9 miljoner euro. Samtidigt har landskapsregeringen hittills i år levererat fyra tilläggsbudgeter för att hantera Ålands situation i den pågående coronapandemin. De budgeterade utgifterna har i och med dessa fyra tilläggsbudgeter ökat med ca 35 miljoner euro.

Sammantaget betyder detta att budgetunderskottet för år 2020 i dagsläget torde ligga på drygt 80 miljoner euro enbart för landskapets del. Till detta ska läggas att även den ekonomiska situationen i våra kommuner ser mycket mörk ut. Bedömningen är att kommunerna sammantaget under år 2020 kommer att visa ett underskott i storleksordningen 10 miljoner euro. Det offentliga Åland bedöms således i dagsläget visa ett underskott på drygt 90 miljoner euro för detta år.

Nuläget

Ålands statistik och utredningsbyrå (ÅSUB) offentliggjorde den 9 oktober sin senaste ekonomiska översikt. Nedan följer ett kortare sammandrag från denna rapport:

Allmänt om det ekonomiska läget

Globalt

Den pågående pandemin har slagit mycket hårt mot världsekonomin, men framför allt mot tjänste- och turismbaserade ekonomier som den åländska. Globalt förefaller den amerikanska ekonomin se ut att återhämta sig snabbare än den europeiska. BNP-nedgången i år väntas enligt de senaste prognoserna landa kring fyra procent, vilket följs av en lika stor procentuell uppgång år 2021. För Eurozonens del förefaller tillväxtutsikterna vara pessimistiska. Enligt ECB:s huvudscenario kommer BNP minska med åtta procent för att sedan växa med fem procent under år 2021. Detta skulle innebära att Eurozonens BNP år 2021 är nästan sex procent lägre än vad som förväntades innan coronakrisen.

Den finländska ekonomin

Den finska ekonomin har klarat pandemin relativt väl så här långt, men utsikterna är negativa både på kort och lång sikt. Den finländska BNP-tillväxten hade redan innan coronakrisen börjat bromsa in. Fjolårets BNP-tillväxt uppgick till 1,1 procent. I år väntas BNP sjunka med nära fem procent, för att sedan endast delvis återhämta sig år 2021. Nästa års BNP-nivå väntas ligga ungefär två procent under 2019 års nivå. Den finska industriproduktionen sjönk minst av alla EU-länder under det andra kvartalet. Industrin hade välfyllda orderböcker med långa leveranstider då pandemin slog till, vilket mildrade fallet. Sedan mars har dock orderingången minskat kraftigt, vilket gör att återhämtningen ser ut att bli tuff. Med tanke på den låga investeringsviljan och svaga exportutsikterna bedömer Finlands bank att det är den privata konsumtionens återhämtning som kommer att stå för det mesta av tillväxten det kommande året.

Den svenska ekonomin

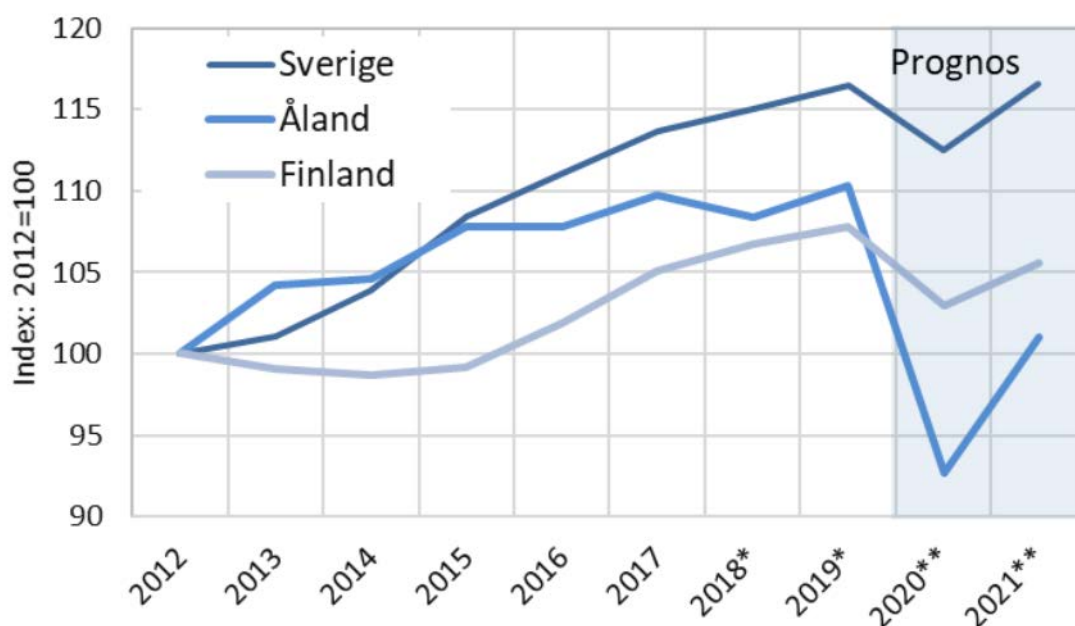
Sverige var innan pandemin inne i en avmattningsfas, och BNP tillväxten år 2019 var endast 1,3 procent. Pandemin innebär den försiktiga avmattningen ersatts av ett ras. Konjunkturinstitutets senaste prognos pekar på en minskning av BNP på 3,4 procent i år, följt av en partiell återhämtning på 3,5 procent under år 2021. BNP-fallet under det första halvåret var större än i Finland, men ändå mindre än i många andra länder. Olika prognosinstitut gör olika bedömningar av huruvida Sverige eller Finland kommer att se det största tillväxttappet då år 2020 summeras, men bägge länder ser oavsett ut att klara året bättre än många andra europeiska länder. Arbetslösheten låg i juli på 8,9 procent, vilket är en ökning med 2,0 procentenheter jämfört med juli 2019. Den svenska regeringens budgetproposition för år 2021 präglas av en mycket expansiv finanspolitik.

Den åländska ekonomin

Åland har lidit betydligt mer under pandemin än vad Finland totalt sett gjort. Medan industrins relativt måttliga nedgång har begränsat det finska produktionstappet, har den servicetunga åländska ekonomin lidit svårt. Prisökningen på Åland följer i regel utvecklingen för hela Finland, men har sedan början av år 2019 legat under den finska nivån (i genomsnitt 0,5 procentenheter). Under pandemin har skillnaderna ökat och var i juli över en procentenhet. Restriktionerna har dock påverkat möjligheten att beräkna tillförlitliga mått på

inflation. Hittills i år ligger den genomsnittliga inflationen på -0,4 procent på Åland. Inflationen beräknas i år bli -0,2 procent. Detta kan jämföras med prognosen för Finland som är +0,4 procent. BNP-tillväxten på Åland nådde 1,8 procent år 2017, som är det senaste året som vi har färdigställda siffror för. Enligt våra preliminära beräkningar för år 2018 minskade BNP då med 1,3 procent, för att sedan öka 1,8 procent år 2019. ÅSUB:s prognos anger att nedgången i det privata näringslivet är drygt tjugo procent, medan den offentliga sektorn växer med knappa tre procent år 2020, vilket resulterar i en tillväxtprognos för hela BNP på -16 procent. Detta följs av en ökning på nio procent nästa år.

BNP-volymtillväxten 2012–2021 för Åland, Finland och Sverige. Volymindex, år 2012=100.

Källor: ÅSUB, SC, SCB, egna beräkningar.

*Preliminära beräkningar.

**Prognoser från Finansministeriet, Konjunkturinstitutet, samt ÅSUB.

Befolkningsutvecklingen på Åland bedömer ÅSUB utgående från preliminära uppgifter att i år blir en ökning motsvarande 120–170 personer, vilket skulle vara något under genomsnittet för perioden efter år 2000. Det ansträngda ekonomiska läget på Åland väntas dämpa inflyttningen i höst, samtidigt som det sker en ökning av utflyttning då människor söker arbete eller studier utanför Åland. Samma krafter väntas begränsa befolkningstillväxten väsentligt nästa år, särskilt om kringliggande ekonomier har en tydligt snabbare återhämtning än Åland.

Det relativa arbetslöshetstalet har de senaste åren legat kring 3,5 procent. Pandemiutbrottet innebar ett abrupt slut på detta och som högst låg arbetslösheten i maj på 13,4 procent. Under sommaren minskade sedan arbetslösheten och låg i september på 10,0 procent. Ungdomsarbetslösheten låg i maj och juni på 21 procent, och har sedan dess sjunkit till 10,5 procent i september. Arbetslösheten väntas fortsätta sjunka långsamt framöver, och de prognostiserade årsmedeltalen är 9,5 procent för år 2020 och 7 procent år 2021.

Coronapandemin utgör fortsättningsvis en stor utmaning för den offentliga sektorn. En försämrad världsekonomi och restriktioner i syfte att bekämpa viruset har medfört

konsekvenser och resulterat i minskade intäkter samtidigt som kostnaderna ökat. En nyckelvariabel som återger såväl intäktsbortfallet som kostnadsökningen är arbetslöshetsstalet, som för tillfället ligger på en väldigt hög nivå.

Den enskilt största orsaken till den nuvarande ekonomiska situationen är restriktionernas påverkan på passagerarrederierna. Nöjesresande mellan Finland och Estland var under sommaren fritt, vilket syns i snabbt förbättrade passagerarsiffror. De fortsatta karantänskraven gentemot Sverige har dock tyngt trafiken mellan Finland och Sverige under hela perioden. Rederierna har under året mottagit stöd från landskapsregeringen, samt betydande ersättningar från Försörjningsberedskapscentralen (FBC) för delar av sin trafik. Inom fraktsjöfarten har problemen förvärrats markant och utsikterna för den globala ekonomin och internationell handel gör att ÅSUB:s förväntningar för segmentet är pessimistiska under kommande år. Den ledande internationella indikatorn för tankertrafik (Worldscale) har sedan april sjunkit kraftigt för frakter på Nordsjö- och Östersjöhamnar. Hittills ligger årets indikatornivå i nivå med motsvarande period under det svåra verksamhetsåret april 2017-mars 2018.

Omsättningstillväxten för hela transportbranschen återspeglar nergången inom sjöfarten. Branschen har inte haft någon reell omsättningstillväxt under de senaste åren och pandemin vi nu upplever innebär en extrem påfrestning på branschen.

Hotell- och restaurangbranschen är den bransch som tillsammans med sjöfarten lider hårdast av den pågående situationen. Under årets första åtta månader har hotellen haft 72.500 övernattningar, vilket jämfört med samma period år 2019 innebär en minskning om 57 procent. Om man jämför omsättningsminskningarna så har hotellen tappat över hälften av sin omsättning medan restaurangerna tappat ungefär en tredjedel av sin omsättning. Branschens samlade omsättning minskade med 47 procent under årets första halva. För hela år 2020 räknar branschen med en 45 procentig minskning.

De största segmenten inom den åländska handelsbranschen är dagligvaruhandel och partihandel med livsmedel och dryck (bland annat till rederierna). Den brokiga sammansättningen av handelssegment har under första halvåret minskat sin omsättning med sju procent, och väntas minska med åtta procent för hela år 2020.

Bankerna skiljer sig från ekonomin i stort och uppvisar mycket goda resultat för det första halvåret 2020. De massiva penningpolitiska åtgärder som satts in har gjort att börsen redan återhämtat sig från vårens kollaps och de omfattande stödpaketet riktade mot näringslivet har inneburit att riskerna för kreditförluster minskat. Även den åländska försäkringsverksamheten har uppvisat positiva resultat för årets första halva. Pandemin förväntas inte kortsiktigt påverka resultatet, men i likhet med bankerna finns stor osäkerhet på lite längre sikt.

Omsättningen inom byggsektorn har de senaste åren varit mycket ojämn och påverkats kraftigt av ett antal större projekts aktuella faser. Under årets första halva minskade omsättningen med sju procent, men kopplingen till pandemin är oklar, eftersom omsättningen var oförändrad i både maj och juni. För hela 2020 räknar beräknas omsättningen minska med fem procent.

Den åländska livsmedelsindustrin domineras av ett fåtal större företag. Enligt registerdata steg omsättningen med tre procent under det första halvåret, och vår prognos visar på en minskning om en procent för hela år 2020.

För primärnäringarnas del kan det konstateras det åländska lantbruket dras dock med långvariga lönsamhetsproblem.

Källa: Ekonomisk översikt hösten 2020 (ÅSUB 2020:4)

Nuläget för landskapets ekonomi

Av de i tilläggsbudgeterna budgeterade tilläggsutgifterna om 35,9 miljoner euro har per den 19 oktober cirka 18,6 miljoner euro använts. Till största delen utgörs dessa kostnader av stödåtgärder till näringslivet, kostnader hos ÅHS, sysselsättningsfrämjande åtgärder samt överföringar till kommunerna.

Landskapsregeringens bedömning är att dessa åtgärder haft avsedd effekt och därmed bidragit till att lindra coronapandemins verkningar på Åland för både befolkningen och näringslivet. Beträffande stödet till de åländska kommunerna är det ännu för tidigt att utvärdera vilken effekt stödet haft och i vilken mån fördelningen varit ändamålsenlig. Möjligen kan en sådan utvärdering göras efter det att beskattningen för år 2020 slutförts och kommunernas slutliga skatteintäkter för året kan konstateras.

Likviditetsmässigt har landskapet i mitten av oktober en kassa på drygt 67 miljoner euro exklusive fastighetsverket. Under första halvan av oktober har förskottet på avräkningen inbetalats. En bidragande orsak till denna förhållandevis goda likviditet är även att landskapsregeringen för närvarande innehåller betalning av internhyror om 7,5 miljoner euro för det andra och det tredje kvartalet till följd av ett lägre likviditetsbehov än förväntat hos fastighetsverket. Landskapsregeringen avser att under år 2021 låta göra en översyn av strukturen för internhyrorna.

Således har landskapet trots utmaningarna hittills klarat av att hantera den ekonomiska situationen utan upplåning. Som framgår nedan kommer upplåning knappast att kunna undvikas under kommande år. För att undvika långsiktig framtida upplåning måste budgetekonomin så fort som möjligt sättas i balans genom att anpassa kostnadskostymen till kommande intäktsnivåer.

Åland har alla förutsättningar att klara av även den här ekonomiska krisen. Dock är vi beroende av att samhällshjulen åter börjar snurra så att tillväxten kommer igång och skatteintäkterna börjar flyta in. Det åländska samhället har inte råd att stängas ner ytterligare. Landskapsregeringen anpassar därför alla stöd och andra åtgärder så att hela näringslivet och hela Åland så snabbt som möjligt ska återhämta sig från de negativa effekterna av coronapandemin.

Det kan inte nog understrykas att det nya ekonomiska systemet som träder ikraft vid årsskiftet gör det extra viktigt att starta om det åländska samhället och stimulera tillväxten i åländska företag för att öka skatteavräkningen.

År 2021 – ett år för återhämtning och stimulans av ekonomin

Coronapandemins utmaningar har i hög grad påverkat utformningen av budgetförslaget för år 2021. Det går inte i dagsläget att bedöma vilka ytterligare åtgärder en utdragen coronapandemi kan kräva under nästa år. Lika svårt är det att bedöma de kommande inkomstnivåerna.

I ett sådant läge behöver samhället stabilitet och stimulans. Landskapsregeringens viktigaste uppgift det kommande året är att skapa denna trygghet för ålänningarna. Att upprätthålla samhällsfunktionerna, stimulera näringslivet och därmed upprätthålla sysselsättningen är därför fokusområden för den ekonomiska politiken i denna budget. Landskapsregeringen kommer under året att på olika sätt försöka öka den åländska tillväxten samtidigt som man avser att särskilt gynna

sådan tillväxt som utgående från en helhetsbedömning anses hållbar i enlighet med Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda. Under året prioriteras investeringar som skapar arbetsplatser.

Av samma orsaker kommer fördelningen av medel från Ålands Penningautomatförenings verksamhet till tredje sektorn att under år 2021 bibehållas på samma nivå som för år 2020, 15 miljoner euro.

Balanseringen av den offentliga ekonomin är en uppgift som landskapsregeringen anser vara nödvändig och högt prioriterad. Därför kommer också stor restriktivitet att gälla på alla områden inom förvaltningen.

Budgetförslaget för år 2021 uppvisar ett underskott på knappt 19,9 miljoner euro i resultaträkningen. Betydande orsaker till detta underskott är: ökade personalkostnader till följd av avtalsenliga löneökningar, ökade kostnader för Ålands hälso- och sjukvård, arbetsmarknadsunderstöd och ny lagstiftning för landskapsandelar.

Resultaträkning landskapsregeringens förslag till budget för år 2021			
Konto	Utfall 2019	Grundbudget 2020	Budgetförslag 2021
Försäljningsintäkter	9 313 360	9 607 645	8 908 800
Avgiftsintäkter	9 400 228	9 316 225	6 822 000
Erhållna bidrag	2 273 275	975 400	798 140
Övriga verksamhets intäkter	1 460 258	1 007 730	918 400
Verksamhetens intäkter	22 447 121	20 907 000	17 447 340
Personalkostnader	-104 223 613	-109 353 194	-111 629 194
Köp av tjänster	-53 118 598	-53 470 968	-55 839 569
Material och förnödenheter	-19 831 566	-18 916 344	-18 526 419
Övriga verksamhetskostnader	-23 835 461	-25 676 495	-25 888 159
Verksamhetens kostnader	-201 009 237	-207 417 000	-211 883 341
Pensionsintäkter	17 700 000	19 100 000	20 275 000
Pensionskostnader	-35 076 941	-37 260 000	-38 736 000
Pensionsintäkter och kostnader	-17 376 941	-18 160 000	-18 461 000
Överföringar från EU	3 454 873	4 176 000	5 662 000
Återbetalningar av överföringar	42 429	55 000	60 000
Övr ink o kap överf	235 528	393 000	393 000
Intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar	3 732 830	4 624 000	6 115 000
Undervisning, kultur och idrott	-11 471 549	-12 106 000	-17 807 000
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-38 917 017	-40 088 000	-40 624 000
Arbetsmarknad	-225 882	-330 000	-2 700 000
Bostadsproduktion	-422 015	-250 000	-450 000
Primärnärings	-10 255 780	-11 680 000	-12 411 000
Övrigt näringsliv	-5 040 504	-6 227 000	-6 996 000
Allmänna stöd	-18 555 908	-18 361 000	-16 996 000
Övriga inkomst- och kapitalöverföringar	-6 706 147	-9 029 000	-8 857 000
Kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar	-91 594 802	-98 071 000	-106 841 000
Verksamhetsbidrag	-283 801 030	-298 117 000	-313 623 000
640011 Avräkningsbelopp	244 550 990	250 147 000	188 567 000
640031 Skattegottgörelse	11 745 093	8 100 000	13 000 000
640032 Skatteavräkning			68 700 000
640041 Återbäring av lotteriskatt	12 583 018	12 500 000	9 500 000
640042 Mediaavgift			2 330 000
640051 Apoteksavgifter	661 621	740 000	800 000
Skatteinkomster	269 540 722	271 487 000	282 897 000
Ränteintäkter	1 232 225	666 000	480 000
Övr finansiella int	27 897 138	46 149 000	20 745 000
Räntekostnader	-33 007	-11 000	-162 000
Övr finansiella kost	-229 563	-166 000	-520 000
Finansiella intäkter och kostnader	28 866 794	46 638 000	20 543 000
Årsbidrag	14 606 485	20 008 000	-10 183 000
Av- och nedskrivningar	-9 032 467	-10 000 000	-9 855 000
Extraordinära poster	183 269		
Räkenskapsperiodens resultat	5 757 287	10 008 000	-20 038 000
Reserveringar	-7 810 170	-19 840 000	160 000
Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-2 052 883	-9 832 000	-19 878 000

Finansiering

I dagsläget är det mycket svårt att prognosticera den framtida inkomstnivån. Ålandsdelegationen har den 24 september fastställt ett förskott på sammanlagt 268.167.000 euro. Av detta utgör avräkningsbeloppet ca 188,6 miljoner euro, medan skatteavräkningen utgör 79,6 miljoner euro.

ÅSUB bedömer i den ekonomiska översikten från hösten 2020 att skatteavräkningsbeloppet år 2021 förväntas uppgå till knappt 69 miljoner euro, av vilket ca 5 miljoner euro utgörs av den halverade lotteriskatten för år 2021.

Landskapsregeringens bedömning är försiktig och ligger nära ÅSUB:s bedömning. Detta beroende på att ÅSUB i sin prognos beaktat åländska förhållanden avseende ekonomiska nyckeltal. Landskapsregeringen har därför beaktat 68,7 miljoner euro i skatteavräkning nästa år.

Utöver detta beräknas enligt förhandsuppgifter om beskattningen för år 2019 att landskapsregeringen ska erhålla skattegottgörelse om 13,5 miljoner euro. Även till denna del har landskapsregeringen tillämpat en försiktighetsprincip och beaktat 13 miljoner euro. Lotteriskatten för år 2020, vilken erhålls under år 2021, beräknas uppgå till 9,5 miljoner euro.

Det är skäl att hålla i minnet att inkomsterna rörande skattegottgörelsen för skatteåret 2019 och lotteriskatten för år 2020 är att betrakta som temporära, då de hänför sig till det gamla ekonomiska systemet som upphör vid årsskiftet. Dessa båda inkomstslag betalades nämligen i det gamla ekonomiska systemet in i efterskott, medan landskapsregeringen i det nya ekonomiska systemet erhåller förskott på både lotteriskatten och den nya skatteavräkningen. Under år 2021 uppstår på grund av detta en "puckeleffekt" av dessa inbetalningar i och med att landskapsregeringen får såväl förskott i det nya ekonomiska systemet och efterskott från det gamla systemet. Till viss del kan denna effekt även uppstå år 2022 då skattegottgörelse för skatteåret 2020 erhålls. Bedömningen i dagsläget är dock att eventuell skattegottgörelse för skatteåret 2020 kommer att bli ganska liten.

Som framgår sist i detaljmotiveringen under rubriken "Finansieringslån" bedöms likviditeten under år 2020 minska så att saldot vid årsskiftet kan vara -5 miljoner euro och år 2021 minska med ytterligare 42 miljoner euro. Utöver detta behöver landskapet ha en likviditetsberedskap om 20 miljoner euro. 10 miljoner euro har slutligen beaktats för oförutsedda idag inte kända poster. Det bedöms således att landskapet behöver en fullmakt för att uppta finansieringslån under år 2021 så att de totala finansieringslånen vid utgången av år 2021 högst kan uppgå till 77 miljoner euro.

Landskapsregeringen avser att under år 2021 lämna ett lagförslag om ändring av Landskapslag (2012:69) om landskapets finansförvaltning för att möjliggöra nettobudgetering av landskapets finansieringslån.

EU:s facilitet för återhämtning och resiliens

Syftet med EU:s återhämtningsfond är att främja unionens ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning genom att förbättra återhämtningsförmågan i medlemsstaterna, lindra krisens sociala och ekonomiska konsekvenser samt stödja den gröna och digitala omställningen. Enligt förslaget till EU-rättsakt om återhämtningsfonden måste en medlemsstat för att kunna få finansiering från fonden senast den 30.4.2021 lägga fram en nationell plan för återhämtning och resiliens som även omfattar en reform- och investeringsagenda för de kommande fyra åren. Enligt kommissionens förordningsförslag bedöms Finland ur återhämtningsfonden kunna erhålla bidrag om högst ca 2,2 miljarder euro.

Landskapsregeringen och riksmyndigheterna har efter samråd i enlighet med 59b § 2 mom. självstyrelselagen för Åland, överenskommit om en fördelningsnyckel för beräkning av det belopp som ska utgöra Ålands andel av det bidrag som kan allokeras till Finland. Denna fördelningsnyckel

kommer att baseras på aktuell befolkningsandel, d.v.s. 0,54 procent. Uppskattningsvis bedöms således Ålands andel av bidrag från återhämtningsfonden uppgå till ca 12 miljoner euro.

Arbetet med att utforma förslag till åländska reform- och investeringsprojekt som sedan ska behandlas av Europeiska kommissionen har påbörjats. Landskapsregeringen avser därför att ännu under år 2020 återkomma till lagtinget med ett meddelande angående detta arbete. Utöver detta avser landskapsregeringen att i början av år 2021 återkomma till lagtinget med ett förslag till budgetering av och begäran om nödvändiga fullmakter för förverkligandet av den åländska återhämtningsplanen.

Ersättning för covid-19 kostnader från Finland

Ur statsrådets protokollsanteckningar från juni 2020, i samband med behandlingen av statens fjärde tilläggsbudget, framgår att de kostnader som covid-19 krisen orsakat Åland ska utredas och att det under hösten ska beslutas om att ersätta Åland för kostnader utöver de normala. Ålands landskapsregering har i ett brev till statsrådet i september 2020 begärt en redogörelse över hur detta ska förverkligas och ställt sig till förfogande för en dialog.

Särskilda bidrag

Enligt självstyrelselagen ska Åland beviljas särskilda bidrag om det sker väsentliga rubbningar i samhällsekonomin eller i händelse av naturkatastrof, kärnkraftsolycka, oljeutsläpp och liknande.

Landskapsregeringen kommer under år 2020 att ansöka om särskilt bidrag för de kostnader som stormen Alfrida orsakade samhällsfunktioner och samhällskritisk infrastruktur i början av år 2019.

När det gäller coronapandemin kommer landskapsregeringen att söka särskilt bidrag år 2021 för kostnader och intäktsbortfall från år 2020 som inte ersatts på annat sätt av staten. Särskilda bidrag har aldrig tidigare aktualiserats och det finns inte någon tillgänglig praxis från Ålandsdelegationen. I och med övergångsbestämmelser i självstyrelselagen kopplade till det nya ekonomiska systemet kommer samma regler att gälla för situationer hänförliga till år 2020 som enligt nu gällande 51 § självstyrelselag.

En ekonomi i balans

Landskapsregeringen gör bedömningen att coronapandemin kommer att påverka den åländska ekonomin negativt under flera år. Återhämtningen kommer högst sannolikt att ta längre tid för den åländska ekonomin än vad den gör för exempelvis Finland och Sverige. Detta beroende på att den för Åland viktiga sjöfarten, och då speciellt nöjesresandet, samt den landbaserade besöksnäringen hör till de absolut hårdast drabbade branscherna. Förhoppningen är ändå att situationen för det åländska näringslivet ser bättre ut från och med år 2022.

Landskapsregeringen kommer att inleda en nödvändig och omfattande balansering av landskapets budgetekonomi. Den temporära "puckeleffekten" på drygt 20 miljoner euro finns inte längre år 2022, vilket innebär att budgetunderskottet för det året ifall ingenting görs riskerar att försämrats väsentligt i förhållande till det budgeterade underskottet år 2021.

För att uppnå ett årsbidrag som täcker avskrivningarna behöver det budgeterade resultatet förbättras med cirka 30 miljoner euro jämfört med det budgeterade resultatet för år 2021, och möjligen ännu större belopp jämfört med det befarade budgetläget år 2022. Det rör sig om ett såpass stort strukturellt underskott att det kommer att kräva genomgripande förändringar i samhällsservicen för att uppnå detta mål. Det kommer också att ta tid att uppnå denna balans, sannolikt flera mandatperioder. Som jämförelse har man i Finland skjutit fram regeringens målsättning om att få de offentliga finanserna i balans från år 2023 till år 2030. Om intäkterna i

samhällsekonomin, framför allt skatteintäkterna, inte långsiktigt kan ökas så är den enda vägen ut ur det strukturella underskottet att minska utgifterna.

Därför kommer inledningsvis strikta budgetramar för år 2022 att lämnas i samband med en tilläggsbudget i mars-april 2021. I samband med arbetet med tilläggsbudgeten inleds det strategiska arbetet med att behovspröva och effektivisera den offentliga servicen. För att klara av den omställningen behövs digitalisering, samordning, omstruktureringar, effektiviseringar och hård prioritering av serviceutbudet.

För att få verksamheterna effektivare måste den offentliga verksamhetens samhällsuppdrag omdefinieras och ett flerårigt arbete inleds för att uppnå denna omställning. Servicenivåerna, d.v.s. den kvalitet som ska levereras, måste ställas i relation till kostnaderna. Utgående från detta kan verksamhetens effektivitet mätas. Resultatmätning och -mål införs därefter på samtliga verksamheter i den offentliga förvaltningen för att på detta sätt förbättra verksamheternas effektivitet. Den offentliga verksamheten kan även, på de områden där det bedöms vara möjligt, konkurrensutsättas genom att införa utmanarrätt. Samtidigt genomförs samordning i de verksamheter där större helheter skapar driftsfördelar och effektivare förvaltning. Landskapsregeringen betonar vikten av att ekonomiska kalkyler och bedömningar alltid ska ligga till grund för planerade reformer. Till exempel ska digitalisering inte bara underlätta och förenkla för förvaltning och medborgare utan också leda till inbesparingar.

Även tredje sektorns verksamheter kommer att beröras av pandemins effekter. En genomlysning av verksamheterna inom tredje sektorn som erhåller stöd ur penningautomatmedel kommer att göras inför tilläggsbudgeten i mars-april med intentionen att hitta en långsiktigt hållbar nivå. Detta eftersom de medel som finns att fördela till tredje sektorn framöver kommer att vara på en lägre nivå än i dagsläget.

Landskapet och kommunerna

Vid lagstadgade organisatoriska förändringar som i huvudsak tangerar kommunerna och dess verksamheter ska kommunernas ekonomiska situation tas i beaktande.

Landskapsregeringen avser att lägga fram lagförslag som åter gör det möjligt för kommunerna att inleda förhandlingar om frivilliga samgåenden av två eller flera kommuner. I enlighet med regeringsprogrammet föreslås att lagen om en kommunreform på Åland upphävs. Den s.k. kommunstrukturlagen justeras bland annat i fråga om de understöd som kommunerna har rätt att erhålla som kompensation för de merkostnader som följer av ett samgående. Landskapsregeringen kommer aktivt tillhandahålla processtöd till kommunerna för att underlätta de frivilliga processerna.

Landskapsregeringen fortsätter under år 2021 det arbete som i enlighet med budgeten för år 2020 redan inletts för att skapa ett underlag för vilka kriterier och regler som ska gälla när en kommun befinner sig i ekonomisk kris. Avsikten är att lagstiftningen om kriskommuner ska träda ikraft under år 2021.

Landskapsregeringen kompenserar till viss del kommunerna för olika ändringar i statsbudgeten som påverkar kommunernas skatteinkomster. Landskapsregeringen avser att höja grundavdraget från 3.100 euro till 3.500 euro och år 2021 kompensera kommunerna med ca 725.000 euro. Samtidigt avskaffas det åländska arbets- och pensionsinkomstsvdraget i beskattningen för år 2021.

Kommunernas andel av samfundsskatten föreslås vara fortsatt höjd med 10 procentenheter år 2021, vilket förväntas ge kommunerna ca 2,6 miljoner euro. Grundavdraget och kommunernas andel av samfundsskatten är åländsk behörighet.

Förslaget till statsbudget för år 2021 innehåller förändringar som påverkar de åländska kommunerna. Dessa är förändringar i den progressiva skatteskalen och arbetsinkomstavrdraget samt ändringar av beskattningen av anställningsförmåner. Ändringarna har en förväntad effekt på minskade skatteinkomster för kommunerna om ca 705.000 euro.

Landskapsregeringen förlänger det extra stöd om sammanlagt 100.000 euro per år som överförts till kommunerna för Medborgarinstitutet till att gälla även åren 2021-2022. I budgetförslaget ingår stöd till kommunerna för extra stödundervisning i svenska om sammanlagt 750.000 euro. samt stöd för grundskoleutbildning för andra än läropliktiga om 25.000 euro.

Skatteundantaget

Skatteundantaget är en förutsättning för en livskraftig åländsk ekonomi och för förmånliga transporter mellan Sverige, Finland och Estland via Åland. Samtidigt leder undantaget till att handel över den åländska gränsen med varor alltid är export och import, och de administrativa krav och tullförfaranden detta medför riskerar att påverka förutsättningarna för handelsflödena till och från Åland på ett negativt sätt. Under våren 2021 planerar tullen att nya elektroniska tullförfaranden ska börja tillämpas för import i enlighet med de krav som ställs i EU:s tullregelverk. Det är ännu inte helt klart på vilket sätt processen kring importförtullningen ska förändras över den nationella skattegränsen, och därmed hur de nya förfarandena kommer att påverka det åländska näringslivet och varuflödena över den åländska gränsen.

I syfte att underlätta handeln över den åländska gränsen utses en arbetsgrupp med representanter från Åland Post, näringslivet, finansministeriet och Tullen för att undersöka alla möjligheter att minska skattegränsens negativa verkningar

DEMOKRATI OCH BARNPOLITIK

FN:s barnkonvention, som gäller på Åland sedan år 1991, är utgångspunkten för barnens rättigheter. Barnpolitikens mål är att barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till utveckling, trygghet, delaktighet och inflytande. Barn och unga ska kunna utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar samt ha en möjlighet till en trygg uppväxt.

Beslut och åtgärder som har konsekvenser för barn ska, utgående från barnkonventionen, beakta barnrättsperspektivet. Barnrättsperspektiv ska genomsyra alla politikområden och verksamheter där barn berörs. Landskapsregeringens mål är att utveckla en tydlig barnstrategi vilket är en viktig komponent för att nå målen i utvecklings- och hållbarhetsagenda.

Möjligheten till inflytande och delaktighet är avgörande för att upprätthålla en tillit till det demokratiska systemet. Landskapsregeringen och övriga medaktörer i nätverket bärkraft.ax ordnade flera medborgardialoger under hösten 2020 och avser utveckla dessa forum under år 2021.

Landskapsregeringen fortsätter sitt långsiktiga och strategiska kommunikationsarbete för att öka transparensen och delaktigheten i landskapsregeringens verksamhet.

INTEGRATION

Åland behöver inflyttning för att säkerställa kompetensförsörjningen och för att upprätthålla ett bärkraftigt samhälle. Tillgång till information och integrationsfrämjande åtgärder i ett tidigt skede är avgörande för att komma in i det åländska samhället. Behov finns för bland annat kunskaphöjande åtgärder, flexibla utbildningsvägar, god validering och integrationsutbildning. Integrationsarbetet är sektoröverskridande och sker till stor del inom den ordinarie verksamheten i kommunerna, Kommunernas socialtjänst och landskapsregeringen. För det behövs aktiv rådgivning och en tydlig integrationspolitik.

Informationskontoret Kompassen upprätthålls och utvecklas under året för att ta vara på de resultat och metoder som tagits fram i EU-projektet "En säker hamn". Under projektets gång har landskapsregeringen, Ålands hälso- och sjukvård, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, kommuner och tredje sektorn tagit fram bättre rutiner och arbetssätt för flyktingmottagande och vidarebosättning. "En säker hamn" avslutas i mars år 2021.

Landskapsregeringen avser att uppdatera det integrationsfrämjande programmet under år 2021. Arbetet med att granska ersättningsförfarandet mellan riket och landskapet fortsätter.

JÄMSTÄLLDHET

Landskapsregeringens arbete för jämställdhet ska bidra till det övergripande målet att kvinnor och män ska ha samma makt och frihet att forma sina egna liv och bidra till samhällets utveckling.

Jämställdhet handlar om demokrati, inflytande och rättvis fördelning av makt och resurser. Det handlar också om att avskaffa alla former av våld mot flickor och kvinnor. Politisk, ekonomisk och social jämlikhet bidrar till uppfyllandet av alla dimensioner av hållbar utveckling. Genom kunskap och långsiktigt och målmedvetet jämställdhetsarbete integreras jämställdhet i varje verksamhetsområde.

Eftersom jämställdhet/ojämställdhet skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas måste ett jämställdhetsperspektiv finnas med i det dagliga arbetet. Könsuppdelad statistik är det viktigaste verktyget för att göra jämställdhetsanalyser eftersom statistiken synliggör flickors, pojkars, kvinnors och mäns behov, förutsättningar och livsvillkor.

En viktig del i förverkligandet av det övergripande jämställdhetspolitiska målet är att aktivt arbeta för nolltolerans mot våld i nära relationer. Mäns våld mot kvinnor i familjen är ett globalt samhällsproblem och kanske ett av de mest extrema exemplen på den obalans som råder i maktförhållandet mellan kvinnor och män. Det åländska samhället måste aktivt fortsätta arbetet för att skydda och stödja utsatta, vidta åtgärder gällande förövarna och syna de normer, attityder och värderingar som upprätthåller våldet.

En del av detta arbete är att garantera stöd åt dem som utsätts för våld i nära relationer. Landskapsregeringen avser se över lagstiftningen angående skyddshem för att möjliggöra att alla delar av ansvaret ligger hos en och samma myndighet, KST. Detta i enlighet med den lagstiftning som träder i kraft från och med år 2021 där helhetstänkande och stärkt samverkan mellan olika delar av servicekedjan är nyckelbegrepp i fråga om klientens intresse.

HBTQIA

Landskapsregeringen konstaterar att det finns behov av att öka kunskapen om hur hbtqia-personer (homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera, intersex-personer och asexuella) bemöts och uppfattar sin situation gällande inflytande och delaktighet i samhället. Det handlar om mänskliga rättigheter. Kompetenshöjande åtgärder behöver vidtas samtidigt med insatser och strategiskt arbete för att förhindra diskriminerande strukturer.

SOCIAL TRYGGHET FÖR ALLA

Målet för socialpolitiken är alla människors lika rätt till trygghet under livets alla skeden. Landskapsregeringen verkar för att alla ska ha tillgång till likvärdiga sociala omsorger och stödinsatser. I enlighet med LL (1993:71) om planering av socialvården antar landskapsregeringen årligen en socialvårdsplan som innehåller riktgivande mål och anvisningar till kommunerna för ordnandet av socialvården i landskapet under de fem följande åren. Landskapsregeringen avser att under år 2021 utvärdera socialvårdsplanen.

Landskapsregeringen följer kontinuerligt med pandemiläget och har beredskap att agera om situationen kräver det. De fortsatta följdverkningarna år 2021 är beroende av om epidemiläget förvärras eller blir utdraget. Detta kommer i så fall att ha påverkan på den service och de tjänster som socialvården omfattar.

Med tanke på de stora utmaningar socialpolitiken nu möter är omställningen mot åtgärder som i högre grad än nu kan hjälpa individer eller grupper snabbt och effektivt av största vikt. Här har såväl omorganiseringen av socialvården, ny lagstiftning samt utvecklande av tillgången till digitala alternativ stor betydelse.

Kommunernas socialtjänst (KST) inleder sin verksamhet den 1 januari 2021. Syftet med en samordnad socialtjänst är att främja en likvärdig service, en effektiv användning av resurserna, en samlad kompetens och en ökad specialisering inom personalen, en större integritet, en stärkt anonymitet och ett gott rättsskydd.

Under år 2020 har tillämpningsguider för både socialvårdslagen och äldrelagen tagits fram. På grund av epidemiläget har det varit möjligt att endast i begränsad utsträckning ordna informations- och fortbildningstillfällen. Därför finns det ett stort behov av dessa under år 2021. Den nya lagstiftningen omfattar socialvårdslag och de lagar som sammanhänger med den, äldrelag, lag om yrkesbehörighet inom socialvården samt klienthandlingslag. Den kompetensutveckling som krävs för verkställande av den nya socialvårdslagstiftningen är alltså omfattande. Landskapsregeringen stöder arbetet kring utveckling av myndighetssamarbetet i enlighet med den nya lagstiftningen.

Landskapsregeringen fortsätter utveckla lagstiftningen med beaktande av de utmaningar socialpolitiken och välfärdsmodellerna står inför. I det arbetet ingår bestämmelser om stärkt självbestämmanderätt, ny funktionshinderlagstiftning, ny klientavgiftslagstiftning samt lagstiftning angående elektroniska tjänster. Klientavgiftslagstiftningen förnyas med beaktande av att avgifter inom socialvården tas ut av såväl KST som kommunerna fr.o.m. år 2021 samt med beaktande av förhållandet mellan avgifter inom socialvården och hälso- och sjukvården. Förhållandet mellan avgifter inom öppenvård och avgifter för institutionsvård förnyas så att detta stöder målsättningen om utvidgade insatser i den tidiga delen av omsorgs- och vårdkedjan. Målet är en hållbar välfärd genom fokus på tidiga, förebyggande insatser, sektorsövergripande samarbete och ökad klientorientering bland annat genom nyttjande av välfärds- och annan teknik.

Landskapsregeringen bevakar det arbete som inletts på nationell nivå för att utveckla det sociala trygghetssystemet, liksom den nationella social- och hälsovårdsreformen vilken innebär att ansvaret för ordnande av socialvården överförs från kommun- till vårdområdesnivå.

Barn, familjer och vuxna

Utbildning och arbete är de viktigaste faktorerna för att minska social marginalisering. Målsättningen med den nya socialvårdslagstiftningen, med fokus på tidiga insatser och förebyggande socialt arbete, är att stärka individens egna resurser och möjligheter till försörjning. Fungerande samarbetsformer över sektors- och myndighetsgränserna är en förutsättning för att individen ska erhålla en heltäckande bedömning och behövliga åtgärder för att kunna vara aktiv och delaktig i samhället. Målet är också att stärka familjers egna resurser utifrån familjens behov, och med tanke på barnets bästa möjliggöra positiva förändringar på lång sikt genom tidiga stödinsatser.

Att vara informerad om sina rättigheter till stöd och service är en utmaning i vårt komplexa samhälle där servicen fortfarande är splittrad. Med fördel kan servicen även utvecklas digitalt som ett komplement till övriga serviceformer.

Landskapsregeringen följer utvecklingen av behovet av socialpolitiska åtgärder såsom t.ex. utkomststöd och allmänt bostadsbidrag. De förändringar och utmaningar som coronapandemin förorsakat på både kort och lång sikt i form av t.ex. isolering, arbetslöshet, distansundervisning och

begränsad åtkomst till service och stödåtgärder drabbar individer, familjer och samhälle. Det är av största vikt att upprätthålla samhällets stödfunktioner och serviceformer. Personer som inte tidigare varit i behov av samhällets stödsystem kan, på grund av t.ex. arbetslöshet och isolering, vara i behov av ekonomiskt stöd, sysselsättningsfrämjande åtgärder och stödåtgärder med tanke på individens och familjens psykosociala välbefinnande och psykiska hälsa. Genom utbildningsinsatser stöder landskapsregeringen implementeringen av den nya lagstiftningen, vilket bland annat omfattar förebyggande av psykisk ohälsa.

Äldre och äldreomsorg

Det är av stor betydelse att tjänster som utförs av socialvården och hälso- och sjukvården bildar en fungerande helhet där äldres välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig själv främjas. Fungerande samarbete mellan olika sektorer och myndigheter är av stor betydelse för att möta och tillgodose de äldres individuella behov av service och tjänster. Genom stärkta satsningar på förebyggande verksamhet, till exempel hembesök, som främjar välbefinnande och mångsidiga tjänster inom öppenvården kan mera resurskrävande omsorg och vård senareläggas.

Landskapsregeringens målsättning är att främja individuellt behovsanpassade socialvårds- och hälso- och sjukvårdstjänster av god kvalitet och med en jämlik servicenivå. Äldres känsla av ensamhet är ett växande samhällsproblem och i och med coronapandemin ökade känslan av ensamhet och oro bland äldre. Känslan av ensamhet är ofta kopplad till nedsatt psykiskt välbefinnande och andra besvär som ångslan, oro, ångest och sömnbesvär. Landskapsregeringen ser över möjligheten att stärka lagstiftningen angående digitala tjänster inom socialvården för att därmed bidra till utveckling av nya tjänster som är tillgängliga över hela Åland. För att undvika ett digitalt utanförskap bland äldre är det viktigt att även alternativ till de digitala tjänsterna finns.

Utvecklingen av servicestrukturen för äldre stöds förutom av äldrelagen också av socialvårdslagen. Landskapsregeringen har genom den nya socialvårdslagen skapat förutsättningar för flexibel avlastning för den som är närståendevårdare. En fungerande närståendevård där vårdare och vårdtagare erhåller behövliga tjänster främjar närståendevårdarens förmåga att hantera vardagen med den vårdbehövande.

Antalet äldre ökar i samhället. Det kommer att krävas allt mångsidigare tidiga åtgärder, öppenvårdstjänster och välfärdsteknologiska lösningar för att kunna möta olika servicebehov inom den äldre befolkningen. Äldre ska kunna leva aktiva liv och vara delaktiga i samhället. Möjligheten att i kommunen påverka beredningen av beslut som rör den äldre befolkningens levnadsförhållanden samt utvecklandet av service som är viktig för målgruppen fastställs i äldrelagen.

Antalet personer med demenssjukdom ökar i samhället och det finns ett behov av att samla kunskapen inom detta område för att bättre kunna erbjuda relevanta tjänster till både vård- och omsorgspersonal och till personer med demenssjukdom och deras anhöriga. Landskapsregeringen ställer sig positiv till kommunernas pågående arbete med att skapa ett kunskaps- och resurscentrum för demenssjukdom.

Målsättningen att allt fler äldre kan bo hemma förutsätter förutom fungerande öppenvårdstjänster, andra aktiviteter som stöder välbefinnandet, lätt tillgängliga tjänster som t.ex. fungerande butikservice och boendemiljöer som är anpassade för äldre och nya boendeformer. För att uppnå hållbara lösningar förutsätter det samarbete över olika områden såsom infrastrukturen, bostadspolitiken, kulturväsendet och tredje sektorn.

Tillgänglighet och funktionshindersservice

Landskapsregeringen vidtar åtgärder för att systematiskt förbättra tillgängligheten och livsvillkoren för alla i samhället oavsett funktionsförmåga. Coronapandemin och social distansering har på flera sätt begränsat tillgängligheten till olika samhällsfunktioner, serviceformer och stödfunktioner.

Möjligheten till människonära relationer och delaktighet i den sociala gemenskapen har påverkats, speciellt för de som tillhör en riskgrupp för covid-19.

Social distansering har bland annat lett till ett brådskande behov av utveckling av innovativa lösningar av service och stöd för olika ålders- och målgrupper samt omställning från att i många fall enbart erbjuda fysisk verksamhet till att även kunna erbjuda service och stödfunktioner digitalt. Utgångspunkten ska vara att den digitala offentliga servicen ska vara tillgänglig även för personer med olika funktionsnedsättningar. Hänsyn ska tas till att det finns individer och målgrupper som inte kan tillgodogöra sig service och stöd genom digitala lösningar vilket innebär att andra alternativ måste finnas för att trygga människonära relationer och delaktighet i den sociala gemenskapen. I samband med utvärdering av landskapsregeringens funktionshinderspolitiska åtgärdsprogram "Ett tillgängligt Åland" tas dessa faktorer i beaktande.

Den avsedda tidpunkten för utfasningen av finansiering med penningautomatmedel till 50 % för Fixtjänsts verksamhet skjuts upp med ett år i enlighet med skrivningen i tilläggsbudget 3 för år 2020.

Arbete mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel

Preventiva och hälsofrämjande insatser är viktiga för att förebygga risk- och missbruk av alkohol, narkotika, doping, tobak och spel (ANDTS). Ändamålsenliga vård- och stödinsatser behövs för att minimera skadeverkningar av rusmedel och spel.

Ett nytt politiskt program bereds som fastställer övergripande politiska målsättningar och som beskriver ansvarsfördelningen och strukturen för landskapets ANDTS-arbete i enlighet med delmålen i utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Coronapandemins effekter på rusmedels- och spelvanor i samhället uppmärksammas genom insatser för att öka kunskapsunderlaget. Landskapsregeringen fortsätter att stöda samordningsfokuserade och rusmedelsförebyggande insatser och att främja ansvarsfull alkoholserving.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Landskapsregeringens mål för hälso- och sjukvården på Åland är att främja förutsättningarna för en god hälsa hos befolkningen. Fokus ligger på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder. Den övergripande målsättningen med hälso- och sjukvården relateras till strategiskt utvecklingsmål 1.

Landskapsregeringen avser att ta fram en folkhälsostrategi för att befrämja befolkningens hälsa, förebygga sjukdom och bidra till ett långsiktigt hållbart och systematiskt folkhälsoarbete.

Coronapandemin väntas bidra till en ökning av den psykiska ohälsan på både kort och lång sikt. Därför är det angeläget att stärka den psykiska hälsan. Som en del av arbetet kommer förverkligande av programmet för suicidprevention att påbörjas där målsättningen är nollvision mot självmord. Landskapsregeringen ämnar även arbeta för att tillsammans med andra aktörer såsom ÅHS och tredje sektorn arrangera en seminarierie i syfte att ta ett samlat grepp gällande temat "psykisk ohälsa i coronans fotspår" och hur den psykiska hälsan kan främjas i olika grupper i befolkningen.

Barn och ungas välmående följs upp, planeras och koordineras med insatser för förbättrat välmående. Med resultaten i Hälsa i skolan- enkäten år 2019 som grund har en fördjupad analys påbörjats inom områdena sexuellt våld, psykisk hälsa och våld i familjen utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Efter att resultaten av analysen har sammanställts planerar landskapsregeringen att arrangera ett seminarium med målsättningen att komma fram till rekommendationer gällande eventuella åtgärder eller strategier för en förbättrad situation gällande dessa områden.

Inrättande av en lågtröskelmottagning för ungdomar ökar tillgängligheten och ger möjlighet att ge tidigt stöd och behandling. Tillgänglighet är speciellt viktig vid lindrig till måttlig psykisk ohälsa då tidiga insatser förebygger en fördjupad problematik. År 2020 påbörjades arbetet med att undersöka

möjligheten att etablera en lågtröskelverksamhet för ungdomar. Jämsides med detta undersöks även om det finns möjlighet att införa nya arbets sätt genom att utveckla digitala tjänster.

Enligt målsättningarna i tandvårdsprogrammet planeras ett system med begränsad tandvårdssedel riktat till dem som har rätt till hälsofrämjande besök för äldre. Syftet med tandvårdssedeln är att till ett bestämt värde erbjuda grundläggande undersökning inom privat eller offentlig tandvård. Fortbildningstillfällena som befrämjar god mun- och tandhälsa för äldre organiseras i samarbete med ÅHS:s tandklinik.

Landskapsregeringen har tillsatt en arbetsgrupp som under året kommer att utreda reglerna gällande medicinsk rehabilitering i vilket ingår att tydliggöra patientens rättigheter samt klargöra ansvarsfördelningen och gränsdragning mellan berörda parter och aktörer. Arbetsgruppens arbete ska ligga till grund för en förordning.

Ålands hälso- och sjukvård som myndighet präglas starkt i sin verksamhet även under år 2021 av den pågående coronapandemin. Eftersom ett vaccin dröjer upprätthåller ÅHS under år 2021 en beredskap som ska garantera ålänningarna en god och trygg vård. Beredskapen omfattar ett upprätthållande av den så kallade normala verksamhetsnivån och tjänsteutbudet samt en beredskap att mycket snabbt omvandla verksamheten så att vård kan ges till covidsjuka patienter.

Vid sidan av detta arbete fortsätter organisationen sin satsning på att effektivera verksamheten genom fem delområden:

1. Förändring av organisationsstruktur och organisationskultur
2. Kartläggning och granskning av ÅHS tjänsteutbud
3. Ökat arbetsvälbefinnande
4. Utveckling av vårdprocesser samt
5. Kartläggning/modernisering av stödfunktioner.

Stor vikt i utvecklingen läggs vid en modern organisation där tillgängligheten av servicen och nya arbets sätt genom digitalisering är i framkant. Målet är att allt utvecklingsarbete ska kopplas till mätbar effektivitet, bättre användning av personella resurser samt smidigare och smartare processer.

I samband med akuta sjukdomsattacker och olycksfall i skärgården kan persontransport till hamn eller helikopterplatta vara nödvändig. Transporten sköts då på ideell basis av personer från den frivilliga räddningstjänsten. Under året utreds möjligheterna för utbetalning av ersättning till dessa personer.

MILJÖ

Miljöarbetets övergripande målsättning är en ansvarsfull och hållbar användning av naturtillgångarna för att bevara naturen och livsbetingelserna för människan som en del av naturen. Miljöarbetet är därför en central del i förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Livskraftig natur

Den åländska naturen är mångfasetterad och rik tack vare de på många sätt gynnsamma och varierande klimatförhållandena och det insulära läget. Allt fler biotoper som förekommer på Åland idag är hotade och allt fler arter visar minskande populationstrender. Målsättningen för naturvården är att genom olika typer av biotopskydd och skyddsåtgärder för hotade och sårbara arter, bevara och återskapa biologisk mångfald i form av livskraftiga populationer av våra ursprungsarter såväl på land som i den marina miljön. Målsättningen är också att skydda både naturliga livsmiljöer och sådana artrika kulturmiljöer som har skapats av det traditionella jord- och skogsbruket. Det genetiska arvet som utgörs såväl av odlingsväxters vilda släktingar som av gamla varianter av dagens kulturväxter, är

en viktig del av den genetiska mångfalden och förutsättningarna för anpassningen till ett föränderligt klimat.

Minskningen av flera fågelarters populationsstorlek oroar. Det är av stor vikt att kunskapsläget ständigt uppdateras och att effektiva skyddsåtgärder vidtas för att stärka och säkerställa en god bevarandestatus. Predationstrycket på ejderstammen påkallar särskilt landskapsregeringens uppmärksamhet och arbetet med att ta fram en internationell s.k. AEWA-förvaltningsplan fortsätter. Landskapsregeringen inleder därför under året en pilotverksamhet vid ejderkolonin på Lågskår för att pröva metoder för att minska predationstrycket. Den kunskap och de erfarenheter som samlas in där kan med fördel vara vägledande för vilka skyddsåtgärder som vidtas på andra platser. Kartläggningen av och åtgärder mot spridningen av invasiva främmande arter i den åländska naturen är också en viktig del av arbetet för att bevara och skydda vår ursprungliga flora och fauna, både vad gäller livsutrymme och genetisk bas.

Genomförandet av Natura 2000-programmet har fortsatt prioritet, samtidigt som även andra viktiga områden behöver skyddas. Målsättningen är att på olika sätt skydda minst 10 % av kust- och havsområden både enligt konventionen om biologisk mångfald och Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda. Samtidigt utökas områden som är lämpliga för rekreation. Ett av fokusområdena är ett långsiktigt skydd för prioriterade skogsbiotoper, med beaktande av principerna för hållbart skogsbruk. Det är viktigt att arbeta med återskapande av olika biotoper med kritisk status. Exempelvis behövs restaureringsåtgärder i våtmarks- och biotoper som kräver traditionell skötsel. Utgående från inventeringar görs förvaltningsplaner för utvalda arter och biotoper för att bättre kunna vidta rätt skyddsåtgärder.

Rent vatten

Friskt vatten är vårt viktigaste livsmedel. Välmående hav och sötvatten bidrar med några av de viktigaste ekosystemtjänsterna. Förutom det ekologiska sambandet finns det en ekonomisk och social vinst i att ha friska vattenmiljöer. Det är viktigt att hantera vattenresurser på ett långsiktigt hållbart sätt, då de direkt påverkar levande organismers hälsa, livsmedelsproduktion och livsmedelssäkerhet. Samverkan, lokal samordning, information och kunskapsutbyte är mycket viktigt i arbetet för att nå en god vattenkvalitet.

Den pågående klimatförändringen medför utmaningar för vattenförsörjningen. Målsättningen är att anpassa vår vattenanvändning så att den sker inom naturens egna gränser.

Syftet med vattenvården är att uppnå god status och förhindra försämring i sjöar, grundvatten, kust- och havsområden. Centrala styrmedel är gällande förvaltningsplan och åtgärdsprogram för åren 2016-2021 som innehåller många åtgärder mot övergödning. En ny förvaltningsplan och nytt åtgärdsprogram antas senast i december 2021.

Under året slutförs arbetet med en ny modern vattenlag i dialog med berörda parter. Syftet är ett tydligt regelverk för att uppnå god status och främja en långsiktig hållbar utveckling. Att skydda alla befintliga och potentiella vattentäkter på ett adekvat sätt är den viktigaste åtgärden i arbetet med att skydda vattenresurser och att uppnå en hållbar vattenhushållning. Undersökning av och fastställande av de viktigaste grundvattenområdena är en viktig del av detta arbete. En hållbar vattenhushållning inbegriper också att säkerställa en översyn av de enskilda VA-lösningarna och att regelverk och lagstiftning kring VA och vattentjänster ses över liksom att främja ett fungerande VA-samarbete.

Det internationella samarbetet bedrivs genom deltagande i HELCOM:s arbete med ett nytt åtgärdsprogram för Östersjön, i den nordiska Hav- och kustarbetsgruppen samt genom deltagande i

internationella samarbetsprojekt. Ett nytt EU-projekt planeras med syfte att stöda en långsiktigt hållbar blå tillväxt och en ekosystembaserad förvaltning av havsområden, inklusive stöd till utveckling av havsbaserad vindkraft. Ett utvecklings- och innovationsprogram för hållbar fiskodling tas fram i samarbete med näringen. Inom ramen för arbetet med operativa programmet för fiskerinäringen och landsbygdsutvecklingsprogrammet utarbetas nya miljöåtgärder inklusive möjligheter till kretslopp inom vattenbruk och jordbruk.

Cirkulär ekonomi

Det är nödvändigt att använda de resurser som finns i omlopp på ett smartare sätt och inte ständigt förbruka nya material. Genom att använda resurserna bättre sparas både pengar och miljö. Nya arbetstillfällen och företag skapas i en cirkulär ekonomi när produkter repareras. Ett kretsloppstänkande minskar också kostnaderna för industrin och ökar jordbrukets produktionskapacitet. Det finns goda exempel på cirkulär ekonomi på Åland. Inom industrin sker det investeringar för att t.ex. öka recirkulering av vatten och näringsämnen. Återanvändning av produkter sker via både etablerade verksamheter och via populära forum på nätet. Offentlig sektor har stora möjligheter att påverka utvecklingen genom att ställa krav vid upphandling. Exempelvis kan krav ställas på längre livslängd, det vill säga att produkterna ska gå att reparera eller återanvända, krav på återvunna eller förnybara material samt krav på att miljö- och hälsofarliga ämnen ska undvikas. Under året ämnar landskapsregeringen inleda diskussioner med olika aktörer i syfte att ytterligare stärka förutsättningarna för cirkuläreconomiska lösningar. Under året revideras också landskapsregeringens avfallsplan.

Miljöhälsa

Miljöhälsovårdens övergripande målsättning är att garantera säkerhet och kvalitet för animaliska livsmedel, främja en god djurhälsa och välfärd genom övervakning och bekämpning av djursjukdomar. Under året avser landskapsregeringen inleda arbetet med en ny djurskyddslag för att tydliggöra regelsystemet för djurens välfärd. Övervakningen av varroakvalster på bin fortsätter med utökade provtagningar för att bevara landskapets varroafria status. Bekämpning av viral hemorrhagisk septikemi (VHS) i odlad fisk kommer att genomföras enligt Ålands utrotningsprogram för VHS och i samband med det planeras provtagningar under år 2021. Förekomsten av främmande ämnen i animaliska livsmedel såsom antibiotika, hormoner och färgämnen kommer att undersökas genom det årliga övervakningsprogrammet.

Landskapsregeringen ska utarbeta beredskapsplaner för bekämpning av smittsamma djursjukdomar som kan skapa allvarliga konsekvenser för samhället och i samband med det ska beredskapslagret upprätthållas. Det systematiska samarbetet kommer att vidareutvecklas mellan landskapsregeringen och Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, privata veterinärer samt andra myndigheter och aktörer för att garantera säkerhet och kvalitet för livsmedel, främja djurens hälsa och välfärd. Allmänheten informeras om risker med smittsamma djursjukdomar och zoonoser särskilt i samband med import av levande djur till Åland.

UTBILDNINGS- OCH KULTURPOLITIK

Kravet på hållbar utveckling omfattar även kunskapstriangeln i vilken forskning, utbildning och innovation utgör bärande begrepp. En integration mellan dem i utbildningssystemet genererar kunskapstillväxt som i tillämpad form stimulerar bland annat näringslivet. Landskapsregeringen har i det utbildningspolitiska programmet "Utbildning 2025" fokuserat på framtida utmaningar främst gällande hållbarhet, flexibilitet, digitalisering, jämställdhet och jämlikhet, entreprenörskap och integration.

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att de konstnärliga uttrycken kan utvecklas och stödjas genom åtgärder för att förmedla av konst och kultur när så många olika grupper som möjligt. Vid omställningen till ett hållbart samhälle visar kulturen på möjligheter att bana nya vägar framåt. Kulturen har dels ett egenvärde och dels en vägledande roll som ett medel för att uppnå social och ekologisk hållbarhet.

Barnomsorgen och grundskolan

Utbildning ska främja individens välmående och ge nödvändiga redskap för ett kontinuerligt lärande.

Samarbetet mellan barnomsorg och skola förstärks under året genom landskapsregeringens implementering av landskapslag (2020:32) om barnomsorg och grundskola som träder ikraft 1.1.2021. Barnomsorgen, förundervisningen och specialfritidsverksamheten överflyttas till utbildningsförvaltningen.

Barnomsorgen och skolan ska utgöra en trygg verksamhets- och undervisningsmiljö i vilken barns, elevers och studerandes välmående och trivsel stärks. Barnomsorgens och grundskolans huvudmän, kommunerna, har i uppgift att i enlighet med centrala styrdokument stöda flickors och pojkers välbefinnande.

Nya läroplaner för barnomsorgen och grundskolan tas i bruk. Ökad kunskap om det åländska samhället prioriteras. Läroämnet religions- och livsåskådningskunskap blir konfessionslöst och programmering införs. Flickors och pojkers individuella behov och förutsättningar, begåvning och olikheter ska beaktas i både omsorg, lek, undervisning och övrig verksamhet. Förmågan att tolka, producera och värdera olika teckenvärldar i olika miljöer (multilitteracitet) vid sidan av de mer traditionella basfärdigheterna och digital kompetens ska betonas i takt med elevernas ålder och mognad. Pedagogiska metoder som stöder lärandet med hjälp av digitala hjälpmedel undersöks, tas fram och utvecklas. Landskapsregeringen understöder implementeringen av den nya läroplanen genom att delta i finansieringen av tutorlärare.

För barn och elever med särskilda svårigheter ska stödåtgärder verkställas i ett tidigt skede. Flexibla undervisningsarrangemang och alternativa undervisningsformer stöder skolans möjligheter till individuella lösningar. Barnomsorgen och grundskolan ska underlätta nyanlända invånares integration i det åländska samhället. Förberedande utbildning i grundskolan och grundskoleutbildning för andra än läropliktiga utgör nya verksamhetsformer riktade till inflyttade eller personer som saknar avgångsbetyg från grundskolan för att förebygga utanförskap.

Gymnasienivån och vuxenutbildningen

Förändringar i omvärlden ställer krav på revidering av gymnasielagen. Unga och vuxna bör kunna antas kontinuerligt till en hel eller delar av en utbildning och avlägga olika typer av examen på gymnasienivå för att stärka sin kompetens för arbetsmarknaden. Utbildningsvägarna ska vara öppna och leda till anställningsbarhet eller studier på högre nivå. De ekonomiska förutsättningarna för studier på gymnasie- och högskolenivå ska ses över genom en revidering av studiestödslagstiftningen.

Myndigheten Ålands gymnasiums uppdrag är att kvalitetssäkra utbildningen efter grundskolan. Ålands yrkesgymnasiums uppgift är se till att den åländska arbetsmarknaden har tillgång till yrkeskunniga personer medan Ålands lyceums roll är att ge studeranden konkurrenskraftiga redskap för fortsatta studier vid universitet och högskolor. Ålands lyceum övergår till undervisning enligt ny läroplan där de individuella valmöjligheterna för studerande utökas genom att inriktningarna tagits bort. Ålands yrkesgymnasium är redan idag en viktig aktör i ordnandet av sysselsättande

utbildningsinsatser för arbetslösa eller permitterade men även privata utbildningsanordnare kan bli aktuellt framöver.

Ålands gymnasium ska upprätthålla och utveckla ett flexibelt utbildningsutbud som ska svara mot den framtida arbetsmarknadens mångfasetterade behov. En ny utbildningsinriktning inom vindkraft erbjuder en framtida utbildningsväg för i första hand vuxna med tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet. En flexibel vuxenutbildning för unga och vuxna är grundförutsättningar för den framtida kompetensförsörjningen i landskapet. Visioner kring samhällets framtida utbildningsbehov tas fram och det utbildningspolitiska programmet följs upp

Ålands folkhögskola är en betydelsefull aktör för ungas och vuxnas integration i samhället både som samhällsmedborgare och som arbetstagare. Ålands folkhögskola har en potentiell utvecklingsmöjlighet som bör utredas under år 2021.

Högskolan på Åland

Högskolan på Åland ska fungera som motor för Åland, dess näringsliv och offentliga sektor genom sina utbildningar och sitt forsknings- och utvecklingsarbete. Under året förstärker högskolan sin roll som motor genom en utvecklingsenhet med uppgift att initiera, koordinera och samordna olika utvecklingsprojekt och samprojekt med olika partners inom forskning, utveckling och innovation. Med ett fokuserat utvecklingsarbete finns goda möjligheter att erhålla extern finansiering.

Högskolan har en viktig funktion i att tillgodose självstyrelsens behov av kunskap och kompetens på högre nivå. Kunskapstillväxten ska stärka näringslivet och utveckla samhället i en hållbar riktning. Högskolans styrkeområden ligger såväl inom den tekniska och digitala sidan som inom tjänste- och serviceproduktion. Den öppna högskolan ska erbjuda fullgoda möjligheter för ålänningar till fortbildning och kompetenshöjande utbildning genom bland annat öppna utbildningsvägar.

Högskolan bedriver yrkesinriktad utbildning som efterfrågas i det åländska samhället. Högskolans utbildningsutbud ska möjliggöra flexibla studievägar med reella val för studerande. Verksamheten ska bidra till att skapa nya jobb och öka inflyttningen. Högskolan ska utveckla samarbete med relevanta universitet och yrkeshögskolor i närområdet samt med det åländska näringslivet. Högskolans tillämpade forskning ska stöda utbildningen och utvecklingen inom arbetslivet.

Landskapsregeringens styrning av högskolan, dess finansieringsform och organisationsstruktur är under utveckling. Revideringen av högskolelagen har inletts. Landskapsregeringens målsättning med revideringen är bl.a. att högskolan ska ges rätt att utexaminera på mastersnivå. Samtidigt fortgår förberedelserna inför en bolagisering av högskolan genom både förverkligandet av resultatfinansiering och översyn av lagstiftningsmässiga förutsättningar.

Behörighetsfrågorna är ständigt aktuella eftersom Åland till stor del är beroende av högskolestuderande utifrån. Lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer som bygger på ett EU-direktiv fastställer att personer med utländsk examen måste få ett erkännande av sin behörighet. Förfarande vid behörighetsprövning och tilläggsprestationer för uppnående av behörighet ska tydliggöras ytterligare under år 2021.

Sjöfartsutbildningen

Alandica Shipping Academy (ASA) utgör samarbetsorganisationen och marknadsföringsnamnet på den samlade åländska sjöfartsutbildningen, som består av de tre utbildningsenheterna Högskolan på Åland, Ålands Sjösäkerhetscentrum och Ålands gymnasium. Administrativt inordnas samordningsfunktionen i Ålands Sjösäkerhetscentrums organisation och som därmed blir ASA.

Kultur- och kulturmiljöförvaltning

Firandet av Ålands självstyrelse 100 år är ett genomgripande tema för åren 2021 - 2022.

Landskapsregeringen avser inleda självstyrelsejubileet med festligheter den 9 juni 2021. Tillsammans med ett stort antal medaktörer inom bland annat kultur, näringsliv, utbildning, idrott och offentlig förvaltning kommer flera större jubileumsaktiviteter äga rum.

Kulturen spelar en stor och viktig roll i det nordiska samarbetet. Det nordiska ministerrådets nya kulturpolitiska samarbetsprogram fastställer de strategiska riktningarna för det viktigaste kulturpolitiska prioriteringarna under 2021-2024 som ska bidra till ett grönt, konkurrenskraftigt och socialt hållbart Norden. På grund av coronapandemin beslöt de nordiska kulturministrarna att flytta den utomnordiska kultursatsningen i Kanada kallad Nordic Bridges till år 2022.

Nordens institut på Åland (NIPÅ) fortsätter att utveckla sin verksamhet. Landskapsregeringen bekostar enligt ett avtal med Nordiska ministerrådet NIPÅ:s administrativa kostnader.

Under året fortsätter planeringen med att ansöka om åländskt associerat medlemskap i Unesco.

Biblioteken bidrar till öppna, demokratiska samhällen genom kunskapsförmedling och mångsidigt medieutbud. Landskapsregeringen avser färdigställa ett bibliotekspolitiskt program för Åland. Programmet ska i sin tur ligga till grund för en kommande revidering av LL (1997:82) om allmänna bibliotek. Vidare vill landskapsregeringen särskilt lyfta den nordiska biblioteksveckan.

För större satsningar på kultur och konstnärlig verksamhet avsätter landskapsregeringen penningautomatmedel. Hållbarhet, förnyelse, jämställdhet och tillgänglighet beaktas vid fördelningen.

Kulturdelegationen genomför den avslutande delen av kulturprojektet inom skolorna, ”Kreativa Barn”. Delegationen har också i uppgift att medverka i arbetet med att uppdatera det kulturpolitiska programmet från år 2013. Landskapsregeringen avser färdigställa programmet under år 2021.

Medborgarinstitutet är en del av Mariehamns stads bildningsverksamhet men spelar en viktig roll för bildningsarbetet på hela Åland. För att trygga medborgarinstitutets långsiktiga verksamhet avser landskapsregeringen inleda ett lagstiftningsarbete som planeras vara klart senast år 2022.

För att skapa konkurrenskraft avser landskapsregeringen fortsätta utveckla och främja de kulturella och kreativa näringarna. Under året tas en strategi fram för att skapa goda förutsättningar och bidra till att skapa nya arbetstillfällen.

Landskapsregeringen fortsätter satsningen på Åland som en intressant plats för filmproduktion, inkluderande produktionsstöd och produktionsrabatter.

Under år 2021 inleder landskapsregeringen en revidering av idrottslagen samtidigt görs en översyn av det idrottspolitiska programmet. Lagförslaget torde vara klart inom år 2022. Landskapsregeringen avser även att göra en översyn av finansieringen av idrottsverksamheten i samråd med Ålands idrott.

Ålands jakt- och fiskemuseum har en stor potential som specialmuseum. Landskapsregeringen avser se över finansieringen av verksamheten och byggnaden under året.

Ålands unika kulturmiljöer är en tillgång för dess innevånare och besökare och bidrar till landskapets attraktionskraft. Under året inleds ett framtagande av faktaunderlag så att kulturmiljöer och platsers unika karaktärsdrag tas tillvara i samhällsutvecklingen och är en gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.

Ålands landskapsarkiv

Digitalisering ses som ett verktyg för att effektivisera och förenkla informationsflödet för medborgare, förvaltning och företagare. Arbetet med att digitalisera data om föremål, register och arkiv överlag fortsätter.

Landskapsarkivet fortsätter att utveckla dokumenthanteringen och e-förvaltningen genom bland annat arkivplaner. Likaså fortsätter arbetet med att öka tillgängligheten till digitalt arkivmaterial. Prioriterade områden är digitala tjänster vad beträffar dagstidningar och därutöver vissa privata arkiv med fokus på material som är föremål för ett internationellt intresse.

Arbetet sker beaktande såväl gällande lagstiftning, som pågående lagstiftningsarbete, normgivning och nya initiativ som bland annat lett till upprättandet av avsiktsförklaringar mellan landskapsregeringen och andra parter. Även lagstiftning på olika nivåer om upphovsrätt och dataskydd står i fokus vid utvecklandet av tjänsterna.

Ålands museum

Museernas roll att tjäna som offentliga rum där medborgarna kan vistas säkert, få information om samhället och ta del av utställningar och evenemang är av särskild vikt i tider av lågkonjunktur och när många kulturinstitutioner och kulturscener har ett minskat, eller inget, utbud på grund av pandemin. Som icke-vinstdrivande institution ska de landskapsägda museerna erbjuda demokratiska rum där alla har möjlighet att vistas och delta. Nyttjandegraden ökas genom marknadsföringsåtgärder och genom att utveckla Ålands museums årskort.

Ibruktagandet av nya utrymmen för special- och permanent utställningsverksamhet på Eckerö post- och tullhus har försenats. Renoveringsarbetet är nu planerat så att etapp ett, huvudbyggnadens övre våning, tas i bruk under våren 2021. Etapp två, nedre våningen, planeras påbörjas under hösten efter att sevärdheten stängt för besökare.

Idrott

Det sakkunniga Rådet för idrott, motion och hälsa (RIMH) har uppdraget att förverkliga landskapets idrottsprogram som har en stark betoning på Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda. Ett projekt "Motion på recept" finns sedan ett antal år inom idrottsrörelsen. Satsningen går ut på att i samverkan med ÅHS ge möjligheter till fysisk aktivitet åt personer som av hälsomässiga skäl är i behov av det. Rådet initierade en aktivering av satsningen i början av år 2020, men arbetet avbröts på grund av coronapandemin. Arbetet planeras att återupptas under år 2021. Under år 2021 avser landskapsregeringen se över RIMH:s nuvarande verksamhet och uppdatera kommitténs uppdragsbeskrivning

Media

Ålands Radio och TV Ab ska ansvara för den allmännyttiga radio- och televisionsverksamheten på Åland.

År 2021 är första året då LL (2019:103) om medieavgift tillämpas. Avgift uppbärs såväl av privata hushåll som av samfund. Medlen från denna avgift används för Ålands Radio och TV:s verksamhet och för täckande av upphovsrättsliga kostnader. Enligt landskapslagen om medieavgift ska bolaget tillhandahålla ett allmännyttigt televisions- och radioprogramutbud för alla på lika villkor. Det anslag som avses i 5 § ska användas för att finansiera bolagets verksamhet. I bolagets allmännyttiga uppdrag ingår också distribution av radio och tv i allmänhetens tjänst. Det kan konstateras att införandet av en medieavgift förmodligen medför en minskning av inkomsterna jämfört med tidigare år.

I budgeten upptas även ett årligt anslag som motsvarar den årliga skillnaden mellan inkomsterna från uppbörden av medieavgiften och kostnaderna för denna uppbörd och för avtal om återutsändningen av tv-kanaler på Åland.

Under år 2021 avser landskapsregeringen fortsätta arbetet med förverkligandet av det mediepolitiska program som fastställdes år 2018. Särskilt viktiga punkter i programmet är de upphovsrättsliga frågorna kring möjligheten att se hela programutbudet på SVTPlay och dessutom HDTV4 över Smedsbole. Beträffande förstnämnda återstår ännu många frågor att lösa, medan det senare ärendet ser ut att kunna förverkligas inom kort. Till de upphovsrättsliga frågorna för SVTPlay hör också att utreda tekniska förutsättningar och landskapsregeringen har tillsatt en arbetsgrupp med uppdrag att göra en förstudie som planeras bli klar under år 2021.

ARBETSMARKNADS-, NÄRINGS- OCH REGIONALPOLITIK

Landskapsregeringens långsiktiga målsättning med näringspolitiken är att stimulera en ekonomisk tillväxt och en hög sysselsättningsgrad. Både i en återhämtnings- och utvecklingsfas efter coronapandemin behövs åtgärder som stimulerar nyföretagande och även stärker de etablerade företagens möjligheter att bevara och skapa arbetsplatser. I ett bra företagsklimat är det enkelt att starta och driva företag och att exportera varor och tjänster samt att det finns tillgång till kapital, arbetskraft och kompetensutveckling.

Arbetsmarknad

Arbetsmarknadsläget på Åland har historiskt varit mycket bra i nordisk jämförelse.

Arbetsmarknadsläget har under flera decennier varit en av de viktigaste förklaringarna till Ålands positiva flyttningsnetto.

Efter coronapandemins utbrott under det första kvartalet 2020 har arbetsmarknadsläget snabbt försämrats med för Åland mycket stort antal arbetsökande och permitterade. Det relativa arbetslöshetsstalet för år 2020 som helhet bedöms, enligt preliminära prognoser från ÅSUB, uppgå till 12 procent för att sedan sjunka men hålla sig kvar på en nivå som är högre än före pandemin. Företagen har med anledning av allmänna restriktioner och begränsningar i sitt näringsutövande tvingats till drastiska åtgärder, särskilt inom den för hela Ålands befolkning och näringsliv så viktiga sjöfarten.

Det rådande läget innebär nya grupper av arbetsökande, dels personer som kommer från ett aktivt yrkesliv med lång arbetserfarenhet och stort kunnande, dels unga nyutexaminerade personer som inte får en gynnsam start på arbetslivet. Landskapsregeringen erbjuder därför en bred och mångsidig palett av insatser för att passa så många som möjligt. De reguljära utbildningsplatserna utökas och nya kurser och utbildningar erbjuds, olika till längd och innehåll. För att underlätta för personer från de hårdast drabbade företagen eller för att nyutbildade personer ska hitta nya jobb i de mer expansiva delarna av näringslivet föreslår landskapsregeringen ett temporärt höjt sysselsättningsstöd. Dessutom höjs sysselsättningsstödet temporärt för start av företagsverksamhet.

Näringslivet på Åland

Under det senaste decenniet har näringslivsstrukturen på Åland förändrats och befolkningen fortsatt öka. Inom den traditionellt starka sjöfarten har verksamhetsförutsättningarna förändrats i negativ riktning. Samtidigt har andra branscher som till exempel finanssektorn och andra företag inom tjänstesektorn upplevt en god tillväxt. På Åland varierar dock produktivitetsnivåerna kraftigt mellan branscherna enligt nivån på förädlingsvärde per arbetad timme i förhållande till genomsnittet för hela ekonomin. Till de högproduktiva branscherna har på senare tid hört bland annat vatten och el, företagstjänster inkl. finans, livsmedelsindustri, övrig industri, transport och utbildning. Det snabbt

ändrade ekonomiska läget under år 2020 leder till ytterligare omställningar inom det åländska samhället såväl på kort som på lång sikt.

Som komplement till landskapets ordinarie anslag för näringslivets främjande kan den ekonomiska återhämtningen från coronapandemin stödjas med finansiering ur landskapsregeringens program för regional- och strukturpolitik. Genom den återhämtningsplan som EU godkände i juli 2020 kanaliseras ytterligare medel till strukturfondsprogrammen 2014-2020 för att under åren 2021-2022 få igång återhämtningen på den inre marknaden. Under år 2021 kommer arbetet med och administrationen av landskapsregeringens kommande strukturfondsprogram perioden 2021-2027 med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Europeiska socialfonden (ESF) att färdigställas.

Finansiering från Eruf kommer att kunna beviljas för att förbättra innovationsarbetet i företag och i investeringar för att öka tillväxten och konkurrenskraften för små och medelstora företag samt möjligheter till expansion på den internationella marknaden. Innovationsarbetet i företagen stärks, nyttjandet och utvecklandet av digitala lösningar ökar, tillämpad forskning, studier och experiment samt operativa processer och kommersialiseringsprocesser som stöder företag utvecklas och nyttjas i högre grad. Samverkan mellan företag, intresseorganisationer och myndigheter samt effektiva rådgivningssystem inom t.ex. förestående ägarbyten, generationsskiften eller nyetablering av företag är andra åtgärder som kan stödjas som är viktiga för sysselsättningen. Finansiering från ESF kommer att kunna beviljas för att förbättra tillgången till livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet. Det digitala kunnandet behöver stärkas och den tekniska utvecklingen förbättras för att skapa konkurrensfördelar och högre effektivitet.

De strategiska utvecklingsmålen 5 och 7 beaktas i det kommande programmet med finansiering från regionalfonden. För socialfonden beaktas den enskilda individen och de strategiska utvecklingsmålen 1 och 2. Inom ramen för EU:s Östersjöstrategi bidrar strukturfonderna indirekt till ett ökat välbefinnande i Östersjöregionen. För att öka välbefinnandet omfattar programmet åtgärder för att främja entreprenörskap, innovation, handel och digitalt baserad tillväxt. Det förbättrar affärsmöjligheterna och förstärker den inre marknaden på ett hållbart sätt

Sjöfart

Sjöfart är grunden för all världshandel. Att sjövägen leverera varor från tillverkare till konsumenter är det mest hållbara och miljövänliga transportsättet. På Åland är sjöfarten i historisk mening samhällets ekonomiska motor som skapat och skapar jobb och genererar skatter för välfärdsbygget. Rederiverksamheten har skapat ett brett sjöfartskluster bestående av talrika underleverantörer. Förutom rena lasttransporter har passagerartrafiken gjort Åland till ett subjekt i Östersjöregionen och skatteundantaget har skapat förutsättningar för import- och exportindustri i både Finland och Sverige, inte att förglömma det intellektuella flödet av människor som passagerartrafik skapar förutsättningar för. Den landbaserade turismen på Åland är direkt beroende av en fungerande sjötrafik.

Den recession som den åländska ekonomin befinner sig i under år 2020 beror framförallt på hur hårt rederiverksamheten har drabbats av reserestriktioner och stängda gränser. Detta har inte bara slagit till mot Åland utan är en global utmaning. Landskapsregeringens målsättning är att trygga en konkurrenskraftig sjöfart under åländsk och finländsk flagg vilket kräver extraordinära insatser för att säkra transporter för besöksnäringen och handel med omvärlden.

Landskapsregeringen verkar för att branschen ska ha långsiktiga och konkurrenskraftiga verksamhetsförutsättningar. Ålands position som en ledande sjöfartsnation när det gäller utbildning, säkerhet och miljöteknik ska främjas. Landskapsregeringen avser att vara aktiv både på nationell och internationell nivå för att främja sjöfartens allmänna verksamhetsförutsättningar.

Jordbruk och livsmedel

Landskapsregeringens målsättning är att bidra till att bibehålla och utveckla ett aktivt, hållbart och produktivt jordbruk. Den åländska livsmedelsproduktionen ska leverera produkter av hög kvalitet som är producerade på ett hållbart sätt. För att stödja utvecklingen av näringen ska goda möjligheter till kompetensutveckling, rådgivning, samarbetslösningar, generationsväxling och investeringar finnas. Innovativa och produktiva satsningar som bygger på ny teknik och nya metoder ska vara centrala i satsningar i det åländska livsmedelssystemet.

Livsmedelsproduktionen är en viktig sektor både sett ur ett sysselsättnings- och ett exportperspektiv med över 1.300 direkt och indirekt sysselsatta och en exportandel på över 80 procent av produktvolymen. Produktionen och produkterna leder till öppna landskap och ger kvalitativa livsmedel som bidrar till att skapa en attraktionskraft för det åländska samhället.

Näringen är komplext uppbyggd och är beroende av svårpåverkbara faktorer som klimat, marknadsfluktuationer och inte minst politiska beslut på europeisk nivå. De för närvarande två stora utmaningarna att hantera är jordbrukets allmänna lönsamhet för att skapa en långsiktig bärkraft och jordbrukets förmåga till motståndskraft för utmaningar som klimat- och marknadsförändringar för med sig. Ett aktivt jordbruk kommer att vara en betydelsefull aktör i arbetet med att begränsa klimatförändringar då jordbruket, med rätt metoder, kan binda stora mängder koldioxid samtidigt som odlingsförutsättningar och förutsättningarna för ökad produktivitet förbättras.

Under året har landskapsregeringen tre övergripande fokusområden. Det första är att skapa ett övergångssystem mellan programperioden 2014-2020 och programperioden 2021-2027 där åren 2021-2022 är övergångsår tills den nya CAP-strategiplanen tas i bruk samtidigt som nya åtgärder för perioden 2021-2027 ska utarbetas i samarbete med näringen. Under övergångsåren är det viktigt att näringen har klara och tydliga förutsättningar så att kontinuitet i hållbarhetsarbetet bibehålls och att företagen fortsatt kan göra investeringar och utvecklas. För nästa period är det avgörande att landskapsregeringen definierar behovsanpassade åtgärder som stöder de övergripande målsättningarna. Den andra målsättningen är att inom ramen för systemet med landsbygdsutvecklingsprogrammet genomföra och skapa åtgärder för återhämtning i enlighet med den beviljade finansieringen från återhämtningsfonden som ska stödja målsättningarna i EU:s gröna giv samt "Från jord till bord-strategin" och biodiversitetsstrategin. Den tredje målsättningen är att aktivt vidta åtgärder för att stärka livsmedelsindustrins konkurrenskraft. Det åländska livsmedelssystemet brukar beskrivas som ett kluster där primärnäringen är helt beroende av att det finns en konkurrenskraftig förädling och förädlingen är helt beroende av en stark råvaruproduktion. Det ömsesidiga förhållandets helhet är lika stark som respektive del.

Landskapsregeringen tar även fasta på den växande Axxgan-trenden som handlar om att köpa närproducerade produkter och råvaror i så hög grad som möjligt, det gäller inte bara lokala råvaror utan alla varor och tjänster som produceras på Åland. Genom att handla åländskt, vilket har positiva miljö- och climateffekter, stärker det även den interna handeln och med det utvecklas kompetens samt nya tjänster kan uppstå.

Fiskerinäringen och fiskevård

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att fiskerinäringen ska vara konkurrenskraftig, ekonomiskt lönsam samt ekologiskt och socialt hållbar. De fiskbestånd och ekosystem som nyttjas av näringen ska skyddas och vårdas för att även i framtiden kunna tillhandahålla närproducerad råvara för livsmedel av hög kvalitet. Arbetet med att nå målsättningen fortsätter inom ramen för Europeiska havs- och fiskerifondens operativa program. Under år 2021 ska ett nytt havs- och fiskerifondsprogram för perioden 2021–2027 tas fram. Coronapandemin har haft en stor inverkan på fiskerinäringen genom minskad efterfrågan på fisk och situationen inom fiskhandeln är osäker. Inom ramen för arbetet med kommande program utreds branschens särskilda behov.

Fiskekvoterna år 2021 som årligen fastställs genom Europeiska rådets förordning, kommer att minska avsevärt för strömmingen. Även för den redan kraftigt minskade torskkvoten föreslås ytterligare nedskärningar. Landskapsregeringen avser fortsätta det vetenskapliga projektet för torsk i Ålands hav med avsikten att skaffa ett bra faktaunderlag för förvaltning och ståndpunkter framledes.

Under år 2020 har Ålands fiskodling i Guttorp bytt namn till Ålands fiskevårdscentrum för att bättre avspegla det breddade arbete som bedrivs för fiskevården. Det fiskevårdsprojekt som landskapsregeringen har drivit, med Ålands fiskevårdscentrum som huvudman, har bidragit till en god kunskapsbas och att flertalet fiskevårdsprojekt har kunnat genomföras. Landskapsregeringen avser att arbeta vidare med det breddade fiskevårdsarbetet då det finns behov av och stor efterfrågan på denna typ av insatser.

Landskapsregeringens arbete för att främja fiskerinäringen och vårda fiskbestånden stöder förverkligandet av de strategiska utvecklingsmålen 3, 4, 5, 6 och 7 bl.a. genom att befrämja en konkurrenskraftig näring samt bidra till åtgärder som syftar till att gynna den biologiska mångfalden och vattenmiljön.

Skogsbruk, jakt- och viltvård

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att upprätthålla och vidareutveckla ett hållbart skogsbruk på Åland där skogen har en viktig roll inom bioekonomin, klimatpolitiken och i strävan för en hållbar utveckling i hela samhället.

Inom skogsbruket läggs fokus på åtgärder efter stormen Alfrida. Landskapsregeringen införde år 2020 ett treårigt stödpaket för att stimulera återbeskogningen och återställandet av skogsresurserna. För att bättre kunna hantera risken för omfattande insektsangrepp har landskapsregeringen börjat övervaka förekomsten av granbarkborre.

Stormen Alfrida kan även få konsekvenser för de åländska skogsresurserna och framtida avverkningsmöjligheter. Som en följd av detta revideras programmet ”SkogsÅland2027”. Tillgången till aktuell skogsdata är central för att främja näringen samt för att behålla certifieringen av det åländska skogsbruket och ny digital data måste framställas under de närmaste åren. För att effektivisera, kvalitetssäkra och automatisera handläggningen av skogsbruksåtgärder avser landskapsregeringen fortsätta digitaliseringen med hjälp av GIS-baserad ärendehantering.

Ett försök med GPS-märkta mårhundar inleds för att effektivisera kontrollen av denna invasiva art. Landskapsregeringen avser även utveckla en digital plattform för jägarna och jaktadministrationen för handläggning av bland annat jaktkort, ansökningar och insamling av statistik.

Regional utveckling

Ett led i arbetet med utvecklings- och hållbarhetsagendans strategiska utvecklingsmål 5 om attraktionskraft är att ta ett helhetsgrepp på kollektivtrafik och användningen av den fysiska markresursen.

Den riktade finansieringen till de året runt öppna skärgårdsbutikerna föreslås fortsätta, vilket möjliggör upprätthållandet av en grundläggande service i skärgårdskommunerna och beaktar det strategiska utvecklingsmålet 5. En kontinuerlig och inkluderande dialog möjliggörs genom den av landskapsregeringen tillsatta skärgårdsnämnden vilket bidrar till strategiskt utvecklingsmål 2 om tillit och delaktighet. Driftsavtalet med föreningen Företagsam skärgård r.f. föreslås fortsätta och innefattar även att representera Åland i Nordiska Ministerrådets skärgårdssamarbete.

Utgående ifrån regeringsprogrammet och med inspiration från de tre idégruppernas arbete, som arbetade under sommaren, kommer landskapsregeringen att stärka förutsättningar för näringslivet.

Industrins verksamhetsförutsättningar

Konkreta satsningar görs för att sänka industriföretagens kostnader för energi, vatten och avlopp genom att med investeringsstöd stimulera energieffektivitet och förnybar energi, reducerad vattenanvändning och metoder inom flera cirkulära projekt samt reducering av vissa transportkostnader.

Bland satsningarna kan nämnas

- att utreda möjligheten att införa ett bidrag för kommunala reningsverk som genomför investeringar som leder till sänkta kostnaderna för industrin och storförbrukare
- att fortsätta kapitalisera Kraftnät Åland Ab
- att utreda möjligheten till diversifierade taxor för storförbrukare
- ökade investeringsstöd för gröna effektiviseringar som leder till minskade utgifter och en hållbar resursanvändning samt
- införandet av transportstöd.

Ålands Innovationscentrum

Under arbetsnamnet Ålands Innovationscentrum (ÅIC) inryms företagsutveckling, nyföretagande, utbyte mellan såväl åländska studeranden som nya företag med motsvarande verksamheter i Uppsala och Åbo. ÅIC är en plattform med ett nära samarbete med motsvarande organisationer i respektive område, Högskolan på Åland, landskapsregeringen och det åländska näringslivet. ÅIC blir ett innovationslabb för att testa och stimulera uppkomsten av nya affärsidéer och processer. Innovation innefattar både produktinnovationer (varor och tjänster) och processinnovationer t.ex. förändringar i affärsverksamhetens produktion, hur företaget tar sig an nya marknader och målgrupper, marknadsföring och administration. Innovationsmiljöer bidrar till en positiv utveckling och stärks genom nationellt och internationellt nätverkande och genom aktivt samarbete/samverkan med andra utbildnings- och forskningsenheter inom och utanför Åland.

Satsningar inom innovation, digitalisering, automation, maskinlära, artificiell intelligens (AI) och robotisering uppmuntras liksom innovativa forskningsprojekt vid Högskolans utvecklingscenter.

För att underlätta för nya företag och befintliga företagsexpansioner bör tillgång till riskkapitalförsörjning vara ändamålsenlig, sålunda kommer landskapsregeringen arbeta för att säkerställa att offentligt riskkapital finns tillgängligt. Utöver riskkapital kommer fler nya former av företagsutveckling att testas för att öka företagandet och entreprenörsandan. Förutom de redan befintliga projekten såsom Business Lab, Företagarskolan, Starta eget-rådgivning, Sommarlovsentreprenörerna och Framtidens företag kommer ytterligare satsningar göras exempelvis genom

- att ge kommuner som gemensamt vill samarbeta kring incitament att främja företagandet och näringslivet i kommunen/regionen möjlighet till det

- utveckling av fler nischturism-produkter, såsom paddling, vandring, mountainbike, cykelleder, ridleder, ekoturism och fotspårsturism
- erbjuda växla-upp stöd för företag som vill utveckla verksamheten efter spåren av coronapandemin
- säkerställa att fler professionella och profilbärande evenemang skapas utanför högsäsong och sålunda kommer regelverket för evenemangsstöd att ses över så att även privata arrangörer/bolag kan erhålla medel samt
- säkerställa att skattegränsen inte är ett hinder för företagare eller privatpersoner att utvecklas eftersom interaktion med omvärlden är centralt för en liten öppen ekonomi. Därför måste en minimering av skattegränsadministrationen vara i fokus.

Turismens betydelse i allmänhet och närturismens betydelse i synnerhet kommer sättas i fokus under året med tanke på de nya utmaningar och möjligheter coronapandemin har inneburit för Åland. Turismen är ett skyltfönster för potentiella inflyttare och den ger många ingångsjobb för unga. Turismen och sjöfarten är de branscher som drabbats hårdast av coronapandemin och kommer behöva särskilda insatser under året beroende på hur reserestriktionerna förändras.

Attraktionskraftsenhet

Åland har en betydande attraktionskraft för boende, besökare och företagande. Åland kommer att fortsätta vara ett samhälle i framåtrörelse. Landskapsregeringen avser att förstärka arbetet för ökad attraktionskraft genom att vara en strategisk och samordnande aktör. Den primära målgruppen för detta långsiktiga arbete är såväl den breda allmänheten i Finland och Sverige som politiker, myndigheter, media och andra opinionsbildare. Landskapsregeringens fokus på Åland som plats att leva och bo på samt ett samhälle att utvecklas professionellt i har ökat, och kommer att öka ytterligare samtidigt som efterfrågan på Åland som destination att besöka ska fortsätta att stimuleras.

Detta innebär att "Åland Livings" funktion blir än mer väsentlig. En arbetsgrupp med "Åland Living" som samordnande aktör skapas och ska arbeta strategiskt på såväl kort som lång sikt för uppnåendet av utvecklings- och hållbarhetsagendans strategiska utvecklingsmål 5. Landskapsregeringens avsikt är att firandet av Åland 100 ska bidra till Ålands attraktionskraft genom att föra ut berättelser om det kunskapssamhälle Åland är idag och vår resa mot ett bärkraftigt samhälle där alla kan blomstra. Attraktionskraftsenheten får även en viktig roll i att sköta omvärldsbevakning och äga, utveckla och kontinuerligt förbättra bilden av Åland i våra närregioner.

Digitalisering

Landskapsregeringen kommer samordna och skapa en ny IT-organisation inom förvaltningen som samlar all IT-kompetens i regeringskansliet. Enheten får till uppgift att axla ett digitalt ledarskap och ta ansvar för att transformera självstyrelseförvaltningen mot en ny modern organisation som ska genomsyra alla avdelningar.

Den storskaliga satsningen på digitalisering inom förvaltningen kommer inledningsvis att ledas av en nyrekryterad CIO med gedigen kompetens och bekräftad ledarskapserfarenhet. Digitaliseringen kommer genomsyra och inkludera alla områden inom förvaltningen. Målet är att utifrån åländska förhållanden skapa den mest optimala digitala förvaltningen vi kan skapa, utgående ifrån befintliga beprövade system men även genom att utveckla egna lösningar som förenklar administrationen och byråkratin både för personal och medborgare. Genom att utveckla egna lösningar skapas också en

kultur som uppmuntrar till att testa idéer som leder till att Åland kan bli en demonstrationsregion för effektiv offentlig förvaltning.

Landskapsregeringen ska fortsätta arbetet med att förverkliga en bas IT-samordning via ÅDA Ab för landskapet och landskapets myndigheter. Detta samtidigt som de grundläggande frågorna gällande informationssäkerhet och e-arkiv måste lösas för hela det offentliga Åland.

Genom att kontinuerligt effektivisera de interna processerna och säkerställa att den senaste tillgängliga tekniken finns att tillgå kommer servicen till medborgarna och företagen märkbart förbättras och ledorden kommer vara öppenhet, transparens, säkerhet och smidighet samtidigt som förvaltningens dagliga arbete kontinuerligt kommer genomsyras av förbättringar.

HÅLLBAR SAMHÄLLSTEKNIK

Ålands omställning till ett hållbart samhälle pågår. Bygg- och energiteamet vid infrastrukturavdelningen har en central roll i detta arbete då det har huvudansvar för energi-, plan- och byggfrågor. Teamet arbetar kontinuerligt med att planera och genomföra strategiska insatser för att samhället ska uppnå utvecklings- och hållbarhetsagendans mål 5, 6 och 7. I nära samarbete med kommuner och andra aktörer läggs grunden för en omställning från beroendet av fossila energikällor till ett ökat användande av lokalt producerad och förnybar energi samt energieffektivisering. En viktig samarbetspartner för att ta i bruk nya innovativa energisystemlösningar på Åland är Flexens Oy Ab som administrerar demoplattformen Smart Energy Åland. Plattformens syfte är att möjliggöra introduktion och testning av nya energitekniska lösningar som sedan kan skalas upp på en global nivå.

Ett väl fungerande samarbete med byggsektorn bidrar till uppfyllandet av utvecklingsmål 5. En viktig del i arbetet är att utveckla och förankra programmet för fysisk strukturutveckling hos övriga aktörer, främst kommunerna.

Den europeiska gröna given som EU-kommissionen lanserade i slutet av år 2019 innehåller ambitiösa mål för unionen. Målsättningarna kommer att konkretiseras i handlingsplaner och lagstiftning, vilket sannolikt kommer att medföra justeringar i de målsättningar som landskapsregeringen arbetar med inom Energi- och klimatstrategi för Åland och utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Hållbar resursanvändning

I budgetförslaget ingår ett nytt anslag för att stöda företagens övergång till en hållbar resursanvändning. Stödet kommer att ha en bred inriktning i syfte att möjliggöra kraftiga effektiviseringar av företagens användning av energi och vatten samt en övergång till den cirkulära ekonomin. Satsningen görs för att minska företagens driftskostnader, öka näringslivets konkurrenskraft och ställa om till långsiktigt hållbara verksamheter.

ENERGI- OCH KLIMATPOLITIK

Arbetet för en hållbar energiproduktion och -konsumtion fortsätter. De långsiktiga linjedragningarna på internationell nivå har fastställts. En av EU:s långsiktiga målsättningar är att minska utsläppen av klimatpåverkande växthusgaser med 40 % till år 2030 jämfört med 1990 års nivå. Det pågår en process för att ytterligare skärpa målsättningarna som medlemsländerna ska uppnå.

I Energi- och klimatstrategin formuleras hur och till vilken del Åland ska bidra till åtagandet. Det långsiktiga arbetet med att nå målsättningarna fortsätter med ökad intensitet. Omställningen till förnybara energikällor premieras genom stöd till investeringar.

Stöd för konvertering till förnybar energi inom hushåll och företag har införts och fortsätter under år 2021.

Klimatlag för Åland

I regeringsprogrammet anges att en klimatlag för Åland ska utarbetas under mandatperioden. Arbetet har påbörjats och fortsätter under året. Syftet med klimatlagen är att stärka och stöda de strävanden som görs för att förverkliga de klimatmålsättningar som fastställts i utvecklings- och hållbarhetsagendan. Arbetet med Ålands klimatlag ska ta den kommande Europeiska klimatlagen i beaktande.

Vindkraft

Elproduktion genom vindkraft kommer under en överskådlig framtid vara den dominerande produktionsformen på Åland. Under år 2021 driftsätts projekt Långnabba om etableringen går enligt planerna. Detta innebär att ca 130 GWh produceras och därmed står vindkraften för ca 65 % av Ålands totala elförbrukning på årsbasis. Framöver finns även möjlighet att skala upp vindkraften ytterligare. Åland har idag goda kabelförbindelser både till Sverige och Finland och med en ökad vindkraftsproduktion kan det överskott som inte förbrukas på Åland exporteras till omkringliggande regioner. Med en ökad andel elproduktion från vind och sol ökar fluktuationen i tillgången på el, vilket skapar ett behov av att kunna lagra energi. Åland har goda förutsättningar att vara testområde inom såväl produktion som lagring.

Vindkraften omfattas av två olika stödsystem. Ett som stöder befintlig vindkraft och ett nytt system som stöder nyinstallerad vindkraftsproduktion. Det nuvarande stödsystemet till den befintliga åländska vindkraftsproduktionen inleddes år 2016 och fortsätter fram till och med år 2022. Under hösten 2019 slutfördes en upphandling av elproduktion från nybyggda vindkraftverk. De nya vindkraftverken sätts i drift under år 2021 vilket innebär att kostnader för stödet syns i budgeten.

Storskalig havsbaserad vindkraft

Remissunderlaget för den åländska havsplanen definierar områden för storskalig havsbaserad vindkraft. Detta har väckt stort intresse bland aktörer inom vindkraftsbranschen. Det totala området är ca 1.000 km² vilket helt utbyggt med ca 500 vindkraftsturbiner skulle kunna ge en total effekt på upp till 6 GW. Storskalig havsbaserad vindkraft på åländskt vatten skulle innebära mångmiljardinvesteringar av privata aktörer.

Genom att bygga en ny gränsöverskridande elkabel från det norra energiområdet mellan Finland och Sverige, med en eventuell T-anslutning till Åland, skulle el kunna transiteras till det nordiska elnätet. En del av den producerade elenergin kan vidareförädlas till andra energiformer (power-to-x), såsom vätgas, metanol, grön bensen/diesel/flygbränsle eller ammoniak. Smart Energy Åland-testplattformen har en viktig roll i denna del av projektet.

Storskalig havsbaserad vindkraft är ett mycket intressant utvecklingsområde för det åländska samhället. Utbyggnaden skulle kunna innebära ny exportindustri och ett nytt stabilt ben för det åländska näringslivet. Det skulle också innebära inkomster genom arrenden och fastighetsskatt, arbetstillfällen vid byggande och drift, arbete för åländska underleverantörer och nya lokala företag, utbildning och specialisering samt PR och attraktionskraft. Landskapsregeringen avsätter därför resurser för att fortsätta arbetet med att kartlägga projektets potential och driva projektet vidare tillsammans med myndigheter i Finland och Sverige samt med expertorganisationer och aktörer inom branschen.

Solenergi

Produktionen av el från solceller ökar kontinuerligt, men huvuddelen av produktionen kommer från hushållens produktion för eget bruk. För att nå upp till Energi- och klimatstrategins målsättning, med en installerad effekt om 17 MW år 2030, räcker det inte med att hushållen ensamma står för nyinstallationerna. Det är nödvändigt att etablera större solcellsanläggningar som levererar el till elnätet. En stödordning föreslås för att möjliggöra detta.

Hållbara drivmedel

Landskapsregeringen strävar till att använda biodiesel i landskapets tunga fordon och i den av landskapet understödda kollektivtrafiken i den mån det är ekonomiskt rimligt att göra det.

Gällande den åländska fordonsparken förutsätts det enligt energi- och klimatstrategin att det sker en övergång till elbilar. För att stimulera en ökning av antalet elbilar i samhället kommer utbyggnaden av laddpunkter för elbilar i bostadshus, hos företag och på offentliga platser stödas.

BOSTÄDER OCH BYGGANDE

Befintlig byggnadslagstiftning står i samklang med målsättningarna i Energi- och klimatstrategin när det gäller nyproduktionen av byggnader. För att förbättra kvaliteten på det befintliga byggnadsbeståndet används olika stödformer vars uppgift är att stimulera till ändamålsenliga reparationer och energieffektiviserande åtgärder. Införlivandet av det omarbetade EU-direktivet om byggnaders energiprestanda kommer att ställa högre krav vid renovering och nybyggande och lyfter frågan om hur det åländska byggandet kan bli mer hållbart. Landskapsregeringen har förutom den lagstiftande rollen även en viktig stödjande och rådgivande funktion. Under år 2020 påbörjades arbetet med framtagandet av en strategi för hållbart byggande.

För att stärka landskapets likviditet avser landskapsregeringen erbjuda de låntagare som lyft landskapets bostadslån för byggande av hyresbostäder en möjlighet att återbetala lånen i förtid. Åtgärden kräver lagändring.

INFRASTRUKTUR- OCH TRANSPORTPOLITIK

Trafiksäkerhet och den lätta trafikens främjande

Trafiksäkerhetsarbetet är centralt inom det trafikpolitiska området. Under året fortsätter arbetet med att skapa en säker trafikmiljö med det långsiktiga målet att uppnå noll-visionen, d.v.s. inga svåra olyckor eller dödsfall i trafiken. Trafiksäkerhetsperspektivet finns även med vid utbyggnaden av gång- och cykelnätet och säkerheten för oskyddade trafikanter beaktas i samband med renovering av broar och färjefästen.

Infrastrukturen

Landskapsregeringen fortsätter satsningen på att upprätthålla bro- och hamninfrastrukturen i ett tillräckligt gott skick genom BroUt-projektet och riktade insatser i de hamnar där bristerna är störst. Genom dessa insatser upprätthålls en stabil upphandlingsnivå, vilket under svåra ekonomiska tider underlättar för företag inom branschen och bidrar till sysselsättning på Åland. För att främja sysselsättning påskyndas utbyggnaden av gång- och cykelnätet under mandatperioden. Utbyggnaden är en del i att göra Åland tillgängligare och attraktivare för boende och turister samt möjliggöra ett mer hållbart levnadssätt. I enlighet med regeringsprogrammet fortsätter även utredningarna för utbyggnad av gång- och cykelbana Mariehamn-Järsö. Arbetet samordnas med de planerade broprojekten längs vägen.

Kommunikation, öppenhet och dialog är centralt, särskilt för projekt som sträcker sig över flera mandatperioder. Därför haren parlamentarisk kommitté tillsatts i avsikt att skapa parlamentarisk förankring av projektet gällande fast förbindelse mellan fasta Åland och Föglö. Den parlamentariska kommittén behandlar även skärgårdstrafiken som helhet i syfte att uppnå långsiktighet och stabilitet inom skärgårdstrafiken. Landskapsregeringen planerar att senare under året återuppta utredningsarbetet med korttrattsprojektet om en fast förbindelse över Prästösund. Projektets syfte är att öka tillgängligheten för boende i regionen samt att minska driftskostnaderna.

Kollektivtrafik

För att få fler att välja kollektiva färdmedel behövs en ändamålsenlig och tillgänglig kollektivtrafik. Landskapsregeringen påbörjade år 2020 arbetet med att utreda hur den framtida kollektivtrafiken kan utformas för att bäst möta framtidens behov. Visionen för arbetet är "Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem". Kollektivtrafiken i tätorten Mariehamn/Jomala utvecklas, vilket inleds genom att implementera trafikförsörjningsprogrammet för åren 2022-2023 som riktar in sig på tätortstrafiken. Under år 2021 påbörjas även arbetet med nästa trafikförsörjningsprogram som behandlar landsbygdens kollektivtrafik.

Skärgårdstrafiken

Som en del av landskapsregeringens digitaliseringsagenda inleder landskapsregeringen ett flerårigt projekt för att modernisera boknings- och betalningssystemen inom färje- och kollektivtrafiken. Projektet omfattar gränssnitt, reseplanering och betalningslösningar, back-officefunktioner för turlistor, bokning, statistik, kundkontakt och störningshantering. Syftet är att förenkla, effektivisera och göra systemen mer användarvänliga med kunden i fokus. Arbetet kopplar till projektet "Enklare regler" som under åren 2020-2021 ser över och förankrar regelverket samt gör det mer lättillgängligt för kunden.

De hårda ekonomiska tiderna kräver att landskapets driftsutgifter ses över, varför en utredning för de samhällsekonomiska konsekvenserna av en omorganisering av trafik inleds. Förberedelser görs inför förändringar i skärgårdstrafiken under år 2022 då flera av nu aktuella avtal löper ut. Fokusområdet för skärgårdstrafiken är att öka kapacitetsutnyttjandet. Möjligheter att få fler besökare att lämna sitt fordon i land under högsäsong samt att Åland marknadsförs som en del av skärgårdens ringväg undersöks under år 2021.

Tonnage

En långsiktigt stabil bastrafik är en förutsättning för en levande skärgård. Utöver arbete med servicenivå och fleråriga turlistor finns behov av förnyat tonnage. Landskapets tonnage är ålderstiget och har kapacitetsutmaningar. Det systematiska underhållet fortsätter för att upprätthålla befintliga frigående färjor och linfärjor i gångbart skick.

Landskapsregeringen arbetar för ett förnyat av det frigående tonnaget och återkommer i senare budget med konkreta förslag på hur detta ska förverkligas.

Det pågår en övergång till autonom drift som i grunden kommer att förändra transportsektorn. Det är en omställning som pågår inom väg-, sjö- och flygtransporter. Denna samhällsförändring reducerar kostnaden för kollektiva transporter markant då kostnaden för bemanning minskar. Nästa steg i att föra Åland mot den nya autonoma transportvärlden är att utreda förutsättningarna för förarlös drift av linfärjor.

Fordon

Under året inleds arbetet med att implementera a-traktorn i trafiknätet på våra åländska vägar. Det är ett fordonsalternativ som är säkrare än mopedbilarna som idag finns att tillgå för ungdomar under 18 år. A-traktorn bidrar dessutom till hållbarhetsagendan genom att möjliggöra återbruk av äldre fordon.

Möjligheten att besikta yrkesfordon hos privata aktörer som ett komplement till Fordonsmyndighetens tjänster undersöks därtill under året i syfte att öka flexibiliteten för besiktning.

Med hänvisning till ovanstående får landskapsregeringen vördsamt föreslå

att lagtinget antar följande förslag till Ålands budget för år 2021 samt

bemyndigar landskapsregeringen att för budgetens förverkligande uppta finansieringslån så att beloppet av tidigare upptagna och nya finansieringslån vid utgången av år 2021 högst uppgår till 77 miljoner euro.

Mariehamn den 22 oktober 2020

L a n t r å d

Veronica Thörnroos

Minister

Torbjörn Eliasson

Bilagor:

1. Sifferstat
2. Utveckling och hållbarhet i budgeten
3. Inflyttning och integration ur ett könsperspektiv
4. Fullmakter i budgetförslag år 2021
5. Årsverken budgetförslag år 2021
6. Återstående reservationsanslag
7. Teknisk information om budgetförslaget

Detaljmotivering - Verksamhet

100 Lagtinget

Tabellerna nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom lagtingets förvaltningsområde. Den första tabellen visar uppgifter för lagtinget medan den andra tabellen visar kansliets verksamhet. Beloppen är exklusive lagtinget underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som redovisas i föreliggande avsnitt som överföringsanslagen som redovisas i överföringsavsnittet. I kolumnerna framgår utfallsiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, tilläggsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år. Dessutom visas utvecklingen per budgetmoment för en fyraårsperiod.

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Övr verksamh intäkt	120			
Summa Verksamhetens intäkter	120			
Löner o arvoden	-1 568 703	-2 068 638		-1 922 627
Pensionskostnader	-287 054	-376 492		-349 918
Övr lönebikostnader	-17 708	-22 134		-31 531
Summa Lönebikostnader	-304 762	-398 627		-381 449
Personalersättningar	8 457			
Summa Personalkostnader	-1 855 083	-2 467 265		-2 304 076
Köp av tjänster	-76 473	-83 735	9 000	-154 024
Material förnödenh	-20 767	-58 000	20 000	-25 000
Övr verksamh kostn	-8 835	-111 000	6 000	-130 900
Summa Verksamhetens kostnader	-1 961 158	-2 720 000	35 000	-2 614 000
Summa Verksamhetsbidrag	-1 961 038	-2 720 000	35 000	-2 614 000
Summa Årsbidrag	-1 961 038	-2 720 000	35 000	-2 614 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 961 038	-2 720 000	35 000	-2 614 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 961 038	-2 720 000	35 000	-2 614 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
10100 Lagtinget, verksamhet	-1 863 276	-1 961 038	-2 685 000	-2 614 000

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	226			
Övr verksamh intäkt	1 562			84 000
Summa Verksamhetens intäkter	1 787			84 000
Löner o arvoden	-466 617	-478 905	21 249	-577 579
Pensionskostnader	-83 502	-87 161	3 867	-105 119
Övr lönebikostnader	-5 459	-5 124	348	-9 472
Summa Lönebikostnader	-88 961	-92 285	4 216	-114 592
Personalersättningar	13 959			
Summa Personalkostnader	-537 420	-571 190	25 465	-692 171
Köp av tjänster	-77 026	-160 200	13 000	-136 200
Material förnödenh	-58 537	-163 000	5 535	-159 000
Övr verksamh kostn	-576 981	-735 610	5 000	-783 629
Summa Verksamhetens kostnader	-1 249 965	-1 630 000	49 000	-1 771 000
Övriga ink kap överf	-255 000	-255 000		-255 000
Summa Utgift ink o kap öv	-255 000	-255 000		-255 000

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Summa Kostn ink o kap öv	-255 000	-255 000		-255 000
Summa Verksamhetsbidrag	-1 503 177	-1 885 000	49 000	-1 942 000
Räntekostnader	-28			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-28			
Summa Årsbidrag	-1 503 205	-1 885 000	49 000	-1 942 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 503 205	-1 885 000	49 000	-1 942 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 503 205	-1 885 000	49 000	-1 942 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
11100 Lagtingets kansli	-1 185 320	-1 181 520	-1 479 000	-1 527 000
11130 Lagtingets bibl, verksamhet	-24 431	-20 137	-25 000	-25 000
11210 BSPC, Östersjösamarbete	-60 728	-14 079	-7 000	-25 000
11220 Dispositionsmedel, lagting	-43 237	-36 355	-70 000	-110 000
11290 Till lagt.grupp disp för kansl	-254 999	-251 115	-255 000	-255 000
Summa 1100_7 Lagtinget, kansli	-1 568 715	-1 503 205	-1 836 000	-1 942 000

101 Lagtinget

Kärnverksamheten

Lagtinget utövar lagstiftnings-, budget- och kontrollmakt i enlighet med självstyrelselagen samt lagtings- och arbetsordningen. Det egentliga lagtingsarbetets omfattning beror på det antal ärenden som landskapsregeringen och republikens president överlämnar till lagtinget samt på i vilken utsträckning ledamöterna själva utövar sin initiativrätt. Ledamotskapet i lagtinget kräver även insatser från ledamöterna i form av grupparbete, nordiska och övriga internationella kontakter, kunskaps- och informationsinhämtning samt utbildning på olika områden.

Utåtriktad verksamhet

Med tanke på självstyrelsens utveckling är det angeläget att lagtinget och dess ledamöter skapar och upprätthåller kontakter till politiker utanför landskapet bland annat genom att ta emot besökare och företa studie- och arbetsresor. En särskilt viktig målgrupp är ledamöterna i Finlands riksdag.

E-demokrati – ett integrerat kommunikationssystem

Målet för lagtingets E-demokratiprojekt har varit en ökad öppenhet i förhållande till och i dialog med medborgarna genom ett integrerat internetbaserat kommunikationssystem där det ska vara lättare att navigera i ett ärende och i realtid möjligt att följa lagtingets plenum via lagtingets hemsida. Projektet är nu avslutat och systemet övergår i förvaltning.

Åland 100

Firandet av 1921-års demilitariseringskonvention och självstyrelsens 100 år inleds den 9 juni 2021. Lagtinget planerar att uppmärksamma jubiléet i samband med firandet av självstyrelsedagarna åren 2021 och 2022 samt genom ett demilitariseringsseminarium hösten 2021.

10100 Lagtinget, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	120			
Kostnader	-1 961 158	-2 720 000	35 000	-2 614 000
Anslag netto	-1 961 038	-2 720 000	35 000	-2 614 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 2.614.000 euro.

Utgifter

Under momentet upptas främst medel för lagtingsledamöternas arvoden och ersättningar samt för täckande av lagtingsledamöternas kostnader för resor till och från möten i lagtinget. I anslaget inryms även medel för talmannens representationsersättning. Ersättningarna fastställs av en arvodeskommission i enlighet med landskapslagen om lagtingsledamöternas arvoden och kostnadsersättningar.

Medel anslås liksom tidigare för en skattepliktig kommunikationsersättning om 120 euro per ledamot och månad för att täcka ledamöternas kostnader för mobilsamtal, datorförbindelser m.m. Ur anslaget betalas också de hälsovårds- och utbildningstjänster som ledamöterna erhåller samt utbildning för ledamöterna. I anslaget ingår även medel för att täcka kostnaderna för arvodeskommissionens medlemmar samt eventuella övriga utgifter för arvodeskommissionens verksamhet.

Anslaget beräknas även täcka ledamöternas kostnader för resor utanför Åland, dagtraktamenten och logiersättningar. Med tanke på arbetet med framtagandet av en ny självstyrelselag är det viktigt att lagtingsgrupperna håller kontakt med riksdagsgrupperna varför kansli Kommissionen tidigare har beslutat om en ersättning om 660 euro per ledamot. För att möjliggöra ytterligare ersättningar för kontakter med riksdagsledamöterna anslås medel för ändamålet.

Kostnaderna för medlemmarna i Nordiska rådet samt den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) påförs separata moment.

111 Lagtingets kansli

11100 Lagtingets kansli, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	1 471			84 000
Kostnader	-1 182 972	-1 510 000	31 000	-1 611 000
Anslag netto	-1 181 501	-1 510 000	31 000	-1 527 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 84.000 euro samt ett anslag om 1.611.000 euro.

Inkomster

Lagtingets inkomster består av inkomster från försäljning av datatjänster till landskapsregeringen samt i övrigt huvudsakligen av avgifter för prenumeration av lagtingshandlingar.

Utgifter

I anslaget ingår avlöningsutgifter för den ordinarie kanslipersonalen samt medel för tillfälliga uppdrag vid tidvis förekommande arbetsanhopning. Vidare ingår i anslaget utgifter för kopiering, tryckning samt post- och teleavgifter, kontorsmaterial och servicearbeten, personalvård, personalens resor och fortbildning, sedvanlig förnyelse av kontors-, data- och teleutrustning för kansliet och grupppersonalen samt representation på tjänstemannanivå. Ett anslag upptas för kostnaderna för kanslipersonalens samt gruppsekreterarnas studieresor till parlamenten.

Anslaget avser även kostnader för sakkunnigutlåtanden till utskott och övriga organ inom lagtinget samt för översättnings- och tolkningsuppdrag och liknande. Ur anslaget stöds även verksamheten i lagtingets veteranförening. Vidare kan medel ur anslaget under momentet användas för konstanskaffningar enligt beslut av kanslikommissionen.

Under budgetåret kommer lagtingets firande av självstyrelsens 100-års jubileum att inledas i anslutning till självstyrelsedagen den 9 juni 2021 samt genom ett internationellt seminarium om demilitariseringen och neutraliseringen den 20 oktober 2021. En stor del av planeringen och genomförandet kommer att kunna skötas av lagtingets egen personal men medel anslås för att möjliggöra extra personal. Medlen kan även användas för projekt med anknytning till självstyrelsens 100-års jubileum.

På motsvarande sätt som hos landskapsregeringen upptas medel för den underlydande myndigheten Landskapsrevisionens hälsovårdskostnader.

Under investeringsavsnittet har anslag upptagits för projektet E-demokrati i enlighet med en av kanslikommissionen antagen projektplan. Projektet är nu avslutat varför ytterligare medel inte upptas under moment 911150, systemet övergår såldes i förvaltning. Under årets sex första månader kommer förvaltningen att skötas genom en fortsatt projektanställning av projektledarna men deras tjänster kommer till stor del att säljas till landskapsregeringen. Ett mindre anslag för förvaltning upptas för det sista halvåret.

Momentet belastas med en internhyra om 556.000 euro som gottskrivs fastighetsverket.

11130 Lagtingets bibliotek, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-20 137	-25 000		-25 000
Anslag netto	-20 137	-25 000		-25 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 25.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser kostnader för inköp av litteratur och prenumerationer till lagtingets bibliotek, inbindning, datakatalogisering, informationssökning, anslutning till avgiftsbelagda databaser och användartjänster, fjärrlån, post- och tullavgifter, kontorsutgifter och övriga konsumtionsutgifter. I anslaget ingår även kostnader för scanning av gamla lagtingshandlingar.

112 Lagtingets övriga utgifter

11210 Lagtingets Östersjösamarbete, BSPC, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	316			
Kostnader	-14 387	-25 000	18 000	-25 000
Anslag netto	-14 070	-25 000	18 000	-25 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 25.000 euro.

Utgifter

Lagtingets samarbete inom ramen för den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) ger lagtinget en god plattform att på jämbördig nivå tillsammans med övriga parlament runt Östersjön bidra till en positiv utveckling av regionen. Lagtinget deltar bland annat i den årliga konferensen, den ständiga kommitténs möten, olika arbetsgruppsmöten samt vid behov i sekretariatets möten. Därutöver kan

BSPC:s ständiga kommitté utse rapportörer från lagtinget för olika temaområden som konferensen bevakar. Anslaget används främst för delegationens och sekretariatets resekostnader, arrangemang av olika möten och övriga omkostnader. Under år 2021 planerar delegationen ett aktivt deltagande, inklusive möjligt värdskap för ett möte, i den aktuella arbetsgruppen för klimatförändringar och biodiversitet.

11220 Dispositionsmedel

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-32 470	-70 000		-110 000
Anslag netto	-32 470	-70 000		-110 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 110.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser medel för gästbesök, uppvakningar, vissa resekostnader i anslutning till inbjudningar, arrangemang och motsvarande. Ur anslaget kan medel i enlighet med kansli Kommissionens beslut utgå på ansökan från lagtingsgrupperna för arrangemang med anledning av besök av parlamentariker från Finlands riksdag.

Under budgetåret kommer lagtingets firande av självstyrelsens 100-års jubileum att inledas i anslutning till självstyrelsedagen den 9 juni 2021 samt genom ett internationellt seminarium om demilitariseringen och neutraliseringen den 20 oktober 2021. Anslaget höjs med 40.000 euro med anledning av firandet.

120 Landskapsrevisionen

Landskapsrevisionens granskning sker i form av årlig revision och effektivitetsrevision. Den årliga revisionen har till syfte att bedöma om årsredovisningen och den underliggande redovisningen är tillförlitliga och ger en rättvis bild av landskapets ekonomiska situation samt om ledning och förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och beslut. Effektivitetsrevisionen har till syfte att bedöma om budgetmedlen har använts i enlighet med principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet. Granskningen ska främja en sådan utveckling att landskapet med hänsyn till allmänna samhällsintressen får ett effektivt utbyte av sina insatser.

Landskapsrevisionen ansvarar även för granskningen av EU-stöd, vilka beviljas inom ramen för EU:s strukturfondsprogram på Åland, i enlighet med de krav som EU-kommissionen ställt.

Landskapsrevisionens granskningsrapporter publiceras på landskapsrevisionens webbplats www.revisionen.ax.

12010 Landskapsrevisionen, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-183 737	-220 000	6 000	-200 000
Anslag netto	-183 737	-220 000	6 000	-200 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 200.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser medel för myndighetens verksamhet såsom personalutgifter, administrativa utgifter, utbildning, tjänsteresor samt inköp av revisionstjänster och övriga experttjänster.

130 Ålands delegation i Nordiska rådet

Verksamheten vid delegationen och delegationssekretariatet bedrivs med stöd av landskapslagen (1984:25) om Ålands representation i Nordiska rådet. Liksom föregående år sköts sekreteraruppgifter och kansligöromål vid delegationen av en utskottssekreterare respektive byråsekreterare vid lagtingets kansli.

13010 Ålands delegation i Nordiska rådet, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	505			
Kostnader	-23 583	-34 000	28 000	-34 000
Anslag netto	-23 077	-34 000	28 000	-34 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 34.000 euro.

Utgifter

Delegationen deltar i Nordiska rådets sessioner, utskottsmöten, olika arbetsgruppsmöten samt vid behov i sekretariatets möten. Anslaget utgörs främst av delegationens resekostnader, omkostnader och representation vid eventuella arrangemang av nordiska möten.

200 Landskapsregeringen och regeringskansliet

200 Lantrådet och ministrarna

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom avdelningens förvaltningsområde för lantrådet och landskapsregeringens ledamöter. Beloppen är exklusive avdelningen underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som redovisas i föreliggande avsnitt som överföringsanslagen som redovisas i överföringsavsnittet. I kolumnerna framgår utfallssiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, tilläggsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år. Dessutom visas utvecklingen per budgetmoment för en fyraårsperiod.

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Övr verksamh intäkt	2 646			
Summa Verksamhetens intäkter	2 646			
Löner o arvoden	-792 029	-631 184		-753 501
Pensionskostnader	-144 188	-114 875		-137 137
Övr lönebikostnader	-9 255	-6 754		-12 357
Summa Lönebikostnader	-153 442	-121 629		-149 495
Personalersättningar	1 102			
Summa Personalkostnader	-940 170	-752 813		-902 996
Köp av tjänster	-71 291	-35 187		-21 000
Material förnödenh	-3 305			
Övr verksamh kostn	-70 478	-174 000	35 000	-75 004
Summa Verksamhetens kostnader	-1 085 244	-962 000	35 000	-999 000
Summa Verksamhetsbidrag	-1 082 599	-962 000	35 000	-999 000
Summa Årsbidrag	-1 082 599	-962 000	35 000	-999 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 082 599	-962 000	35 000	-999 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 082 599	-962 000	35 000	-999 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
20010 ÅLR, verksamhet	-968 647	-1 011 470	-857 000	-929 000
20020 ÅLR, dispositionsmedel, regeri	-67 826	-71 129	-70 000	-70 000
Summa 2000_7 ÅLR Regeringen	-1 036 473	-1 082 599	-927 000	-999 000

För att handha landskapets allmänna styrelse och förvaltning tillsätter lagtinget, på sätt därom är stadgat i lagtingsordningen, en landskapsregering bestående av lantrådet och högst sju ministrar. På landskapsregeringen ankommer att bevaka landskapets rätt och bästa samt att till verkställighet befordra lagtingets beslut och övriga förfoganden.

Landskapsregeringen bedriver verksamheten utgående från sitt regeringsprogram och strävar efter att i planeringen och beslutsfattandet beakta utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland utgående från den där ingående visionen och de sju strategiska utvecklingsmålen.

Landskapsregeringen och dess medlemmar biträds av landskapsregeringens allmänna förvaltning i de ärenden och andra uppgifter som ankommer på landskapsregeringen.

20010 Landskapsregeringen, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	2 646			
Kostnader	-1 014 115	-892 000	35 000	-929 000
Anslag netto	-1 011 470	-892 000	35 000	-929 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 929.000 euro.

Utgifter

Arvodet till lantrådet och ministrarna utgår enligt landskapslagen (1985:17, ändr. 2010/8) om arvode för medlem av Ålands landskapsregering. Under momentet upptas även anslag för lantrådets och ministrarnas resekostnader och övriga verksamhetsutgifter.

20020 Dispositionsmedel

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-71 129	-70 000		-70 000
Anslag netto	-71 129	-70 000		-70 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 70.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser främst landskapsregeringens kostnader för kontakter med myndigheter och organisationer samt kostnader i samband med representationsuppdrag.

210 Regeringskansliet

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom avdelningens förvaltningsområde för såväl allmänna förvaltningen som fristående enheter. Beloppen är exklusive avdelningen underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som redovisas i föreliggande avsnitt som överföringsanslagen som redovisas i överföringsavsnittet. I kolumnerna framgår utfallssiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, tilläggsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år.

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	178 974	80 000	35 000	92 500
Avgiftsintäkter	2 745 077	2 573 000	-500 000	101 000
Erhållna bidrag	318 274	229 400		196 140
Övr verksamh intäkt	102 251	107 600		219 000
Summa Verksamhetens intäkter	3 344 575	2 990 000	-465 000	608 640
Löner o arvoden	-1 986 340	-2 080 251	60 080	-2 031 727
Pensionskostnader	-340 146	-378 606	10 935	-369 774
Övr lönebikostnader	-22 446	-22 259	985	-33 320
Summa Lönebikostnader	-362 593	-400 864	11 920	-403 095
Personalersättningar	22 804			
Summa Personalkostnader	-2 314 297	-2 481 116	72 000	-2 434 822
Köp av tjänster	-2 085 493	-1 866 949	-4 011 000	-4 404 583
Material förnödenh	-229 142	-226 097		-337 960
Övr verksamh kostn	-100 660	-1 561 839	-16 000	-1 319 275
Summa Verksamhetens kostnader	-4 729 592	-6 136 001	-3 955 000	-8 496 640

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Övr ink o kap överf	148 175	178 000		178 000
Summa Intäkt ink o kap	148 175	178 000		178 000
Summa Intäkt ink o kap öv	148 175	178 000		178 000
Undervisn kultur idr	0			
Övriga ink kap överf	-2 414 885	-2 428 000		-2 358 000
Summa Utgift ink o kap öv	-2 414 885	-2 428 000		-2 358 000
Summa Kostn ink o kap öv	-2 414 885	-2 428 000		-2 358 000
Summa Verksamhetsbidrag	-3 651 727	-5 396 001	-4 420 000	-10 068 000
Övr finansiella kost	-9			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-9			
Summa Årsbidrag	-3 651 736	-5 396 001	-4 420 000	-10 068 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-3 651 736	-5 396 001	-4 420 000	-10 068 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-3 651 736	-5 396 001	-4 420 000	-10 068 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
21010 Regeringskansliet, verksamhet	-2 201 224	-2 163 862	-3 527 000	-3 138 000
21200 Digitalisering o inform teknol				-2 980 000
21500 Kommunikationsverksamhet	-37 372	-1 836	-24 000	-14 000
21510 Ålandskontoret, Helsingfors	-44 635	-53 844	-66 000	-61 000
22000 Främjande av jämställdhet	-105 743	-81 393	-75 000	-70 000
22500 Främjande av integration	-51 079	-39 008	-65 000	-60 000
23000 Valkostnader	-12 352	-155 842	0	
23200 Stöd till politisk verksamhet	-16 825	-1 359	-17 000	-17 000
24000 Brand- och räddning	-20 552	-24 124	-35 000	-19 000
24010 Landsk stöd materialanskaffn	-410 773		-220 000	-273 000
25000 Utbildn,företagshälsov,arbetar	-221 309	-301 819	-368 000	-347 000
25210 Serviceverksamhet	-303 020	-297 228	-315 000	-269 000
26000 Regeringen övriga kostnader	-325 061	-351 275	-375 000	-345 000
26002 Central Baltic 2014-2020	-148	3 155	0	
26003 Utvecklo tillväxtp hållb Åland	-156 877	-152 333	-180 000	-131 000
26004 Ålandsdelegationen	-4 695	-8 930	-12 000	-11 000
26005 Central Baltic 2021-2027				0
26099 Ofördelat resursanslag			-4 000 000	
26500 Konsumentskydd	-17 766	-22 038	-27 000	-3 000
27000 Radio- o TV-verksamhet	0	0	-510 000	-2 330 000
Summa 2100_7 Reg.kansliet allm by	-3 929 430	-3 651 736	-9 816 000	-10 068 000

Med stöd av 2 § 1 mom. landskapsförordningen (2019:116) om landskapsregeringens allmänna förvaltning handlägger regeringskansliet ärenden som gäller författningsenliga frågor, offentlig förvaltning, externa relationer, allmän ordning och säkerhet, polisväsendet, allmänna val, kommunalförvaltning, kommunikation, tillståndsfrågor såsom spel, lotterier och penninginsamling, jämställdhet, integration, radio- och television, postväsendet, personalpolitik och personaladministrativt arbete samt interna servicefrågor.

Regeringskansliet utför en viktig del av arbetet med förvaltningsövergripande utvecklings- och hållbarhetsfrågor. Verksamheter som personal, kommunikation, tillståndsverksamhet, jämställdhet

och integration förverkligar utvecklings- och hållbarhetsagendans två första utvecklingsmål. Verksamheterna i Bryssel och i Helsingfors är delar i förverkligandet av agendans mål 5 medan servicefunktionerna bidrar till förverkligandet av mål 6 och 7.

Regeringskansliet har det övergripande ansvaret för allmänna förvaltningens kompetensutveckling samt för utvecklingen av det strategiska arbetet gällande intern- och extern kommunikation.

Förvaltningens trovärdighet ökar genom tydlighet och struktur tillika som utförandet av arbetsuppgifter underlättas. Regeringskansliet har ett uppdrag då det gäller samordning samt för arbete med att skapa tydliga och enhetliga riktlinjer för centrala frågor i förvaltningen. Processen med att kvalitetssäkra underlag för beslut på alla nivåer i förvaltningen fortgår och kräver olika insatser med målsättning att skapa en transparent organisation med tydlig ansvars- och rollfördelning, uppdaterade handböcker samt möjlighet för handläggare att få stöd och hjälp i juridiska frågor.

Under året planeras att inrätta en digitaliseringsenhet med uppgift att centralisera, samordna, förvalta och förstärka förvaltningens digitala verksamhetssystem. Målsättningen är att förstärka beställarrollen och den strategiska utvecklingen för förvaltningens digitalisering. För ändamålet avsetts medel under moment 21200 och 921200.

Under året planeras att inrätta en stabsenhet vid regeringskansliet för att samla alla personer i en och samma enhet som arbetar med att bistå landskapsregeringen och som arbetar med större frågor som rör flera områden. Målsättningen är att förstärka samordningen, skapa bättre stödfunktioner och i viss mån fastställa redan existerande funktioner.

21010 Regeringskansliet, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	227 553	157 000		126 000
Kostnader	-2 391 415	-3 744 000	60 000	-3 264 000
Anslag netto	-2 163 862	-3 587 000	60 000	-3 138 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 126.000 euro och ett anslag om 3.264.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna avser försäljning av intyg, utdrag ur register, försäljning av böcker, broschyrer samt inkomster för avgiftsbelagda prestationer vid regeringskansliets allmänna byrå.

Dessutom ingår inkomster för hantering av olika skötsel- och serviceuppgifter för fastighetsverket samt ersättning från inrikesministeriet för tillsyn av penningtvätt gällande fastighetsförmedling.

Utgifter

I anslaget ingår kostnader för personal, tjänsteresor, prenumerationer, inköp, andra verksamhetsutgifter samt representation. Anslaget inkluderar regeringskansliets utgifter för yrkesspecifik utbildning och inköp av experttjänster såsom Ålands specialsakkunniga vid Finlands ständiga representation i Bryssel samt för utvecklingsarbete på regeringskansliet.

Anslaget ska täcka kostnader för Almedalen (40.000 euro), SuomiAreena (15.000 euro), kostnader i anslutning till Finlands ordförandeskap i Nordiska ministerrådet år 2021 (20.000 euro) och kostnader för Ålandsakademien (6.000 euro). I anslaget ingår även 1.098.496 euro för internhyreskostnader för självstyrelsegården inklusive landskapsarkivet och villa Gustaf Eriksson.

212 Digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen

Kapitlet nytt.

21200 Utgifter för digitalisering och informationsteknologi

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				99 000
Kostnader				-3 079 000
Anslag netto				-2 980 000

Budgetmotivering

Momentet nytt.

Föreslås inkomster om 99.000 euro och ett anslag om 3.079.000 euro, se även moment 39000.

Inkomster

Inkomsten avser avgifter för registrering av domännamn. Dessutom ingår ersättning från landskapets fastighetsverk för it-relaterade tjänster. I inkomsterna ingår även en intern överföring från Högskolan på Åland för en schablonfördelad andel av kostnader för centrala IT-system för ekonomiförvaltningen.

Utgifter

Anslaget innehåller personalkostnader, kostnader för inköp av it-drifts- samt supporttjänster från Åda Ab, systemutveckling och -underhåll, programvarulicenser samt anskaffning av datorutrustning. I anslaget ingår även kostnader för datanätförbindelser, internetkonnektivitet samt serviceavtal för it-system. Vid dimensioneringen av anslaget har beaktats anslag för sammanlagt 3,8 tjänster som överförs från momenten 30010, 39000 och 70010.

I anslaget ingår 290.000 euro för anpassning av skatteförvaltningens system för hantering av den åländska medieavgiften och 275.000 euro avsett för it-samordningsavgift till Åda Ab. Kostnaden för mer omfattande centrala systemanskaffningar och systemutveckling belastar moment 921200. Dessa anskaffningar görs inom ramen för Åda Ab.

215 Kommunikationsverksamhet

Personal- och kommunikationsenheten ska främja samverkan på olika nivåer genom saklig, relevant information och god kommunikation såväl inom förvaltningen som externt genom att utveckla och arbeta strategiskt med olika kommunikationskanaler och stöda förvaltningen i kontakten med media.

En välfungerande intern kommunikation som även beaktar bildspråkets betydelse, utgör en av grundstenarna för ett hållbart personalarbete och för en hållbar extern kommunikation.

Landskapsregeringens målsättningar och styrdokument ligger som grund för det strategiska arbetet. Det strategiska arbetet består bland annat av att skapa en enhetlighet över vad som ska kommuniceras ut, både internt och externt och att stöda förvaltningen i kontakten med media.

Ålandskontoret i Helsingfors är landskapsregeringens informationskontor som samordnar kommunikation, information och kontakter mellan målgrupper på Åland, i Helsingfors och i övriga Finland.

Ålandskontoret samarbetar med den åländska riksdagsledamoten i olika frågor och har insyn i riksdagens arbete.

21500 Kommunikationsverksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	11 207	11 000		11 000
Kostnader	-13 043	-35 000		-25 000
Anslag netto	-1 836	-24 000		-14 000

Budgetmotivering

Med hänvisning till 6 § finansförvaltningslagen (2012:69) föreslås ett nettoanslag om 14.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna om 11.000 euro avser ersättning för deltagande i Nordiska ministerrådets gränshinderråd, vilka motsvarar kostnaderna i samband med deltagandet.

Utgifter

Nettoanslaget inkluderar kostnader för att upprätthålla verksamheten.

21510 Ålandskontoret i Helsingfors, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	2 826	3 000		3 000
Kostnader	-56 660	-69 000		-64 000
Anslag netto	-53 835	-66 000		-61 000

Budgetmotivering

Föreslås en inkomst om 3.000 euro och ett anslag om 64.000 euro.

Inkomster

Inkomsten om 3.000 euro består av hyresintäkter från Ålandsdelegationen för hyra av mötesrum. Hyran betalas av Justitieministeriet.

Utgifter

Ålandskontoret i Helsingfors är landskapsregeringens informationskontor som samordnar kommunikation och kontakter mellan målgrupper på Åland och i Helsingfors samt i övriga Finland. Ett aktivt samarbete pågår för att förbättra kommunikationen mellan Åland och övriga Finland. Ålandskontoret samarbetar med den åländska riksdagsledamoten och har insyn i riksdagens arbete och förmedlar information till förvaltningen om aktuella lagförslag. Ålandskontoret bistår tjänstemän, politiker och det åländska näringslivet i skapandet och upprätthållandet av nätverk och fungerar samtidigt som en mötesplats. Till uppgifterna hör även att stärka Ålandsbilden och att synliggöra Åland, bland annat genom att föra fram Ålandsexemplet och att representera Ålands landskapsregering. Ålandskontoret följer med vad som framförs i finska medier om Åland och förmedlar information vidare till berörda. För att synliggöra Åland i Finland fortsätter man att utveckla deltagandet i SuomiAreena i Björneborg samt ordna seminarier i Helsingfors. För att uppmärksamma självstyrelsens jubileumsår planeras ett seminarium under år 2021. Den största utgiftsposten består av hyra för kontorslokalen.

220 Främjande av jämställdheten

Jämställdhetsarbetet på Åland ska konkret och effektivt bidra till jämställdhet eftersom jämställdhet skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer formas. Åland har trots lagstiftning och viktiga politiska ställningstaganden och beslut en lång väg kvar innan kvinnor och män, flickor och pojkar har samma makt att forma sina egna liv och möjligheter att påverka och bidra till samhällets utveckling vilket är det femte målet i FN:s globala hållbarhetsagenda. Arbetet med jämställdhet ska också bidra till att uppfylla den fjärde hållbarhetsprincipen i Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland. För att uppnå ett jämställt Åland krävs en aktiv, kunskapsbaserad och

långsiktig jämställdhetspolitik som inte enbart förbättrar situationen för enskilda individer utan lyfter hela det åländska samhället.

Det handlar om att identifiera, synliggöra och analysera de strukturer i samhället som hindrar flickors och pojkars, kvinnors och mäns reella möjligheter att förverkliga målet om ett Åland där alla kan blomstra. Flickor och pojkar, kvinnor och män är inte heller enhetliga grupper utan det krävs analyser av olika maktordningar, såsom socioekonomisk bakgrund, etnicitet, funktionsförmåga, ålder, sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck för träffsäkerhet och genomslag för jämställdhet.

Jämställdhetsintegrering är strategin för att åstadkomma ett jämställt och bärkraftigt Åland. Könsindelad statistik synliggör kvinnors och mäns förutsättningar, livsvillkor och behov.

Istanbulkonventionen 2011, Europarådets konvention om förebyggande och bekämpande av våld mot kvinnor och våld i hemmet innebär bland annat att Ålands landskapsregering axlar statens ansvar i frågor där Åland har behörighet.

Mål år 2021

Fortsatt implementering av Agenda för jämställdhet 2019-2030 genom bland annat

- ökad samordning och ökat samarbete mellan olika aktörer som genomför insatser med bäring på de jämställdhetspolitiska delmålen
- framtagande av könsuppdelad statistik och kunskapsunderlag inför större satsningar på olika områden inklusive kunskapshöjande insatser gällande jämställdhetsintegrering samt
- insatser mot kränkningar, trakasserier och hot på nätet.

Fortsatt implementering av nolltolerans i nära relationer 2020-2030

- åtgärder för att stärka förutsättningarna för myndighetssamverkan
- kunskapshöjande arbete om normer och värderingar runt makt och våld ur ett intersektionellt perspektiv samt
- utöka samverkan mellan myndigheterna gällande verkningfullt arbete för insatser mot förövare speciellt med fokus på unga förövare.

22000 Främjande av jämställdheten, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	-2 725			
Kostnader	-78 668	-75 000		-70 000
Anslag netto	-81 393	-75 000		-70 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 70.000 euro.

Utgifter

Anslaget ska täcka kostnader gällande genomförandet av åtaganden i internationella konventioner samt konkreta åtgärder och olika former av insatser i enlighet med landskapsregeringens Agenda för jämställdhet och landskapsregeringens Strategi för nolltolerans mot våld 2020-2030 med satsningar bland annat på verksamma insatser gällande offer och förövare. Anslaget ska bland annat täcka kostnader för insatser mot kränkningar på nätet, kunskapshöjande insatser gällande olika aspekter av jämställdhets- och HBTQIA frågor samt kostnader för en styrgrupp med övergripande uppdrag att främja myndighetssamverkan gällande våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor samt riktat projekt om främjande av jämställdhet inom politiskt arbete. Anslaget ska även täcka kostnader som uppstår genom nordiskt och internationellt samarbete på området.

225 Främjande av integration

Åland behöver inflyttning för att trygga arbetskraftsförsörjningen och för att upprätthålla välfärden, vidareutveckla samhället och ekonomin så att Åland kan fortsätta vara ett dynamiskt landskap i en värld i förändring. Den övergripande målsättningen i landskapsregeringens program för integrationsfrämjande är att Åland är ett inkluderande samhälle där alla bosatta kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att bli en del av det åländska samhället.

Ansvar för integration är delat mellan landskapet och de åländska kommunerna, uppgifterna regleras i lag. Ålands landskapsregering svarar för såväl omvärldsbevakning och representation som den allmänna utvecklingen, uppföljningen, samt planeringen och styrningen av integrationspolitiken på Åland. Landskapsregeringen ska erbjuda basinformation om det åländska samhället och har enligt lag en rådgivande roll för kommuner och myndigheter samt ett ansvar för en övergripande samordning, kompetensutveckling och stöd. Ett särskilt fokus under år 2021 kommer att läggas på att klargöra kommunernas lagstadgade skyldigheter kring integrationsfrämjande åtgärder och erbjuda rådgivning till såväl kommuner som KST i samband med ansvarsfördelningen och implementeringen av deras uppdrag. Samtliga av landskapsregeringens lagstadgade uppgifter kvarstår.

Som ett betydande verktyg i landskapsregeringens integrationsuppdrag fortsätter informationskontoret Kompassen sin verksamhet år 2021. Genom Kompassen tillhandahåller landskapsregeringen lagstadgad basinformation och rådgivning i frågor som relaterar till etablering och orientering i det åländska samhället. Kompassen är också en kanal för landskapsregeringen att få kunskap om målgruppens behov och synliggöra aktuella frågeställningar och strukturella problem, vilka kan ligga till grund för landskapsregeringens åtgärder framöver. Under år 2021 erbjuds också utbildade samhälls- och hälsokommunikatörer som kan anlitas av landskapsregeringen, kommuner/KST, näringsliv och föreningar för att ge information på olika språk på övergripande eller lokal nivå.

Under år 2021 finns ett behov av att se över och revidera landskapets program för integrationsfrämjande med hänsyn till EU:s och Finlands uppdaterade integrationsprogram samt för att lokalt tydliggöra ansvarsfördelningen mellan KST och kommunerna.

Den nära dialogen med inrikesministeriet och NTM-centralen kring integrationsfrågor, flyktningmottagande, ersättningsförfarande och förnyad lagstiftning kring fonderna inom området inrikes fonder fortgår. Ålands lagstiftning kring detta uppdateras år 2021. Ett nytt informationsmaterial med basinformation om Åland tas fram under året.

Landskapsregeringens stöd och samordning kring kommunernas flyktningmottagande inom EU-projektet "En säker hamn – Kraftsamling för kommuner, myndigheter och tredje sektorn för att utveckla samarbetet vid flyktningmottagning och integration på Åland" avslutas i mars 2021. Projektet finansieras med stöd från EU:s Asyl-, Migrations- och Integrationsfond. Landskapsregeringen är huvudman, även ÅHS och kommunerna är medfinansierare. Projektet har ett nettoanslag som sträcker sig över hela projektperioden 2018-2021. Vid projektslut tas delar av projektets utvecklingsarbete in i Kompassens verksamhet.

Möjlighet för tredje sektorn att genomföra aktiva insatser för integration med stöd av penningautomatmedel fortgår år 2021, se moment 35000.

Mål för år 2021

- stöd och rådgivning till kommuner, KST och tjänstemän
- kompetenshöjande och samordnande insatser
- upprätthålla och utveckla informationskontor
- Kompassens hemsida utvecklas

- ta fram och publicera material med basinformation om det åländska samhället
- sprida basinformation på olika språk om det åländska samhället genom att anlita Samhälls- och hälsokommunikatörer bl.a. i samband med Åland 100
- revidering av integrationsprogrammet 2020-2023
- erbjuda verktyg för att främja delaktighet och goda relationer samt motverka främlingsfientlighet och diskriminering
- bjuda in fokusgrupper för att diskutera utifrån teman i landskapsregeringens program för integrationsfrämjande samt
- flyktningmottagandet på Åland genomförs på bästa möjliga sätt. Säkerställande av att allt material som tagits fram inom ramen för EU-projektet "En säker hamn" finns tillgängligt för kommuner, ÅHS och andra aktörer.

22500 Främjande av integration

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	97 947	44 000		11 140
Kostnader	-136 956	-109 000		-71 140
Anslag netto	-39 008	-65 000		-60 000

Budgetmotivering

Föreslås med hänvisning till finansförvaltningslagen 6 § (2012:69) ett nettoanslag om 60.000 euro.

Utgifter

Under anslaget ingår 40.000 euro för köp av tjänster för att upprätthålla och utveckla Kompassen samt för att föra över information från projektet med syfte att utveckla Kompassens hemsida. I detta moment kan även kostnader för övriga experter för kompetenshöjande åtgärder ingå. I anslaget ingår också kostnader och intäkter för EU-projektet "En säker hamn" som har en nettofinansiering åren 2018-2021. Under information ryms framtagande av basinformation om det åländska samhället och anlitan av Samhälls- och hälsokommunikatörer för de områden som ligger på landskapets lagstadgade krav om basinformation.

230 Valkostnader

23000 Valkostnader

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-115 812	0		
Anslag netto	-115 812	0		

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag.

Utgifter

Under anslaget budgeteras kostnader för anordnandet av lagtingsval och kommunalval. Under år 2021 hålls inga val, men vissa förberedelser för kommande val kommer att pågå.

240 Brand- och räddningsväsendet

Landskapsregeringen har det övergripande ansvaret för att den kommunala räddningsverksamheten i landskapet bedrivs effektivt och organiseras i enlighet med räddningslagen för Åland (2006:106). Det sker genom att landskapet leder och utövar tillsyn över räddningsverksamheten och tillsätter en räddningsdelegation.

24000 Brand- och räddningsväsendet, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	90	2 000		1 000
Kostnader	-14 313	-32 000	-5 000	-20 000
Anslag netto	-14 223	-30 000	-5 000	-19 000

Budgetmotivering

Föreslås intäkter om 1.000 euro och ett anslag om 20.000 euro.

Inkomster

Föreslås inkomster om 1.000 euro.

Utgifter

Anslaget om 20.000 euro föreslås för utbildning, anskaffning av utrustning samt utförande av uppgifter för räddningsverksamhet, befolkningsskydd och säkerhet där särskilda motiv finns.

250 Personalarbete och arbetsmiljö

Landskapsregeringens största tillgång är dess professionella och motiverade personal. Personal- och kommunikationsenheten är en stab som stöder chefer och medarbetare i landskapsförvaltningen i olika personal-, arbetsgivar- och kommunikationsfrågor.

Den övergripande målsättningen med personalarbetet är att bygga en långsiktigt stabil och dynamisk arbetsplats där de anställda står i centrum.

Personal- och kommunikationsenhetens målsättning är att öppna upp för samverkan över gränserna och bidra till att varje medarbetare kan nyttja sin kompetens och fulla potential.

Personal- och kommunikationsenheten har det övergripande och samordnande ansvaret för allmänna förvaltningens kompetensutveckling. All kompetensutveckling utgår från regeringsprogrammet, organisationens behov och verksamhetsplan. Målsättningen är att genomföra utbildningar enligt den fastslagna utbildningsplanen för år 2021. Varje avdelning har dock ett särskilt ansvar för den egna personalens yrkesspecifika kompetensutveckling för att i enlighet med arbetsgivaransvaret se till att arbetstagarna har den kompetens som krävs för att utföra sina specifika arbetsuppgifter.

Personal- och kommunikationsenheten ansvarar för företagshälsovården för all personal, förutom Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). Fokus är på den förebyggande företagshälsovården även om personalen också erbjuds sjukvård på allmänläkarnivå.

Personal- och kommunikationsenheten ansvarar för friskvård och arbetsmiljö för allmänna förvaltningens personal. I syfte att upprätthålla och förbättra personalens hälsa och välbefinnande erbjuds anställda inom landskapsregeringen möjlighet till subventionerade motionsaktiviteter, kulturaktiviteter och subventionerad massage.

För att upprätthålla och förbättra arbetsmiljön genomförs årligen olika mätningar och åtgärder både centralt och inom respektive avdelning/myndighet. Målsättningen är att tydliggöra områden som kräver stödåtgärder samt att fortsätta erbjuda avdelningarna/myndigheterna stöd i det arbetet. För personalens trivsel är en annan målsättning att fortsätta erbjuda allmänna förvaltningens personal kaffe och en gemensam julfest med underlydande myndigheter.

Mål år 2021

- bibehålla eller öka nyttjandegraden av friskvårdsförmånerna samt
- minska antalet sjukfrånvarodagar och sänka sjukvårdskostnaderna jämfört med år 2020.

Hälsorelaterad frånvaro år 2019	Genomsnitt/anställd	Genomsnitt/årsverke
Hälsorelaterad frånvaro	11,44	13,05
Sjukvårdskostnader	217 euro	248 euro

25000 Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd, personalaktiviteter och personalpolitiska åtgärder

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	192 723	195 000	35 000	227 000
Kostnader	-494 541	-598 000		-574 000
Anslag netto	-301 819	-403 000	35 000	-347 000

Budgetmotivering

Föreslås ett nettoanslag om 347.000 euro. Med hänvisning till finansförvaltningslagen 6 § (2012:69) får momentet gottskrivas med inkomster för utbildningar inom ramen för verksamheten.

Inkomster

Inkomsterna av gottskrivna ersättningar från Folkpensionsanstalten för lagstadgade kostnader för företagshälsovård och sjukvård har beräknats uppgå till ca 185.000 euro. I inkomsterna ingår även en intern överföring från Högskolan på Åland för en schablonfördelad andel av kostnader för företagshälsovård.

Inkomsterna från Nordiska ministerrådet och motsvarande utgifter för stipendier i samband med Nordiskt tjänstemannautbyte uppskattas till ca 7.000 euro.

Utgifter

Anslaget har beräknats för

- välbefinnande och trivsel på arbetsplatsen 65.000 euro
- kompetensutveckling och lagstadgad utbildning 33.000 euro och
- subventionerad friskvård som träning, förebyggande massage och kultur 69.000 euro.

Av anslaget har 370.000 euro beräknats för lagstadgad företagshälsovård enligt lagen om företagshälsovård (FFS 1383/2001) samt för sjukvård på allmänläkarnivå, personalvård och handledning.

För övriga utgifter som dataglasögon, inköp av tjänster, rekryteringskostnader, arbetarskyddets verksamhet och arvode till arbetarskyddsfullmäktige samt första hjälp material har beräknats 14.500 euro.

Nettoanslag för utgifter för stipendier i samband med Nordiskt tjänstemannautbyte uppskattas till ca 7.000 euro och motsvarar inkomster från Nordiska ministerrådet.

Ett anslag om 15.000 euro har reserverats för andra personalpolitiska åtgärder vars kostnader det inte är skäligt att belastar de olika enheterna inom förvaltningen där den berörda personalen arbetar eller har arbetat. I anslaget ingår kostnader för åtgärder som syftar till att tillgodose behovet av personal. Sådana åtgärder kan vara både kompetensutveckling för att kunna ta sig an nya arbetsuppgifter och omställningsåtgärder i samband med personalminskning. Kostnader för åtgärder som syftar till att upprätthålla arbetsförmågan eller underlätta återgången i arbetet efter lång sjukledighet samt andra liknande personaladministrativa arrangemang av i huvudsak tillfällig karaktär ingår också i anslaget.

252 Serviceverksamhet

Servicefunktionerna handhar allmänna förvaltningens telefoni, vaktmästeri och lokalvård.

25210 Serviceverksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	35 855	33 000		32 500
Kostnader	-333 083	-348 000		-301 500
Anslag netto	-297 228	-315 000		-269 000

Budgetmotivering

Föreslås en inkomst om 32.500 euro och ett anslag om 276.500 euro samt ett anslag om 25.000 euro som hänför sig till lokalvården.

Inkomster

Inkomster avser försäljning av intyg och avgiftsbelagda prestationer samt för hantering och skötsel av serviceuppgifter för externa myndigheter.

Utgifter

Anslaget avser anskaffning och utbyte av möbler, inredningsmaterial, kontorsmaterial, post- och teletjänster samt underhåll, försäkringar och bränsle för fordon som hänför sig till servicefunktionens fordonsansvar samt ett anslag som avser material som hänför sig till lokalvården.

260 Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter

26000 Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	1 655			
Kostnader	-332 930	-375 000		-345 000
Anslag netto	-331 275	-375 000		-345 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 345.000 euro.

Utgifter

Av anslaget avser ca 50.000 euro externpolitiskt samarbete såsom kontaktgruppen mellan landskapsregeringen och utrikesministeriet, vars uppgift är att utveckla och öka användningen av Ålandsexemplet i internationella sammanhang samt kostnader för framtagande av material, utredningar, forskningsuppdrag, övriga uppdrag, ordnande av seminarier och föreläsningar beträffande Ålandsexemplet och Ålands särställning enligt folkrätten. Därtill ingår kostnader för att upprätthålla ett externpolitiskt nätverk och samordna det externpolitiska nätverket vid landskapsregeringen samt kostnader för att delta i de nätverk och seminarier som finns för samarbete inom Östersjöområdet.

Anslaget kan även användas för kostnader med anledning av arbetet i samarbetsgruppen mellan försvarsministeriet, utrikesministeriet och landskapsregeringen rörande säkerhetsfrågor.

Med hänvisning till andra tilläggsbudgeten för år 2019 upptas under momentet 68.000 euro för de beräknade kostnaderna under år 2021 för utvärderingen av konsekvenserna av medlemskapet i Europeiska Unionen. Därmed har resterande medel för utredningens totala kostnader om 160.000 euro upptagits.

26002 Interreg Central Baltic Programme 2014-2020

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	84 082	85 000		
Kostnader	-80 927	-85 000		
Anslag netto	3 155	0		

Budgetmotivering

Momentet utgår.

26003 Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	35 376			
Kostnader	-187 709	-180 000		-131 000
Anslag netto	-152 333	-180 000		-131 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 131.000 euro.

Utgifter

Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland, som manifesterades i september 2016, utgör ett samhällskontrakt som samhällets sektorer gemensamt arbetat fram och ställt sig bakom. Det har skett inom ramen för nätverket bärkraft.ax som bildades i februari 2016. Nätverket bärkraft.ax är öppet för deltagande av aktörer i alla samhällssektorer och alla människor som bor och verkar på Åland. Ett särskilt råd, utvecklings- och hållbarhetsrådet, har utsetts för att ta ansvar för bärkraft.ax.

Utvecklings- och hållbarhetsagendan beskriver visionen för Åland "Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar" samt sju strategiska utvecklingsmål som ska uppnås senast år 2030.

Förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan kräver systematisk uppföljning och rapportering. Landskapsregeringen ansvarar för att proaktivt agera katalysator och koordinator för agendans förverkligande i sin helhet. I detta ingår bland annat koordinering av agendans implementering genom medverkan i etableringen och genomförandet av långsiktiga färdplaner för samtliga sju strategiska utvecklingsmål, medverkan i framtagandet av förslag till agendans årliga statusrapport, upprätthållande av struktur för nätverket bärkraft.ax inklusive det årliga evenemanget "Forum för samhällsutveckling" samt övriga fysiska och digitala mötesplatser.

Förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan är beroende av att åtminstone alla länder runt Östersjön genomför FN:s Agenda 2030. Mot denna bakgrund avser landskapsregeringen att fortsätta agera aktiv samarbetspartner inom Finlands kommission för hållbar utveckling som leds av Statsrådets kansli, Nordiska ministerrådets program för Generation 2030, initiativet ReGeneration 2030, HELCOM och EU.

Landskapsregeringens eget hållbarhetsarbete ingår i det löpande arbetet och därmed i verksamhetsplaneringen och budgetberedningen. Anslaget under momentet avser kostnader för samordningen av landskapsregeringens åtgärder, utvecklings- och hållbarhetsrådets arbete, ledningsfunktionen i arbetsgruppen för koordinering och rapportering samt övriga kostnader för att utveckla utvecklings- och hållbarhetsarbetet på Åland och i förvaltningen i enlighet med ovanstående ansvarsområden.

26004 Ålandsdelegationen

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-8 930	-12 000		-11 000
Anslag netto	-8 930	-12 000		-11 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 11.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser Ålands del av kostnaderna för Ålandsdelegationens verksamhet. I och med att ett nytt ekonomiskt system införs enligt självstyrelselagen från 1.1.2021 budgeteras för vissa nya kostnader med anledning av ändrade rutiner och uppgifter för Ålandsdelegationen.

26005 Interreg Central Baltic Programme 2021 - 2027

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				88 000
Kostnader				-88 000
Anslag netto				0

Budgetmotivering

Momentet nytt.

Med hänvisning till 6 § finansförvaltningslagen (2012:69) föreslås ett nettoanslag under momentet. Nettoanslaget innefattar anslag och inkomster om 88.000 euro.

Utgifter

I samband med varje långtidsbudget i EU utformas en 7-årig programperiod med olika EU-program som finansierar projekt. Under år 2021 kommer ett nytt Interreg Central Baltic-program 2021-2027 att börja implementeras.

Programmet finansierar gränsöverskridande projekt inom regional utveckling. Central Baltic-programmet omfattar regioner i Finland, Sverige, Estland och Lettland samt Åland. Programmet kommer att arbeta utifrån tre policyområden: a Smarter, Greener and More Social Europe.

Egentliga Finlands förbund är förvaltande myndighet för programmet och landskapsregeringen har ett s.k. värdavtal om placering av ett informationskontor, en Contact Point, med en heltidsanställd informatör på Åland. Nuvarande Contact Point Åland fortsätter att arbeta under övergångsåret.

Under programperioden 2014-2020 har åländska organisationer varit med i 20 av 133 godkända projekt. I tre projekt är åländska organisationer projektansvariga leadpartner, därutöver har 20 partner och 9 associerade partner varit involverade i gränsöverskridande nätverk för utveckling.

Central Baltic-programmet står för samtliga av landskapsregeringens kostnader för informationskontoret, såsom lönekostnader, kostnader för kontor, administration, köp av tjänster och resor. Kontors- och administrationskostnader ersätts schablonmässigt med 15 % av de sammanlagda lönekostnaderna. Det medför ett förenklat redovisningsförfarande och innebär samtidigt att momentets kostnader och intäkter inte sammanfaller.

26099 Ofördelat resursanslag

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader			-4 000 000	
Anslag netto			-4 000 000	

Budgetmotivering

Momentet utgår.

265 Konsumentskydd

Enligt 30 § 10 punkten självstyrelselagen för Åland handhas de uppgifter som i riket ankommer på konsumentklagonämnden i landskapet av en särskild av landskapsregeringen tillsatt nämnd. Nämndens uppgift är att fungera som ett opartiskt och kostnadsfritt tvistlösningsorgan vid vilket konsumenter kan anhängiggöra ärenden.

26500 Konsumentskydd, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-22 038	-27 000		-3 000
Anslag netto	-22 038	-27 000		-3 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 3.000 euro.

Utgifter

Kostnaden anknyter främst till mötesarvodena för konsumenttvistenämndens medlemmar. Rättsliga enheten vid regeringskansliet handhar från och med 1.1.2020 funktionen som sekreterare för nämnden, varför de lönekostnader som uppkommer belastar ordinarie verksamhet vid regeringskansliet.

270 Radio- och TV-verksamhet

27000 Radio- och TV-verksamhet (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	2 657 986	2 460 000	-500 000	10 000
Kostnader	-462 567	-447 000	-10 000	-450 000
Anslag netto	2 195 419	2 013 000	-510 000	-440 000

Budgetmotivering

Föreslås med hänvisning till 6 § finansförvaltningslagen (2012:69) att kostnaderna för uppbörd och kontroll av avgifterna samt övriga kostnader vid byte av system får belasta momentet. Med beaktande av ovanstående föreslås ett nettoanslag om 440.000 euro.

Inkomster

Inkomsten avser ett uppskattat belopp från avgifter för innehav av televisionsmottagare för år 2020 men som betalas först under år 2021. Avgiften ersätts från och med 1.1.2021 av medieavgift, se moment 89000.

Utgifter

Landskapsregeringen erlägger enligt avtal med Sveriges television Ab, Sveriges utbildningsradio Ab, Sveriges Radio Ab, Kapiosto r.y. och Säveltäjain tekijänoikeustoimisto r.y. avgift för upphovsrättskostnader i samband med återutsändningar. Landskapsregeringen har likaledes ingått

avtal med Sveriges TV4 och de finländska upphovsrättsorganisationerna Kopiosto r.y. och Teosto r.y. om återutsändning av Sveriges TV4 över Åland. Då Kopiosto i februari 2020 fakturerade upphovsrättskostnaderna för TV4 och SVT visade det sig att dessa kostnader har ökat med 40.000 euro jämfört med föregående år. För de beräknade ersättningarna föreslås anslag om 405.000 euro.

Vid årsskiftet 2020/2021 byts systemet med uppbörd av avgift för televisionsmottagare ut mot ett system med generell medieavgift. Oaktat detta bedöms det tidigare systemet i en övergångsfas medföra fortsatta kostnader. Siffrorna är uppskattade som en liten ökning utifrån prognos i lagförslaget (LF 19/2018-2019). Kostnader för uppbörd och kontroll av televisionsinnehav beräknas till ca 40.000 euro. Skatteförvaltningen har meddelat att dryga 15.000 euro utgör årskostnaden för uppbörden. I uppbörds-kostnaden ingår även personalkostnader samt kostnader som hänför sig till registerhantering, fakturering och kostnader under övergångsperioden i bytet av system. För uppgifter om inkomsterna av medieavgiften se moment 89000.

280 Lagberedningen

Arbetet vid lagberedningen består i huvudsak i att bereda författningsförslag samt att utföra de uppgifter som hör samman med offentliggörandet av författningarna. Lagberedningsarbetet är personalintensivt och anslaget för lagberedningen är därför i huvudsak avsett att täcka kostnader för löner jämte lönebikostnader.

Arbetet med att integrera utvecklings- och hållbarhetsagendan i lagberedningsarbetet kommer liksom tidigare år att inordnas i och anpassas till respektive författningsarbete som lagberedningen är involverad i. I de flesta fall förväntas agendans visioner och idéer bli analyserade och beaktade redan i ett tidigt skede av beredningsprocessen, det vill säga redan innan ett författningsärende når lagberedningen. Det fortsatta beredningsarbetet förutsätter dock att en uppföljning görs i förhållande till de visioner som agendan ger uttryck för samt att detta beaktas på lämpligt sätt i författningsberedningen.

Den elektroniska lagsamlingen (Ålex) kommer fortlöpande att kräva att resurser görs tillgängliga för att uppdatera lagsamlingen med de förändringar som kontinuerligt genomförs i lagstiftningen. Ålex kommer att vara tillgänglig utan kostnad på landskapsregeringens webbplats.

Avsikten är att en ny lagsamling i pappersformat ska utges under år 2021. Även den tryckta lagsamlingen kommer liksom tidigare år att göras tillgänglig utan kostnad på landskapsregeringens webbplats.

28010 Lagberedningen, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	5 996	2 000		8 000
Kostnader	-803 237	-936 000	-19 000	-1 147 000
Anslag netto	-797 240	-934 000	-19 000	-1 139 000

Budgetmotivering

Under momentet föreslås inkomster om 8.000 euro och anslag om 1.147.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna föreslås förhöjt i och med utgivningen av en ny tryckt lagsamling. Inkomsterna härrör huvudsakligen från försäljningen av lagsamlingen samt från prenumerationer och försäljning av ÅFS. Utgivningen av en ny lagsamling i pappersformat förväntas däremot inte medföra någon större ökning av inkomsterna, eftersom den nya tryckta lagsamlingen och Ålex kommer att finnas tillgängliga utan kostnad på landskapsregeringens webbplats. Inkomsterna från ÅFS beräknas däremot minska även framöver, vilket främst antas bero på att författningssamlingen och numera även Ålex finns gratis tillgängligt på landskapsregeringens webbplats. Varken ÅFS, lagsamlingen eller Ålex bär sina egna kostnader.

Utgifter

Lagberedningsarbetet är personalintensivt och anslaget under momentet är till största delen avsett att täcka lönekostnader och övriga kostnader för personalen. Dessutom ingår bland annat anslag för delgivning av författningar, tryckning av ÅFS och den nya lagsamlingen samt laggranskning och litteratur.

Under arbetet med såväl lagsamling 2008 som 2012 verkade en lagberedare som redaktör, medan redaktörstjänsten köptes in för arbetet med 2017 års lagsamling. Även i anslaget för lagsamling 2021 finns det beaktat att en redaktörstjänst ska kunna upphandlas.

300 Finansavdelningens förvaltningsområde

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom avdelningens förvaltningsområde för såväl allmänna förvaltningen som fristående enheter. Beloppen är exklusive avdelningen underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som redovisas i föreliggande avsnitt som överföringsanslagen som redovisas i överföringsavsnittet. I kolumnerna framgår utfallsiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, tilläggsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år.

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	207 207	224 000	105 000	189 200
Avgiftsintäkter	60 070			
Övr verksamh intäkt	7 011	50 000		86 000
Summa Verksamhetens intäkter	274 288	274 000	105 000	275 200
Löner o arvoden	-1 739 845	-2 540 176	79 272	-1 958 744
Pensionskostnader	-316 395	-462 312	14 428	-356 491
Övr lönebikostnader	-20 509	-27 180	1 300	-32 123
Summa Lönebikostnader	-336 904	-489 492	15 728	-388 615
Personalersättningar	20 278	20 000		20 000
Summa Personalkostnader	-2 935 711	-3 009 668	95 000	-2 327 359
Köp av tjänster	-3 706 693	-3 619 216	-50 000	-943 577
Material förnödenh	-195 758	-215 000		-6 360
Övr verksamh kostn	-4 196 781	-2 797 116		-2 815 904
Summa Verksamhetens kostnader	-11 034 943	-9 641 000	45 000	-6 093 200
Pensionsintäkter	17 700 000	19 100 000		20 275 000
Pensionskostnader	-35 076 941	-37 260 000		-38 736 000
Summa Pensioner	-17 376 941	-18 160 000		-18 461 000
Summa Pensionsint o kostn	-17 376 941	-18 160 000		-18 461 000
Övr ink o kap överf		200 000		200 000
Summa Intäkt ink o kap		200 000		200 000
Summa Intäkt ink o kap öv		200 000		200 000
Övrigt näringsliv			-50 000	
Allmänna stöd	-18 554 750	-18 321 000	-3 700 000	-16 996 000
Övriga ink kap överf	-3 904 395	-6 332 000		-5 662 000
Summa Utgift ink o kap öv	-22 459 145	-24 653 000	-3 750 000	-22 658 000
Summa Kostn ink o kap öv	-22 459 145	-24 653 000	-3 750 000	-22 658 000
Summa Verksamhetsbidrag	-50 596 742	-51 980 000	-3 600 000	-46 737 000
Övr finansiella int	1			
Räntekostnader	-15			
Övr finansiella kost	-2 660			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-2 674			
Summa Årsbidrag	-50 599 416	-51 980 000	-3 600 000	-46 737 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-50 599 416	-51 980 000	-3 600 000	-46 737 000
Ökning eller minskning av reserver	-253 733			
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-50 853 149	-51 980 000	-3 600 000	-46 737 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
30010 Finans, verksamhet	-2 206 492	-2 257 912	-2 410 000	-2 548 000
33000 LR andel o stöd kommunerna	-17 464 840	-18 554 750	-22 071 000	-16 996 000
34000 Särskilda stöd, lån	50		0	0
35000 Penningautomatmedel	-5 951 017	-4 158 128	-6 132 000	-5 462 000
39000 It-drifts o utvecklingskostn	-2 377 332	-2 980 513	-2 929 000	0
39099 Internhyra	-4 085 494	-4 183 832	-2 784 000	-2 800 000
Summa 3100 Finans allm byrån	-32 085 125	-32 135 136	-36 326 000	-27 806 000
38000 Pensioner o pensionsrelat utg	-17 932 886	-17 826 941	-18 630 000	-18 931 000
Summa 3200 Avtals- o pensionsby	-17 932 886	-17 826 941	-18 630 000	-18 931 000
39050 Förändr semesterlöneskuld	-67 046	-891 072	-624 000	
Summa 3300 Redovisningsbyrån	-67 046	-891 072	-624 000	
Summa 3000 Finansavdelningen	-50 085 057	-50 853 149	-55 580 000	-46 737 000

300 Allmän förvaltning

Finansavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är, enligt LL (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning (2006/91), landskapets ekonomi och den ekonomiska utvecklingen i landskapet.

Finansavdelningens övergripande målsättningar är

- en offentlig budgetekonomi som med beaktande av de sociala och ekologiska dimensionerna av hållbar utveckling är i ekonomisk balans
- att arbeta aktivt för att uppfylla visionen och de strategiska utvecklingsmålen för en hållbar utveckling samt
- en rättvis lönepolitik som skapar förutsättningar för att behålla och nyrekrytera personal, verkar för jämställdhet i arbetslivet samt främjar effektivitet och produktivitet i landskapets verksamhet.

Strategiska utvecklingsmål

Finansavdelningen har ett centralt ansvar att styra upp arbetsprocesser inom förvaltningen för att säkerställa kvalitet i utförande och resultat. I enlighet med strategiskt utvecklingsmål 5 och 7 fortsätter revideringen av upphandlingsprocessen. Målet är hållbara upphandlingar som beaktar ekonomiska, sociala och miljömässiga krav. Kraven ska riktas mot både leverantörer och de varor eller tjänster som upphandlas samtidigt som medvetna konsumtions- och produktionsmönster inom och utanför landskapsregeringens organisation utvecklas. Detta bidrar även till högre attraktionskraft för privat näringsverksamhet på Åland.

Mål år 2021

- arbetet med att uppnå jämlika löner för likvärdigt arbete fortgår samt
- arbetet med att överföra administrationen till pensionsfonden inleds.

30010 Finansavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	180 865	194 000	86 000	275 200
Kostnader	-2 436 103	-2 735 000	45 000	-2 823 200
Anslag netto	-2 255 238	-2 541 000	131 000	-2 548 000

Budgetmotivering

Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69) 6 §, ett nettoanslag om 2.548.000 euro.

Inkomster

I förslaget har beaktats att momentet kan gottskrivas med ersättning för det arbete som utförs vid avdelningen för landskapets fastighetsverks respektive pensionsfondens räkning. Dessutom upptas en inkomst för intern överföring från Högskolan på Åland för en schablonfördelad andel av kostnader för redovisning och löneräkning.

Anslaget kan även gottskrivas med inkomster av kostnadsersättningar för prestationer utförda inom ramen för samarbete med andra offentliga organisationer eller offentligt ägda bolag.

Momentet kan även påföras inkomster för vilka inte upptagits särskilda anslag.

Utgifter

I anslaget ingår bl.a. personalkostnader, tjänsteresor, kostnader för avdelningens officiella delgivning, utbildning samt tryckning av budgetförslag och årsredovisning. Anslag för personal motsvarande ett årsverke har överförts till moment 21200.

I anslaget ingår kostnader för att vidareutveckla rapporteringsstrukturer och hållbarhetsredovisning samt funktionalitet för verksamhetsplanering och tillhörande uppföljning. Dessutom ingår kostnader för att fortsätta integrera hållbarhetsperspektivet i finansavdelningens planer, processer och anvisningar.

I anslaget ingår även en uppskattad ersättning till skatteförvaltningen för de merkostnader som avvikelser i den åländska beskattningen i förhållande till beskattningen i riket föranleder.

Anslag om 50.000 euro föreslås för utredningar i anslutning till det åländska skatteundantaget.

I anslaget ingår därtill 85.000 euro avsett att finansiera beställningar från ÅSUB i enlighet med aktuellt ramavtal för utredningar.

I anslaget har beräknats ca 5.000 euro för förtroendemannaarvoden samt övriga arvoden och ersättningar för facklig verksamhet inom allmänna förvaltningen i enlighet med gällande kollektivavtal. Därtill ingår anslag för bank- och indrivningskostnader m.m. om ca 58.000 euro.

380 Pensioner och pensionsavgifter

Nedan visas utvecklingen av antalet personer som de senaste åren beviljats respektive lyft landskapspension.

Pensionstagare mellan åren 2017 - 2019

	2017			2018			2019		
	K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M	Totalt
Beviljade	204	115	319	209	95	304	209	115	324
varav ålderspension	138	84	222	140	64	204	123	81	204
Utbetalda i december	1 772	1 038	2 810	1 854	1 052	2 906	1 918	1 074	2 992

Under första halvåret 2020 har 159 personer beviljats pension varav 110 personer har beviljats ålderspension.

I augusti 2020 fördelade sig pensionsutbetalningarna enligt följande:

	Kvinnor	Män	Totalt
Antal mottagare	1 947	1 083	3 030
Utbetalt belopp (euro)	1 668 016	1 309 838	2 977 854
Utbetalt belopp i genomsnitt (euro)	857	1 209	983

Förväntade antal ålderspensionsansökningar åren 2021 - 2031.

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
188	264	294	229	225	229	210	214	219	239	227

38000 Pensioner och pensionsrelaterade utgifter (F)

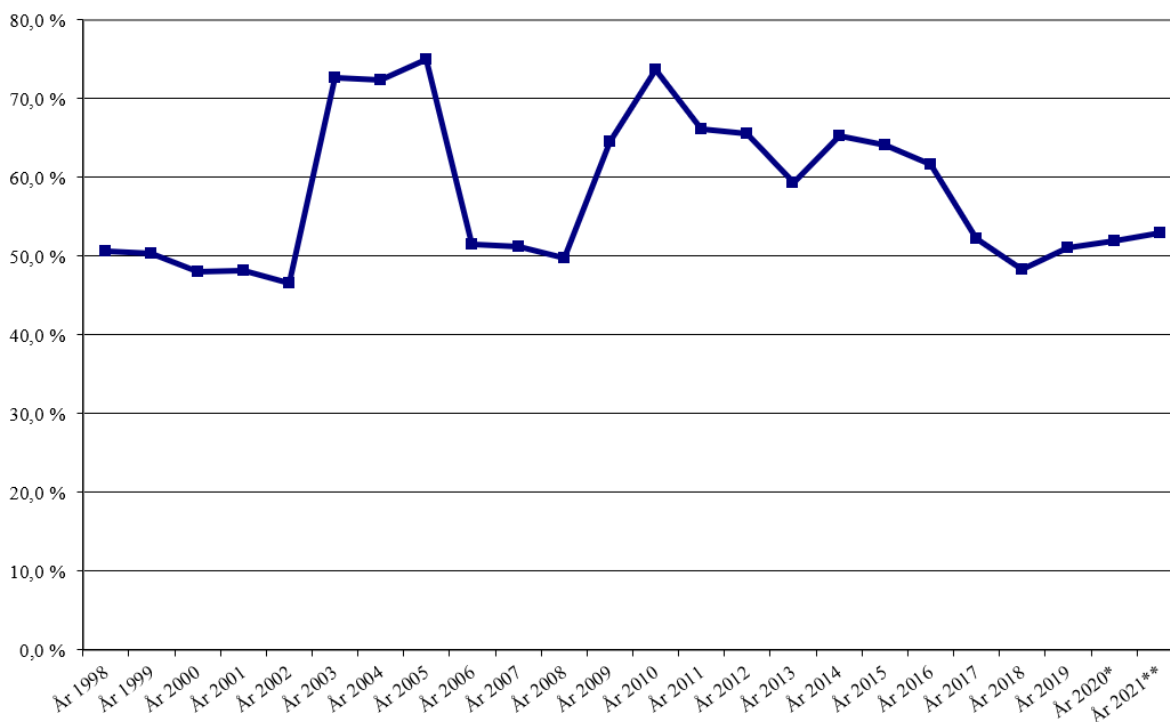
Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	17 700 000	19 100 000		20 275 000
Kostnader	-35 526 941	-37 730 000		-39 206 000
Anslag netto	-17 826 941	-18 630 000		-18 931 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 20.275.000 euro som överföring från landskapet Ålands pensionsfond för täckande av pensionsutgifter under år 2021 samt anslag om 39.206.000 euro för pensioner och pensionsrelaterade utgifter.

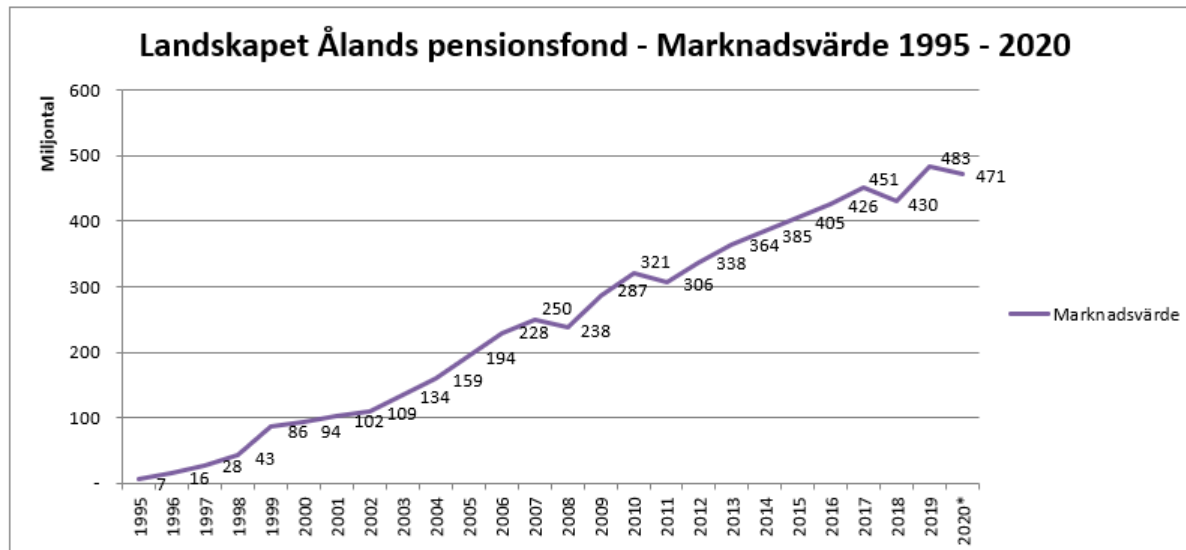
Inkomster

Enligt LL (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond ska pensionspremier och pensionsavgifter betalas till fonden för dem som hör till landskapets pensionssystem. Från pensionsfonden kan överföras ett belopp som får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter till budgeten. Landskapsregeringen föreslår att det under år 2021 överförs ett belopp från pensionsfonden till landskapets budget om 20.275.000 euro, vilket uppgår till ca 53,0 % av de beräknade pensionsutgifterna om totalt 38.250.000 euro inom landskapets pensionssystem. Landskapsregeringen konstaterar att överföringen från pensionsfonden till landskapets budget överstiger summan av de pensionspremier och -avgifter som inbetalas till fonden med ca 7,5 miljoner euro (ca 6,1 miljoner euro år 2020). I uppskattningen av premieinflödet har beaktats att andelen för vilka pensionspremier inbetalas till landskapets pensionsfond successivt minskar på grund av att nyanställda försäkras i extern pensionsanstalt. Andelen av pensionskostnaderna som har finansierats respektive avses finansierade med överföringen från pensionsfonden framkommer av nedanstående graf:

Med beaktande av förslaget uppskattas totalbehållningen i pensionsfonden vid slutet av år 2021 till ca 477 miljoner euro (ca 471 miljoner euro vid slutet av år 2020) värderat enligt marknadsvärde. Täckningsgraden för landskapets pensionsansvar var per den 31.12.2019 60,8 % (31.12.2018 54,8 %).

Utvecklingen av marknadsvärdet för pensionsfonden framkommer av nedanstående graf:

Utgifter

Anslaget har beräknats enligt följande ungefärliga fördelning:

- 470.000 euro för köp av pensions servicetjänster från Keva. Det handlar om uträknings-, registrerings- och sakkunnigtjänster samt IT-system och datakommunikation med andra pensionsanstalter, pensionsutdrag, pensionsutdrag på nätet samt beräkningstjänster för uppföljning av pensionsansvaret. Därtill ingår landskapsregeringens andel av Pensionskyddscentralens kostnader

- 486.000 euro avseende pensionsbaserad KomPL-betalningsandel (tidigare KTAPL) enligt lagen om kommunala pensioner. Landskapet övertog betalningsansvaret i samband med ÅHS-reformen, varför avgiften således är att betrakta som betalning av Ålands folkhälsoförbunds och Ålands vårdförbunds skuld till Keva samt

- 38.250.000 euro för lagbundna pensionsutgifter enligt LL (2016:76) och LL (2010:7) m.fl. Det används för ålderspensioner, partiella förtida ålderspensioner, invalidpensioner och rehabiliteringsstöd, deltidspensioner och familjepensioner, tidigarelagda ledamotspensioner och anpassningsbidrag samt rehabiliteringspenning och andra utgifter i samband med yrkesinriktad rehabilitering. Anslaget avser även landskapets del av de kostnader som fördelas mellan pensionsanstalterna för pensionsandelar som tjänats in för oavlönade perioder från år 2005. Anslaget får även vid behov användas för att bekosta specialundersökningar om arbetsförmåga och rehabiliteringsbehov för personer som söker invalidpension.

390 Gemensamma förvaltningskostnader

39000 IT-drifts- och utvecklingskostnader (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	93 422	80 000	19 000	0
Kostnader	-3 073 936	-3 028 000		0
Anslag netto	-2 980 513	-2 948 000	19 000	0

Budgetmotivering

Momentet utgår. Se moment 21200.

39050 Förändring av semesterlöneskuld och andra bokföringsmässiga korrigeringar (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-891 072	-624 000		
Anslag netto	-891 072	-624 000		

Budgetmotivering

Föreslås ett förslagsanslag.

Utgifter

Förslagsanslaget avser förändring av semesterlöneskulden för alla landskapets verksamhetsenheter förutom ÅHS, moment 84000 samt Högsolan på Åland, moment 85000. Om skulden minskar under året minskar kostnaderna och vice versa. Någon uppskattning av förändringen har i detta skede inte gjorts. Anslaget kan även påföras kostnader för slutregleringar och korrigeringar gällande t.ex. Arpl-avgifter och socialskyddsavgifter. Momentet är ett förslagsanslag och kan vid behov överskridas för nämnda poster.

39099 Internhyra

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-4 183 832	-2 784 000		-2 800 000
Anslag netto	-4 183 832	-2 784 000		-2 800 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 2.800.000 euro för internhyra.

Utgifter

Anslaget avser internhyra för Alandica, Bergsskyddet, Eckeröhallen, Ribacka konferensavdelning, hangaren på flygfältet, Jan Karlsgårdens vårdshus, Ålands sjöfartsmuseum, gamla internatet vid Folkhögskolan samt Enskärs sjöbevakningsstation. Hyran erläggs till landskapets fastighetsverk. Vid dimensioneringen av anslaget har en indexjusterad hyresnivå beaktats.

Fullmakt

Inget nytt projekt som berör de fastigheter som ingår under föreliggande moment är aktuellt.

400 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom avdelningens förvaltningsområde för såväl allmänna förvaltningen som fristående enheter. Beloppen är exklusive avdelningen underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som redovisas i föreliggande avsnitt som överföringsanslagen som redovisas i överföringsavsnittet. I kolumnerna framgår utfallsiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, tilläggsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år.

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	34 346	33 000		33 000
Avgiftsintäkter	18 090	10 000		12 000
Erhållna bidrag	817 932	225 000		51 000
Övr verksamh intäkt	1 188			
Summa Verksamhetens intäkter	871 556	268 000		96 000
Löner o arvoden	-1 357 114	-1 507 456	17 523	-1 445 266
Pensionskostnader	-245 963	-274 357	3 189	-263 038
Övr lönebikostnader	-15 930	-16 130	287	-23 702
Summa Lönebikostnader	-261 893	-290 487	3 477	-286 741
Personalersättningar	27 466			
Summa Personalkostnader	-1 583 144	-1 797 943	21 000	-1 732 007
Köp av tjänster	-1 126 500	-1 075 058	-44 000	-955 993
Material förnödenh	-7 402			
Övr verksamh kostn	-269 183	-330 000		-330 000
Summa Verksamhetens kostnader	-2 986 229	-3 203 001	-23 000	-3 018 000
Soc hälsovård utsk	-26 883 134	-27 656 000	-1 757 000	-25 124 000
Övriga ink kap överf	-30 700	-35 000	-305 000	-90 000
Summa Utgift ink o kap öv	-26 913 834	-27 691 000	-2 062 000	-25 214 000
Summa Kostn ink o kap öv	-26 913 834	-27 691 000	-2 062 000	-25 214 000
Summa Verksamhetsbidrag	-29 028 508	-30 626 001	-2 085 000	-28 136 000
Räntekostnader	-12			
Övr finansiella kost	-18			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-30			
Summa Årsbidrag	-29 028 538	-30 626 001	-2 085 000	-28 136 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-29 028 538	-30 626 001	-2 085 000	-28 136 000
Ökning eller minskning av reserver	-32 972			
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-29 061 510	-30 626 001	-2 085 000	-28 136 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
40010 Soc- och miljö, verksamhet	-1 217 156	-1 242 448	-1 790 000	-1 787 000
Summa 4100 Soc o miljö allm byr	-1 217 156	-1 242 448	-1 790 000	-1 787 000
41000 Övriga sociala uppgifter	-84 936	-110 005	-150 000	-130 000
41010 Övr sociala uppg, överföring	-12 106 600	-12 134 180	-13 121 000	-12 988 000
41500 LR andel o stöd socialv område	-11 693 163	-10 604 870	-12 467 000	-8 081 000
44510 Paf-medel sociala sektorn	-3 297 081	-3 320 515	-3 500 000	-3 500 000
Summa 4200 Socialvårdsbyrå	-27 181 780	-26 169 570	-29 238 000	-24 699 000
42000 Övrig hälso- och sjukvård	-37 172	-52 381	-100 000	-100 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
Summa 4300 Hälsa o sjukvårdsbyr	-37 172	-52 381	-100 000	-100 000
43000 Allmän miljövard	-157 694	-98 234	-116 000	-116 000
44000 Naturvard	-319 142	-380 126	-393 000	-395 000
44520 Paf-medel miljö sektorn	-561 231	-704 392	-600 000	-600 000
45000 Vattenförsörjning- och vård	-296 888	-336 614	-355 000	-332 000
46000 Cirkulär ekonomi	-47 432	-40 011	-49 000	-37 000
47000 Miljöhälsovård	-64 892	-37 733	-70 000	-70 000
Summa 4400 Miljöbyrån	-1 447 280	-1 597 111	-1 583 000	-1 550 000
Summa 4000 Social o miljöavdeln	-29 883 388	-29 061 510	-32 711 000	-28 136 000

400 Allmän förvaltning

Social- och miljöavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning att sörja för välbefinnandet hos människor, djur och miljö. Avdelningens övergripande uppgifter är därför att planera, leda, utveckla, samordna och följa upp verksamhetsområdena socialvård, hälso- och sjukvård och miljövard. Avdelningen underlydande myndigheter är Ålands hälso- och sjukvård och Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Vid allmänna byrån handläggs ärenden som gäller den övergripande förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområden. Särskilda tyngdpunktsområden är att ansvara för avdelningens kompetensförsörjning och utveckling av verksamheterna på avdelningen.

Vid socialvårdsbyrån handläggs ärenden som gäller främjande av social välfärd och förebyggande av sociala problem. Särskilt utvecklings- och hållbarhetsagendans strategiska utvecklingsmål 2 konkretiseras. Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av socialvården ankommer på landskapsregeringen. Landskapsregeringen fullgör sin planerings- och ledningsfunktion inom den sociala verksamheten bland annat genom att kontinuerligt se över och vid behov revidera lagstiftningen inom området, informera om förändringar inom lagstiftningen, ordna viss utbildning och kompetensutveckling och samordna tillämpningen av regler och bestämmelser. Det långsiktiga målet för socialpolitiken är att på ett hållbart sätt trygga den grundläggande välfärden med tillräckliga resurser för vård och omsorg samt verka för social rättvisa och för minskade ekonomiska och sociala klyftor i det åländska samhället. Vidare ska byrån verka för att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha tillgång till likvärdig och trygg socialvård.

Vid hälso- och sjukvårdsbyrån handläggs ärenden som gäller främjande av hälsa och förbyggande av sjukdomar. Särskilt utvecklings- och hållbarhetsagendans strategiska utvecklingsmål 1 konkretiseras. Den övergripande målsättningen med hälso- och sjukvården är att främja den hållbara utvecklingen genom satsningar på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder samt att verka för att kvinnor och män, flickor och pojkar har tillgång till en god och jämlik hälso- och sjukvård. Därtill har byrån ansvar för att utveckla lagstiftningen på området.

Vid miljöbyrån handläggs ärenden som gäller miljömedvetenhet, miljöskydd, biologisk mångfald, minimerad klimatpåverkan, avfall, hälsosam livsmiljö för människor, djurhälsa, djurvälstånd, livsmedelssäkerhet samt ärenden som gäller vattenvård. Den övergripande målsättningen med landskapsregeringens miljö- och hälsoskyddsarbete är att bidra till att nå ett hållbart samhälle. Arbetet på miljöbyrån stöder de sju strategiska utvecklingsmålen.

40010 Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	451 038	43 000		45 000
Kostnader	-1 549 035	-1 810 000	-23 000	-1 832 000
Anslag netto	-1 097 997	-1 767 000	-23 000	-1 787 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 45.000 euro och ett anslag om 1.832.000 euro.

Inkomster

Under momentet upptas en beräknad inkomst om 45.000 euro. Av de föreslagna inkomsterna är 33.000 euro en årlig ersättning av landskapsregeringen utförda uppgifter med stöd av Republikens presidents förordning (2010:2) om vissa förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland. 12.000 euro är ett kalkylerat nettobelopp för uppburna avgifter för utfärdade tillstånd, mottagna anmälningar och övrig registerhantering. Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) att nämnda betalningar påförs momentet.

Därtill ingår inkomster från avgifter för anmälan och rapportering till producentregistret.

Nordiska ministerrådet har för en tre års period valt landskapsregeringen till förvaltningsorgan för nordiska hav- och kustarbetsgruppen med början år 2019. För uppgiften har en koordinator på heltid anställts. Arbetet finansieras av Nordiska ministerrådet. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås ett nettoanslag under momentet för den nordiska arbetsgruppen.

Utgifter

I anslaget ingår utgifter för personal, inköp av tjänster, kompetensutveckling för avdelningens personal, tjänsteresor och handledning samt för litteratur, information, utbildning, utredningar, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering och representation. Anslaget möjliggör bl.a. deltagande i det Nordiska samarbetet i Nordiska ministerrådets regi.

410 Övriga sociala uppgifter

Målsättningen är att främja utvecklingen av en hållbar socialvård genom att främja social välfärd och förebygga sociala problem och ekonomisk utsatthet. FN:s målsättning om ingen fattigdom och målsättningen i det strategiska utvecklingsmålet 2 om att inga hushåll lever i fattigdom förverkligas genom understöd i form av familjepolitiska förmåner och tryggheten av skäligen utkomst. Anslag för understöden redovisas i överföringsavsnittet.

41000 Övriga sociala uppgifter

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-110 005	-150 000		-130 000
Anslag netto	-110 005	-150 000		-130 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 130.000 euro.

Utgifter

Kommunernas socialtjänst k.f. (KST) inleder sin verksamhet från och med 1.1.2021. I syfte att stärka den nya organisationen och de verksamheter som kvarstår i de enskilda kommunerna, stärka implementeringen av den nya socialvårdslagstiftningen och stöda målsättningarna om god servicenivå, minskad ojämlikhet och ökad jämställdhet, genomförs informations- och fortbildningsinsatser riktade till såväl de kommunala verksamhetsutövarna som andra som berörs av ändringarna. Ett av huvudsyftena med den nya lagstiftningen är en omläggning mot tidiga förebyggande åtgärder, vilket förutom minskat lidande för den enskilda innebär en större

kostnadseffektivitet då sent insatta, dyra och ofta verkningslösa åtgärder kan undvikas. En del av de planerade utbildningsinsatserna år 2020 utgick på grund av coronapandemin och undantagsförhållanden varför en intensifierad verksamhet krävs år 2021.

Moderniseringen av lagstiftningen inom socialvården fortsätter med målsättningen att uppnå tillgänglighet och delaktighet för alla i samhället. Arbetet omfattar bland annat lagstiftning rörande elektroniska tjänster och fortsatt arbete för att reformera klientavgiftslagstiftningen.

Landskapslag (2020:24) om yrkesutbildade personer inom socialvården innebär handläggande av vissa förvaltnings- och tillsynsuppgifter avseende behörighetskrav och yrkesutövning för yrkesutbildade personer inom socialvården. Kostnaderna ersätts i enlighet med överenskommelseförordning och avtal.

Utvärdering av funktionshinderspolitiska åtgärdsprogrammet "Ett tillgängligt Åland" 2017-2020 genomförs varefter beslut fattas om eventuellt nytt åtgärdsprogram.

Verksamhetsformen och funktionen för rådet för personer med funktionsnedsättning utvärderas.

Målsättningen om att inkludera alla och minska ojämlikhet i samhället stöds även genom att kompensera Åland Post Ab för extra kostnader för distribution av post till personer med funktionsnedsättning.

Välmående flickor och pojkar samt kvinnor och män tar ansvar för sin hälsa och sitt välmående genom att avstå från bruk av tobak samt missbruk av alkohol och andra rusmedel. För att stöda utvecklings- och hållbarhetsagendans strategiska utvecklingsmål 1 och 2 bereds ett nytt rusmedels- och spelpolitiskt program för åren 2021–2024, ansvarsfull alkoholservering främjas och faktaunderlaget om ålänningars bruk av rusmedel och spel förbättras.

I enlighet med den nya socialvårdslagstiftningen ska de tjänster som socialvården tillhandahåller vara tillgängliga och åtgärderna inriktade på tidiga, förebyggande insatser. För att skapa en helhet av de tjänster en klient är i behov av är det sektors- och myndighetsövergripande samarbetet viktigt. En kartläggning av vilka tjänster inom socialvården som är tillgängliga digitalt och vilka digitala verktyg som används i kommunerna har genomförts. Den service som tillhandahålls i hemmet förstärks genom fortsatt utveckling av de digitala tjänsterna som förbättrar servicens tillgänglighet, även under tider med pandemi i samhället.

För att bredda kunskapen om och öka intresset för de digitala möjligheterna planeras en mäsas kring användning av digitala verktyg samt möjlighet för kommunala politiker och tjänstemän att delta i en studieresa för att bekanta sig med de möjligheter digitala tjänster medför.

420 Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter

Den övergripande målsättningen med hälso- och sjukvården relateras till det strategiska utvecklingsmålet 1. Målet är att främja en hållbar utveckling genom satsningar på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder och säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för människor i alla åldrar. Vid hälso- och sjukvårdsbyrån handläggs ärenden som gäller främjande av hälsa och förebyggande av sjukdomar. Riktade och förebyggande insatser gällande folkhälsan stöds i enlighet med strategiska utvecklingsmålet 1 och FN:s utvecklingsmål "God hälsa och välbefinnande".

42000 Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-22 381	-70 000		-70 000
Anslag netto	-22 381	-70 000		-70 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 70.000 euro.

Utgifter

Vid hälso- och sjukvårdsbyrån handläggs ärenden som gäller främjande av hälsa och förebyggande av sjukdomar. Anslaget används för samarbetsprojekt med andra aktörer inom förvaltningen och med folkhälsoorganisationer. Förutom samarbetsprojekt kan det vara frågan om att genomföra studier, forskning och utredningar som ger grund för fortsatt planering av folkhälsoarbetet. En folkhälsostrategi avses tas fram för att befrämja befolkningens hälsa och förebygga sjukdom och ska bidra till ett långsiktigt, hållbart och systematiskt folkhälsoarbete. Coronapandemin kommer att påverka folkhälsan i befolkningen både på kort och lång sikt och riktlinjer för långsiktiga åtgärder för att minimera negativa konsekvenser av pandemin inkluderas i folkhälsostrategin.

Screening grundar sig på medicinsk och hälsoekonomisk evidens och genomförs i syfte att upptäcka och diagnostisera cancersjukdomar i ett tidigt skede och utgör ett led i den förebyggande hälso- och sjukvården. Uppföljning av de screeningar gällande cancersjukdomar som införts i förordning år 2020 planeras.

Barn och ungas välmående följs upp och tillsammans med utbildnings- och kulturavdelningen koordineras insatser för förbättrat välmående. Med resultaten i Hälsa i skolan- enkäten år 2019 som bakgrund görs en fördjupad analys. Analysen ska sätta enkätresultaten i ett större sammanhang både vad gäller variation över tid (2006-2019) och mellan platser (Finland/Sverige). Efter analys anordnas ett seminarium i början av år 2021 vars målsättning även är att resultera i rekommendationer gällande eventuella åtgärder eller strategier för förbättrat välmående bland barn och unga.

Med tanke på coronapandemin och vilka konsekvenser det kan ha på människors psykiska hälsa både på kort och lång sikt förverkligas fortsatt programmet för suicidprevention där målsättningen är nollvision för självmord.

Under hösten 2020 anordnades en kort kompetenshöjande utbildning för skolhälsovårdare för att ge dem verktyg för att kunna bemöta elever med psykisk ohälsa. En uppföljning av denna planeras år 2021.

Enligt tandvårdsprogrammet planeras ett system med begränsad tandvårdssedel för dem som har rätt till hälsofrämjande besök för äldre. Ytterligare planeras fortbildningstillfällen i samarbete med ÅHS:s tandklinik gällande förebyggande av god mun- och tandhälsa för äldre. Resurser behövs för utformande av administration kring tandvårdssedlar samt fortbildning.

En lågtröskelverksamhet som är öppen för alla ungdomar skapas genom att införa nya arbetssätt med stöd av modern teknik. Detta kan göras genom att etablera en digital ungdomsmottagning vilket ökar tillgängligheten för ungdomar samt ger en ökad möjlighet till tidiga insatser. Önskat resultat av en digital ungdomsmottagning är att:

- det ska vara lätt att ta kontakt
- flera ungdomar ska kunna söka för sin psykiska ohälsa samt
- fokus ska vara på tidiga insatser.

I samarbete med socialvårdsbyrån utvecklas de digitala tjänsterna och distanstjänsterna vilket ökar intresset för välfärdsteknik. I samband med av socialvårdsbyrån planerad mässa organiseras ett seminarium gällande "Digitalisering och välfärdsteknik i coronans fotspår".

Folkhälsoprojektet mot tobaksanvändning "Tobakskampen" pågår fortsättningsvis och tillsammans med ÅHS planeras olika tillfällen och föreläsningar för skolanställda och kommuner för att nå målet "Tobaksfri Åland 2040".

430 Allmän miljövard

Den övergripande målsättningen är en hållbar utveckling där miljön skyddas och vårdas på ett sätt som särskilt främjar vatten av god kvalitet, ekosystem i balans och biologisk mångfald.

Mål år 2021 är att

- minska miljö- och klimatpåverkan
- öka samarbetet med riksmyndigheterna inom kemikalieområdet
- öka kännedomen om miljö- och hälsoskyddslagstiftningen samt
- höja kännedomen om LBU-programmets påverkan på vattenmiljön och biologisk mångfald.

43000 Allmän miljövard, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-91 884	-116 000		-116 000
Anslag netto	-91 884	-116 000		-116 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 116.000 euro.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 36.000 euro för arbete inom miljöbyråns verksamhetsområde. Med anslaget finansieras bl.a. bränslekvalitetskontroller som tullen utför enligt landskapsförordningen (2001:38) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften. Också kostnader som föränsleds av eventuella provningar enligt kemikalielagstiftningen och tillsyn enligt den och även konsument säkerhetslagen finansieras med anslaget. Planeras även medverkan i ansökan om ett omfattande EU-naturvårdsprojekt gällande vattenförvaltning och -skydd.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för deltagande i projekt samt belastas med motsvarande anslag.

Miljöuppföljningssystem

Föreslås ett fortsatt anslag om 80.000 euro för systematisk uppföljning av lantbruket som underlag för uppföljning och utvärdering av miljöåtgärder riktade till lantbruket i landsbygdsutvecklingsprogrammet och för miljölagstiftning och andra styrmedel.

440 Naturvård

Verksamhetsområdet naturvård har som målsättning att bevara livskraftiga populationer av våra ursprungsarter samt att skydda både naturliga livsmiljöer och artrika livsmiljöer skapade av traditionell hävd av jordbruksmark och knyter an till åtgärder i färdplanen för mål 4 i utvecklings- och hållbarhetsagendan. Naturvården bidrar även till utveckling av landskapsbilden. De uppgifter som utförs inom naturvårdsområdet är både lagstadgade och nödvändiga för en hållbar utveckling av naturvärden.

Mål år 2021

- lagskydd för flera Natura 2000-områden ges under året, i enlighet med EU-krav (habitatdirektivet 92/43/EEG och fågeldirektivet 2009/147/EG) samt pilotärendet om utnämning av Natura 2000-områden

- arters och biotopers bevarandestatus och uppfyllande av fredningens syfte följs upp genom systematiska naturinventeringar inom minst ett naturreservat

- fortsatt kartering genomförs av de åländska förekomsterna, såväl i de terrestra som inom de marina områden, av de arter och biotoper som enligt habitatdirektivet måste bevaras och som ingår i rapporteringen av nämnda direktiv. Inventeringarna utgör även en viktig del av den lagstadgade uppföljningen av arterna och biotoperna

- reglering av skador orsakade av fridlysta arter både genom ersättningar och andra åtgärder som är möjliga utifrån den lagstiftning som reglerar området naturvård samt

- invasiva främmande arter hanteras enligt de nya kraven i naturvårdslagen inklusive ökad information om arterna.

44000 Naturvård

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	75 619			
Kostnader	-440 745	-378 000		-380 000
Anslag netto	-365 126	-378 000		-380 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 120.000 euro och skötselanslag om 260.000 euro.

Utgifter

Anslaget används för inventeringar, utredningar samt bevarande- och skötselplaner för arter och biotoper samt för skötsel av naturreservaten. Detta innefattar övervakning och inventering av arter och biotoper som landskapsregeringen utför enligt både åländsk och EU-lagstiftning. Anslaget används även för åtgärder som ökar kunskapsnivån om åländska förekomster av de arter och biotoper som enligt habitatdirektivet 92/43/EEG ska bevaras.

Främjande av biologisk mångfald

Föreslås ett anslag om ca 15.000 euro för att initiera ett projekt för att ta bort bestånd av invasiva arter. Hanteringen av invasiva arter ankommer enligt naturvårdslagen på landskapsregeringen när åtgärder krävs i större omfattning. Invasiva arter har en stor negativ effekt på den lokala biodiversiteten och ekonomin och att inte hantera invasiva arter i ett tidigt skede leder även till större kostnader i framtiden.

Föreslås ett anslag om ca 40.000 euro för att inventera och kartlägga hotade och skyddsvärda arter, däribland starkt hotade arter som riskerar utrotas från den åländska naturen. Cirka 10.000 euro av dessa föreslås för att göra upp en plan för taxering av häckfågel på Åland. Detta kommer på sikt ge mycket värdefulla data om våra häckfågelbestånd. Det ger oss en förbättrad kunskap om vår natur i allmänhet och kan användas i informativt syfte till allmänheten. Cirka 10.000 euro av anslaget föreslås för ett projekt gällande hot mot ejderns häckning. Projektet initieras delvis av ett medborgarinitiativ men även på grund av att ejdern har fått en försämrade bevarandestatus, vilket innebär att förbättringsåtgärder behöver vidtas enligt naturvårdslagen.

Föreslås ett fortsatt anslag om ca 15.000 euro för deltagande i projekt som karterar marina däggdjur inom åländska territorialvatten och Skärgårdshavet. Slutliga målet för karteringar är att inrätta marina skyddsområden för arter som omfattas av habitatdirektivets bilaga 2.

Naturresevat och Natura 2000-områden

Föreslås ett anslag om ca 30.000 euro för vetenskaplig uppföljning och övervakning av naturresevat och Natura 2000-områden. Detta görs för att säkerställa att man enligt habitatdirektivets artikel 6 bibehåller den gynnsamma bevarandestatusen samt förhindrar försämring av livsmiljöerna inom skyddsområden. Även beställning av ändamålsenliga skötselåtgärder av fastighetsverket förutsätter att det finns skötselplaner som baserar sig på aktuell information om förekomster och deras tillstånd.

Föreslås ett anslag om ca 20.000 euro för att ta fram en plan och åtgärder för restaurering av särskilt viktiga biotoper inom ett eller flera naturresevat.

Föreslås ett anslag om 260.000 euro för den kontinuerliga skötseln och restaureringen av landskapets naturresevat och genbanken. Skötsel köps av landskapets fastighetsverk. Vid skötseln av naturresevat framhävs områdenas rekreativvärde.

450 Vattenförsörjning och vattenvård

I enlighet med det tredje strategiska utvecklingsmålet och lagstadgade krav är målsättningen att uppnå god vattenkvalitet i hav, sjöar och grundvatten.

Övriga mål år 2021

- säkerställa tillgång till vatten av god kvalitet och hållbar vattenhushållning för alla typer av vattenanvändning. I arbetet ingår att säkerställa skydd, tillgång och kvalitet i vattentäkter och andra vattenförekomster
- säkerställa lagstadgad och vetenskaplig uppföljning och övervakning av grundvatten, sjöar, kust- och havsområden för att möjliggöra en sammanhållen helhetsbild, bedömning av vattenkvaliteten och dess förändringar samt väsentliga faktorer som styr detta samt
- tillhandahålla information om vattenvården och vattenmiljöns tillstånd och förändringar för allmänhet och berörda parter.

45000 Vattenförsörjning och vattenvård

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	323 347	175 000		1 000
Kostnader	-659 961	-530 000		-333 000
Anslag netto	-336 614	-355 000		-332 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 1.000 euro och ett anslag om 333.000 euro.

I anslaget ingår kostnader och inkomster som uppkommer genom deltagande i det internationella samarbetsprojektet Seabased Measures. Projektet avslutas i början av år 2021.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för seminarier, deltagande i projekt och vattenförbättrande åtgärder som genomförs inom ramen för verksamheten samt belastas med motsvarande anslag.

Inkomster

Föreslås inkomster om 1.000 euro i form av EU-finansiering av samarbetsprojektet Seabased Measures.

Utgifter

Vattenövervakning

Föreslås ett anslag om ca 250.000 euro för lagstadgad övervakning och undersökningar utgående från krav i EU-direktiv.

VA-verksamhet och grundvatten

Föreslås ett anslag om ca 23.000 euro för utredningar och undersökningar, information och övriga kostnader kopplat till vattenförsörjning och avloppsvattenbehandling. I detta ingår en resurs för att göra en första övergripande genomgång av all data vad det gäller enskilda avlopp. Ytterligare ingår ett anslag för fortsatta utredningar av grundvattenförekomster som krävs enligt vattendirektivet.

Övrig vattenvård och vattenförvaltning

Föreslås ett anslag om ca 60.000 euro för utredningar, undersökningar och projekt, information och övriga kostnader kopplat till vattenvård och vattenförvaltning främst kopplad till framtagande och genomförande av lagstadgade åtgärdsprogram, förvaltningsplan och havsområdesplan.

Under hösten 2020 deltar landskapsregeringen i ansökan om samarbetsprojekt för framtagande av hållbara planer för havsområden med inriktning på klimatanpassning, utveckling av hållbar blå ekonomi (inklusive sektorerna vindkraft, vattenbruk och turism) samt långsiktigt hållbart naturskydd och återkommer vid behov i tilläggsbudget.

460 Cirkulär ekonomi

Landskapsregeringens målsättning är att sträva mot en cirkulär ekonomi, ett kretsloppssystem som innebär att produkters mervärde bevaras så länge som möjligt och att avfall därmed minimeras.

Omställning till en cirkulär ekonomi ska minska på resursuttaget, öka värdet och spara pengar genom att förlänga produkters livslängd, samt ge fler arbetstillfällen. Avfall minimeras eftersom material och resurser hålls kvar i ekonomin så länge som möjligt genom återanvändning, delning, reparationer eller genom att hyra varor. Biologiskt material ska komposteras eller rötas och därefter användas som gödsel. Ett hållbart och resurseffektivt samhälle leder till lägre utsläpp av växthusgaser och bidrar till att minska klimatförändringen. I kommissionens meddelande om "En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin" poängteras vikten av hållbar produktdesign och konsumenternas rätt till information om produkternas livslängd och möjlighet att repareras.

Målsättningar för år 2021

- kontrollera mängden felsorterat avfall i den brännbara fraktionen
- genomföra kampanjer tillsammans med andra organisationer i syfte att förebygga avfall och minimera avfallsmängderna
- ökad skrotning av uttjänta fordon samt
- informera om cirkulär ekonomi och influera till en beteendeförändring i samhället.

46000 Cirkulär ekonomi (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-30 661	-29 000		-37 000
Anslag netto	-30 661	-29 000		-37 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 37.000 euro.

Utgifter

För att åstadkomma en beteendeförändring som leder till en omställning krävs en större medvetenhet i samhället. Landskapsregeringens målsättning är att verka för förändring på flera områden. Områden där omställning främst behöver ske är resurskrävande sektorer som textil, byggverksamhet, elektronik och livsmedel. Information och upplysning kan göras via annonser, utskick, kampanjer, inbjudna föreläsare m.m.

Det är sex år sedan en plockanalys av det brännbara avfallet genomfördes. Det är viktigt att få en uppfattning om hur väl sorteringen fungerar och att inget farligt avfall finns i denna fraktion utan omhändertas på korrekt sätt.

Anslaget används också för den lagstadgade sammanställningen av avfallsstatistik samt för medlemskap i branschorganisationen Avfall Sverige.

470 Miljöhälsovård

Den övergripande målsättningen för miljöhälsovården är att garantera säkerhet och kvalitet för livsmedel, främja djurens hälsa och välfärd samt se till att förutsättningarna för en hållbar djurproduktion uppfylls. Den internationella handeln har ökat markant, klimatet förändras och nya hot och faror konstateras på olika områden i världen. Landskapsregeringen förbereder sig för risker som kan äventyra livsmedelssäkerheten eller sjukdomar som kan hota djurens hälsa. Genom förebyggande arbete och övervakning av djursjukdomar ska människors och djurs hälsa samt en hållbar miljö tillförsäkras. Insats och målsättningar inom miljöhälsovården befrämjar och stöder särskilt det strategiska utvecklingsmålet 7, som i sin tur bidrar till uppnåendet av samtliga sex övriga strategiska utvecklingsmål.

Arbetet består främst av lagstadgade uppgifter och styrs framförallt av flertalet EU-förordningar och finska nationella lagstiftningar, landskapslagen (2007:26) om tillämpning av livsmedelslagen i landskapet Åland och djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland. Totalt är det mer än 300 författningar som omfattar veterinärvård och miljöhälsovården.

Målsättningar för år 2021

- övervaka samt organisera provtagning och inspektioner av bisjukdomen Varroa (Varroa destructor) för att bevara landskapets varroafria status
- leda och uppfylla det fleråriga utrotningsprogrammet för fisksjukdomen VHS (Viral Hemorrhagisk Septikemi)
- övervaka märkning och registrering av produktionsdjur
- upprätthålla övervakningsprogrammet för främmande ämnen i animaliska livsmedel
- upprätta ett fungerande beredskapslager och uppdatera dess innehåll med tanke på bekämpningsåtgärder mot djursjukdomar som lätt sprids
- ett systematiskt samarbete mellan landskapsregering och underlydande myndighet (ÅMHM), privata veterinärer samt andra aktörer angående kontroll av illegal införsel av djur och övervakning av rävens dvärgbandmask
- anordna lämpliga utbildningar för djurhälsopersonal och veterinärer som är verksamma vid ÅMHM och landskapsregeringen samt
- informera allmänheten om risker med zoonoser och smittsamma djursjukdomar.

47000 Miljöhälsovård

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	21 552	50 000		50 000
Kostnader	-59 285	-120 000		-120 000
Anslag netto	-37 733	-70 000		-70 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 50.000 euro och ett anslag om 120.000 euro.

Inkomster

Föreslås inkomster om 50.000 euro från Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF).

Utgifter

Bekämpning och övervakning av djursjukdomar

Föreslås ett anslag om ca 40.000 euro för bekämpning och övervakning av djursjukdomar, säkra livsmedel, djurvelfärd och djurskydd. Upprätthållande av beredskapscentralen är en viktig del i förebyggandet och bekämpandet av smittsamma djursjukdomar. Utökade provtagningar och inspektioner av bi-sjukdomen Varroa genomförs för att behålla landskapets varroafria status. Ett arbete görs för att kontrollera och åtgärda illegal import av djur samt övervaka rävens dvärgbandmask. Lämpliga utbildningar ska anordnas för veterinärer och djurhälsopersonal som är verksamma vid ÅMHM och landskapsregeringen. Dessa utbildningar ska bidra till att de lagstadgade uppgifterna verkställs på bästa möjliga sätt.

Utrötning av fisksjukdomen VHS

Intensivprovtagningar planeras under år 2021 och därför föreslås ett anslag om 50.000 euro för fortsatt genomförande av utrotningsprogrammet för fisksjukdomen VHS. Utrötningen genomförs i samarbete med åländska fiskodlare och enligt EU:s regelverk. Kostnaderna omfattar laboratorieanalyser, provtagningar samt inspektioner.

ID-övervakning av produktionsdjur

Föreslås ett anslag om ca 10.000 euro för övervakning av märkning och registrering av produktionsdjur i enlighet med lagen om ett system för identifiering av djur (FFS 238/2010). ID-övervakningen sköts genom en överenskommelseförordning (2012:31) av Statens ämbetsverk på Åland som fakturerar miljöbyrån för de utförda uppgifterna.

Kontroll av främmande ämnen i animaliska livsmedel

Kontroll av främmande ämnen i animaliska livsmedel ska göras årligen enligt livsmedelslagstiftningen. Analysarbetet beräknas till 20.000 euro och beställs av Livsmedelsverket.

500 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom avdelningens förvaltningsområde för såväl allmänna förvaltningen som fristående enheter. Beloppen är exklusive avdelningen underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som redovisas i föreliggande avsnitt som överföringsanslagen som redovisas i överföringsavsnittet. I kolumnerna framgår utfallssiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, tilläggsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år.

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	358 318	359 200	-48 000	395 500
Avgiftsintäkter	11 210	9 500		13 000
Erhållna bidrag	80 612			70 000
Övr verksamh intäkt	46 373	26 300		32 500
Summa Verksamhetens intäkter	496 512	395 000	-48 000	511 000
Löner o arvoden	-2 702 952	-2 840 704	70 928	-2 875 658
Pensionskostnader	-480 012	-517 008	12 909	-523 370
Övr lönebikostnader	-30 829	-30 396	1 163	-47 161
Summa Lönebikostnader	-510 842	-547 404	14 072	-570 530
Personalersättningar	12 939			
Summa Personalkostnader	-3 185 968	-3 388 107	85 000	-3 446 188
Köp av tjänster	-2 033 684	-2 455 700	-7 120 000	-10 807 434
Material förnödenh	-177 291	-185 121		-178 221
Övr verksamh kostn	-1 491 452	-1 699 073	-5 000	-1 674 157
Summa Verksamhetens kostnader	-6 888 395	-7 728 001	-7 040 000	-16 106 000
Återbet av överf	42 429	55 000		60 000
Summa Intäkt ink o kap	42 429	55 000		60 000
Summa Intäkt ink o kap öv	42 429	55 000		60 000
Undervisn kultur idr	-11 747 056	-11 999 000	-300 000	-16 635 000
Soc hälsovård utsk	-7 773 817	-7 947 000	-85 000	-7 950 000
Allmänna stöd	-1 159	0		
Övriga ink kap överf				0
Summa Utgift ink o kap öv	-19 522 031	-19 946 000	-385 000	-24 585 000
Summa Kostn ink o kap öv	-19 522 031	-19 946 000	-385 000	-24 585 000
Summa Verksamhetsbidrag	-25 871 486	-27 224 001	-7 473 000	-40 120 000
Övr finansiella int	13 847			
Räntekostnader	-25			
Övr finansiella kost	-2 098	0		
Summa Finansiella intäkter och kostnader	11 724	0		
Summa Årsbidrag	-25 859 762	-27 224 001	-7 473 000	-40 120 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-25 859 762	-27 224 001	-7 473 000	-40 120 000
Ökning eller minskning av reserver	-37 024			
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-25 896 786	-27 224 001	-7 473 000	-40 120 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
50010 Utb och kultur, verksamhet	-3 077 095	-3 454 514	-3 098 000	-4 257 000
50200 Studiestöd	-7 532 455	-7 719 639	-7 977 000	-7 890 000
Summa 5100 Utb.avd allm byrån	-10 609 550	-11 174 152	-11 075 000	-12 147 000
52000 Grundskola stöd för undervisn	-10 387 732	-7 191 609	-7 172 000	-11 654 000
53500 Vuxen utbildning	-895 252	-878 165	-900 000	-1 100 000
53510 Utvecklingsarb inom utbildn			-602 000	-765 000
53520 Högskoleutbildning			-6 968 000	-7 270 000
Summa 5200 Utbildningsbyrån	-11 282 984	-8 069 774	-15 642 000	-20 789 000
50500 Bibliotek	-132 464	-127 265	-147 000	-154 000
50510 Underst författare o översätta	-33 000	-33 500	0	
51000 LR andel medb.insti o kulturv	-648 347	-645 488	-695 000	-697 000
51010 Ål Kulturdeleg o nord.kultursa	-93 396	-93 466	-137 000	-40 000
51100 Kultur o kulturmiljöförvaltn				-830 000
51500 Paf-medel ungdom och idrott	-2 256 791	-2 277 583	-2 542 000	-2 427 000
51600 Paf-medel kultur	-1 651 646	-1 948 486	-2 607 000	-2 926 000
54000 Kulturarvs o museiverksamh	-1 565 485	-1 527 072	-1 852 000	-110 000
Summa 5300 Kulturbyrån	-6 381 127	-6 652 860	-7 980 000	-7 184 000
Summa 5000 Utbildn o kulturavd	-28 273 661	-25 896 786	-34 697 000	-40 120 000

500 Allmän förvaltning

Utbildnings- och kulturavdelningens huvudsakliga arbetsområden omfattar förvaltning och verksamheter kring utbildnings-, kultur-, arkiv-, biblioteks-, ungdoms- och idrottsfrågor samt musei- och kulturarvsärenden. Avdelningen har till uppgift att inom sitt ansvarsområde förbereda och hantera lagstiftnings- och budgetärenden, planera, leda, utveckla, samordna och följa upp verksamheter samt utöva tillsyn inom de olika verksamhetsområdena.

Allmänna byrån har stabsfunktioner och handlägger ärenden som gäller den övergripande förvaltningen, arkivverksamhet och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområden.

Utbildningsbyrån handlägger ärenden som gäller som samarbetet mellan barnomsorgen, förundervisningen och grundskolan, grundskoleutbildningen, utbildningen på gymnasienivå, högskoleutbildningen, erkännande av yrkeskvalifikationer, jämställande av högskoleexamen och fri bildning som förmedlas i skolform.

Kulturbyrån handlägger ärenden och finansiering gällande kulturell och museal verksamhet, det allmänna fria bildningsarbetet, ungdoms- och idrottsverksamhet, biblioteks-, film- och medieverksamhet samt nordiskt och övrigt internationellt samarbete inom kultur- och medieområdet liksom kreativa näringar och konventioner tillhörande museer och kulturarv. Byrån handlägger även ärenden inom kulturminnesvården dvs. fornminnes-, kulturmiljö-, folkminnes-, byggnadsminnesvården samt arkitektur och kyrkligt kulturarv.

Ålands museum handlägger ärenden gällande museiverksamhet. Verksamheten innefattar utställningar och förmedling, ansvar och förvaltning av samlingar, kundservice samt museipedagogiskt arbete vid landskapsägda museer och sevärdheter. Ålands museum handlägger även utförande av uppdragsverksamhet inom sina verksamhetsområden.

50010 Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	179 885	23 000		26 000
Kostnader	-3 634 374	-3 242 000	121 000	-4 283 000
Anslag netto	-3 454 489	-3 219 000	121 000	-4 257 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 26.000 euro och ett anslag om 4.283.000 euro, varav 885.000 euro utgör internhyra.

Inkomster

Momentet gottskrivs bland annat med inkomster från arbetet inom ramen för Nordplus-programmet och för insatser i Nätverk för vuxnas lärande.

Utgifter

Allmän förvaltning och verksamhet

Anslaget avser avdelningens samlade personalkostnader samt medel för inköp av experttjänster, personalutbildning och omvärldsbevakning. Utgifter för nordiskt samarbete täcks till vissa delar av motsvarande inkomster.

I anslaget ingår internhyra för fastigheter som används av flera byråer inom utbildnings- och kulturavdelningen, totalt 885.000 euro. De fastigheter som avses är Ålands museum, del av Eckerö post- och tullhus samt museimagasinet, grindstugan, porthuset och del av Ribacka kontorsbyggnad i Kastelholm. Även andra mindre kostnader för fastighetsunderhåll och utrustning upptas här. Kostnaden har tidigare budgeterats under moment 54000.

Mål år 2021

- fastställa organisationsutvecklingsarbetet som påbörjades år 2016
- vidareutveckla arbetsrutiner inom avdelningen och gentemot underliggande myndigheter
- ta ytterligare steg mot en bolagisering av Högskolan på Åland samt
- fortsätta utveckla strukturen gällande den åländska sjöfartsutbildningen.

Ålands landskapsarkiv

Ålands landskapsarkiv är det självstyrda landskapet Ålands arkivinstitution, se arkivlagen (2004:13) för landskapet Åland. Enligt lagstiftningen leder och övervakar landskapsarkivet arkivväsendet i landskapet samt styr och utvecklar dokumenthanteringen inom landskapsförvaltningen. Föreslås ett anslag om 62.000 euro för landskapsarkivets verksamhet.

Anslaget är fördelat enligt

- digitaliseringsprojekt samt utveckling av e-förvaltnings- och e-arkivsfunktioner 40.000 euro samt
- ordinarie verksamhet, så som inköp av material, it-tjänster och supportavtal 22.000 euro.

Mål år 2021

- utveckla dokumentförvaltningen och arkivfunktionen
- öka tillgängligheten till digitalt arkivmaterial och fortsätta digitaliseringen av ljud- och bildupptagningar samt
- att delta i uppmärksammandet av självstyrelsejubileet Åland 100.

505 Biblioteksverksamhet

Biblioteken bidrar till öppna, demokratiska samhällen genom kunskapsförmedling och mångsidigt medieutbud. Landskapsregeringen och Mariehamns stad upprätthåller ett gemensamt centralbibliotek för Åland. Villkoren är stipulerade i avtal mellan parterna. Centralbibliotekets uppgift är att främja och utveckla den allmänna biblioteksverksamheten i landskapet. De allmänna biblioteken i kommunerna lånar kostnadsfritt ut böcker och andra medier. IT-utvecklingen påverkar bibliotekens verksamhet och det krävs kontinuerliga insatser i teknik och IT-kunskaper för att allmänheten ska få en modern och relevant biblioteksservice.

År 2020 reviderades avtalet mellan landskapet och Mariehamns stad angående centralbiblioteksavtalet. Parterna gör årligen en uppföljning av verksamheten inför kommande budgetberedning. Ett särskilt tyngdpunktsområde för de kommande två åren är hållbarhet inom biblioteksverksamheten.

Mål år 2021

- färdigställa arbetet med ett bibliotekspolitiskt program som inletts under år 2020.

50500 Bibliotek

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter		2 000		2 000
Kostnader	-127 265	-149 000		-156 000
Anslag netto	-127 265	-147 000		-154 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 2.000 euro och ett anslag om 156.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna avser ersättning för boktransporter mellan biblioteken.

Utgifter

Anslaget avser centralbibliotekets avtalsenliga ordinarie kostnader såsom lönekostnader för en bibliotekarietjänst, licenser för biblioteksdatasystemet, upprätthållande av Alandicasamlingen, fortbildning, boktransporter mellan biblioteken och övrig service till de allmänna biblioteken. I anslaget ingår även kostnader för upprätthållande av ett nytt system för statistiksammanställning.

I anslaget ingår även ca 5.000 euro för utformande av ett bibliotekspolitiskt program. Programmet ska i sin tur ligga till grund för en kommande revidering av LL (1997:82) om allmänna bibliotek.

510 Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet

Enligt gällande lagstiftning skapar landskapsregeringen och kommunerna gemensamt de allmänna förutsättningarna för ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet som bedrivs av organisationer och föreningar. Landskapsandelarna för medborgarinstitut, biblioteks- och övrig kulturverksamhet bidrar till att jämna ut kommunernas ekonomiska förutsättningar, se kapitel 510 i överföringsavsnittet.

Förutom lagstadgade anslag upptas under detta kapitel andra anslag, bland andra kostnader för Nordens institut på Åland vars administrativa kostnader landskapsregeringen bekostar enligt ett avtal med Nordiska ministerrådet. Ålands kulturdelegation är en myndighet underställd landskapsregeringen. Kulturdelegationens uppgift är att stöda och utveckla åländskt kulturliv, bland annat genom att fördela verksamhets- och projektstöd samt stipendier ur penningautomatmedel.

Under detta kapitel kan även anslag för andra verksamheter och utredningar reserveras där landskapsregeringen är huvudman eller beställare.

51010 Ålands kulturdelegation

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-93 466	-137 000		-40 000
Anslag netto	-93 466	-137 000		-40 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 40.000 euro.

Utgifter

För Ålands kulturdelegation föreslås ett anslag om 40.000 euro inkluderande möten, studieresor och annonsering. Kostnader för musiknämnden och litteraturnämnden är inkluderade liksom inköp av litteratur och musik för nominering av nordiska priser.

Budgetmomentet gäller endast kulturdelegationens kostnader för år 2021. Kostnader för Nordens institut på Åland föreslås under moment 51100 och internhyror för gästbostäder under moment 51600.

511 Kultur- och kulturmiljöförvaltning

Kapitlet nytt.

I 2020 års budget ingick motsvarande uppgifter i kapitel 540.

Landskapsregeringens målsättning med kulturpolitiken handlar om att främja ett levande kulturliv och människors tillgång till kultur i alla dess olika former. Verksamhetsområdet omfattar allmän kulturverksamhet, kulturella och kreativa näringar och kulturmiljöförvaltning.

Förutom lagstadgade uppgifter upptas i detta kapitel andra anslag. Till dessa hör kostnader för Nordens institut på Åland vars administrativa kostnader landskapsregeringen bekostar enligt avtal med Nordiska ministerrådet.

Kulturmiljöförvaltningens ansvarsområde omfattas av fornminnen, maritimt kulturarv, kulturlandskap och kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Förvaltningen utövar tillsyn över landskapets fornlämningar, byggnadsminnen samt kyrkliga bebyggda miljöer. Vidare bevakar förvaltningen att kulturmiljöintressen i bebyggelse och landskap tas tillvara vid samhällsplaneringen och byggande. Kulturmiljöförvaltningen prövar ärenden gällande tillstånd till ingrepp vid fasta fornlämningar, upprätthåller ett fornminnesregister och andra kulturmiljöregister, handlägger ärenden relaterade till skogsbruk och dykning.

Landskapsregeringen utbetalar skötselanslag till Landskapets fastighetsverk för skötsel av fornlämningar, ruiner, kulturhistoriskt värdefulla hus och kulturmiljöer.

Mål år 2021

- fortsätta arbetet med revidering av det kulturpolitiska programmet
- utforma en strategi för kreativa och kulturella näringar
- planera att ansöka om associerat medlemskap till UNESCO
- främja att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen och är en gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser
- fortsätta projektet "Landskapsintressen för kulturmiljövård" enligt framtagen förstudie och skapa moderna arbetssätt och flexibla verktyg för kulturmiljövården

- utöka kunskapsunderlaget genom arkeologiska undersökningar som är av betydelse vid handläggning av markanvändningsplaner i anslutning till fasta fornlämningar samt
- slutföra projektet utgrävningar i avgränsande syfte som berör boplatzlämningar under verksamhetsåret 2021 genom undersökning av två boplatzlämningar i Långbergsöda, Saltvik.

51100 Kultur- och kulturmiljöförvaltning

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				3 000
Kostnader				-833 000
Anslag netto				-830 000

Budgetmotivering

Momentet nytt.

Kostnaderna har tidigare belastat moment 51000, 51010 och 54000.

Föreslås intäkter om 3.000 euro samt ett anslag 833.000 euro, varav 245.000 euro för allmän kulturell och kulturmiljörelaterad verksamhet samt 598.000 euro för skötselanslag.

Inkomster

Inkomsten avser avgifter från tillståndsärenden inom verksamhetsområdet.

Utgifter

Anslaget avser kulturbyråns löpande verksamhetskostnader samt skötselanslag till Landskapets fastighetsverk för vård och bevarande av fornlämningar, ruiner, kulturhistoriskt värdefulla byggnader samt kulturmiljöer. Anslaget har följande ungefärliga fördelning

- byråns ofördelade kostnader 15.000 euro
- nytt kulturpolitiskt program 15.000 euro
- kreativa näringar, utredning 10.000 euro
- för det nordiska kultursamarbetet, Nordens institut på Åland, för institutets administrativa kostnader enligt avtal med Nordiska ministerrådet 70.000 euro
- till landskapsregeringens disposition för övriga aktiviteter inom ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet 10.000 euro
- kulturmiljöförvaltning, inklusive utrednings- och undersökningsverksamhet gällande landskapets byggnadsarv, fornminnen, värdefulla kulturmiljöer samt tillhörande kulturarvsdatabas 36.000 euro
- fortsatta utgrävningar i avgränsande syfte som berör boplatzlämningar 60.000 euro, i anslaget ingår framtagning av underlag för lagstadgad behandling av rättelseyrkande i ärenden gällande omprövning och rubbande av fasta fornlämningar
- fortsätta projektet "Landskapsintressen för kulturmiljövård" enligt framtagen förstudie och genomförandeplan 19.000 euro samt
- skötselanslag för vård och bevarande av fornlämningar, ruiner, kulturhistoriskt värdefulla byggnader samt kulturmiljöer 598.000 euro.

515 Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott

Landskapsregeringens ungdomspolitik fokuserar särskilt på hälsa, jämställdhet, delaktighet och ett aktivt medborgarskap. Under momentet budgeteras hyreskostnader för Ungdomshuset Boost. I huset bedriver föreningen Ung resurs verksamhet för unga som behöver stöd för att komma vidare till studier eller ut i arbetslivet. I det budgeterade beloppet ingår lokalhyra, värme och el.

Rådet för idrott, motion och hälsa (RIMH) är en sakkunnig kommitté som tillsatts med anledning av att landskapsregeringen antog "Program för idrott, motion, hälsa och en aktiv fritid" år 2017. RIMHs uppgift är att utarbeta förslag till åtgärder utifrån de prioriteringar som finns i programmet. Under år 2021 avser landskapsregeringen se över RIMHs nuvarande verksamhet.

Under år 2020 görs en översyn av "Program för idrott, motion, hälsa och en aktiv fritid" och landskapsregeringen beaktar resultatet av denna översyn under år 2021.

Idrott, motion och hälsa ska uppmärksammas under jubileumsåret Åland 100 åren 2021 och 2022. Se även moment 51500, överföringar.

Mål år 2021

- planeringen av projektet "Motion på recept" för personer som behöver mera fysisk aktivitet som inleddes hösten 2019 fortsätter. Aktiviteter inom projektet inleds år 2021 samt
- en revidering av Idrottslag (1983:42) för landskapet Åland inleds.

51500 Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-78 612	-112 000		-112 000
Anslag netto	-78 612	-112 000		-112 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 112.000 euro.

Utgifter

Anslaget har följande ungefärliga fördelning:

- lokalkostnader (hyra, värme och el) för ungdomshuset Boost 82.000 euro
- Rådets för idrott, motion och hälsa, mötesarvoden, ordnade av seminarier och föreläsningar 8.000 euro samt
- till landskapsregeringens disposition för ungdoms- eller idrottsrelaterade åtgärder, bland annat satsningen "Motion på recept" och hållbarhetsseminarium 22.000 euro.

516 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet

För större satsningar på kultur och konstnärlig verksamhet avsätter landskapsregeringen penningautomatmedel vid sidan av de medel som beskrivs under avsnittet om överföringar, moment 51600. Den verksamhet som avses här kan vara grundad på avtal eller på annat sätt vara långsiktig, eller motiveras av beslut av antingen landskapsregeringen eller av Ålands kulturdelegation. Verksamheterna beaktar Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda.

År 2018 inleddes planeringen av självstyrelsens 100 årsjubileum åren 2021-2022. Planeringen har fortgått under åren 2019 och 2020. En styrgrupp bestående av lantrådet samt kultur-, närings-, och infrastrukturministrarna beslutar om övergripande frågeställningar kring jubileets budget och programupplägg, medan en projektledningsgrupp ansvarar för det operativa förverkligandet av jubileet tillsammans med en projektledare och ett stort antal medaktörer inom kultur, näringsliv,

utbildning och offentlig förvaltning. Under år 2021 avser landskapsregeringen inleda självstyrelsejubileet.

Mål år 2021

- att genomföra det avslutande året för kulturprojektet inom skolorna, Kreativa Barn samt
- att fortsätta satsningen på Åland som en intressant plats för filmproduktion.

51600 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	2 385	3 000		3 000
Kostnader	-235 200	-500 000	-108 000	-960 000
Anslag netto	-232 815	-497 000	-108 000	-957 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 3.000 euro och ett anslag om 960.000 euro.

För att samla kostnaderna för residensverksamhet, föreslås att internhyra för Källskär och gästbostaden i Eckerö post- och tullhus upptas under momentet. Internhyran har tidigare budgeterats under moment 51010.

Inkomster

Föreslås inkomster om 3.000 euro, dels från bokförsäljning och dels från residensverksamhet.

Utgifter

Anslaget har beräknats enligt följande

- självstyrelsejubileet Åland 100, cirka 715.000 euro inkluderande bland annat lön för projektledare och assistent, möten, planerings- och upphandlingskostnader samt övriga kostnader. Anslaget inkluderar även 50.000 euro för digitalt läromedel i samhällskunskap för grundskolans årskurser 4-6 och 7-9 utifrån läromålen i den nya läroplanen. Den totala kostnaden för läromedlet beräknas till 150.000 euro, varav 100.000 euro är budgeterade år 2020
- Kreativa barn, lön för projektledare samt verksamhetskostnader 55.000 euro
- samarbete med Gävle symfoniorkester, två ordinarie konserter/år, enligt avtal ca 60.000 euro
- filmkommission, inklusive filmkommissionär och mötesarvoden ca 65.000 euro samt
- övriga kostnader, främst residensverksamhet och gästbostäder i Eckerö post- och tullhus och Källskär totalt 65.000 euro. Av anslaget avser 25.000 euro internhyror för gästbostäderna.

535 Utbildningsverksamhet

Det åländska utbildningssystemet består av skolor och utbildningar som erbjuder grundskoleutbildning, utbildning på gymnasie- och högskolenivå samt utbildning inom ramen för fri bildningsverksamhet i organiserad skolf orm.

Arbetslivsanknuten yrkes- och fortbildning samt yrkesutbildning för vuxna är ett växande utvecklingsområde liksom den utvecklings- och forskningsverksamhet som bedrivs i anslutning till högre utbildning.

Barnomsorgen överförs förvaltningsmässigt till utbildningsväsendet när LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola träder i kraft 1.1.2021.

Landskapsregeringen har ett differentierat utvecklings- och tillsynsansvar över den kommunala utbildningsverksamheten som omfattar barnomsorgen och grundskolan samt ett allmänt lednings-, tillsyns- och utvecklingsansvar över utbildning efter grundskolan.

Landskapsregeringen stöder undervisningen, utarbetar strategier, styrdokument och regelverk för de olika utbildnings- och verksamhetsformerna samt följer upp dess verksamhet.

Landskapsregeringen strävar efter att uppnå en hållbar utveckling i utbildningssystemet. Målet är att skapa ett utbildningssystem som möter allas behov av utbildning. Utbildningen ska främja välmående och utveckla redskap för ett livslångt lärande, skapa förutsättningar till framgång på en föränderlig arbetsmarknad samt underlätta nya invånares integration i det åländska samhället. Den åländska utbildningen ska i enlighet med det utbildningspolitiska programmet Kompetens 2025 präglas av hållbarhet, jämlikhet och jämställdhet, integration, entreprenörskap, flexibilitet och digitalisering.

53500 Vuxenutbildning

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-878 165	-900 000		-1 100 000
Anslag netto	-878 165	-900 000		-1 100 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 1.100.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser sysselsättningsfrämjande utbildning som ordnas med stöd av LL (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning, köp av utbildningstjänster enligt avtal samt särskilda utbildningsinsatser. Svenska för inflyttade ordnas enligt avtal för inflyttade, kvotflyktingar och för personer med ingen eller kort skolgång. Avtalet gäller för perioden 1.3.2018 – 31.7.2021. I anslaget ingår även andra utbildningsinsatser med sysselsättande effekt. Anslaget avser bland annat ersättning för terminsavgifter vid Öppna högskolan, studievägledning, studieteknik och undervisningsrelaterade kostnader.

Anslaget har beräknats enligt följande

- kurser i svenska för inflyttade personer, kvotflyktingar samt för personer med ingen eller kort skolgång enligt avtal 700.000 euro
- köp av enskilda studieplatser inom yrkesinriktad utbildning enligt avtal, planerade yrkesinriktade utbildningar och utbildningsinsatser för att möta akuta behov föranledda av konjunkturläget 300.000 euro
- särskilda utbildningsinsatser för personer utan arbetsmarknadsstöd, bland annat svenska i arbete som ordnas enligt avtal 50.000 euro samt
- särskilda utbildningsrelaterade kostnader i Högskolan på Åland för att stöda kompetensutveckling, erbjuds arbetslösa och permitterade som en sysselsättande åtgärd, 50.000 euro.

53510 Utvecklingsarbete inom utbildning

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter		42 000		130 000
Kostnader		-559 000	-85 000	-895 000
Anslag netto		-517 000	-85 000	-765 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 130.000 euro och ett anslag om 895.000 euro.

Inkomster

Momentet gottskrivs med inkomster från avgifter för offentligrättsliga prestationer, licenskostnader från kommunerna, ESF ersättningar och seminarieavgifter.

Utgifter

I anslaget ingår utgifter för personalkostnader och inköp av experttjänster i anslutning till olika utvecklingsprojekt, fortbildningsinsatser, utvärderingar, utredningar och omvärldsbevakning.

Anslaget har beräknats enligt följande

- kostnader för implementeringen av den nya lagen för barnomsorg och grundskola samt grundskolans och barnomsorgens nya läroplaner, digitalisering av läroplansmål samt utvärdering av inlärningsresultat 270.000 euro
- behörighetsgivande utbildning på kandidatnivå för barnträdgårdslärare (2019-2022) 160.000 euro, totalkostnaden uppgår till 800.000 euro
- ledarskapsskolning för föreståndare och rektorer i barnomsorg och grundskola 30.000 euro
- koordinerande resurs för IT-tekniskt stöd i landskapets skolor gällande utveckling av system för gemensamma elevdatabaser, registrering av prestationer, antagningssystem till gymnasieutbildningen samt licenskostnader 150.000 euro
- deltagande i FoU-program kring Digitala lärmiljöer - likvärdig utbildning med fjärr- och distansundervisning 22.000 euro
- kostnader för Dialog seminarium 30.000 euro
- seminarium om barns, elevers och studerandes trivsel och välmående 20.000 euro
- lärarhandledning för hållbarhetsagendan 70.000 euro. Projektet genomförs som ett EU-projekt
- avslutande finansiering av försöksverksamheten Visa Vägen 63.000 euro
- kostnader för arbetsmarknadsbarometer för att kartlägga och bedöma ett framtida utbildningsbehov 10.000 euro
- uppföljning av målen i det utbildningspolitiska programmet 30.000 euro
- genomförande av lämplighetsprov vid erkännande av yrkeskvalifikationer 10.000 euro samt
- utvärdering av elever med funktionsvariationer i grundskolan 30.000 euro.

Mål år 2021

- främja implementering av den nya landskapslagen om barnomsorg och grundskola
- fortsätta implementering av förundervisningens läroplan och grundskolans läroplan genom bland annat kompetensutveckling av personal inom barnomsorg och skola, ledarskapsskolning, fortsätta stöda kompetensutveckling och fortbildning för att främja digital utveckling i skolan
- utvärdera inlärningsresultat och trivsel i enlighet med plan
- främja barns, elevers och studerandes trivsel och välmående
- utforma nya verksamhetsformer såsom förberedande undervisning för inflyttade och grundskoleutbildning för andra än läropliktiga
- insatser för genomförande av lämplighetsprov vid erkännande av yrkeskvalifikationer
- överflytta Visa vägen - projektet föreslås flyttas till permanent huvudman, AMS

- uppföljning av utbildningspolitiska programmet *Kompetens 2025* samt
- fortsätta förberedelserna inför en bolagisering av Högskolan på Åland.

53520 Högskoleutbildning

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader			-6 968 000	-7 270 000
Anslag netto			-6 968 000	-7 270 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 7.270.000 euro. Högskolan på Åland tar upp motsvarande inkomst under moment 85000, se verksamhets- och överföringsavsnitten.

Utgifter

Anslaget avser intern ersättning för beställning av högskoleutbildning och är en följd av att Högskolan på Åland utgör en resultatenhets från och med år 2020.

Enligt den finansieringsmodell som föreslås ska tillämpas för resultatenheten består finansieringen av basfinansiering, resultatfinansiering och strategisk finansiering, enligt följande beräkningsgrund

- basfinansieringen tilldelas om följande kriterier uppnås i medeltal under de fyra senaste jämförelseåren; minst 140 nybörjarplatser erbjuds inom den examensinriktade utbildningen, Öppna högskolan erbjuder minst 200 studiepoäng akademiska kurser samt minst 29 vt lärarbete fördelas för forskning. Basfinansieringens andel av den totala tilldelade finansieringen föreslås minska successivt från 90 % år 2021 till 70 % år 2025
- resultatfinansieringen tilldelas enligt fastslagna parametrar om antal avlagda examina per år, antal studerande som avlagt minst 55 studiepoäng per år, antal studerande som inlett sina studier, antal avlagda individuella studiepoäng vid Öppna högskolan samt antal artiklar i vetenskapliga tidskrifter och rapporter. Resultatfinansieringens andel av den totala tilldelade finansieringen föreslås öka successivt från 5 % år 2021 till 25 % år 2025 samt
- strategisk finansiering utgör särskilda utvecklingsprojekt som beställs av landskapsregeringen i samråd med Högskolan på Åland. Strategiska finansieringen uppgår till 5 % varje år från och med år 2021.

540 Ålands museum

Rubriken ändrad.

Ålands museum dokumenterar, samlar in, förmedlar och bevarar det materiella och det immateriella kulturarvet på Åland. Verksamheten ska upprätthålla och stärka intresset och förståelsen för Ålands historia, konst och kultur. Ålands museum ska belysa såväl det förflutna som vår egen tid. Kunskapsuppbyggnaden genom dokumentation och insamling görs för både nutida och kommande generationer och för framtida forskning.

Byrån förvaltar de landskapsägda museala samlingarna och har verksamhetsansvar för samtliga museer och utställningsmiljöer i landskapets ägo. Samlingarnas långsiktiga bevarande förutsätter ändamålsenliga magasin och arkivutrymmen, fortlöpande professionell föremålsvård och konservering, katalogisering, arkivering samt digitalisering och överföring till databaser.

Förmedlingsarbetet och tillgängliggörandet av samlingarna sker genom utställningar, publikationer, rådgivning till allmänhet och forskare, museipedagogik, guidningar, visningar, föreläsningar samt via webbplatser och sociala media.

Mål år 2021

- uppmärksamma självstyrelsejubileet Åland 100 genom utställningar och evenemang inom ramen för det ordinarie verksamhetsområdet
- vidta åtgärder för att säkerställa att museimagasinet i Ribacka uppfyller arbetarskyddets säkerhetskrav och direktiv som anvisats efter utförd riskbedömning
- öka tillgången till samlingarna för allmänhet och forskare genom ökad sökbarhet
- utveckla Ålands museums årskort och förbättra marknadsföringen av museerna
- påbörja uppbyggnaden av permanenta utställningar i Eckerö post- och tullhus övre våning och ta i bruk nya utrymmen för specialutställningar i nedre våningen efter att fastighetsverket återställt rumsindelningen enligt ursprungsritningarna
- säkra hanteringen av museiföremål genom åtgärder i magasin och varuintag
- kulturnatten 2021 och 2022 arrangeras som Kulturernas natt för att ge plats för kulturutövare som representerar några av de hundra nationaliteter som idag bor och verkar på Åland samt
- bjuda in Finlands museiförbund att arrangera Museidagarna på Åland år 2022 i samband med Åland 100.

54000 Ålands museum

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	314 242	325 000	-48 000	347 000
Kostnader	-1 841 314	-2 129 000		-457 000
Anslag netto	-1 527 072	-1 804 000	-48 000	-110 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 287.000 euro och ett anslag om 397.000 euro.

Kostnader för kultur- och kulturmiljöförvaltning föreslås under nytt moment 51100, i enlighet med genomförd organisationsutveckling. Kostnader för internhyra berör flera byråer och upptas därmed under moment 50010.

Inkomster

Föreslås 232.000 euro för intäkter av biljettförsäljning och guidetjänster vid de landskapsägda museerna samt cirka 52.000 euro för försäljning av informations- och souvenirprodukter. 3.000 euro avser donation från avslutad fond, för att uppmärksamma Museiapoteket i Ålands kulturhistoriska museums utställning.

Utgifter

Under momentet föreslås ett anslag om 397.000 euro för Ålands museums löpande verksamhetskostnader. Anslagen är fördelade enligt följande

- Ålands kulturhistoriska museum, samlingar, dokumentation och Det levande kulturarvet 105.000 euro
- Ålands konstmuseum 77.000 euro
- Kastelholms slott, Fängelsemuseet Vita Björn och Jan Karlsgården 34.000 euro
- Eckerö post- och tullhus 44.000 euro
- kulturarvsenheten, inkluderat marknadsföring för bl.a Hermas, Klosterkällaren, Lotsstugan/Bomarsunds besökscenter 33.000 euro

- museipedagogisk verksamhet 9.000 euro
- museibutiker och receptionsfunktion 32.000 euro
- övrig verksamhet inom Ålands museum, inklusive museimagasin, webbplatser, bibliotek, årsskriften Åländsk Odling, personalens programvaror och licenser, snickeri, tillfälliga hyreskostnader, Museigruppen samt medlemskap i museisamfund 60.000 euro samt
- uppmärksammandet av Museiapoteket genom förslagsvis informationsfilm, med donationsmedel 3.000 euro.

Föreslås även ett nettoanslag för uppdragsverksamhet. Genom nettobudgetering finns möjligheter att uppnå kostnadstäckning genom att debitera exploatören i samband med arkeologiska och kulturmiljörelaterade undersökningar. Autonoma uppdrag avses upphandlas som köptjänst. Med hänvisning till 6 § finansförvaltningslagen (2012:69) föreslås att momentet kan påföras såväl kostnader som intäkter för uppdragsverksamhet. År 2021 beräknas uppdragsverksamhetens kostnader till högst 60.000 euro.

Fullmakt

Arbetet med planering och byggnation av Bomarsunds besökscentrum fortsätter. Byggstart sker våren 2021. I föreliggande budgetförslag anhålls om en fullmakt för de framtida kostnaderna för nybyggnationen av Bomarsunds besökscentrum. Den totala investeringen för besökscentrets nybyggnation beräknas i dagsläget till ca 2.800.000 euro, se moment 89230. För planering av utställning och innehåll beräknas ett totalt anslag om ca 945.000 euro under perioden 2019-2022, se moment 954010. Årskostnaden, som innefattar avskrivning, internhyra och skötselkostnad, är uppskattad till ca 250.000 euro. Tidpunkten för ibruktagande beräknas vara 9 juni 2022 i samband med firandet av Ålands självstyrelses 100-års jubileum.

En ombyggnation av Eckerö post- och tullhus föreslås under år 2021. I föreliggande budgetförslag anhålls om en fullmakt för de framtida kostnaderna för ombyggnationen. Våning ett byggs om för tillfälliga utställningar och våning två för permanenta utställningar, personalutrymmen och förråd. Mellan våningarna föreslås även att en hiss installeras. Ombyggnationen beräknas vara färdig i mars 2022. Den totala investeringen för ombyggnaden beräknas till ca 250.000 euro, se moment 89230. En förhöjning av den årliga internhyran beräknas till ca 20.000 euro.

600 Näringsavdelningens förvaltningsområde

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom avdelningens förvaltningsområde för såväl allmänna förvaltningen som fristående enheter. Beloppen är exklusive avdelningen underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som redovisas i föreliggande avsnitt som överföringsanslagen som redovisas i överföringsavsnittet. I kolumnerna framgår utfallsiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, tilläggsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år.

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	101 302	114 000		92 000
Avgiftsintäkter	167 230	218 000		172 000
Erhållna bidrag	404 193	401 000		361 000
Övr verksamh intäkt	15 432			
Summa Verksamhetens intäkter	688 157	733 000		625 000
Löner o arvoden	-1 988 669	-2 032 774	73 431	-2 030 597
Pensionskostnader	-362 024	-369 965	13 364	-369 569
Övr lönebikostnader	-23 440	-21 751	1 204	-33 302
Summa Lönebikostnader	-385 464	-391 716	14 569	-402 870
Personalersättningar	1 461			
Summa Personalkostnader	-2 359 313	-2 424 489	88 000	-2 443 027
Köp av tjänster	-424 606	-685 219	-50 000	-643 423
Material förnödenh	-156 505	-205 628		-183 326
Övr verksamh kostn	-305 660	-321 664		-361 224
Summa Verksamhetens kostnader	-3 246 083	-3 637 000	38 000	-3 631 000
Överföring fr EU	3 454 873	4 176 000		5 662 000
Summa Intäkt ink o kap	3 454 873	4 176 000		5 662 000
Summa Intäkt ink o kap öv	3 454 873	4 176 000		5 662 000
Undervisn kultur idr	294 856	-82 000		-1 142 000
Primärnärningar	-10 303 247	-11 680 000		-12 411 000
Övrigt näringsliv	-2 108 545	-1 592 000	-10 600 000	-2 978 000
Övriga ink kap överf	-101 166	-79 000		-592 000
Summa Utgift ink o kap öv	-12 218 103	-13 433 000	-10 600 000	-17 123 000
Summa Kostn ink o kap öv	-12 218 103	-13 433 000	-10 600 000	-17 123 000
Summa Verksamhetsbidrag	-11 321 156	-12 161 000	-10 562 000	-14 467 000
Ränteintäkter	4 238			
Övr finansiella kost	-2 531			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	1 707			
Summa Årsbidrag	-11 319 449	-12 161 000	-10 562 000	-14 467 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-11 319 449	-12 161 000	-10 562 000	-14 467 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-11 319 449	-12 161 000	-10 562 000	-14 467 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
60010 Näringsavdelningen, verksamhet	-1 899 493	-1 803 752	-1 962 000	-2 115 000
61000 Näringslivets främjande	-2 217 419	-2 144 058	-12 232 000	-1 590 000
61100 Ålands landsbygdscentrum	-109 353	-99 221	-149 000	-151 000
62100 EU, ERUF och ESF 2014-2020	-461 318	152 882	240 000	0

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
62102 EU, ERUF och ESF 2021-2027				-1 302 000
62110 Förvaltningskostnader ERUF-ESF	-100 799	39 000	-60 000	-60 000
Summa 6100 Näringsavd allm byrå	-4 788 381	-3 855 149	-14 163 000	-5 218 000
61500 Främj av livsmedelsproduktion	-639 166	-1 122 947	-673 000	-1 278 000
61550 Avbytarservice	-195 734	-237 489	-250 000	-300 000
62300 EU, EJFLU 2014-2020	-4 810 733	-5 155 613	-5 388 000	0
62302 EU, EJFLU 2021-2027				-5 668 000
62390 Leaderfinansiering m paf-medel	-71 290	-106 402	-27 000	-85 000
63100 EU, ERUF 2007-2013	4 170	-19		
63310 EU - EJFLU 2007-2013		265		
Summa 6200 Jordbruksbyrån	-5 712 753	-6 622 205	-6 338 000	-7 331 000
62500 EU, EHFF 2014-2020	-898 401	199 627	-912 000	
62502 EU, EHFF 2021-2027				-590 000
67000 Främj av fiskerinäringen	-83 535	-67 692	-128 000	-118 000
86500 Ål fiskodling, Guttorp	-589 150	-638 428	-637 000	-645 000
Summa 6300 Fiskeribyrån	-1 571 086	-506 493	-1 677 000	-1 353 000
64000 Främjande av skogsbruket	-282 954	-292 282	-565 000	-585 000
65000 Jakt- och viltvård	16 377	-43 320	20 000	20 000
Summa 6400 Skogsbruksbyrån	-266 577	-335 602	-545 000	-565 000
Summa 6000 Näringsavdelningen	-12 338 797	-11 319 449	-22 723 000	-14 467 000

600 Allmän förvaltning

Näringsavdelningens verksamhetsområde är att främja näringarna, sysselsättningen och en regional balans. Till avdelningens uppgifter hör därmed att allmänt planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn inom områdena utveckling av näringarna och innovationssystem, regional utveckling, arbetsmarknadsfrågor, jordbruk med binärningar, fiske, fiskodling, fiskevård, skogsbruk, jakt och viltvård.

Med beaktande av EU:s regelverk stöds det åländska näringslivets utveckling med såväl finansiering som andra främjande åtgärder. Inom avdelningens ansvarsområden deltar tjänstemännen i samarbeten utanför Åland.

60010 Näringsavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	367 758	400 000		320 000
Kostnader	-2 171 510	-2 440 000	78 000	-2 435 000
Anslag netto	-1 803 752	-2 040 000	78 000	-2 115 000

Budgetmotivering

Föreslås en inkomst om 320.000 euro och ett anslag om 2.435.000 euro.

Inkomster

Föreslås en inkomst om 9.000 euro vilket främst avser inkomster av provfiske.

De direkta stödberättigande kostnaderna för administrationen av EU-program belastas moment 60010 medan anslag för tekniskt stöd upptas under kapitel 621, 623, respektive 625. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för tekniskt stöd om 241.000 euro.

Momentet belastas med administrativa kostnader för den del av Europeiska havs- och fiskerifondens operativa program som gäller kontroll och övervakning av unionens gemensamma fiskeripolitik. Anslag för detta upptas under kapitel 625. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för denna kontroll och övervakning till ett belopp av 70.000 euro.

Utgifter

I anslaget ingår utgifter för personalkostnader, inköp av tjänster, kompetensutveckling för avdelningens personal, tjänsteresor, litteratur, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering och representation. Anslag för utredningar och arrangemang av möten och konferenser i anslutning till näringsavdelningens verksamhet finns även upptagna under momentet.

Föreslås att ca 20.000 euro av de centrala förvaltningskostnaderna för jaktadministrationen täcks med influtna jaktvårdsavgifter, se även moment 65000.

610 Näringslivets främjande

Landskapsregeringens övergripande målsättning för näringspolitiken är att bidra till att skapa förutsättningar för ett öppet och välkomnande samhälle med hög konkurrens- och attraktionskraft. Kärnan i de näringslivsutvecklande åtgärderna består av

- projekt- och företagsfinansiering (näringslivets främjande och regional utveckling)
- destinationsmarknadsföring samt
- Ålands landsbygdscentrum.

Under år 2020 drabbades Åland liksom övriga världen av omfattande effekter av coronapandemins hot mot hälsa och ekonomi. För att lindra de ekonomiska effekterna för det åländska näringslivet som uppstod till följd av att undantagsförhållanden rådde i Finland och på Åland tilläggsbudgeterades ett extra anslag om 10.000.000 euro för beviljande av bidrag till företag med förutsättningar att bedriva långsiktig lönsam verksamhet men som drabbats av tillfälliga likviditetssvårigheter på grund av coronaviruset. Under år 2020 beviljades likviditetsstöd i form av ett bidrag förutsatt att företaget lyft en likviditetskredit, i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer, kommissionens regelverk om försumbart stöd, s.k. de minimis samt kommissionens meddelande om en tillfällig ram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin under det pågående utbrottet av covid-19. Därutöver kunde åländska företag ta del av vissa stödåtgärder riktade till företag som administrerades och beviljades från statliga myndigheter. Dessa åtgärder är i enlighet med gällande regelverk tillämpliga under år 2020. Vilka möjligheter som finns under år 2021 är ännu inte klarlagda. Klart är att de ekonomiska förutsättningarna drastiskt ändrades och det snabbt ändrade ekonomiska läget ställer stora krav på omställningar inom det åländska samhället på såväl kort som lång sikt.

Förutom ett anslag för kärnverksamheten i de näringslivsutvecklande åtgärderna föreslår landskapsregeringen ett fortsatt anslag för olika åtgärder för att möta behoven hos det åländska näringslivet med anledning av covid-19.

Företagsfinansiering finns idag i form av bidrag (till exporterande företag och för kompetens), lån, garantier samt projektfinansiering. Främjande av innovation och nytänkande utgör ledord och eftersträvas i de projekt som finansieras från EU:s strukturfonder.

Landskapsregeringen inledde under hösten 2018 beredningen av EU:s programperiod 2021 – 2027 utifrån kommissionens förordningsförslag, vilka presenterades under sommaren 2018. Det nya strukturfondsprogrammet omfattar finansiering från Social- (ESF) och Regionalfonden (Eruf). Landskapsregeringens beredning sker med iakttagande av den s.k. partnerskapsprincipen, behöriga myndigheter, näringslivets och arbetsmarknadens organisationer, företrädare för civilsamhället, även miljöorganisationer, icke-statliga organisationer och organisationer som arbetar för icke-

diskriminering och jämställdhet involveras i programarbetet. Utifrån detta har ett öppet hörande samt riktade workshops hållits. Landskapsregeringens målsättning är att lämna in ett slutligt programförslag till kommissionen under slutet av år 2020.

Regional utveckling

Den regionalpolitiska målsättningen är att näringslivet i hela skärgården ska vara livskraftigt. Landskapsregeringen eftersträvar en fortsatt spridd bosättning i landskapet och en befolkningsutveckling i alla regioner.

Ålands skärgårdsnämnd har bland annat till uppgift att behandla övergripande skärgårdsfrågor inför behandling och beslut i landskapsregeringen. Sekretariatet med tillhörande kostnader finansieras genom en överföringsutgift för skärgårdsutveckling och ett särskilt resultatavtal. Finansieringen föreslås fortsätta utifrån liknande arrangemang år 2021. Tonvikten läggs på utveckling av företag och arbetsplatser i skärgården i samarbete med bland annat landsbygdsutvecklaren och Företagsam Skärgård r.f.

Landskapsregeringen föreslår att det särskilda driftsstöd för den årliga verksamheten samt ett särskilt riktat investeringsstöd för sådana investeringar som behövs för detaljhandelsverksamheten i skärgården fortsätter.

Skärgårdsstödet som har beviljats nya företag i skärgården fortsätter.

61000 Näringslivets främjande (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	4 600			
Kostnader	-29 133	-40 000		-40 000
Anslag netto	-24 533	-40 000		-40 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 40.000 euro.

Utgifter

Anslaget kan användas för bland annat att delta som medarrangör av Sjöfartens Dag, insatser initierade av Regelrådet, inom ramen för Ålands Turismstrategi 2012-2022 samt till initiativ och samarbeten som syftar till en positiv utveckling av det åländska näringslivet.

61100 Ålands landsbygdscentrum

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	31 966	67 000		58 000
Kostnader	-131 187	-218 000	2 000	-209 000
Anslag netto	-99 221	-151 000	2 000	-151 000

Budgetmotivering

Föreslås en inkomst om 58.000 euro och ett anslag om 209.000 euro.

Inkomster

För att stimulera sysselsättningen och förbättra lönsamheten inom branschen efter följderna av coronapandemin, planeras ett större projekt som finansieras genom EU-medel eller annan finansiering. Övriga inkomster härrör sig till infobladet Landsbygdsnytt, där inkomsterna motsvarar utgifterna.

Utgifter

Anslaget avser kostnader för landsbygdsutveckling och koordinering vid Ålands Landsbygdscentrum. Fokusområden är livsmedel och matkluster.

Landsbygdsutvecklingen har ansvar för kommunikationen vid genomförandet av "Ålands hållbara livsmedelsstrategi". Målet, fram till år 2030, med livsmedelsstrategin är att bygga ett gemensamt varumärke för de åländska livsmedelsprodukterna med ett mervärde och att producenterna ska öka sin lönsamhet med 20 procent.

Under år 2021 tas mätinstrument fram för att mäta och följa upp nyckeltal inom livsmedelsstrategin.

För att stimulera sysselsättningen och förbättra lönsamheten inom lantbruksbranschen efter följderna av coronapandemin, planeras ett större projekt i samarbete med aktörer från näringen.

En årlig nordisk konferens om hållbar livsmedelsproduktion och -konsumtion ska arrangeras på Åland. Den första konferensen hålls i samband med Ålands 100-års firande år 2022 och förberedelserna har satts igång. Målet är att konferensen ska bli lika attraktiv som Sjöfartens dag.

Den femte spjutspetsen inom livsmedelsstrategin är "Hållbar och kreativ matregion lockar till besök". För att stärka Ålands positionering som en gastronomisk destination behöver flera projekt startas upp av många olika aktörer för att nå målet. Inom landsbygdsutvecklingen jobbas med bl.a. "Terroir- och merroiratlas för Åland", samordna synligheten av åländsk mat, livsmedelsprodukter och mataktiviteter under Tall Ships Race 2021 och Åland 100 år 2021–2022 "Axganmat på evenemang". I samarbete med Ålands Näringsliv stärks de småskaliga aktörerna när det gäller hållbarhet, speciellt den ekonomiska hållbarheten. Projektområden är affärsutveckling när det gäller paketering och kommunikation samt digitalisering. Arbetet bedrivs även i nära samarbete med Visit Åland r.f:s projekt MatÅland 2022.

Landsbygdsutvecklingen är en av medaktörerna i nätverket bärkraft.ax och deltar i nätverkets aktiviteter samt deltar som sakkunnig i arrangemanget av FM i Mathantverk som arrangeras på Åland i mars 2021 där Högskolan på Åland är projektägare.

Anslaget används också för landsbygdsutvecklarens arbete inom Ny Nordisk Mat på nordisk nivå samt för arbetet med referensgruppen Ny Nordisk Mat Åland.

Verksamhetsidén är att utveckla och bredda näringsverksamheten på landsbygden och i skärgården med fokus på livsmedel och matkluster.

Affärsidén är att koordinera resurser och stimulera till samarbete för att på effektivaste sätt bidra till en positiv utveckling av landsbygden och dess näringar.

Ansvarsområden:

- stärka Åland som matregion genom olika projekt
- stärka konsumentförtroendet och öka försäljningen av åländska produkter bland annat genom olika insatser och aktiviteter
- inspirera, initiera och driva projekt för att utveckla landsbygdsföretagen samt
- fungera som koordinator för Ålands Landsbygdscentrum.

Målgruppen för insatserna är livsmedelsföretag och företag inom matbranschen över hela Åland.

615 Främjande av livsmedelsproduktion

Primärnäringarna tillsammans med den nära sammankopplade livsmedelsindustrin har som helhet stor betydelse för den åländska ekonomin, det åländska samhället, miljön och landskapet.

Övergripande målsättning för lantbruket och livsmedelsproduktionen är en hållbar, ekonomisk och smart utveckling som bidrar till en tillväxt på landsbygden och inom de gröna näringarna.

Det öppna och av djur hävdade landskapet har konstaterats vara en betydande kollektiv tillgång för samhället samt utgör en viktig del av strategiskt utvecklingsmål 4 i utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. Betande djur är av betydelse för bibehållande av landskapsbildens

traditionella drag och viktigt för att främja den biologiska mångfalden. Landskapsregeringen stimulerar djurhållning med betande djur genom stöd, rådgivning och stöd för privat avbytarservice. En allmän utveckling av djursektorerna är också nödvändig för att behålla underlaget för livsmedelsindustrierna på Åland.

Livsmedelssäkerhet och -kvalitet är aktuella ämnen och prioriteras inom avdelningens ansvarsområden rörande fodermedel, kvalitetskontroll av grönsaker, certifiering av ekologiska livsmedel, hantering av bekämpningsmedel och växtinspektionsverksamhet. Detta utgör också ett område som stöder strategiskt utvecklingsmål 7 om hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

61500 Främjande av livsmedelsproduktion

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-16 426	-14 000		-14 000
Anslag netto	-16 426	-14 000		-14 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 14.000 euro.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 12.000 euro för bland annat ersättningar och inspektionsverksamhet enligt landskapslagen (2013:98) om tillämpning av lagen om skydd för växters sundhet samt landskapslagen (2013:97) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om plantmaterial. Anslaget används även för kostnader i samband med den ökande verksamheten för inspektion och provtagning som fordras enligt landskapslagen (1995:52) om kontroll av ekologisk jordbruksproduktion och dess ändring (2012/29), landskapslagen (2007:96) om tillämpning i landskapet Åland om gödsselfabrikat, landskapslagen (2010:83) om tillämpningen i landskapet Åland av foderlagen och landskapslagen (2001:25) om tillämpningen i landskapet Åland av lagen om handel med utsäde. Landskapsregeringen har tagit fram ett nytt lagförslag om landskapslag om tillämpningen av växtskyddslagen. Den nya lagen förväntas träda i kraft under år 2021.

Föreslås ett anslag om 2.000 euro med hänvisning till 37 § landskapslagen (1978:54 samt ändringar 1995/22 och 1995/47) om främjande av gårdsbruk. Förvaltningsarvodet utgör ersättning för bankers skötsel av gårdsbrukslån beviljade till och med år 2007.

621 Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2014-2020

62110 Förvaltningskostnader

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	39 000	-60 000		-60 000
Anslag netto	39 000	-60 000		-60 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 60.000 euro.

Utgifter

Ett anslag om 60.000 euro föreslås för uppskattade kostnader till Ålands Utvecklings Ab för genomförande av finansieringsinstrumentet offentligt riskkapital inom Ålands strukturfondsprogram Entreprenörskap och kompetens 2014-2020. Den lånefordran som landskapsregeringen har på Ålands Utvecklings Ab minskas med motsvarande belopp som förvaltningskostnaderna är, se moment 962100.

640 Främjande av skogsbruket

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att upprätthålla och vidareutveckla ett hållbart skogsbruk på Åland. Med detta avses, förutom ekonomisk virkesproduktion, även beaktande av den biologiska mångfalden, landskapsvården, vattenvården, fornminnesvården och skogens mångsidiga sociala funktioner.

De senaste två åren har arbetet handlat om att reda upp efter stormen Alfrida som drabbade Åland den 2 januari 2019 då uppskattningsvis 1 miljon m³ virke fälldes eller skadades, vilket utgör cirka 10 procent av det totala virkesförrådet på Åland. Skogsnäringen har arbetat intensivt och hade vid medlet av år 2020 tagit tillvara cirka 80 procent av virket. Återbeskogningsarbetet har påbörjats inom ramen för det stödpaket som landskapsregeringen införde. Stormfällningarna har även ökat risken för insektsangrepp och landskapsregeringen har under år 2020 inlett en bestående svärnings- och populationsövervakning av granbarkborre.

Skogen har en betydande roll i bioekonomin, klimatpolitiken och i strävan för en hållbar utveckling. Skogsprogrammet "SkogsÅland2027", som omfattats av Ålands lagting, utgör ett sektorspecifikt bidrag till utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland och innefattar ett flertal målsättningar för skogens nyttjande och bevarande. Stormen Alfridas inverkan på de åländska skogsresurserna har medfört att skogsprogrammet bör revideras.

Tillgången till aktuell skogsdata är central för att främja den privata skogsnäringen och en förutsättning för att behålla skogscertifieringen. Finlands skogscentrals portal MinSkog.fi kommer snart att förnyas och landskapsregeringen vill fortsättningsvis upprätthålla en publicering av åländsk skogsdata i portalen. Detta kommer även att kräva resurser för en ny laserskanning och databearbetning under åren 2022-2023. Vidare bör en reglering kring skogsdata utarbetas.

För att effektivisera, kvalitetssäkra och automatisera handläggningen av skogsbruksärenden avser landskapsregeringen fortsätta digitaliseringen av GIS-baserad ärendehantering.

Som ett led i förverkligandet av hållbarhets- och utvecklingsagendan samt skogsprogrammet avser landskapsregeringen även genomföra en ny inventering av naturvårds- och skogsvårdslagens skyddsvärda biotoper. Inventeringen leds och budgeteras av miljöbyrån och genomförs i samarbete med skogsbruksbyrån.

Landskapets understöd för skogsbruksåtgärder och en välfungerande rådgivningsverksamhet är fortsatt viktiga incitament för att aktivera och motivera skogsägarna till ett hållbart och kvalitetsinriktat skogsbrukande.

Som en del i hållbarhetsarbetet fortgår även arbetet med certifiering av skogsägare enligt skogscertifieringssystemen FSC (Forest Stewardship Council) och PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification) i skogsvårdsföreningens regi.

64000 Främjande av skogsbruket

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-53 941	-25 000		-25 000
Anslag netto	-53 941	-25 000		-25 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 25.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser licensavgifter, skogsdatainsamling, drift och underhåll av fordon och utrustning, informationsverksamhet samt övriga kostnader för verksamheten.

650 Jakt- och viltvård

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att verka för en god jaktkultur med aktiv viltvård, bra möjligheter till övningsskytte och sunda viltstammar i landskapet. Viltet är en ekologisk och närproducerad naturtillgång som bör förvaltas och nyttjas på ett hållbart sätt. Till detta hör till exempel information, rådgivning och lagstiftningsåtgärder samt stöd till jaktvårdsföreningarnas verksamhet.

Landskapsregeringens målsättning är att stimulera jaktvårdsföreningarnas arbete med att informera och utbilda jägarkåren, speciellt när det gäller skydds- och viltvårdsåtgärder för sjöfågel. Arbetet med åtgärdsplanen för ejderstammen på Åland och den internationella AEWA förvaltningsplanen för ejder fortsätter.

I samarbete med miljöbyrån initieras en vetenskaplig uppföljning för att förbättra kunskapsläget kring ejderstammens nedgång och åtgärder för att minska predationen. Den stora ejderkolonin på Lågskär utses till studieområde där olika förvaltningsåtgärder testas och utvärderas.

Användningen av ny teknik i viltförvaltningen fortsätter att utvecklas. Till exempel kan mårddhundar försedda med GPS-halsband utgöra ett verktyg i kontrollen av denna invasiva art.

Jägarregistret förnyas och en digital plattform för elektroniska jaktkort och insamling av statistik utvecklas.

65000 Jakt- och viltvård (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	162 165	166 000		167 000
Kostnader	-104 319	-67 000		-55 000
Anslag netto	57 846	99 000		112 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 167.000 euro och ett nettoanslag om 55.000 euro.

Inkomster

Föreslås en inkomst från jaktvårdsavgifter och försäljning av handledningen för jägarexamen om 152.000 euro. Jaktåret 2019-2020 löste 4.258 personer jaktkort, något färre än de senaste åren. En stor andel av dessa utgörs av personer bosatta utanför Åland, 958 personer. Av den åländska jägarkåren fortsätter andelen kvinnor att öka och uppgår till 9 procent eller 299 personer.

Föreslås en inkomst om 15.000 euro från hjortdjursavgifter för älglicenser samt förnyelse av tillstånd till rådjursjakt för perioden 2021-2023. Anslag för bidrag för hjortdjursskador upptas under moment 65000 i överföringsavsnittet.

Föreslås med hänvisning till 56 § 2 mom. 4 p. i jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland, att 20.000 euro av influtna jaktvårdsavgifter används för att täcka centrala förvaltningskostnader för jaktadministrationen under moment 60010.

Utgifter

Föreslås ett nettoanslag om 55.000 euro. Anslaget ska användas så som 56 § i jaktlagen (1985:31) föreskriver, som t.ex. prenumeration av tidningen Jägaren, jägarförsäkring för alla jaktkortsinnehavare, viltvårdsprojekt, forskning m.m. Högt prioriterade projekt är ejderförvaltningen och utveckling av användningen av ny teknik i viltförvaltningen. Vidare kan anslaget användas för kostnader som uppkommer i samband med rovdjursförvaltning, förnyelsen av jägarexamen samt för utveckling av verksamheten kring eftersök av trafikskadat vilt. Anslaget kan även användas för inköp av utbildnings- och informationsmaterial som saluförs till självkostnadspris till jägarkåren. Med hänvisning till § 6 i landskapslagen (2012:69) om landskapets finansförvaltning föreslås inkomsterna från motsvarande försäljning få gottskrivas momentet. Anslag för digital utveckling tas upp under moment 21200.

670 Främjande av fiskerinäringen

Den övergripande målsättningen är att den åländska fiskerinäringen ska vara konkurrenskraftig, ekonomiskt lönsam samt ekologiskt och socialt hållbar. De fiskbestånd och ekosystem som nyttjas av näringen ska skyddas och vårdas för att även i framtiden kunna tillhandahålla närproducerad råvara för livsmedel av hög kvalitet.

Arbetet med att nå denna övergripande målsättning fortsätter inom ramen för det åländska förverkligandet av Europeiska havs- och fiskerifondens operativa program för perioden 2014–2020. Även om perioden för programmet löper ut efter år 2020 kan förverkligandet av programmet fortskrida fram till och med utgången av år 2022. Situationen på fiskmarknaden är osäker vilket kan komma att påverka stödbehovet.

Landskapsregeringen kommer under år 2021 att arbeta med framtagandet av ett nytt program inom ramen för Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) för perioden 2021-2027. Målet är att det nya programmet ska kunna godkännas under år 2021.

Under år 2020 har Ålands fiskodling i Guttorp bytt namn till Ålands fiskevårdscentrum. Namnbytet var en följd av det arbete som har gjorts för att bredda verksamhetens fiskevårdsinsatser. I syfte att stödja en långsiktigt hållbar förvaltning av fiskbestånden planeras även fortsatta insatser för kunskap om de kustnära fiskbeståndens tillstånd samt information och rådgivningsinsatser gentemot vattenägare.

67000 Främjande av fiskerinäringen

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-17 692	-28 000	-50 000	-68 000
Anslag netto	-17 692	-28 000	-50 000	-68 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 68.000 euro.

Utgifter

Anslaget innefattar kostnader för lagstadgad fiskeriövervakning samt uppdatering och underhåll av för fiskerinäringen nödvändiga register.

Av anslaget avsätts ca 40.000 euro för en fortsatt vetenskaplig studie av tillståndet hos torskbeståndet runt Åland. Anslaget avser innefatta bland annat kostnader för köpta tjänster och kostnader i anslutning till forskning och utredning om torskbeståndet.

Anslaget får även användas för information, möteskostnader, arvoden och lantmäteri samt mindre anskaffningar av material och förnödenheter. Anslaget innefattar därtill ca 8.000 euro för fiskeribiologiska undersökningar i samarbete med Husö biologiska station samt 10.000 euro för köpta tjänster och kostnader i anslutning till andra utredningar och provfischen.

700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom avdelningens förvaltningsområde för såväl allmänna förvaltningen som fristående enheter. Beloppen är exklusive avdelningen underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som redovisas i föreliggande avsnitt som överföringsanslagen som redovisas i överföringsavsnittet. I kolumnerna framgår utfallsiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, tilläggsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år.

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	6 462 008	6 338 000		6 193 000
Avgiftsintäkter	59 203	10 000		67 000
Erhållna bidrag	41 256			
Övr verksamh intäkt	41 476	57 000		
Summa Verksamhetens intäkter	6 603 944	6 405 000		6 260 000
Löner o arvoden	-4 498 005	-4 757 104	139 352	-4 743 964
Pensionskostnader	-810 561	-865 793	25 362	-863 401
Övr lönebikostnader	-52 628	-50 901	2 285	-77 801
Summa Lönebikostnader	-863 189	-916 694	27 648	-941 202
Personalersättningar	59 363			
Summa Personalkostnader	-5 290 380	-5 673 798	167 000	-5 685 166
Köp av tjänster	-19 095 446	-18 697 440		-17 908 193
Material förnödenh	-5 923 859	-6 022 337	1 000 000	-4 922 091
Övr verksamh kostn	-330 812	-341 425		-357 550
Summa Verksamhetens kostnader	-30 640 497	-30 735 000	1 167 000	-28 873 000
Övr ink o kap överf	4 732			
Summa Intäkt ink o kap	4 732			
Summa Intäkt ink o kap öv	4 732			
Bostadsproduktion	-422 015	-250 000		-450 000
Övrigt näringsliv	-3 153 290	-4 635 000	750 000	-4 018 000
Allmänna stöd		-40 000		
Summa Utgift ink o kap öv	-3 575 305	-4 925 000	750 000	-4 468 000
Summa Kostn ink o kap öv	-3 575 305	-4 925 000	750 000	-4 468 000
Summa Verksamhetsbidrag	-27 607 126	-29 255 000	1 917 000	-27 081 000
Ränteintäkter	0			
Övr finansiella int	-22			
Räntekostnader	-8			
Övr finansiella kost	-23 859			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-23 890			
Summa Årsbidrag	-27 631 016	-29 255 000	1 917 000	-27 081 000
Extraordinära intäkt	28 098			
Summa Extraordinära poster	28 098			
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-27 602 918	-29 255 000	1 917 000	-27 081 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-27 602 918	-29 255 000	1 917 000	-27 081 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
70010 Infrastruktur, verksamhet	-1 939 473	-1 956 885	-2 160 000	-2 378 000
71000 Planläggning- och byggnad	-19 461	-24 809	-50 000	-50 000
71500 Stöd byggn relaterade åtg	-132 792	-272 441	-250 000	-410 000
71510 Räntest o landsb.borgen, bost	-113 697	-173 433	-40 000	-40 000
72000 Elsäkerhet och energi	-170	-120 895	-50 000	-150 000
72010 Främj hållbar energiomställn	-326 037	-68 051	-340 000	-570 000
72030 Samhällsteknikutveckling	-88 792	23 835	-38 000	-42 000
Summa 7100 Infra avd allm byrån	-2 620 422	-2 592 679	-2 928 000	-3 640 000
74000 Ålandstrafiken	-447 938	-444 296	-439 000	-448 000
74500 Oljeskydd	185 089	-128 500	-113 000	-103 000
74700 Understöd för övrig trafik	-2 454 706	-3 058 018	-3 338 000	-3 178 000
75010 Upphandling av sjötrafik	-14 205 657	-15 383 219	-14 476 000	-13 199 000
75030 Upphandling av linfärjetrafik	-2 197 006	-2 370 463	-2 362 000	-2 529 000
75100 Varutransporter i skärgården	-336 514	-78 087	-207 000	-270 000
87100 Rederienheten	-9 280	-20 621		
87300 Verkstad och lager	50 000	55 489	90 000	50 000
Summa 7400 Transportbyrån	-19 416 013	-21 427 715	-20 845 000	-19 677 000
76010 Utg drift o underhåll vägar	-1 945 747	-2 444 038	-2 543 000	-2 498 000
76030 Utg underh farleder o fiskefyr	-417 296	-216 345	-280 000	-441 000
76050 Utg drift o underh färjfast mm	-820 336	-922 550	-797 000	-825 000
87200 Vägunderhållet	-88 674	410	55 000	0
Summa 7600 Vägnätsbyrån	-3 272 053	-3 582 524	-3 565 000	-3 764 000
Summa 7000 Infrastrukturavdeln	-25 308 488	-27 602 918	-27 338 000	-27 081 000

700 Allmän förvaltning

Infrastrukturavdelningens uppdrag är att upprätthålla och utveckla landskapets trafiksystem med det långsiktiga målet om en miljömässigt och socialt hållbar verksamhet inom ramen för de fyra hållbarhetsprinciperna och med beaktande av de ekonomiska förutsättningarna, så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses. Avdelningen sköter även plan- och byggfrågor, geografiska informationssystem (GIS), bostadsärenden och el- och energifrågor samt stöttar en hållbar utveckling inom samhällsteknikområdet. Avdelningen är organiserad som en beställar-utförarorganisation och består av tre byråer, en enhet och två resultatenheter. Därtill finns två underställda myndigheter, Ålands energimyndighet och Fordonsmyndigheten.

En utveckling av kollektivtrafiken på Åland pågår för att göra trafiken attraktivare för användaren och som till sin första del behandlar tätortstrafiken. Målsättningen är att uppnå en fossilfri kollektivtrafik.

Vidare intensifieras arbetet med havsbaserad vindkraft. Förverkligandet av utvecklingsprojekt inom ramen för det landskapsomfattande projektet Smart Energy Åland fortsätter. Projektet har som mål att på Åland demonstrera att det är möjligt att på ett kostnadseffektivt sätt skapa ett samhälle som drivs med 100 % förnybar energi.

Projektet Ålandstrafikens digitaliseringsresa inleds med syftet att göra boknings- och biljetteringssystemen effektivare och mer användarvänliga och det tvååriga projektet "Enklare regler" som förenklar, motiverar och förankrar regelverket inom trafiken fortsätter.

Fordonsmyndigheten moderniserar sitt körkortsregister.

En översyn av servicenivåerna och arbetet med fleråriga turlistor inom skärgårdstrafiken fortsätter i takt med att avtalen upphandlas.

Inom broprojektet genomförs entreprenader på några av de mest kritiska broarna, vilka i dagsläget har trälock och åtgärder vidtas även i de hamnar som har störst säkerhetsbrister. Utbyggnaden av gång- och cykelvägarna intensifieras för att stötta lokala entreprenörer.

För att genomföra detta föreslås en investeringsbudget om 18,7 miljoner euro. Dessa investeringar bidrar främst till att förverkliga mål 2, mål 5 och mål 6 i utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Reinvesteringarna i broar och hamnar är en förutsättning för att i framtiden kunna tillgodose det åländska samhällets transportbehov.

70010 Infrastrukturavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	123 992	60 000		60 000
Kostnader	-2 108 975	-2 273 000	53 000	-2 438 000
Anslag netto	-1 984 983	-2 213 000	53 000	-2 378 000

Budgetmotivering

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 2.328.000 euro, bestående av inkomster om 60.000 euro och utgifter om 2.438.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna består av inkomst från trafiksäkerhetsarbete, avgifter för myndighetsbeslut m.m. Eventuella ersättningar från mål som avgjorts i domstol rörande den tidigare rederiverksamheten föreslås föras till momentet då kostnaderna för domstolsprocesserna belastar momentet.

Utgifter

Anslaget används för personalutgifter, registerhållning, trafiksäkerhetsarbete, konsultarvoden och organisationsutveckling samt övriga verksamhetsrelaterade utgifter.

Landskapsregeringen har avbrutit upphandlingen av infrastrukturentreprenaden i projekt Västra Föglö omfattande väg, bro och ny hamn. I enlighet med regeringsprogrammet föreslår landskapsregeringen att förutsättningarna för en fast förbindelse mellan fasta Åland och Föglö undersöks. En förutsättning för projektets förverkligande är en god parlamentarisk förankring och för detta ändamål har en parlamentarisk kommitté tillsatts. För den parlamentariska kommitténs arbete avsätts ett anslag om 50.000 euro.

710 Planläggnings- och byggnadsväsendet

Landskapsregeringens mål är att ha ett modernt regelverk inom plan- och byggnadsväsendet samt ett ändamålsenligt geografiskt informationssystem (GIS) med beaktande av samhällsutvecklingen och motsvarande regler i omvärlden. I linje med målen i utvecklings- och hållbarhetsagendan fortsätter arbetet med frågan om hur byggandet på Åland kan bli mer hållbart. Arbetet med att ta fram en strategi för hållbart byggande påbörjades år 2020 och landskapsregeringen avser fortsätta arbetet under året.

Geografiska informationssystem (GIS) är centrala för utvecklingen och digitaliseringen av det åländska samhället. Geografiska data är grundläggande för samhällsutvecklingen och en gemensam informationsinfrastruktur. En dagsaktuell lägesbild är även en nyckel till effektivare och smartare beslutsprocesser. Automatiserade handläggningsprocesser kan implementeras i GIS-miljön. Ett digitalt informationsflöde är även en förutsättning för ett effektivt arbete på distans och ute på fältet samt ger möjlighet att jobba i olika plattformar, var man vill och när man vill. GIS är också ett stöd i operativa tillämpningar för att t.ex. tillgodose reseapplikationer inom buss- och färjetrafiken med relevant data.

Den samordnade GIS-plattformen ska vara lättillgänglig för olika aktörer, leda till en hållbarare samhällsutveckling och bidra till att öka möjligheterna att förverkliga samtliga utvecklingsmål i utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland.

Verksamhetsområdet GIS kommer under år 2021 fortsätta utvecklingen gällande

- den interna webbaserade GIS-plattformen
- utökad och förbättrat innehåll i portalen kartor.ax
- fortsatt samverkan med andra myndigheter och företag
- utvecklande av verksamhetsspecifika applikationer samt
- implementering av kartstöd för e-formulär och ärendehantering.

71000 Planläggnings- och byggnadsväsendet, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-24 809	-50 000		-50 000
Anslag netto	-24 809	-50 000		-50 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 50.000 euro.

Utgifter

Anslaget föreslås användas för att utveckla och upprätthålla ett modernt regelverk inom plan- och byggnadsväsendet, utredningar, informationsinsatser, införskaffande av standarder och motsvarande dokument. Anslaget innefattar även kostnader för GIS-programlicenser, underhållsavtal, installationskostnader, digitaliseringsåtgärder, ökad synlighet på nätet samt kommunikationsinsatser. Anslaget föreslås dessutom innefatta kostnader för utbildning och resor inom sakområdet.

720 Samhällsteknik

Inom samhällsteknikområdet består uppdraget av utvecklings- och effektiviseringsarbete, samordning och uppbyggnad av hållbarare samhällsteknik samt utbildning och information riktad till allmänhet och företagare.

Som centrala styrdokument för en hållbar samhällsteknikutveckling fungerar utvecklings- och hållbarhetsagendans mål 5, 6 och 7, Energi- och klimatstrategin samt programmet för fysisk strukturutveckling. Landskapsregeringen arbetar, i samarbete med övrig förvaltning, kommuner och samhällsaktörer, med att inom två till fyra år ha

- lagt grunden till ett fossilfritt Åland i enlighet med Energi- och klimatstrategin
- implementerat programmet för fysisk strukturutveckling och se till att det är väl förankrat hos nyckelaktörerna samt
- skapat en strategi för en hållbar byggsektor.

Stor vikt läggs vid samarbetet med kommunerna och näringslivet, liksom vid kommunikationen med hela samhället. Ett nära samarbete med företaget Flexens Oy Ab om utveckling av en testplattform för smarta energinät på Åland är en viktig del i arbetet med att bygga upp ett skalbart fossilfritt energisystem.

Ålands klimatavtryck måste minskas och trafiken står för en betydande del av de fossila utsläppen. En övergång till eldrivna fordon förbättrar möjligheterna till ett fossilfritt samhälle och ger ökad energieffektivisering. Ny lagstiftning (LF 24/2019-2020) kommer att öka antalet laddstationer och förbättra infrastrukturen för installation av laddstationer i framtiden.

Arbetet med att öka andelen förnyelsebar energi och gynna energieffektiviseringsåtgärder inom olika sektorer fortsätter med riktade insatser. Inom området fortsätter även myndighetsuppgifter såsom övervakning och utveckling av elsäkerheten. Till uppgifterna hör även att upprätthålla register gällande energideklaration av byggnader och information gällande grävarbeten.

72000 Elsäkerhet och energi

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	13 250	10 000		10 000
Kostnader	-134 145	-60 000		-160 000
Anslag netto	-120 895	-50 000		-150 000

Budgetmotivering

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 150.000 euro, varav inkomsterna beräknas till 10.000 euro och utgifterna till 160.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna består av avgifter för utförda tjänster, vilka förväntas uppgå till ca 10.000 euro.

Utgifter

Anslaget föreslås användas för främjande av energihushållning och tryggnad av energiförsörjningen, främst genom informations- och utbildningsverksamhet på energiområdet. Anslaget används även till landskapsregeringens delaktighet och genomförande i energiutvecklingsprojekt, förstudier samt utrednings- och samarbetsprojekt med andra organisationer och aktörer. Projekten syftar till att främja en ökad användning av förnybar energi, energieffektivisering samt en förbättrad försörjningstrygghet. Vidare föreslås att anslaget kan användas till kostnader för arbete med havsbaserad vindkraft. Under året förväntas undersökningarna inom området öka och innebära konsultering av extern expertis gällande utredning och juridiska frågor.

Anslaget täcker även utgifter för övervakning och utveckling av elsäkerheten, omfattande bland annat besiktningsverksamhet, utbildning, information, examensprov, registerhållning samt kontroll av elmateriel. Vidare används anslaget för utgifter i samband med registerhållning gällande energideklaration av byggnader, upprätthållandet av informationspunkt gällande grävarbeten samt resor och seminarieverksamhet.

72030 Samhällsteknikutveckling

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	41 256			
Kostnader	-17 421	-38 000		-42 000
Anslag netto	23 835	-38 000		-42 000

Budgetmotivering

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 42.000 euro.

Inkomster

Föreslås att intäkter från utförda tjänster gottskrivas momentet.

Utgifter

Anslaget avser kostnader för bedrivande av verksamheten i enlighet med den i kapitel motiveringen angivna riktningen, vilket innefattar information, kunskapsspridning, samordning och upprätthållande av nätverk mellan olika aktörer i samhället. Vidare används anslaget för att fortsatt utveckla samarbetet med projektet Smart Energy Åland för att möjliggöra framväxten av flexibla energisystem.

740 Ålandstrafiken

Enheten Ålandstrafiken, som ligger under transportbyrån, sköter administrativa uppgifter rörande skärgårdsfärjornas och kollektivtrafikens turlistor, bokning av bilplatser, hantering av årskort och biljetter, faktureringsunderlag, biljettredovisningar, överföring av intäkter, busskorts- och skolkortsprogrammering, pakethantering, statistik m.m.

Den årliga kampanjen med tre dagars gratis bussåkande erbjuds även under år 2021 i samband med den bilfria dagen. Syftet med aktiviteten är att öka allmänhetens medvetande om möjligheten att välja ett hållbarare färdmedel.

Projektet "Enklare regler" mål är att strukturera och formulera om de bokningsregler som gäller för skärgårdstrafiken så att de blir tydliga och lätta att förstå. En viktig del av projektet är att förankra reglerna bland dem som berörs. Projektet är tvåårigt och startades upp under år 2020 med befintliga resurser med målet att ta fram nya regler till år 2022. Även det treåriga projektet Ålandstrafikens digitaliseringsresa inleds i syfte att bygga upp ett smidigare och mer användarvänliga system såväl för kunden som för landskapsregeringen. Se moment 921200 i investeringsavsnittet.

74000 Ålandstrafiken, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	-20			
Kostnader	-444 276	-448 000	9 000	-448 000
Anslag netto	-444 296	-448 000	9 000	-448 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 448.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser täcka driftskostnaderna för Ålandstrafikens verksamhet, vilket innebär bland annat personalkostnader, program och licenser, utvecklingsinsatser, tryckkostnader, hyra, el- och städkostnader.

745 Oljeskydd

74500 Oljeskydd

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-128 500	-143 000	30 000	-103 000
Anslag netto	-128 500	-143 000	30 000	-103 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 103.000 euro.

Inkomster

Eventuella ersättningar vid oljesaneringar tillskrivs momentet.

Utgifter

Anslaget avser utgifter för upprätthållande av beredskap samt upprätthållande och genomförande av oljeskyddsplan. Myndighetsansvaret för oljeskyddet har landskapsregeringen.

Oljeskyddsberedskapen sköts, utgående från oljeskyddsplanen, i samarbete med räddningsmyndigheterna och Ålands Sjöräddningssällskap r.f.

Anslaget avser även täcka driftskostnaderna för landskapets oljeskyddsfarkoster, kostnaderna för oljebekämpningsverksamheten och oljeskyddslagret samt för beredskap och utbildning. Ifall en

oljeolycka sker, återkommer landskapsregeringen vid behov med förslag på tilläggsanslag. Momentet stödjer främst arbetet med strategiskt utvecklingsmål 3 och 4. Se även moment 974500.

750 Kostnader för sjötrafik

Landskapsregeringens hela frigående flotta är driftsprivatiserad. Transportbyrån förvaltar avtalen genom att aktivt följa upp att entreprenörerna utför sina avtalsenliga åtaganden. Avtalsuppföljning sker även i fält. Landskapsregeringen äger fortsättningsvis sju frigående fartyg och ansvarar för samt planerar alla dockningar, klassningar, större reparationer och underhåll samt uppgradering av tonnaget.

Landskapsregeringen har även sex linfärjelinjer. Trafiken bedrivs i egen regi på linjerna Björkö, Embarsund, Seglinge och Töftö, medan Simskåla och Ängösund är driftprivatiserade. Transportbyrån förvaltar avtalen genom att regelbundet på avtalsmöten följa upp att entreprenörerna utför sina avtalsenliga åtaganden. På samtliga linfärjelinjer görs även regelbundna fältbesök, i syfte att träffa besättningen och lyssna på deras åsikter rörande trafiken.

75010 Upphandling av sjötrafik

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	1 373 767	1 250 000		1 100 000
Kostnader	-16 756 986	-16 726 000	1 000 000	-14 299 000
Anslag netto	-15 383 219	-15 476 000	1 000 000	-13 199 000

Budgetmotivering

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 13.199.000 euro för att sköta avtalen som landskapsregeringen tecknat med entreprenörer, upphandla utgående avtal inkluderat uppskattad bunkerkostnad samt för reparationer och underhåll av fartyg. Utgifterna beräknas till 14.299.000 euro och inkomsterna till 1.100.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna består av biljett- och fraktintäkter samt eventuella kostnadsregleringar gentemot upphandlade entreprenörer. Nettoanslaget förutsätter intäkter om 1.100.000 euro.

Utgifter

Anslaget används för upphandling och beställning av sjötrafik med frigående färjor utgående från av landskapsregeringen fastställd turlista, beställnings- och menförestrafik, bränsletransporter, tekniskt underhåll av landskapsregeringens tonnage samt för mindre omkostnader i samband med trafiken. På Brändö-Kumlinge linjen trafikerar m/s Ejdern under s.k. bareboat-avtal där entreprenören kan lösa in fartyget i avtalets slut.

Bruttokostnaden beräknas uppgå till 14.299.000 euro, av vilket 1.422.000 euro avsätts för tekniskt underhåll av tonnaget. Anslaget är beräknat på att m/s Knipan används som ersättande tonnage 1.900 timmar då de andra färjorna är på dockning eller översyn och som ersättande fartyg under driftsstörningar förorsakade av oförutsedda haverier på de andra färjorna.

Anslaget är beräknat på ett bränslepris om 0,45 euro/liter netto, vilket betyder att cirka 3.000.000 euro avsätts till bränsle. Jämfört med tidigare år råder en något större osäkerhet angående bränslemängdens åtgång, eftersom trafiken på norra linjen är omlagd sen hösten 2019. Bränsleprisets utveckling är svår att förutspå. Med beaktande av osäkerheten gällande bränsleprisets utveckling vid uppgörandet av budgetförslaget återkommer landskapsregeringen vid behov i en tilläggsbudget.

Entreprenaderna för Hummelvik-Torsholma, Brändö-Kumlinge och Åva-Jurmo fortsätter enligt avtal. Enklingelinjens upphandling är i marknadsdomstolen och linjen drivs på ett temporärt avtal under tiden domstolsbehandlingen pågår. Övriga linjer ska beslutas om under året genom avtalsenliga

förlängningsoptioner eller upphandlas på nytt. Kostnaderna påverkas tidigast år 2022. Linjerna som ska beslutas om under budgetåret är Svinö-Degerby, Södra linjen, Tvärgående linjen och Åva-Osnäs. Anslaget är beräknat med avtalsenliga kostnader under hela året.

Totalentreprenaden för passagerarbåtstrafik i södra skärgården fortsätter under året. Hur beställnings- och menförestrafik i södra skärgården ska organiseras ses över under året inför att nuvarande avtal går ut i april och december 2022. Trafiken i Geta skärgård fortsätter under året. Beställningstrafiken för Lemlands skärgård arrangeras vid behov under menförestid.

Bränsletransporterna sköts med tonnaget som trafikerar i ordinarie turlista och med begränsat passagerarantal, förutom på södra linjen under högsäsong då externt tonnage används genom existerande ramavtal.

Skärgårdstrafikens flotta är ålderstigen, har omfattande kapacitetsutmaningar och behöver förnyas. Landskapsregeringen arbetar med ett förnyande av färjorna och kommer att återkomma i senare budgetförslag med förslag på hur detta ska förverkligas.

75030 Upphandling av linfärjetrafik

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-2 370 463	-2 362 000		-2 529 000
Anslag netto	-2 370 463	-2 362 000		-2 529 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 2.529.000 euro.

Inkomster

Föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning att kostnadsregleringar gentemot upphandlade entreprenörer gottskrivas anslaget.

Utgifter

Anslaget används för drift av landskapets linfärjelinjer samt för tekniskt underhåll av landskapsregeringens tonnage.

Utgifterna för avtalen på Ängöslinjen minskade något jämfört med fjolårets anslag då ett nytt avtal påbörjades 15.5.2020 efter upphandling. Den upphandlade trafiken är fortfarande i genomsnitt cirka en fjärdedel billigare på de driftprivatiserade linjerna än de tidigare avtalen. En förlängningsoption deklarerades för Simskälalinjen i fjol, vilket innebär att avtalet löper till 31.3.2022. Genom justering av de linjer som redan är turlistsatta kan vissa kostnadsinbesparingar förväntas. Införandet av turlistor planeras på sikt för samtliga linfärjelinjer.

Kostnaden för tekniskt underhåll stiger under år 2021, främst beroende på ökat underhållsbehov på grund av linfärjeflottans stigande ålder. För tekniskt underhåll av tonnaget avsätts cirka 500.000 euro. För att skapa bättre kontroll och uppföljning av driften avsätts fortsättningsvis 15.000 euro till förbättring av säkerheten på linfärjorna.

Anslaget är beräknat på ett bränslepris om 0,55 euro/liter netto, vilket betyder att cirka 196.000 euro avsätts till bränsle. Världsmarknadspriset på bränsle har under innevarande år legat på en, jämfört med tidigare, år låg nivå. Med beaktande av den osäkerhet som gäller för bränsleprisets framtida utveckling i samband med budgetläggning kan landskapsregeringen behöva återkomma i en tilläggsbudget.

Skärgårdstrafikens linfärjeflotta är ålderstigen, har kapacitetsutmaningar och behöver förnyas. Landskapsregeringen följer utvecklingen mot autonom drift i syfte att minska driftskostnaderna för linfärjetrafiken. För att möjliggöra autonom drift krävs ny teknik och juridiska förutsättningar. Därför avser landskapsregeringen utreda förutsättningarna för autonom drift av linfärjor i landskapet och om det är möjligt därefter implementera det nya systemet. Se vidare moment 975000.

760 Kostnader för väghållning

76010 Utgifter för drift och underhåll av vägar

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	26 850			
Kostnader	-2 470 888	-2 543 000		-2 498 000
Anslag netto	-2 444 038	-2 543 000		-2 498 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 2.498.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser kostnader för landskapsregeringens ansvar som väghållare för drift och underhåll av det allmänna vägnätet. Grundförbättringar, ombeläggningar och övriga avskrivningsbara investeringar finansieras under moment 976000.

Vägnätsbyrån har ansvar för beställning av vägunderhållet. Anslaget möjliggör drift av vägnätet enligt infrastrukturavdelningens servicenivå- och standardbeskrivning för driftområde Åland. Driften utförs av vägnätsbyråns vägunderhållsenhet och av upphandlade aktörer, se även moment 87200.

76030 Utgifter för underhåll av farleder och fiskefyrrar

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-221 078	-280 000		-441 000
Anslag netto	-221 078	-280 000		-441 000

Budgetmotivering

Föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning ett nettoanslag om 441.000 euro.

Inkomster

Inkomster för projekten kan påföras momentet. Se motiveringen under utgifter.

Utgifter

För underhåll av landskapets grunda farleder och tillhörande sjömärken, kummel, linjemarkeringar och radarmärken samt för utplacering av prickar reserveras 225.000 euro. I anslaget ingår även konsultkostnader för övervakning enligt avtal. Ett nytt femårigt avtal för drift- och underhåll av grunda farleder ingicks under år 2020.

Genom projekt ADAPT hittades fyra farleder där muddringsåtgärder kan förbättra framkomligheten för sjöfarten. Under år 2021 planeras att ta fram förfrågningsunderlag och underlag för miljötillståndsansökan för muddringen av farled nr 2756 Sottunga södra. Farleden används dagligen av skärgårdstrafiken utan att officiella sjökort finns för rutten. För åtgärderna budgeteras 80.000 euro. Budgetmedel för genomförande av muddringsentreprenaden planeras tas upp i budgeten år 2022. Dessutom planeras att förlänga farled nr 2895 Enklinge-Lappo från stället där farleden korsar farled nr 2870 Trutgrund-Torsholma-Fiskö så att den ansluter till farled nr 2740 Långnäs-Gustafs norr om Lappo. För åtgärden reserveras 25.000 euro.

Under året planeras att uppdatera farled nr 2845 Kökar-Husö för att skärgårdstrafiken ska kunna nyttja farleden för ordinarie trafik. Syftet med åtgärden är att minska tidsåtgången för beställningstrafik till mellanhamnarna på södra linjen och på så sätt skapa en reell kostnadsbesparing för driftsmomentet. För de inledande åtgärderna som krävs för att uppdatera farleden reserveras 30.000 euro.

Under år 2020 slutfördes ett tvåårigt Leaderprojekt där Ålands sjöräddningssällskap r.f. och Ålands Fiskare r.f. renoverade fiskefyrrarnas byggnader i skärgården. Fiskefyrrarna är viktiga ur ett

sjösäkerhetsperspektiv och fungerar som navigationshjälpmedel även när de inte lyser. Fyrarna är också en del av det åländska kulturarvet. Under år 2020 köpte landskapsregeringen ny belysningsutrustning till tre av fiskefyrarna. Landskapsregeringen föreslår att budgetmedel om 54.000 euro avsätts för inköp av resterande belysningsutrustning till de renoverade fiskefyrarna.

Landskapsregeringen har anlagt fyra privata farleder i början av 2000-talet. Farlederna kallas Äppelöfarleden, Käringsundsfarleden, Lumparsundsfarleden och farleden från norra Kökar till Karlby. Farlederna finns inte med i officiella sjökort. Icke officiella farleder ska utmärkas med blå-vita kardinalprickar för att visa att farleden inte är allmän och att man trafikerar farleden på egen risk. Farlederna har idag lateralmärken. Därför föreslås att 27.000 euro återbudgeteras, av medlen som inte använts av 2020-års budgetmedel, för att förändra utprickningen av farlederna.

76050 Utgifter för drift och underhåll av färjfästen, bryggor, broar, hamnar och byggnader

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	4 258			
Kostnader	-926 808	-797 000		-825 000
Anslag netto	-922 550	-797 000		-825 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 825.000 euro, vilket inkluderar en internhyra om 30.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser drift och underhåll av färjfästen, bryggor, broar, hamnar, väntsalar, teknikbyggnader och lastbryggor vid färjfästen samt regleringsdammen i Vargsundsådran. Driften beställs, enligt landskapsregeringens servicenivå och standardbeskrivning för driftområde Åland, i huvudsak av vägunderhållsenheten och verkstads- och lagerenheten.

Kostnaderna för underhåll av broar, hamnar, färjfästen, bryggor m.m. ökar årligen främst på grund av anläggningarnas stigande ålder och slitage. Drift- och underhållsåtgärder som berör trafikanternas säkerhet och anläggningarnas funktion prioriteras fortsättningsvis. Anslaget föreslås även bära kostnaderna för att upprätthålla ett tekniskt broregister samt de broinspektioner som utförs enligt avdelningens inspektionsplan. Baserat på inspektionerna har för broarnas del ett omfattande renoveringsprojekt inletts med målsättningen att förbättra det allmänna skicket och trafiksäkerheten samt stoppa den ökande kostnadsutvecklingen på det kontinuerliga brounderhållet. För hamnarna inleddes under år 2019 ett inspektionsprogram för att identifiera behovet av renoveringar och för att kunna koordinera kommande renoveringsinsatser med nyinvesteringar och anpassningar till nytt tonnage. Servicenivån i hamnarna kommer även att ses över beträffande ordnande av toaletter och befintliga toaletters tillgänglighet för rörelsehindrade. För ändamålet reserveras 10.000 euro.

8 Myndigheter samt fristående enheter

820 Ålands statistik- och utredningsbyrå

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) är en oberoende myndighet vars främsta uppgifter är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva forsknings- och utredningsverksamhet enligt LL (1993:116) om Ålands statistik- och utredningsbyrå.

ÅSUB producerar aktuell statistik för beslutsfattande, debatt och forskning inom de flesta samhällsområden. Det innebär att ÅSUB utvecklar, framställer och sprider statistik samt samordnar statistikproduktionen på Åland och lämnar statistik till internationella organisationer såsom det nordiska samarbetet och FN. Statistiken är en viktig hörnsten i en demokrati som bidrar till fakta för beslut, stärker tilliten till beslutsprocesserna och bidrar därmed till utvecklingsmål 2 i Utvecklings- och hållbarhetsagendan. Statistiken har som krav att vara oberoende, relevant, jämförbar, av god kvalitet och baserad på vetenskapliga grunder samt respekterar uppgiftslämnarnas rättigheter och sekretess.

Uppgiften som officiell statistikmyndighet och de åtaganden som detta medför finansieras med budgetanslag. Anslaget föreslås under år 2021 finansiera 24 produktionsområden inom den officiella statistiken. Anslaget beräknas även finansiera den kontinuerliga uppdateringen av webbplatsen och de databastabeller som finns där samt Statistisk årsbok och fickstatistiken "Åland i Siffror" som ges ut på fem språk. Därtill åtar sig ÅSUB olika typer av statistiska bearbetningar, analyser samt framställning av statistik på uppdrag av beställare.

Tyngdpunkten i ÅSUB:s forskning och utredningsverksamhet finns inom samhällsviktiga områden. ÅSUB har en stark metodkompetens och har särskilt specialiserat verksamheten inom ekonomiska lägesanalyser, prognoser, ekonomisk modellutveckling, surveyundersökningar samt utvärdering av politikinsatser. Utrednings- och forskningsverksamheten är uppdragsfinansierad och har uppdragsgivare både inom Åland och internationellt. Under år 2021 kommer ÅSUB:s resurser särskilt att finnas till förfogande för uppföljningar och prognoser av coronapandemins återverkningar på Ålands ekonomi och samhälle.

ÅSUB:s direktions har behandlat en preliminär verksamhetsplan för år 2021 som lyfter fram fem verksamhetsmål för att bygga vidare på det starka förtroende som kännetecknar ÅSUB:s verksamhet. Inom varje mål preciseras i verksamhetsplanen 6-8 mätbara delmål som bidrar till verksamhetens utveckling.

De fem verksamhetsmålen är

- målgrupperna är aktiva användare av ÅSUB:s fakta
- ändamålsenlig och säker uppgiftsinsamling
- effektiv och säker produktion
- organisationen och samverkan med partners stöder ÅSUB:s utveckling
- medarbetarnas kompetens utvecklar verksamheten för framtiden.

Under år 2021 kommer den tekniska förnyelsen fortsatt att präglas av förnyade statistiksystem genom att inkomstregistret används i produktionen och kommunernas informationssystem förnyas. Informationssäkerheten är fortlöpande i fokus inom verksamheten. Inom personalpolitiken beaktas Utvecklings- och hållbarhetsagendans mål om möjligheter att växa och vara delaktig.

Tre horisontella fokusområden genomsyrar ÅSUB:s produktion och aktiviteter, nämligen genusperspektivet, hållbar utveckling samt självstyrelsen. Vidare har direktions lyft fram fyra strategiska fokusområden som ska stöda åländska beslutsfattare med kunskapsunderlag inom aktuella politikområden år 2021. Dessa fokusområden är bärkraftiga välfärdssystem, offentliga

sektorn i utveckling, bärkraftig ekonomi och näringslivsutveckling efter coronapandemin samt miljö och hållbar utveckling. Fokusområdena innehåller statistikproduktion samt oberoende utredningar och analyser som underlag för beslutsfattare på olika nivåer och inom olika sektorer.

ÅSUB jobbar kontinuerligt med att stärka webbplatsens roll som myndighetens ansikte utåt. Aktiviteterna för att öka informationen och tydligheten på webbplatsen fortgår. Förmedling av statistiken och resultaten från utrednings- och forskningsverksamheten publiceras i allt högre utsträckning i form av webbnyheter och interaktiva databaser på webbplatsen.

82000 Ålands statistik- och utredningsbyrå, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	308 143	358 000	-24 000	295 000
Summa Verksamhetens intäkter	308 143	358 000	-24 000	295 000
Löner o arvoden	-609 926	-677 713	38 385	-639 508
Pensionskostnader	-109 353	-123 344	6 986	-116 391
Övr lönebikostnader	-7 122	-7 252	630	-10 488
Summa Lönebikostnader	-116 475	-130 595	7 615	-126 878
Personalersättningar	9 992			
Summa Personalkostnader	-699 234	-808 308	46 000	-766 387
Köp av tjänster	-140 866	-133 992		-134 013
Material förnödenh	-16 859	-13 700		-13 600
Övr verksamh kostn	-68 504	-70 000		-70 000
Summa Verksamhetens kostnader	-925 463	-1 026 000	46 000	-984 000
Summa Verksamhetsbidrag	-617 320	-668 000	22 000	-689 000
Summa Årsbidrag	-617 320	-668 000	22 000	-689 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-617 320	-668 000	22 000	-689 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-617 320	-668 000	22 000	-689 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
82000 ÅSUB	-641 932	-617 320	-646 000	-689 000

Budgetmotivering

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 689.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna beräknas under år 2021 uppgå till 295.000 euro. Inkomsterna kommer från utrednings- och statistikuppdrag från landskapsförvaltningen och dess myndigheter, från andra externa beställare inom och utanför Åland samt från försäljning av ÅSUB:s olika produkter.

Utgifter

Anslaget avser täcka verksamhetskostnaderna (netto) för Ålands statistik- och utredningsbyrå. Den totala budgetomslutningen uppgår enligt förslaget till 984.000 euro.

822 Datainspektionen

Datainspektionens samhällsuppdrag är att säkerställa skyddet av enskildas personuppgifter och därmed trygga enskildas personliga integritet. Uppdraget bottnar i EU:s allmänna dataskyddsförordning (till vardags GDPR) och de kompletterande landskapslagarna (2019:9) om dataskydd i landskaps- och kommunalförvaltningen och (2019:74) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om dataskydd. Datainspektionen upprätthåller och främjar grundlagsrättigheten till privatliv och tilliten till samhällets tjänster samt deltar i utvecklandet av informationsområdet.

Datainspektionen övervakar att dataskyddslagstiftningen följs på alla sektorer som hör till landskapsbehörigheten och framförallt i myndigheternas verksamhet. Den centrala verksamheten är tillsyn, behandling av enskildas klagomål, att vara en resurs för förvaltningens olika organ och bidra till en effektiv och rättssäker samhällsutveckling. Myndigheten ska svara mot enskildas, myndigheternas och EU:s dataskyddsmyndigheters behov. Dataskyddsförordningens genomförande bevakas löpande av EU-kommissionen.

Datainspektionen bidrar till ett rättssäkert och hållbart samhälle, där alla kan känna sig trygga i visshet om att myndigheterna behandlar deras personuppgifter och personliga integritet respektfullt och lagligt samt att de har effektiva rättsmedel för att få en olaglig behandling att upphöra, utvecklingsmål 2 i Utvecklings- och hållbarhetsagendan. Det övergripande målet år 2021 är att säkerställa att rättsskydds- och rättssäkerhetsnivån på Åland är minst densamma som i Finland och i Sverige.

Tyngdpunktsområdena år 2021 är

- att höja medvetenheten hos allmänheten
- att kartlägga implementeringsnivån hos myndigheterna, tillsyn i utredningssyfte samt
- att medverka i landskapets digitaliseringsprocess.

82200 Datainspektionen, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Löner o arvoden	-46 339	-52 772	1 669	-61 030
Pensionskostnader	-8 434	-11 725	304	-11 107
Övr lönebikostnader	-536	435	27	-1 001
Summa Lönebikostnader	-8 970	-11 289	331	-12 108
Summa Personalkostnader	-54 927	-64 062	2 000	-73 138
Köp av tjänster	-19 469	-65 638		-64 862
Material förnödenh	-1 787	-5 300		-8 000
Övr verksamh kostn	-8 557	-10 000		-12 000
Summa Verksamhetens kostnader	-84 740	-145 000	2 000	-158 000
Summa Verksamhetsbidrag	-84 740	-145 000	2 000	-158 000
Summa Årsbidrag	-84 740	-145 000	2 000	-158 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-84 740	-145 000	2 000	-158 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-84 740	-145 000	2 000	-158 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
82200 Datainspektionen	-117 054	-84 740	-143 000	-158 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 158.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser täcka kostnaderna för Datainspektionens verksamhet.

823 Ålands energimyndighet

Ålands energimyndighet utövar tillsyn och övervakning av elmarknaden, bevakar energifrågor och handhar utsläppshandeln med växthusgaser. Inom sitt område följer myndigheten utvecklingen i omvärlden, tar initiativ till utveckling av lagstiftning, bistår med utlåtanden samt upprätthåller kontakter med riksmyndigheter.

82300 Ålands energimyndighet, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Avgiftsintäkter		7 000		7 000
Övr verksamh intäkt	124 040	30 000		49 500
Summa Verksamhetens intäkter	124 040	37 000		56 500
Löner o arvoden	-20 077	-20 285		-25 005
Pensionskostnader	-3 654	-3 692		-4 551
Övr lönebikostnader	-233	-217		-410
Summa Lönebikostnader	-3 887	-3 909		-4 961
Summa Personalkostnader	-23 965	-24 194		-29 966
Köp av tjänster		-27 806		-26 534
Summa Verksamhetens kostnader	-23 965	-52 000		-56 500
Summa Verksamhetsbidrag	100 075	-15 000		0
Summa Årsbidrag	100 075	-15 000		0
Summa Räkenskapsperiodens resultat	100 075	-15 000		0
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	100 075	-15 000		0

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
82300 Ålands energimyndighet	120 348	100 075	-15 000	0

Budgetmotivering

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 0 euro.

Inkomster

Inkomsterna avser övervakning av transmissions- och distributionsbolag samt intäkter från utsläppsrättsauktioner, i den gemensamma auktionsplattform som skapats för utsläppshandelsperioden 2021–2030. De förväntade intäkterna från övervakning samt utsläppsrättsauktioner är svåra att uppskatta. Dock har de under de senaste åren överstigit myndighetens utgifter.

Utgifter

Anslaget avser personal, arvoden och övriga omkostnader för myndigheten. Även vissa IT-relaterade utgifter förväntas under året.

Energimyndigheten är även en tvistlösningsmyndighet enligt lagen om främjande av utbyggnad av bredband. I tvistlösningsituationer kan myndigheten vara i behov av att anlita extern juridisk sakkunskap. Ytterligare utgifter förväntas med uppdraget gällande tillsyn och övervakning av elmarknaden då myndigheten i samarbete med rikets energimyndighet bör utarbeta en kalkylmodell anpassad för de åländska elnätsbolagen. Vissa avvikelser förekommer jämfört med riket och i utarbetandet av modellen krävs initialt arbetsinsatser. Utsläppshandelssystemet för växthusgaser förnyas från år 2021, vilket medför att även lagstiftningen uppdateras.

825 Ålands polismyndighet

Polisverksamheten i landskapet bedrivs i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen och landskapsförordningen om Ålands polismyndighet (2000:26, 2000:34) samt enligt ett av styrelsen för Ålands polismyndighet fastställt reglemente. I 1 § i polislagen för Åland (2013:87) stadgas om polisens uppgifter.

Polismyndigheten leds av polismästaren. Staben stöder polismästarens arbete. Verksamheten indelas i enheter. Landskapsalarmcentralen utgör en del av polismyndigheten. Enheterna leds av polisbefäl medan Landskapsalarmcentralen leds av alarmmästaren.

Polismyndighetens inriktningsmål för år 2021 är

- polisens närhet och tillgänglighet för ökad trygghet i samhället
- arbetet mot våld i nära relationer samt
- hög prioritet av bekämpning av yrkesmässig kriminalitet och narkotika.

Polisens verksamhet ska innefatta nära samarbete med myndigheter, samfund och invånare för att öka tryggheten i samhället samt för att förebygga och förhindra brott. Myndigheten fortsätter att utveckla den kunskapsbaserade polisverksamheten samt effektiveringen av den planlagda verksamheten. Polismyndigheten utnyttjar sig effektivt av digitala lösningar. Specialverksamheternas prestanda förbättras. Genom satsningarna förverkligas överenskommelseförordningens krav på polisverksamheten.

Våld i nära relationer är ett omfattande samhällsproblem. Polisen prioriterar utredningen av brott som begåtts i nära relationer. Myndigheten deltar aktivt i tväradministrativa insatser och söker samarbete med Kommunernas socialtjänst k.f., deltar i utbildning för att upprätthålla god kompetensnivå, arrangerar intern utbildning och deltar aktivt i insatser som strävar till att öka medvetenheten om problematiken. Polisen fortsätter utveckla barnahusmodellen.

Polisen utökar inriktningsmålet till att förutom narkotikarelaterade brott inbegripa mot yrkesmässig kriminalitet. Myndigheten gör interna prioriteringar för att effektivera utredningen av ekonomisk brottslighet och en riktad förundersökningsledarsatsning krävs. Myndighetens alla enheter integreras i arbetet mot yrkesmässig kriminalitet.

Tvångsmedel och förvaltningsförfarande används ändamålsenligt för att säkerställa effektiva och kostnadseffektiva interna processer samt säkerställa medborgarnas rättssäkerhet. Tväradministrativa insatser stärks fortsättningsvis för att effektivt bekämpa införseln av narkotika till Åland.

Ibrukttagande av det nya alarmsystemet Ålarm 2020 kräver speciell fokus för att säkerställa en oavbruten och kvalitativ alarmservice. Utvecklingen av systemet fortgår.

Utöver inriktningsmålen kräver byggandet av det nya polishuset aktiv uppföljning samt koordinering med inblandade aktörer.

Ovissheten kring coronapandemin gör att prognosen för polismyndighetens inkomster är svårt att estimeras. En fortsatt pandemi har även en kostnadseffekt på alarmverksamheten i och med ökat behov av skyddsutrustning och åtgärder.

82500 Ålands polismyndighet, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	56 098	40 000		40 000
Avgiftsintäkter	551 902	379 000		378 000
Övr verksamh intäkt	14 195			
Summa Verksamhetens intäkter	622 196	419 000		418 000
Löner o arvoden	-4 885 523	-5 527 393		-5 423 881

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Pensionskostnader	-892 866	-1 014 986		-987 146
Övr lönebikostnader	-57 415	-59 143		-88 952
Summa Lönebikostnader	-950 281	-1 074 129		-1 076 098
Personalersättningar	50 760	40 000		40 000
Summa Personalkostnader	-5 785 044	-6 561 522		-6 459 979
Köp av tjänster	-739 625	-1 082 286	450 000	-1 499 610
Material förnödenh	-272 375	-180 253	-25 000	-222 899
Övr verksamh kostn	-593 145	-578 939		-595 512
Summa Verksamhetens kostnader	-7 390 189	-8 403 000	425 000	-8 778 000
Summa Verksamhetsbidrag	-6 767 993	-7 984 000	425 000	-8 360 000
Övr finansiella int	24			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	24			
Summa Årsbidrag	-6 767 969	-7 984 000	425 000	-8 360 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-6 767 969	-7 984 000	425 000	-8 360 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-6 767 969	-7 984 000	425 000	-8 360 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
82500 Ålands polismyndighet	-6 349 011	-6 767 969	-7 559 000	-8 360 000

Budgetmotivering

Föreslås en inkomst om 418.000 euro och ett anslag om 8.778.000 euro, varav ca 421.000 euro avser internhyra.

Inkomster

För verksamheten beräknas sammanlagt 418.000 euro inflyta huvudsakligen i form av tillståndsavgifter för pass. I inkomsten ingår även Landskapsalarmcentralens inkomster för bland annat larmkopplingar.

Utgifter

Anslaget avser kostnader för polismyndighetens verksamhet under år 2021.

Med hänvisning till 6 § i LL om landskapets finansförvaltning (ÅFS 2012:69) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster av kostnadsersättningar för praktikanter och ersättningar för deltagande i övriga samarbeten och projekt.

I anslaget har 535.000 euro budgeterats för driften av den nya systemlösningen för Landskapsalarmcentralens hantering av nödsamtal och nödmeddelanden. Ett driftsavtal kommer att ingås med Åda Ab som innehåller avtal bland annat om grundavgift och jouravgift samt servicenivåer. Vid behov korrigeras driftskostnaderna i en tilläggsbudget under året.

Större evenemang och tillställningar som infaller sommaren 2021 föranleder myndigheten extra utgifter i form av kostnader relaterade till handräckning och ökat resursbehov.

Uppdateringen av vägtrafiklagen och ibruktage av lagen om privata säkerhetstjänster medför ändringar och utveckling av befintliga datasystem. Kostnaderna är av engångsnatur år 2021.

Polisens uppdragssystem (Alarm) är från slutet av 1990-talet och har både tekniskt och operativt nått slutet av sin livslängd. Intentionen är att datasystemet förnyas år 2021.

Lagförändringarna gällande Ålands vägtrafiklag som är planerade att träda i kraft år 2021 och som överför trafikbrott till administrativa avgifter kräver omfattande förändringar i existerande datasystem. Kostnaden för utvecklingen uppskattas till 300.000 euro.

Fullmakt

Byggstarten av polishusets om- och tillbyggnad inleddes sent hösten 2019. Fram tills inflyttning huserar polisen i lokaler på Elverksgatan och internhyresnivån kvarstår i stort sett oförändrad sedan tidigare för dessa lokaler. Verksamheten vid Strandgatan 23, där tilläggsutrymmen hyrs, fortsätter som tidigare. I föreliggande budgetförslag anhålls om en fullmakt för de fortsatta kostnaderna för nybyggnationen av polishuset. Årskostnaden för den renoverade äldre delen av polishuset höjs på grund av standardförbättringar och tillsammans med nybyggnaden samt kostnaden för parkeringsplatser beräknas årshyran från inflyttning bli ca 1.215.000 euro per år som innefattar bland annat avskrivning, internränta och skötselkostnad. Hyreskostnaden ökar med knappt 800.000 euro per år efter om- och tillbyggnaden. Tidpunkten för ibruktagande beräknas vara tidigast våren 2022.

826 Ålands ombudsmannamyndighet

Ålands ombudsmannamyndighet har till uppgift att främja och trygga jämställdhet, jämlikhet och förhindra diskriminering. Myndigheten ska bevaka de åländska barnens intressen och rättigheter samt vara med och påverka beslut kring allt som rör barns och ungdomars liv på Åland. Myndigheten har därutöver till uppgift att främja och trygga jämlikhet i frågor som gäller rättigheter för klienter i socialvården och patienter i hälso- och sjukvården. Myndighetens uppdrag omfattar även rådgivning vad gäller konsumenters rättigheter.

Myndigheten arbetar framförallt genom personlig rådgivning riktad till enskilda individer, myndigheter och organisationer. Vad gäller konsumentfrågor omfattas även företag av rådgivningen. Myndigheten ska därutöver bedriva förebyggande informationsarbete, ingå dialog med olika aktörer och intressenter samt ta fram olika underlag och oberoende rapporter med analyser och rekommendationer vad gäller de rättighetsområden som berörs av myndighetens uppdragsområde. Ålands ombudsmannamyndighet är tillsynsmyndighet i landskapet för jämställdhets- och diskrimineringsfrågor inom landskapets behörighet enligt lagstiftningens föreskrifter.

Ombudsmannamyndigheten har en roll att bevaka icke-diskriminering och medborgarnas mänskliga rättigheter samt barns rättigheter. Myndigheten fortsätter arbetet med proaktivt framtagande av kunskapsunderlag vad gäller rättighetsfrågor och icke-diskriminering som inleddes år 2019.

Målsättningar för år 2021

- högkvalitativ service och rådgivning inom ansvarsområdet för varje ombudsman/tjänsteman vid Ålands ombudsmannamyndighet med målsättning att främja och trygga jämlikhet och stärka individens rättigheter
- ökad synlighet och kunskap om Ålands ombudsmannamyndighet och dess verksamhetsområden genom informations- och kommunikationsverksamhet och täta kontakter med de som omfattas av myndighetens verksamhetsområden
- inom ramen för främjande av jämställdhet och likabehandling: uppföljningsarbete kopplat till den studie som myndigheten beställt av ÅSUB om upplevd diskriminering på Åland (2020); uppföljning/tillsyn av jämställdhetsplanering samt informationsarbete och utvecklingsarbete samt
- utöver sin årliga verksamhetsberättelse presenterar myndigheten minst en undersökning eller studie inom något av myndighetens verksamhetsområden.

82600 Ålands ombudsmannamyndighet, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	46 000	46 000		46 000
Summa Verksamhetens intäkter	46 000	46 000		46 000
Löner o arvoden	-140 121	-148 235	3 755	-143 958
Pensionskostnader	-25 437	-26 979	683	-26 200
Övr lönebikostnader	-1 645	-1 586	62	-2 361
Summa Lönebikostnader	-27 082	-28 565	745	-28 561
Summa Personalkostnader	-166 439	-176 800	4 500	-172 519
Köp av tjänster	-30 857	-70 700	5 500	-32 300
Material förnödenh	-11 176	-3 000		-3 200
Övr verksamh kostn	-24 728	-27 500		-24 981
Summa Verksamhetens kostnader	-233 199	-278 000	10 000	-233 000
Summa Verksamhetsbidrag	-187 199	-232 000	10 000	-187 000
Summa Årsbidrag	-187 199	-232 000	10 000	-187 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-187 199	-232 000	10 000	-187 000

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-187 199	-232 000	10 000	-187 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
82600 Ålands Ombudsmannamyndighet	-182 663	-187 199	-222 000	-187 000

Budgetmotivering

Med hänvisning till 6 § LL (2010:69) om landskapets finansförvaltning föreslås ett nettoanslag om 187.000 euro.

Inkomster

Ålands ombudsmannamyndighet tilldelas en inkomst för statens ersättning av kostnaderna för konsumentrådgivningen i landskapet Åland om 46.000 euro.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 233.000 euro. Anslaget avser täcka kostnader för Ålands ombudsmannamyndighets verksamhet.

827 Lotteriinspektionen

Myndighetens huvuduppgift är att ansvara för tillsynen av lotterier. Till grund för myndighetens verksamhet och uppdrag ligger landskapslag (2016:10) om lotteriinspektion. Vid sidan av tillsynsuppgifterna ska Lotteriinspektionen även följa den allmänna utvecklingen inom verksamhetsområden som regleras av lotterilagen, informera och ge anvisningar och råd gällande verksamhet som regleras av lotterilagen och relaterade författningar samt arbeta preventivt genom att ta initiativ till nödvändiga förbättringar inom dessa områden. Myndighetens tillsyn sker främst av tillståndsinnehavare av penningspel genom att påvisa och kontrollera att regelefterlevnad föreligger mot landskapslag (1966:10) om lotterier. Tillståndsinnehavare har krav och redovisningsskyldighet att följa landskapslagen om lotterier och dessa redovisas till lotteriinspektionen. Lotteriinspektionen följer sedan upp redovisningar och åtgärder av tillståndsinnehavarna för att tillse att de vidtar tillräckliga åtgärder för att uppnå regelefterlevnad enligt gällande rätt och tillstånd.

82700 Lotteriinspektionen, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Avgiftsintäkter	128 000	125 000	-4 000	115 000
Summa Verksamhetens intäkter	128 000	125 000	-4 000	115 000
Löner o arvoden	-53 438	-57 904		-58 820
Pensionskostnader	-9 726	-10 539		-10 700
Övr lönebikostnader	-630	-620		-964
Summa Lönebikostnader	-10 356	-11 158		-11 664
Summa Personalkostnader	-63 413	-69 062		-70 483
Köp av tjänster	-16 916	-37 200	4 000	-27 567
Material förnödenh	-4 211	-8 738		-5 450
Övr verksamh kostn	-6 600	-10 000		-11 500
Summa Verksamhetens kostnader	-91 139	-125 000	4 000	-115 000
Summa Verksamhetsbidrag	36 861	0	0	0
Räntekostnader	-13			
Övr finansiella kost	-27			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-40			
Summa Årsbidrag	36 821	0	0	0
Summa Räkenskapsperiodens resultat	36 821	0	0	0
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	36 821	0	0	0

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
82700 Lotteriinspektionen	51 414	36 821	0	0
Summa 8270 Lotteriinspektionen	51 414	36 821	0	0

Budgetmotivering

Med hänvisning till 6 § finansförvaltningslagen (2012:69) föreslås ett nettoanslag.

Inkomster

Enligt landskapslag om lotterier (2016:11) ska den som anordnar penningspel betala landskapet för kostnaden. Lotteriinspektionen beslutar om avgifter som ska uppbäras för myndighetens verksamhet. Myndighetens avgifter för verksamhetsår 2021 föreslås uppgå till 115.000 euro så att full kostnadstäckning uppnås.

Utgifter

Föreslås anslag om 115.000 euro för Lotteriinspektionens verksamhet.

831 Upphandlingsinspektionen

Upphandlingsinspektionen är en myndighet som verkar i enlighet med LL (2017:81) om Upphandlingsinspektionen. Enligt skyldigheten som framgår av upphandlingsdirektivet 2014/24/EU har Upphandlingsinspektionen skapats i syfte att övervaka att reglerna för offentlig upphandling följs. Förebyggande arbete, information och rådgivning är en viktig del av Upphandlingsinspektionens verksamhet.

Målsättningar för år 2021

- högkvalitativ service och rådgivning inom ansvarsområdet
- ökad synlighet och kunskap om Upphandlingsinspektionen och dess verksamhetsområde genom informations- och kommunikationsverksamhet och täta kontakter med dem som omfattas av myndighetens verksamhetsområde
- arrangera minst en årlig utbildningsdag i upphandling för upphandlande enheter på Åland samt
- myndighetens webbplats ska vara färdigställd.

83100 Upphandlingsinspektionen, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Löner o arvoden	-16 021	-60 862	2 503	-67 752
Pensionskostnader	-2 916	-11 077	456	-12 331
Övr lönebikostnader	-214	-651	41	-1 111
Summa Lönebikostnader	-3 130	-11 728	497	-13 442
Personalersättningar	2 522			
Summa Personalkostnader	-16 629	-72 590	3 000	-81 194
Köp av tjänster	-650	-20 410		-14 551
Material förnödenh		-5 000		-1 755
Övr verksamh kostn	-4 156	-7 000		-8 500
Summa Verksamhetens kostnader	-21 436	-105 000	3 000	-106 000
Summa Verksamhetsbidrag	-21 436	-105 000	3 000	-106 000
Summa Årsbidrag	-21 436	-105 000	3 000	-106 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-21 436	-105 000	3 000	-106 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-21 436	-105 000	3 000	-106 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
83100 Upphandlingsinspektionen	-7 507	-21 436	-102 000	-106 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 106.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser verksamhetens kostnader.

840 Ålands hälso- och sjukvård

Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) har som uppgift att i enlighet med LL (2011:114) om hälso- och sjukvård handha den offentliga hälso- och sjukvården på Åland. ÅHS kan sköta sina uppgifter genom att producera vårdtjänster eller genom att köpa tjänster av andra producenter. ÅHS kan även sälja vårdtjänster så länge som myndighetens förutsättningar att fullfölja sina uppgifter tryggas.

ÅHS är en myndighet vars verksamhet bygger i främsta hand på kompetens, kvalitet och utveckling. Myndigheten har en nyckelroll i förverkligandet av hållbarhets- och utvecklingsagenda för Åland. ÅHS har ett ansvar för att arbeta aktivt med att säkerställa likvärdiga tjänster och service för alla invånare samt att tillämpa barnrättsperspektiv i beslut som direkt eller indirekt påverkar barn.

Organisationens kompetensförsörjning är grunden för att myndigheten ska kunna upprätthålla en hög kvalitet på vårdtjänsterna. Utveckling behöver ske kontinuerligt och ÅHS behöver vara konkurrenskraftig och attraktiv både som arbetsgivare och som hälso- och sjukvårdsproducent.

Mål år 2021

Verksamhetsutvecklingen och effektiviseringen av verksamheten utgår från fem identifierade utvecklingsområden som står i samklang med hållbarhetsagendans strategiska utvecklingsmål, delmål 1, 2, 5 och 7. De prioriterade målen och projekten beskrivs mera ingående i organisationens verksamhetsplan för år 2021.

ÅHS:s utvecklingsområden är följande:

1. Förändring av organisationsstruktur och organisationskultur, delmål 1 och 2

- implementerad värdegrund, strategi och vision. Levande dokument
- den nya socialvårdslagen träder ikraft fr.o.m. år 2021. Intensifierat samarbete med KST. Tecknande av samverkansavtal. Anpassning av strukturer och processer enligt den nya lagens krav och överenskommelser i samverkansavtal
- uppdatering av kommunikationspolicy och framtagning av långsiktig och kortsiktig plan för marknadsföring i rekryteringssyfte för organisationen
- optimerad verksamhetsstruktur, decentralisering och centralisering av rätta funktioner
- fokus på anpassning av befintliga fastigheter, framtagning av övergripande plan tillsammans med fastighetsverket
- ÅHS som varumärke
- intern- och extern kommunikation samt
- budgeteringsprocessen anpassas ytterligare så att budget och verksamhetsplan ligger i fas och stöder varandra.

2. Kartläggning och granskning av ÅHS:s tjänsteutbud, delmål 7

- rätt balans mellan köpta och egna tjänster.

3. Ökat arbetsvälbefinnande, delmål 1,2 och 7

- kompetenskartläggning
- jämställdhetsarbete
- ökad satsning på friskvård
- KivaQ arbete samt
- riktad arbetshandledning.

4. Utveckling av vårdprocesser, delmål 1, 2, 5 och 7

- anpassning av verksamheten utgående ifrån ny socialvårdslag och ny äldre lag
- utveckling och samordning av vårdprocesser inför byte av vårdinformationssystem
- kvalitetsarbete och kvalitetsmätningar samt
- patientens väg genom vården, patientfokus i processerna.

5. Kartläggning/modernisering av stödfunktioner, delmål 5 och 7

- digitalisering och e-tjänster, digitaliseringskommitté och förankring i ledningen, prioriteringar
- upphandling av nytt vårdinformationssystem, upphandlingsfas, förberedelser för implementering
- tillgänglig, modern service till invånarna. Patientportal, distansvårdslösningar och telefonrådgivning
- nytt personal- och löneadministrationssystem i drift samt
- budgeteringsverktyget Hypergene används fullt ut i organisationen.

ÅHS:s interna utvecklingsprojekt "från ord till handling" fortsätter. Coronapandemin blev en utmaning under år 2020 och stannade de flesta utvecklingsprojekt. Arbetet behöver fortsätta där det bästa av pandemisituationen tas till vara och införlivas i projektet. Personalens deltagande och engagemang är livsviktigt för detta arbete. Utvecklingsdagarna tar avstamp i detta.

Hållbarhetsarbetet synliggörs genom verksamhetsplanen och den kvartalsvisa uppföljningen. Under år 2021 utarbetas mätbara indikatorer kopplat till utvecklingsområden och hållbarhetsagendans strategiska utvecklingsmål. Detta arbete är framskjutet på grund av coronapandemin.

Säkerhetsarbetet inom organisationen prioriteras och arbetet med att utveckla säkerhetskulturen fortsätter. Säkerhetskulturen påverkar allt arbete, från högsta ledningen av hälso- och sjukvården till personalens dagliga arbete. Säkerhetskultur handlar om våra individuella förhållningssätt, våra attityder till varandra och vår gemensamma uppmärksamhet kring risker i hälso- och sjukvården. Processbeskrivningar tas fram.

Under år 2021 kommer myndigheten att fortsätta arbetet med att höja säkerhetsmedvetande bland personalen. Utbildningsprogram inom brandsäkerhet, personsäkerhet och arbetarskydd hålls regelbundet för hela personalen. Arbetsplatsutredningarnas uppföljning görs utgående ifrån säkerhetsaspekter och arbetarskydd. Vikt läggs vid utveckling av tekniska lösningar som stöd i säkerhetsarbetet. Ett flödesschema och policy upprättas för kameraövervakning, passer- och nyckelkontroll och patient- och personallarmsystem. En högre säkerhetsnivå minskar riskerna för hot och våld och ökar arbetstagarnas säkerhetskänsla. Extra vikt läggs vid katastrof- och beredskapsplanering.

Den nya socialvårdslagen träder ikraft från och med år 2021 och kräver inom ÅHS anpassningar och nytänk gällande processer och arbetsfördelning. Alla samverkansavtal kommer inte att vara på plats från årets början utan kommer att arbetas fram under årets gång i samarbete med KST.

Det högst prioriterade enskilda projektet är byte av vårdinformationssystem, VIS-projektet. Byte av vårdinformationssystem är ett projekt som engagerar stora delar av personalen. Projektorganisationen förbereder upphandlingsfasen under åren 2020 och 2021 med konkurrenspräglad dialog. Verksamheten är engagerad i projektet vilket är en förutsättning för genomförandefasen.

Det nya löne- och personaladministrativa systemet tas i bruk från början av år 2021 vilket innebär digitalisering av löne- och personaladministrativa processer. Fokus kommer att ligga på fortsatt utveckling av rutiner och processer samt stöd och utbildning för användare.

De fastigheter som ÅHS har sin verksamhet i är förhållandevis gamla. Den enda nya fastigheten är den psykiatriska byggnaden. Det är en utmaning att få dagens vård att fungera bra i gamla

fastigheter. En helhetsplan för moderniseringen behöver tas fram som beaktar både verksamhetens behov och ekonomiska aspekter på lång och kort sikt. Planen behöver tas fram i samarbete med fastighetsverket. Ett praktiskt exempel är isoleringsutrymmen för patienter med luftburen smitta. ÅHS och landskapsregeringen har gemensamt undersökt alternativen för en förbättring på detta område. Förverkligandet av åtgärder behöver starta under år 2021 vilket kommer att synas som en ökning i den interna hyran från fastighetsverket.

Coronapandemin som drabbade världen under år 2020 kommer även att avspegla sig under år 2021, hur mycket är omöjligt att förutspå. Budgeten beaktar den vårdskuld som uppstått under pandemin med beaktande av den situation vi idag har vetskap om. Om pandemin tar ny fart och verksamheten är tvungen att igen anpassa sig enbart efter detta bör ny ställning tas gällande kostnader och intäkter.

84000 Ålands hälso- och sjukvård, verksamhet

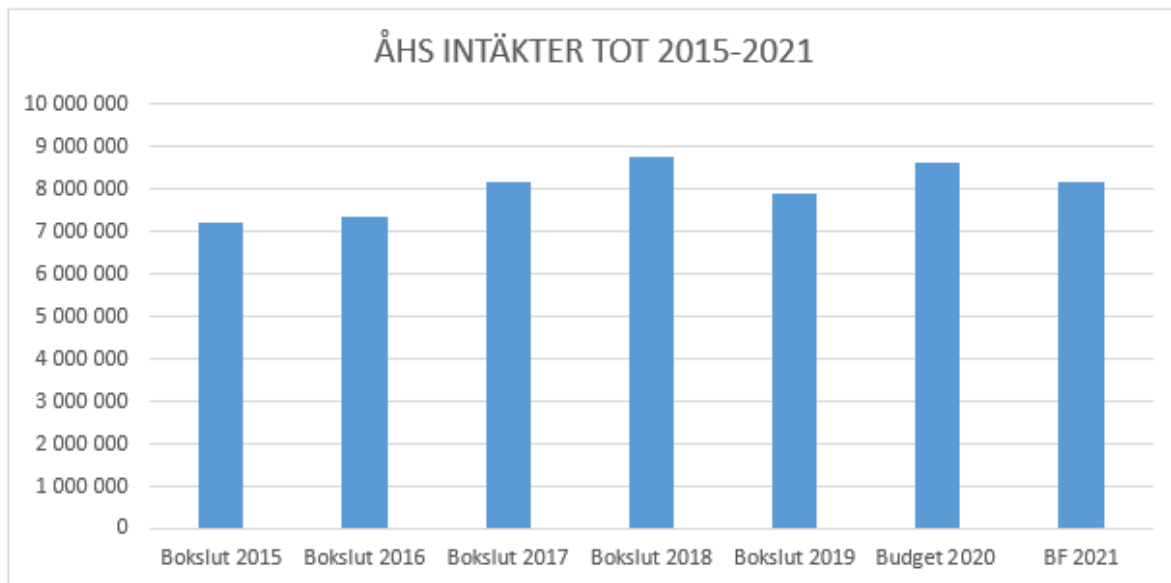
Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	4 185 853	4 976 000		4 659 000
Avgiftsintäkter	2 951 289	3 068 000		3 014 000
Erhållna bidrag		100 000		120 000
Övr verksamh intäkt	702 704	431 000		315 000
Summa Verksamhetens intäkter	7 839 845	8 575 000		8 108 000
Löner o arvoden	-45 534 388	-46 526 900	-1 491 984	-47 881 908
Pensionskostnader	-7 669 484	-8 466 800	-457 895	-8 713 192
Övr lönebikostnader	-505 841	-497 500	-265 376	-785 712
Summa Lönebikostnader	-8 175 325	-8 964 300	-723 271	-9 498 904
Personalersättningar	853 120	951 200		838 812
Summa Personalkostnader	-53 372 351	-54 540 000	-2 215 255	-56 542 000
Köp av tjänster	-22 679 135	-22 160 300	-3 549 045	-24 180 700
Material förnödenh	-9 337 722	-8 800 600	-1 254 700	-9 654 000
Övr verksamh kostn	-7 487 483	-8 411 100		-8 750 300
Summa Verksamhetens kostnader	-92 876 691	-93 912 000	-7 019 000	-99 127 000
Summa Verksamhetsbidrag	-85 036 846	-85 337 000	-7 019 000	-91 019 000
Ränteintäkter	1 465	10 000		10 000
Övr finansiella int	58 364	35 000		50 000
Räntekostnader	-7 060	-1 000		-12 000
Övr finansiella kost	-23 090	-16 000		-25 000
Summa Finansiella intäkter och kostnader	29 679	28 000		23 000
Summa Årsbidrag	-85 007 167	-85 309 000	-7 019 000	-90 996 000
Avskrivn enl plan	-1 863 565	-1 800 000		-1 810 000
Summa Av- och nedskrivningar	-1 863 565	-1 800 000		-1 810 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-86 870 731	-87 109 000	-7 019 000	-92 806 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-86 870 731	-87 109 000	-7 019 000	-92 806 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 8.168.000 euro och anslag om 100.974.000 euro.

Inkomster

Avgifterna har inte justerats till budget 2021. Minskningen härrör sig främst från två engångsposter som togs upp i budget år 2020, ersättningar tidigare år för kvotflyktingar samt momskorrigeringar från tidigare år.

Utgifter

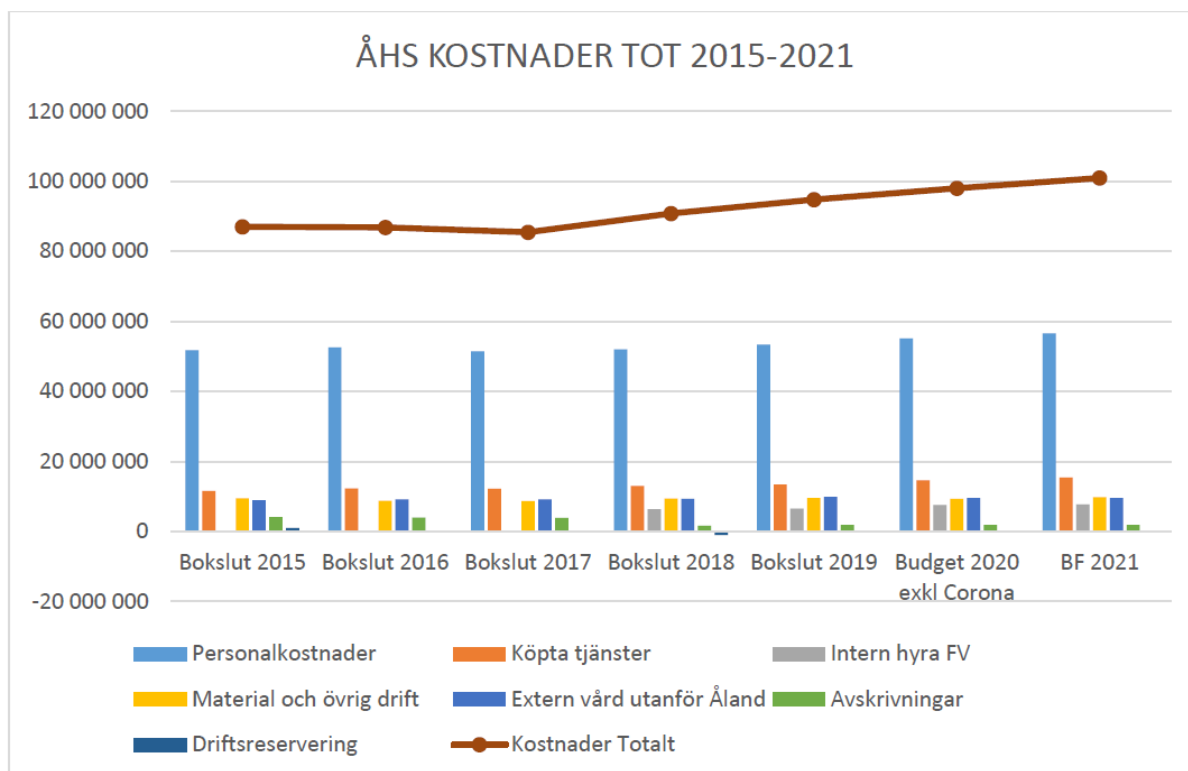
ÅHS arbetar långsiktigt för att utveckla hälso- och sjukvården och arbetar aktivt att stävja kostnadsutvecklingen genom målsatta effektiviseringsåtgärder.

I den långsiktiga planeringen gällande organisationens ekonomi och kostnadsutveckling ingår att den förväntade årliga kostnadsökningen uppgår till 2 % och att organisationen har ett internt effektiviseringskrav på 1,5 %. Den beräknade kostnadsökningen på 2 % innefattar de ökningarna som uppstår genom den medicinska utvecklingen med vårdmetoder och mediciner och påverkan av den åldrande befolkningen.

Budgetförslaget för år 2021 visar att nettokostnadsökningen är 0,5 % för de kostnader som verksamheten direkt kan påverka d.v.s. verksamhetsförändring och övriga kostnadsökningar.

Kostnaderna är budgeterade till totalt 100.974.000 euro och fördelade enligt

- personalkostnader 56.542.000 euro, en ökning från budget 2020 om 1.390.745 euro varav 171.321 euro hör till verksamhetsförändringar. Lönerna har budgeterats enligt direktiv med en avtalsökning om 1,53 %, vilket ger den största ökningen samt att delar av personalkostnaderna härrör sig till justeringar av budgetanslag och vårdskuld
- köpta tjänster 15.451.000 euro, en ökning om 867.555 euro varav 155.423 euro hör till verksamhetsförändringar. Den största ökningen härrör sig till justeringar i budgetanslag och beror på en höjning av anslag för fastighetsreparationer
- material och övriga driftskostnader 9.798.000 euro, en ökning om 474.700 euro varav 67.290 euro hör till verksamhetsförändringar. Övrig ökning fördelar sig mellan anslag för avtalsenliga ökningarna och coronarelaterad vårdskuld
- extern vård utanför Åland 9.600.000 euro, ingen förändring samt
- avskrivningar 1.810.000 euro, där ökningen är 10.000 euro och hör till verksamhetsförändringar.

Fullmakt

Under år 2021 avser ÅHS tillsammans med fastighetsverket planera och bygga isoleringsutrymmen för patienter med luftburen smitta. ÅHS måste ha beredskap för att kunna behandla patienter som har eller misstänkts ha sjukdom, som smittar via luften. Det finns hela tiden en risk att en sådan patient anländer till Åland. I modern sjukhusplanering räknar man med att åtminstone ett luftisolerat patientrum med sanitetsutrymmen, desinficerande sköljapparat och sluss ska finnas på varje bäddavdelning. Inom intensiv- och övervakningsutrymmen är normen att åtminstone 20 % av alla patientrum, eller minst två patientrum, ska vara luftisolerade, ha sanitetsutrymmen, desinficerande sköljapparater och sluss.

Beräknad investeringskostnad för detta projekt är 2,0 miljoner euro. Investeringen leder till en hyresökning för ÅHS och ökar därmed driftskostnaderna. Hyresökningen beräknas från och med år 2022 och uppgår till ca 148.000 euro.

Under år 2021 avser ÅHS tillsammans med fastighetsverket planera och bygga biltak för hemsjukvårdens bilar. Ett biltak underlättar åtkomsten till bilarna under hela året samt minskar slitaget på bilarna. Beräknad investeringskostnad för detta projekt är 100.000 euro. Investeringen leder till en hyresökning för ÅHS och ökar därmed driftskostnaderna. Hyresökningen uppgår till ca 11.500 euro per år.

848 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har till uppgift att verka som tillstånds- och tillsynsmyndighet och handhar annan myndighetsutövning i enlighet med vad som bestäms i landskapslagstiftning LL (2007:115). Dessutom svarar ÅMHHM för att veterinärvård tillhandahålls samt erbjuder mikrobiologiska och fysikaliskt-kemiska analystjänster vid ett eget ackrediterat laboratorium.

ÅMHHM är en för landskapet central kunskapsorganisation med kunden i fokus inom miljö- och hälsoskyddsområdet. ÅMHHM förebygger skador på människor, djur och miljö genom rådgivning, information och lagstadgad prövning samt tillsyn och provtagning inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Konkurrensförhållandena utjämnas också genom att samma lagstadgade krav ställs på samtliga verksamhetsutövare. Myndigheten ansvarar även för tillsyn inom social- och hälsovård samt tillhandahåller veterinärvård och ackrediterade laboratorietjänster inom livsmedel, miljö och djursjukdomar.

Myndigheten fyller en viktig funktion i att skapa förutsättningar för näringslivet på Åland genom att bevilja olika typer av tillstånd gällande utövande av näringsverksamhet. Under år 2021 är det angelägnare än någonsin att företagare som ansöker om tillstånd erhåller snabb hantering av sina ärenden. ÅMHHM har även en viktig roll i landskapets arbete för att kunna uppnå framförallt målen 1-5 i hållbarhets- och utvecklingsagendan för Åland.

Utöver de specifika målsättningarna inom sektionerna har myndigheten ett antal övergripande målsättningar för år 2021

- antalet öppna ärenden ska minska och handläggningstiderna förkortas
- fortsätta kartlägga och dokumentera förvaltningsprocesser och rutiner i ett verksamhetssystem
- en ny struktur på den gemensamma servern implementeras
- senast under kvartal 1 slutförs myndighetens jämställdhetsplan
- medarbetarna ges förutsättningar för egen uppföljning av det egna arbetsflödet samt regelbundna individuella avstämningar med närmaste chef
- få en ökad tydlighet gällande vad myndigheten ska utföra enligt lag inom vissa verksamhetsområden och lägga upp strategier för det arbetet
- implementera den nya organisationsstrukturen och tydliggöra ansvar och roller samt
- utveckla arbetet med att vara en informativ myndighet genom att möta allmänheten och andra intressenter i fler forum.

En fortsatt dialog mellan styrelsen för ÅMHHM, myndighetens tjänstemän och landskapsregeringen behövs för att gemensamt utveckla myndigheten, dess resurser, strukturer och arbetsprocesser samt de styrdokument som styr myndighetens verksamhet i syfte att utveckla tillsynen och förkorta handläggningstider där det är påkallat.

Laboratoriet är en viktig del av den förebyggande hälso- och miljövården samt för krisberedskapen för livsmedels- och vattenburen smitta och vid radioaktivt nedfall. Laboratoriet sköter på uppdrag av Ålands landskapsregerings miljöbyrå fältprovtagning och analys enligt det vattenövervakningsprogram som krävs enligt EU:s vattendirektiv för uppföljning av vattenmiljön. Laboratoriet fungerar därutöver som en smidig stödfunktion för företag, myndigheter och privatpersoner med ackrediterade fysikalisk-kemiska, mikrobiologiska och biologiska analyser av livsmedel, vatten, jord och djursjukdomar. Laboratoriet är därmed en viktig aktör för ett hållbart Åland och bidrar med sin dagliga verksamhet till att uppfylla hållbarhetsmålen nr 1, 3, 4 och 5.

Målsättningar för laboratoriet

- laboratoriet upprätthåller nuvarande service och ackreditering med befintlig personal samt
- intrimning av det nya datasystemet som tas i bruk 1.1 2021 på laboratoriet.

84810 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	232 960	252 000		253 000
Avgiftsintäkter	270 563	333 000		321 000
Övr verksamh intäkt	820			
Summa Verksamhetens intäkter	504 343	585 000		574 000
Löner o arvoden	-1 407 635	-1 599 510	15 375	-1 586 587
Pensionskostnader	-256 666	-291 111	2 798	-288 782
Övr lönebikostnader	-16 442	-17 115	-8 174	-26 022
Summa Lönebikostnader	-273 109	-308 226	-5 375	-314 804
Personalersättningar	12 088			
Summa Personalkostnader	-1 652 242	-1 907 736	10 000	-1 901 391
Köp av tjänster	-156 777	-124 364	-6 000	-174 096
Material förnödenh	-91 028	-104 100		-103 713
Övr verksamh kostn	-127 949	-126 800		-126 800
Summa Verksamhetens kostnader	-2 027 996	-2 263 000	4 000	-2 306 000
Summa Verksamhetsbidrag	-1 523 653	-1 678 000	4 000	-1 732 000
Övr finansiella int	222			
Övr finansiella kost	-66			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	156			
Summa Årsbidrag	-1 523 497	-1 678 000	4 000	-1 732 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 523 497	-1 678 000	4 000	-1 732 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 523 497	-1 678 000	4 000	-1 732 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
84810 ÅMHM, verksamhet	-1 520 886	-1 523 497	-1 674 000	-1 732 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 574.000 euro och anslag om 2.306.000 euro.

Inkomster

Från år 2018 infördes ett taxsystem med specifika inspektionsavgifter istället för årsavgifter. Målsättningen under år 2021 är att evaluera taxsystemet. Vid dimensioneringen av inkomsterna råder en stor osäkerhet till följd av coronapandemin som kan komma att påverka tillsynsarbetet även år 2021.

Utgifter

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har till uppgift att verka som tillstånds- och tillsynsmyndighet och handhar annan myndighetsutövning i enlighet med vad som bestäms i landskapslagstiftning LL (2007:115). Dessutom svarar ÅMHM för att veterinärvård tillhandahålls samt erbjuder mikrobiologiska och fysikaliskt-kemiska analystjänster vid ett eget ackrediterat laboratorium.

Anslaget avser kostnader för myndighetens verksamhet. Myndighetens verksamhet är lagstyrd. Myndigheten är skyldig att klara av att utföra de lagstadgade uppgifterna inklusive en ändamålsenlig tillsyn av de objekt som myndigheten har tillsyn över. Med tillräckliga resurser för att utföra den proaktiva samt klagomålsbaserade tillsyn som behövs minimeras riskerna för större avvikelser, tillbud och olyckor och bidrar till att de långsiktiga målen 1-5 som beskrivs i utvecklings- och hållbarhetsagendan ska kunna nås.

Den nya landskapslagen (2018:31) och landskapsförordningen (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning (MKB), vilka trädde i kraft den 1 september 2018, medförde nya uppgifter. Eftersom arbetsbelastningen är helt och hållet beroende av antalet, 0-5 per år, och typen av MKB:n som inkommer är det svårt att uppskatta behovet av resurser. Landskapsregeringen återkommer vid behov i tilläggsbudget.

84820 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	433 657	398 000		400 000
Övr verksamh intäkt	2 150			
Summa Verksamhetens intäkter	435 808	398 000		400 000
Löner o arvoden	-437 278	-446 153	5 086	-456 328
Pensionskostnader	-79 563	-81 200	926	-83 052
Övr lönebikostnader	-5 140	-4 774	-3 012	-7 484
Summa Lönebikostnader	-84 703	-85 974	-2 086	-90 535
Personalersättningar	3 172			
Summa Personalkostnader	-516 137	-532 126	3 000	-546 863
Köp av tjänster	-114 104	-132 074		-133 500
Material förnödenh	-120 000	-88 900		-122 950
Övr verksamh kostn	-115 545	-117 900		-118 687
Summa Verksamhetens kostnader	-865 786	-871 000	3 000	-922 000
Summa Verksamhetsbidrag	-429 978	-473 000	3 000	-522 000
Övr finansiella int	5			
Övr finansiella kost	-2			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	3			
Summa Årsbidrag	-429 976	-473 000	3 000	-522 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-429 976	-473 000	3 000	-522 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-429 976	-473 000	3 000	-522 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
84820 ÅMHM, laboratoriet	-461 628	-429 976	-470 000	-522 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 400.000 euro och ett anslag om 922.000 euro varav 117.000 euro avser internhyra.

Inkomster

Miljöbyråns ersättning för det stora vattenövervakningsprogrammet enligt EU:s vattendirektiv blir för år 2021 enligt preliminärt besked 212.000 euro. Undersökningen av näringshalten i diken i högt belastade områden ersätts med 15.000 euro. Företag och andra privata kunder står för den största delen av de övriga inkomsterna.

Utgifter

Anslaget avser laboratorieverksamhet inom miljö, livsmedel och djursjukdomar. För ersättande av gammal titreringsutrustning föreslås 23.000 euro.

850 Högskolan på Åland

Högskolan på Åland bedriver yrkesinriktad utbildning på bachelornivå, fortbildning och tillämpad forskning inom de områden som efterfrågas av det åländska arbetslivet och samhället. Hållbarhet, digitalisering, internationalisering, innovation och entreprenörskap ska prägla verksamheten.

Högskolans verksamhet ska bidra till kunskap och strukturer för samverkan som gynnar en hållbar samhällsutveckling samt tillväxt och värdeskapande. Högskolan ska erbjuda utbildning, examen och kunskap inom områden som i första hand är attraktiva för studerande. De utexaminerade är efterfrågade på den åländska arbetsmarknaden och även utanför landskapet. Antalet nybörjarplatser för examensinriktad utbildning uppgår i medeltal till 140 platser per år.

Studiegången ska vara flexibel och tillgänglig via öppna lärresurser. Högskolan ska lyhört tillgodose studerandes särskilda behov i samband med utformandet av tillfälliga utbildningsarrangemang och utbildningsinsatser. Undervisningen ska möjliggöra för studerande att avlägga sin examen inom målsatt tid.

Studerandes förutsättningar att genomföra studie- eller arbetspraktikperioder utomlands ska förbättras inom samtliga program.

Högskolan ska stärka den tillämpade utvecklings- och forskningsverksamheten. Målet är att det ska råda ett nära samband mellan utbildning och utvecklingsverksamhet/tillämpad forskning för att garantera aktualitet i undervisningen. Den tillämpade forsknings- och utvecklingsverksamheten bidrar till personalens kompetensutveckling och sporrar till vidareutbildning i enlighet med fastställda principer.

Mål under utbildningsavtalet som gäller t.o.m. 31.12.2020

- högskolan ska samverka nationellt och internationellt med andra högskolor samt med näringslivet och arbetslivet för att skapa meningsfull undervisning och meningsfulla undervisnings- och forskningsmiljöer för de studerande
- högskolan ska förnya sitt utbildningsutbud, - innehåll, sina undervisningsmetoder och lärmiljöer kontinuerligt
- engelskspråkiga kurser/moduler ska utvecklas för att möjliggöra ett internationellt studerandeutbyte
- högskolans forsknings- och utvecklingsprojekt ska så långt det är möjligt integreras i undervisningen och involvera de studerande
- personalen ska fortbilda sig kontinuerligt för att bedriva en modern undervisning och tillgodose högskolans kompetensbehov samt
- högskolan ska bidra till att stärka existerande industri- och tjänstekluster samt inspirera till skapandet av nya företag och tjänster genom sin undervisning, utvecklingsverksamhet och tillämpade forskning.

Mål för år 2021

- utbildningarna vid högskolan utvecklas med flerformsundervisning i samtliga program
- planering av mastersutbildning vid två utbildningsprogram, vård och elektroteknik
- högskolans FoU-verksamhet: minst två nya utvecklingsprojekt startar under året och samarbete med näringslivet och andra åländska aktörer förstärks samt
- Alandica Shipping Academy utvecklas tillsammans med Ålands yrkesgymnasium och Ålands sjösäkerhetscentrum.

Investeringsmål

- uppgradering och nyanskaffning av simulatorer för sjöfartsutbildningarna samt
- fortsatt utveckling av el- och automationslaboratoriet som en del av en flerårig satsning.

85000 Högsolan på Åland

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	9 607			
Avgiftsintäkter	278 993	305 000	6 968 000	7 575 000
Erhållna bidrag	268 653	20 000		
Övr verksamh intäkt	24 074	20 000		24 000
Summa Verksamhetens intäkter	581 328	345 000	6 968 000	7 599 000
Löner o arvoden	-3 872 543	-3 487 005	120 995	-3 523 493
Pensionskostnader	-701 306	-634 635	22 021	-641 276
Övr lönebikostnader	-45 973	-37 311	1 984	-57 785
Summa Lönebikostnader	-747 279	-671 946	24 005	-699 061
Personalersättningar	54 948			
Summa Personalkostnader	-4 538 537	-4 158 951	145 000	-4 222 554
Köp av tjänster	-1 434 991	-1 171 500	-190 000	-1 415 824
Material förnödenh	-655 409	-510 100	10 000	-486 200
Övr verksamh kostn	-1 734 947	-1 327 449		-1 364 422
Summa Verksamhetens kostnader	-8 363 885	-7 168 000	-35 000	-7 489 000
Övr ink o kap överf	82 621	15 000		15 000
Summa Intäkt ink o kap	82 621	15 000		15 000
Summa Intäkt ink o kap öv	82 621	15 000		15 000
Undervisn kultur idr	-19 349	-25 000		-30 000
Soc hälsovård utsk	-43 500	-55 000		-50 000
Summa Utgift ink o kap öv	-62 849	-80 000		-80 000
Summa Kostn ink o kap öv	-62 849	-80 000		-80 000
Summa Verksamhetsbidrag	-7 762 785	-6 888 000	6 933 000	45 000
Räntekostnader	-136			
Övr finansiella kost	-728			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-864			
Summa Årsbidrag	-7 763 649	-6 888 000	6 933 000	45 000
Avskrivn enl plan			-45 000	-45 000
Summa Av- och nedskrivningar			-45 000	-45 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-7 763 649	-6 888 000	6 888 000	0
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-7 763 649	-6 888 000	6 888 000	0

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
85000 Högsolan på Åland	-8 802 653	-7 763 649	0	0

Budgetmotivering

Föreslås, med hänvisning till 6 § Finansförvaltningslagen (2012:69), ett nettoanslag om 7.599.000 euro vari ingår en internhyra om ca 1.224.000 euro. I beloppet ingår fasta kostnader som högsolan som resultatenhett själv ska bära såsom avskrivningar, kostnader för användning av landskapsregeringens IT-system såsom fakturahanteringssystem, system för budgetering, ekonomisk

uppföljning, personaladministrativt system samt kostnader för företagshälsovård och tjänster inom ekonomi, personal och avtal.

Resultatenheten finansieras från och med år 2021 enligt en finansieringsmodell som består av basfinansiering, resultatfinansiering och strategisk finansiering. Beräkningarna baseras utifrån ett medeltal av utfallet för de senaste fem åren. Det föreslagna nettoanslaget om 7.599.000 euro utgår från dessa beräkningar men har justerats med hänsyn till att 2021 års beräkning är ett försöksår av modellens utfall och där bedömningen av parametrarna, indexering m.m. behöver beaktas. Jämförelser har därför även behövt göras med 2020 års kostnader och budgetanslag. Den strategiska finansieringen avser särskilda satsningar och utvecklingsprojekt som beställs av landskapsregeringen i samråd med Högskolan på Åland. Strategisk finansiering ingår inte i 2021 års budgetanslag enligt finansieringsmodellen. Extra medel om 100.000 euro har av den anledningen tillförts för strategiska utvecklingsområden under år 2021.

Inkomster

Föreslås inkomster om 7.599.000 euro. Se budgetmoment 53520 för inkomst av högskoleutbildning.

Utgifter

Högskolan på Ålands tilldelning av budgetmedel följer finansieringsmodellen för första gången år 2021. Resultatenheten skapar möjligheter att jämföra och värdera utbildningsverksamheten mot andra utbildningsanordnare. Arbetet med att förverkliga en bolagisering av Högskolan på Åland fortsätter i den av landskapsregeringen tillsatta arbetsgruppen.

Anslaget innehåller vissa studiesociala förmåner och stipendier.

Högskolans forsknings- och utvecklingsverksamhet fortsätter att utvecklas med uppdrag att aktivt söka utvecklingsprojekt och medel för dessa till högskolan. FoU-ansvarig ska också aktivt synliggöra högskolans forsknings- och utvecklingsprojekt såväl externt som internt.

Anslaget kan även användas för finansieringen av lärarnas forskningstid. Detta är essentiellt för att kunna involvera flera lärare i högskolans forsknings- och utvecklingsverksamhet och även att kunna utöka lärarnas kompetensförsörjning via forskning.

Högskolan effektiviserar utvecklingen av undervisningsmetoderna och pedagogiken mot flerformsundervisning och utbildar lärarna i nya undervisningsmetoder och digitala tekniker.

Utvecklingen av Alandica Shipping Academy fortsätter tillsammans med samarbetsparterna Ålands yrkesgymnasium och Ålands sjösäkerhetscentrum.

Ett ökat samarbete med kultursektorn, bland annat genom att samarbeta kring ett bredare spektrum av forskningsprojekt och genom att utveckla högskolans kompetenser inom bland annat användandet av AR- och VR-utrustning för att stödja digitala innovationer och interaktivitet i t.ex. besöksobjekten.

För fortsatt planering av mastersutbildning vid två utbildningsprogram, vård och elektroteknik, avser Högskolan på Åland använda överlärarresurser motsvarande 25 procent av en överlärartjänst för utvecklingsarbetet.

851 Ålands folkhögskola

Ålands folkhögskola bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1999:53) om Ålands folkhögskola och därutöver har skolans övergripande mål formulerats i ett reglemente fastställt av landskapsregeringen.

Verksamhetens syfte är att

- erbjuda en miljö för allsidigt lärande såväl intellektuellt, emotionellt som socialt
- göra det möjligt för studerande att påverka sin egen livssituation och skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen
- främja de studerandes studieintresse och eget skapande samt att öka deras delaktighet i kulturlivet
- ge de studerande insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demilitariseringen, historien och kulturen samt att främja internationell förståelse och fredsvilja samt
- ge de studerande kunskaper och erfarenheter som stärker dem inför kommande fortsatta studier för examina och yrken.

Långsiktiga mål

- att fortsätta tydliggöra hållbar utveckling inom skolans alla arbetsområden enligt de mål som finns i utvecklings- och hållbarhetsagendan
- erbjuda fler utbildningar, kurser och fortbildningar
- samarbeta med andra skolor i Norden och på Åland samt
- utreda framtida användning av rektorsbostaden.

Mål år 2021

- ordna sysselsättningsfrämjande utbildningar och kurser
- sträva efter ökat antal sökande till skolans utbildningar
- översyn gällande Vildmark & fotolinjens framtid
- översyn gällande NYAlinjens utformning samt
- förbereda och planera för grundskoleutbildning för andra än läropliktiga med start från och med höstterminen 2021. Utbildningen ordnas som en köptjänst från kommunerna.

Skolan ger i överensstämmelse med sin folkbildningstradition allmänbildande och studieförberedande undervisning till ungdomar och vuxna enligt principen om livslångt lärande.

Skolan har en allmän linje, NYAlinjen och tre specialiserade linjer, Hantverk (grundår med möjlighet till ett fördjupningsår), linjen MåBra! och Vildmark & foto. De senaste två läsåren har inte Vildmark & foto startat på grund av för få sökande. Det kommer att göras en översyn gällande utbildningens framtid. Deltidsutbildning inom naturfoto erbjuds under året och kursverksamhet inom naturfoto ordnas.

Skolåret består av 170 arbetsdagar som motsvarar 34 arbetsveckor. Studieresor ingår som en del av och kompletterar den ordinarie undervisningen. Studerande med annat modersmål än svenska kan ingå i skolans samtliga linjer. Budgetåret 2021 beräknas antalet inskrivna studerande uppgå till totalt 64 på vårterminen och 68 på höstterminen.

85100 Ålands folkhögskola, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	15 281	12 445		12 600
Avgiftsintäkter	45 465	51 225		62 000
Övr verksamh intäkt	20 412	8 330		8 400
Summa Verksamhetens intäkter	81 158	72 000		83 000
Löner o arvoden	-633 183	-639 084	5 841	-639 837
Pensionskostnader	-115 199	-116 313	1 063	-116 101
Övr lönebikostnader	-7 460	-6 838	96	-10 462
Summa Lönebikostnader	-122 659	-123 151	1 159	-126 563
Personalersättningar	357			
Summa Personalkostnader	-751 668	-762 235	7 000	-766 400
Köp av tjänster	-110 224	-111 320	9 900	-103 420
Material förnödenh	-58 040	-59 650	7 100	-60 650
Övr verksamh kostn	-419 142	-427 795		-429 530
Summa Verksamhetens kostnader	-1 339 075	-1 361 000	24 000	-1 360 000
Summa Verksamhetsbidrag	-1 257 916	-1 289 000	24 000	-1 277 000
Summa Årsbidrag	-1 257 916	-1 289 000	24 000	-1 277 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 257 916	-1 289 000	24 000	-1 277 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 257 916	-1 289 000	24 000	-1 277 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
85100 Ål folkhögskola	-1 234 274	-1 257 916	-1 265 000	-1 277 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 83.000 euro och anslag om 1.360.000 euro inklusive internhyra om cirka 421.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna härrör i huvudsak från kursavgifter och kosthåll. 75.000 euro beräknas för vinterkursen och övrig fortlöpande verksamhet samt 8.000 euro för sommar- och kortkursverksamhet som varit vikande de senaste åren.

Utgifter

Utgifterna avser i huvudsak personalkostnader, köp av tjänster, material, förnödenheter och varor samt övriga verksamhetskostnader.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster från utbildningar, seminarier, deltagande i projekt och försäljning av egendom som genomförs inom ramen för verksamheten samt belastas med motsvarande anslag.

Utöver ordinarie utbildningsverksamhet arrangerar folkhögskolan sysselsättningsfrämjande utbildningar samt andra utbildningar på uppdrag. Inför hösten 2021 planerar Ålands folkhögskola att inleda grundskoleutbildning för andra än läropliktiga.

852 Ålands musikinstitut

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1995:80, ändrad 1997/53) om Ålands musikinstitut samt reglemente och läroplan fastställda av landskapsregeringen.

Antalet sökande till läsåret 2020-2021 är 91 stycken, varav 56 till musik (21 flickor, 35 pojkar) och 15 till dans (14 flickor, 1 pojke). Till musik- och danslekskolan anmälde 20 barn sitt intresse (15 flickor, 5 pojkar).

Elevantalet för läsåret 2020-2021 är planerat till 325 fördelat enligt följande: Musikskola och institut 270 elever, musik 165 och dans 105 elever. Musiklekskola 16 och danslekskola 39. Musikeleverna fördelar sig mellan 19 instrumentlinjer och danseleverna studerar klassisk balett eller modern dans.

Mål år 2021

- nytt reviderat reglemente
- nya läroplaner
- utveckling av undervisningen i folkmusik
- arrangera mästarkurser i folkmusik, instrumentalmusik, låtskrivning, sång och dans samt
- firande av Åland 100 år.

Långsiktiga mål

- utveckling av genusarbetet
- institutets verksamhet riktar sig idag till barn och unga i åldern 3 till ca 25 år. Skolan jobbar kontinuerligt med att utveckla pedagogiken för att anpassa densamma till de krav som ställs på en modern skola samt
- utveckling av antagningsprocessen.

85200 Ålands musikinstitut, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Avgiftsintäkter	112 974	126 000		115 000
Övr verksamh intäkt	1 325			
Summa Verksamhetens intäkter	114 299	126 000		115 000
Löner o arvoden	-782 298	-815 956	16 555	-826 955
Pensionskostnader	-142 351	-148 504	3 013	-150 506
Övr lönebikostnader	-9 211	-8 731	272	-13 562
Summa Lönebikostnader	-151 562	-157 235	3 285	-164 068
Personalersättningar	2 116			
Summa Personalkostnader	-927 164	-973 191	19 840	-991 023
Köp av tjänster	-85 531	-114 529	-10 840	-139 500
Material förnödenh	-62 947	-63 400	-5 000	-90 400
Övr verksamh kostn	-196 234	-222 880		-212 077
Summa Verksamhetens kostnader	-1 271 875	-1 374 000	4 000	-1 433 000
Summa Verksamhetsbidrag	-1 157 577	-1 248 000	4 000	-1 318 000
Räntekostnader	-17			
Övr finansiella kost	-9			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-26			
Summa Årsbidrag	-1 157 603	-1 248 000	4 000	-1 318 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 157 603	-1 248 000	4 000	-1 318 000

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 157 603	-1 248 000	4 000	-1 318 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
85200 Ål musikinstitut	-1 078 871	-1 157 603	-1 244 000	-1 318 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 115.000 euro och anslag om 1.433.000 euro, inkl. internhyra om cirka 140.000 euro.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för seminarier, deltagande i projekt och försäljning av egendom som genomförs inom ramen för verksamheten samt belastas med motsvarande anslag.

Inkomster

Inkomsterna avser terminsavgifter för studerande.

Utgifter

Utgifterna avser kostnader för skolans personal och drift samt kostnader för

- instrumentanskaffning 40.000 euro
- firandet av Åland 100 samt
- expertarvoden för mästarkurser 30.000 euro.

855 Ålands gymnasium

Ålands gymnasium har i uppdrag att erbjuda allmänbildande gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning som leder till gymnasieexamen, samt annan utbildning på gymnasienivå. Utbildningen ordnas vid skolorna Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium.

Antalet nybörjarplatser för gymnasieutbildning i den gemensamma elevantagningen är i medeltal ca 370 platser per år och grundar sig på årligt dimensioneringsbeslut av landskapsregeringen.

Långsiktiga mål

I enlighet med Ålands gymnasiums uppdrag ska gymnasieutbildningen sträva till att höja allmänbildningen, yrkeskunnandet, utveckla arbetslivet, tillgodose näringslivets behov av kunnande samt främja sysselsättningen. Utgående från uppdrag, utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland och utbildningspolitiska programmet "Kompetens 2025" har Ålands gymnasium antagit en vision om att erbjuda utbildning som bidrar till att studerande och samhället kan blomstra.

Målsättningar i strategin för perioden 2020-2023 är

- flexibla studier och studievägar för alla
- relevanta och inspirerande lärmiljöer
- ett arbetsklimat och ledarskap som speglar värdegrund
- etablerade arenor/nätverk för samverkan med det omgivande samhället
- ökad hållbarhet samt
- synliggörande av verksamheten.

Utgående från strategin har treåriga kvalitativa och kvantitativa mål upprättats för olika delar av organisationen som stöd för planering av mål för verksamhetsåret.

Mål år 2021

Gemensamma

- anta studerande enligt dimensioneringsbeslut samt
- följa upp nyckeltal (kvantitativa mål) över bland annat utexaminerade och avbrutna studier.

Ålands lyceum

- implementering av ny läroplan
- ny kurs för alla studerande i årskurs 1 vars syfte är att fokusera på studerandes psykosociala hälsa
- ökat samarbete med universitet och högskolor samt
- "Lusselotsen", ett hjälpmedel för att knäcka koden för hur man studerar på gymnasiet, produceras och distribueras till studerande.

Ålands yrkesgymnasium

- alla studerande har och känner till sin personliga utvecklingsplan för kunnande, PUK i Wilma
- branschträffar med arbetslivet har genomförts på utbildningsprogrammen samt
- alla i personalen känner till värdegrunden.

85500 Ålands gymnasium, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	339 447	290 000		350 000
Avgiftsintäkter	308 524	300 000		300 000
Erhållna bidrag	342 356			
Övr verksamh intäkt	12 105	260 000		100 000
Summa Verksamhetens intäkter	1 002 432	850 000		750 000
Löner o arvoden	-9 289 958	-10 461 424	125 167	-10 685 532
Pensionskostnader	-1 687 035	-1 903 979	22 780	-1 944 767
Övr lönebikostnader	-108 880	-111 937	2 053	-175 243
Summa Lönebikostnader	-1 795 914	-2 015 916	24 833	-2 120 010
Personalersättningar	116 812			
Summa Personalkostnader	-10 912 187	-12 477 341	150 000	-12 805 542
Köp av tjänster	-1 644 685	-1 704 659	100 000	-1 841 000
Material förnödenh	-1 775 851	-1 695 000	90 000	-1 609 441
Övr verksamh kostn	-5 271 341	-5 803 000		-5 895 017
Summa Verksamhetens kostnader	-19 604 064	-21 680 000	340 000	-22 151 000
Soc hälsovård utskk	-1 324			
Summa Utgift ink o kap öv	-1 324			
Summa Kostn ink o kap öv	-1 324			
Summa Verksamhetsbidrag	-18 602 957	-20 830 000	340 000	-21 401 000
Övr finansiella int	-36			
Räntekostnader	-298			
Övr finansiella kost	-1 360			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-1 694			
Summa Årsbidrag	-18 604 651	-20 830 000	340 000	-21 401 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-18 604 651	-20 830 000	340 000	-21 401 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-18 604 651	-20 830 000	340 000	-21 401 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
85500 Ål gymnasium	-17 031 937	-18 604 651	-20 490 000	-21 401 000
Summa 8550 Ål gymnasium	-17 031 937	-18 604 651	-20 490 000	-21 401 000

Budgetmotivering

Föreslås en inkomst om 750.000 euro, utgifter om 22.151.000 euro varav 5.730.000 euro avser den internhyra som Ålands gymnasium erlägger fastighetsverket.

Inkomster

Inkomsterna utgörs av försäljningsintäkter från yrkesgymnasiets enheter, intäkter från elevbispisningen, kursavgifter, hyresintäkter från uthyrning av auditorier m.m. samt ersättningar från olika externa projekt såsom Central-Baltic, Erasmus m.m.

Utgifter

Anslaget innefattar lönekostnader, inköp av tjänster, inköp av material, hyror och övriga kostnader.

Utbildningen inom yrkesträningsprogrammet vid Ålands yrkesgymnasium kommer att kräva mer resurser eftersom antalet sökande ökade hösten 2020. Detta medför ett ökat behov av assistenter och specialklasslärare.

856 Ålands sjösäkerhetscentrum

Ålands sjösäkerhetscentrum verkar i enlighet med LL (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum. Ålands sjösäkerhetscentrum (ÅSC) bildar en självständig samordningsenhet med uppgift att planera, koordinera, organisera och marknadsföra olika typer av kurser som sjöfartsnäringen, sjöskolorna och övriga aktörer behöver. Internationella konventioner såsom STCW, tillsammans med Trafiksäkerhetsverket i Finland och Transportstyrelsen i Sveriges bestämmelser, anger riktlinjer som ska följas. ÅSC ska arbeta lyhört mot sjöfartsnäringen och kunna leverera aktuella säkerhetsutbildningar.

ÅSC har operativa ansvaret för driften av m/s Michael Sars. ÅSC handhar samordning mellan skolfartyget och sjöfartsutbildningen på Åland samt arbetar aktivt för försäljning av ledig kapacitet i skolfartyget till externa intressenter.

ÅSC kommer under året att arbeta med namnbytet till marknadsföringsnamnet Alandica Shipping Academy (ASA) som även kommer att inkludera ett fördjupat samarbete inom sjöfartsutbildningen på Åland vilket på sikt kommer att medföra bland annat tydlighet och stärka Åland som studieort för sjöfart.

Mål år 2021

- under året vidtas åtgärder i syfte att optimera ekonomistyrningen för ÅSC. Åtgärderna ska öka enhetens ansvar och befogenheter över det ekonomiska resultatet
- ständigt utveckla kurserna i hamn-, bassäng- och brandanläggningarna samt att marknadsföra dessa
- leverera aktuella säkerhetsutbildningar anpassade för marknaden
- att aktivt arbeta för underlättande av samarbetet inom ASA
- hålla ca 160 kurser under året av varierande längd
- fortsätta arbetet med uppgradering av såväl anläggning som utrustning för att kunna tillgodose gällande kvalitetsnormer och kommande krav
- under året utveckla och förfina E-learning materialet samt finna nya vägar för dess användning samt
- utreda och utveckla driften av m/s Michael Sars.

Långsiktiga mål

- erbjuda kursverksamhet inom sjösäkerhetsområdet i enlighet med internationella och nationella krav
- varsebli nya bestämmelser och utbildningskrav som kan komma
- finna nya kundgrupper inom vår närregion
- vårda relationerna till befintliga kunder
- fortsätta en effektiv marknadsföring av ÅSC inom de skandinaviska länderna
- garantera en hög säkerhetsnivå vid samtliga kurser
- integrera skolfartyget i ÅSC med ökad kvalitet och bredd för hela verksamheten samt
- aktivt samordna och koordinera den åländska sjöfartsutbildningen inom ramen för ASA.

85600 Ålands sjösäkerhetscentrum, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	327 295	310 000		300 000
Avgiftsintäkter	425 217	510 500		550 000
Övr verksamh intäkt		17 500		
Summa Verksamhetens intäkter	752 511	838 000		850 000
Löner o arvoden	-576 032	-473 591		-502 964
Pensionskostnader	-90 054	-86 194		-91 539
Övr lönebikostnader	-14 600	-5 067		-8 249
Summa Lönebikostnader	-104 654	-91 261		-99 788
Personalersättningar	2 376			
Summa Personalkostnader	-676 401	-564 852		-602 752
Köp av tjänster	-431 591	-525 950	20 000	-552 100
Material förnödenh	-185 770	-169 300		-209 941
Övr verksamh kostn	-230 991	-229 898		-248 207
Summa Verksamhetens kostnader	-1 524 754	-1 490 000	20 000	-1 613 000
Summa Verksamhetsbidrag	-772 243	-652 000	20 000	-763 000
Ränteintäkter	80			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	80			
Summa Årsbidrag	-772 163	-652 000	20 000	-763 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-772 163	-652 000	20 000	-763 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-772 163	-652 000	20 000	-763 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
85600 Ål Sjösäkerhetscentrum	-737 604	-772 163	-632 000	-763 000

Budgetmotivering

Föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 534.000 euro samt internhyra om 229.000 euro, sammanlagt 763.000 euro.

Inkomster

Beräknade inkomster uppgår till 850.000 euro.

Inkomsterna från kursenheten beräknas till ca 570.000 euro och inkomsterna från skolfartyget m/s Michael Sars till ca 280.000 euro, dessa kommer från sjöfartsutbildningens nyttjande av skolfartyget.

Utgifter

Kostnader för kursenheten beräknas till ca 752.000 euro, kostnaderna från skolfartyget m/s Michael Sars till ca 632.000 euro samt en internhyra om 229.000 euro.

I kostnaderna för kursenheten ingår inköp av brandkurser från Mariehamns räddningsverk om 160.000 euro.

I kostnaderna för skolfartyget m/s Michael Sars ingår kostnader för torrdockning enligt ställda krav, ca 100.000 euro, ca 60.000 euro för reparationer runt propellern samt 24.000 euro för köp av managementtjänster.

860 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS) verkar i enlighet med landskapslagen (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. De service- och förvaltningsuppgifter som ankommer på AMS samt övergripande mål för verksamheten regleras av landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, landskapslagen (2006:76) om studiestöd, landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och landskapslagen (2012:74) om främjande av integration. AMS kan också erbjuda tjänster eller ge service med stöd av budgetbeslut. På den grunden administrerar AMS exempelvis systemet med högskolepraktikanter och tillhandahåller arbetspsykologtjänster samt upprätthåller verksamheten inom ramen för Åland Living.

Utgifterna för de studiestöd och studiesociala förmåner som AMS ansvarar för finns upptagna under kapitel 502 i överföringsavsnittet.

AMS ansvarar, enligt beslut av landskapsregeringen, för landskapets deltagande i det formella nordiska samarbetet genom representation i Nordiska ministerrådets ämbetsmannakommitté för arbetsliv och i kommittén underlydande arbetsmarknadsutskottet. I beredningen av Finlands nationella ställningstagande gällande beslut som fattas inom EU följer AMS med arbetet inom beredningssektion EU29 Sysselsättning. Landskapsregeringen har utsett AMS till Euresmedlem enligt artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna.

Dessutom handhar AMS förvaltningsuppgifter med stöd av överenskommelseförordningar. Det handlar om bindande utlåtanden till arbetslöshetskassor, mottagande av lönegarantiärenden samt delbeslut kopplat till uppehållstillstånd för arbete.

Huvuduppgiften för landskapets i lag reglerade arbetsmarknadspolitiska verksamheter är att effektivt och ändamålsenligt sammanföra den som söker arbete med den som söker arbetskraft, att främja sysselsättning och kompetensutveckling, att främja en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, att verka för kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor, att motverka diskriminering på arbetsmarknaden, att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden samt att motverka långa tider utan reguljärt arbete.

I lag angivna sysselsättningsmål är bland annat att uppnå och bibehålla en hög och jämn sysselsättning som tryggar utkomsten för landskapets befolkning och som grundar sig på ett fritt val av arbetsplats samt på utförande av ett meningsfullt arbete. Landskapet bör särskilt genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder sträva till att främja efterfrågan och utbudet av arbetskraft i syfte att bekämpa arbetslöshet eller brist på arbetskraft. Arbetsmarknadsservicen och åtgärderna ska också vara tillgängliga för personer med olika former av funktionsnedsättningar. Landskapsregeringen antar årligen en verksamhetsplan med närmare inriktning på arbetsmarknadspolitiken i landskapet.

Mål år 2021

- minst 50 personer ska få yrkesinriktad rehabiliteringsplanering eller yrkesplanering
- minska antalet långtidsarbetslösa
- öka antalet användare av e-tjänster samt
- främja samarbetet och samverkan med andra myndigheter kring arbetssökande som har behov av service av flera instanser.

86000 Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	6 701	9 000		10 000
Avgiftsintäkter		6 000		
Summa Verksamhetens intäkter	6 701	15 000		10 000
Löner o arvoden	-935 187	-974 008	-50 067	-1 134 809
Pensionskostnader	-169 971	-177 269	-9 112	-206 535
Övr lönebikostnader	-10 953	-10 422	-821	-18 611
Summa Lönebikostnader	-180 923	-187 691	-9 933	-225 146
Personalersättningar	20 652			
Summa Personalkostnader	-1 089 351	-1 161 699	-60 000	-1 359 955
Köp av tjänster	-277 229	-281 101		-229 645
Material förnödenh	-34 408	-47 000		-33 400
Övr verksamh kostn	-165 562	-164 200		-166 000
Summa Verksamhetens kostnader	-1 566 550	-1 654 000	-60 000	-1 789 000
Summa Verksamhetsbidrag	-1 559 850	-1 639 000	-60 000	-1 779 000
Övr finansiella int	-16			
Övr finansiella kost	-9			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-25			
Summa Årsbidrag	-1 559 874	-1 639 000	-60 000	-1 779 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 559 874	-1 639 000	-60 000	-1 779 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 559 874	-1 639 000	-60 000	-1 779 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
86000 Arb.markn & studieservicemynd.	-1 562 492	-1 559 874	-1 699 000	-1 779 000
86050 Sysselsättn. o arb.löshet.stöd	-4 902 271	-5 198 062	-15 922 000	-11 000 000
Summa 8600_7 AMS	-6 464 763	-6 757 936	-17 621 000	-12 778 999

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 10.000 euro och anslag om 1.789.000 euro.

Inkomster

Föreslås inkomster om 10.000 euro för ersättningar för AMS:s handläggning av ansökningar om uppehållstillstånd för arbete och inkomster från försäljning av arbetspsykologtjänster.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 1.789.000 euro för AMS:s verksamhetsutgifter, inklusive verksamheten Åland Living och arbetspsykologens verksamhet.

Det höga antalet arbetslösa personer förväntas fortgå under år 2021. Den förstärkning av personalresurserna som gjordes under år 2020 bibehålls år 2021.

86050 Sysselsättnings- och arbetslöshetsunderstöd

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-756 938	-922 000	-220 000	-800 000
Anslag netto	-756 938	-922 000	-220 000	-800 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 800.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser 473.000 euro för sysselsättningsfrämjande åtgärder, se även moment 86050 i överföringsavsnittet.

För praktikantplatser för högskolestuderande föreslås ett anslag om 327.000 euro.

Praktikantplatserna används i syfte att ge högskolestuderande möjlighet att erhålla praktik inom sitt utbildningsområde eller via utredningsarbete knyta kontakter med arbetslivet på Åland med tanke på framtida arbetsmöjligheter. Anslaget är dimensionerat för att erbjuda ca 60 studerande en praktikanställning om ca 2 månader vardera samt 2 praktikanter hos Ålands specialrådgivare vid Finlands EU-representation i Bryssel om ca 6 månader vardera. Praktikanterna är anställda och avlönade av AMS. Praktiken kan genomföras såväl inom privat som offentlig sektor. En studerande kan beviljas praktikantplats endast en gång.

865 Ålands fiskevårdscentrum, Gutterop

Ålands Fiskevårdscentrum har bytt namn (tidigare Ålands fiskodling) för att bättre avspegla en breddad verksamhet, där både utplantering av fisk och andra fiskevårdsåtgärder med fokus på fiskens naturliga reproduktion ingår samt information och rådgivningsinsatser till vattenägare.

Målet för verksamheten är att skapa goda förutsättningar för det småskaliga yrkesmässiga kust- och skärgårdsfisket samt sportfisket och fisketurismen. Arbetet förutsätter långsiktighet och kontinuitet med faktiska uppgifter om fiskbestånd och efterfrågan som grund.

Avsikten är att under år 2021 producera ca 120.000 smolt av havsöring, ca 150.000 1-somriga sikyngel och 1,5 miljoner gäddyngel. Hälften produceras vid Ålands Fiskevårdscentrum och hälften köps in från privata aktörer.

Landskapsregeringen bedömer att fiskyngelproduktionen vid Gutterop är en viktig fiskevårdsåtgärd i landskapet och att en fortsatt utplantering stärker förutsättningarna för fisketurismen och yrkesfisket.

86500 Ålands fiskevårdscentrum, Gutterop, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	87 766	100 000		80 000
Erhållna bidrag	33 902			
Summa Verksamhetens intäkter	121 667	100 000		80 000
Löner o arvoden	-289 132	-242 728	6 676	-239 004
Pensionskostnader	-52 622	-44 177	1 215	-43 499
Övr lönebikostnader	-3 400	-2 597	109	-3 920
Summa Lönebikostnader	-56 022	-46 774	1 324	-47 418
Summa Personalkostnader	-344 008	-289 502	8 000	-286 422
Köp av tjänster	-23 028	-28 000		-23 000
Material förnödenh	-113 630	-144 498		-130 543
Övr verksamh kostn	-279 429	-283 000		-285 035
Summa Verksamhetens kostnader	-760 096	-745 000	8 000	-725 000
Summa Verksamhetsbidrag	-638 428	-645 000	8 000	-645 000
Summa Årsbidrag	-638 428	-645 000	8 000	-645 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-638 428	-645 000	8 000	-645 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-638 428	-645 000	8 000	-645 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
86500 Ål fiskodling, Gutterop	-589 150	-638 428	-637 000	-645 000

Budgetmotivering

Föreslås, med hänvisning till 6 § i landskapslagen (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 360.000 euro samt 285.000 euro för internhyra, vilket utgör ett netto om sammanlagt 645.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna härrör från försäljning av fisk för utplantering till fiskelag och andra intressenter inklusive landskapets fastighetsverk. Inkomsterna från yngelförsäljningen förväntas bli lägre då fiskelagens inkomster har minskat som en följd av minskad försäljning av fiskekort.

Utgifter

Utgifterna består av kostnader för personal, foder och annat för verksamheten nödvändigt material samt underhåll av maskiner och utrustning.

870 Fordonsmyndigheten

Den övergripande planen är att tillhandahålla i LL (2018:8) om Fordonsmyndigheten angivna och av landskapsregeringen ålagda tjänster till rimlig kostnad, med en god servicenivå och med hög kompetens och öppenhet. För att uppnå detta strävar Fordonsmyndigheten efter att utveckla verksamheten med bl.a. ny teknik och att hålla nere väntetiderna för förarexamen och besiktning. Målet för året är ett högt förtroende från kunderna, fortbildning av personalen och en fortsatt god effektivitet i verksamheten.

Det nuvarande föråldrade körkortsregistret kommer under året att ersättas med ett nytt, modernare system, se moment 987000. Detta kommer att skapa bättre förutsättningar för att utveckla e-tjänster som är till nytta för kunderna samt underlätta administrationen kring körkort.

87000 Fordonsmyndigheten, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	9 288	15 000		15 000
Avgiftsintäkter	1 266 421	1 285 000		1 285 000
Övr verksamh intäkt	12 940			
Summa Verksamhetens intäkter	1 288 648	1 300 000		1 300 000
Löner o arvoden	-605 921	-659 162	25 868	-653 247
Pensionskostnader	-109 305	-119 967	4 708	-118 891
Övr lönebikostnader	-7 103	-7 053	424	-10 713
Summa Lönebikostnader	-116 408	-127 020	5 132	-129 604
Personalersättningar	16 880			
Summa Personalkostnader	-701 251	-786 182	31 000	-782 852
Köp av tjänster	-382 715	-351 148		-351 148
Material förnödenh	-62 975	-81 620		-83 000
Övr verksamh kostn	-2 384	-1 050		-3 000
Summa Verksamhetens kostnader	-1 149 325	-1 220 000	31 000	-1 220 000
Summa Verksamhetsbidrag	139 323	80 000	31 000	80 000
Summa Årsbidrag	139 323	80 000	31 000	80 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	139 323	80 000	31 000	80 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	139 323	80 000	31 000	80 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
87000 Fordonsmyndigheten	198 071	139 323	111 000	80 000

Budgetmotivering

För fordonsmyndighetens verksamhet föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, en nettoinkomst om 80.000 euro baserat på budgeterade inkomster om 1.300.000 euro och budgeterade utgifter om 1.220.000 euro.

Inkomster

Verksamhetsintäkterna förväntas uppgå till 1.300.000 euro och består av avgifter för registrering, registerutdrag, brickor, besiktning och förarexamen.

Som en följd av att besiktningintervallen ändrades i och med ändringen i LL (1993:19) om besiktning och registrering av fordon som trädde ikraft den 1 mars 2018, minskade antalet besiktningar åren 2019 och 2020 jämfört med åren innan. Antalet fordon som ska besiktas år 2021 förväntas ligga kvar på denna nya, lägre nivå och därmed även myndighetens intäkter.

Utgifter

Verksamhetsutgifterna beräknas uppgå till 1.220.000 euro, vilket är samma nivå som år 2020. Utgifterna utgörs av personal- och verksamhetskostnader. I anslaget ingår bl.a. utgifter för fastighetsunderhåll, utrustning och inventarier, IT-relaterade utgifter och utgifter för fortbildning av personal.

Under de närmaste åren kommer Fordonsmyndighetens IT-system att behöva ersättas då dessa närmar sig slutet av sin livslängd. Som ett första steg ersätts körkortsregistret, se moment 987000.

871 Rederiverksamhet

87100 Rederienheten, verksamhet (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-20 621			
Anslag netto	-20 621			

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag.

Utgifter

Omkostnader till följd av rederiets tidigare verksamhet förväntas, men storleken är svårbedömd.

Omkostnaderna täcks i första hand med återstående medel från föregående budgetår. Om det skulle visa sig att dessa medel inte är tillräckliga återkommer landskapsregeringen i tilläggsbudget.

872 Vägunderhållsverksamhet

Vägunderhållsenheten inom vägnätsbyrån sköter på beställning den praktiska driften och underhållet av lands- och bygdevägar samt underhållet av landskapsregeringens broar, hamnar och färjefästen enligt vägnätsbyråns funktions- och standardbeskrivning för driftområde Åland. Enheten utför uppdrag såväl internt inom förvaltningen som externt åt kommuner och privata kunder. Åt utomstående utförs arbeten på marknadsmässiga villkor och under förutsättning att den egna verksamheten inte blir lidande. Enheten anlitar även privata underleverantörer för utförandet av de olika uppdragen. Se även moment 76010 och 76050.

Vägunderhållsenheten är uppdelad i två vägdistrikt, fasta Åland och skärgården. På fasta Åland är enheten placerad vid Möckelö vägstation. I skärgården finns fyra vägstationer: Brändö, Föglö, Kumlinge och Kökar. På de mindre öarna med lands- och bygdevägar har enheten privata tillsynsmän som sköter delar av underhållsarbetet.

87200 Vägunderhållsenheten, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	2 697 563	2 747 000		2 727 000
Summa Verksamhetens intäkter	2 697 563	2 747 000		2 727 000
Löner o arvoden	-1 198 060	-1 292 402	29 206	-1 311 219
Pensionskostnader	-213 369	-235 217	5 315	-238 642
Övr lönebikostnader	-13 862	-13 829	479	-21 504
Summa Lönebikostnader	-227 231	-249 046	5 794	-260 146
Personalersättningar	2 725			
Summa Personalkostnader	-1 422 566	-1 541 448	35 000	-1 571 364
Köp av tjänster	-479 852	-389 876		-388 976
Material förnödenh	-615 648	-616 276		-584 210
Övr verksamh kostn	-179 088	-179 400		-182 450
Summa Verksamhetens kostnader	-2 697 153	-2 727 000	35 000	-2 727 000
Summa Verksamhetsbidrag	410	20 000	35 000	0
Summa Årsbidrag	410	20 000	35 000	0
Summa Räkenskapsperiodens resultat	410	20 000	35 000	0
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	410	20 000	35 000	0

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
87200 Vägunderhållet	-88 674	410	55 000	0

Budgetmotivering

Föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, en nettoinkomst om 0 euro, med en beräknad inkomst och utgift om 2.727.000 euro.

Inkomster

Föreslås att de beräknade inkomsterna och ersättningarna för produktionsverksamhet samt de arbeten som utförs åt kommuner och privata kunder om sammanlagt ca 2.727.000 euro gottskrivs momentet.

Utgifter

Anslaget avser verksamhetsutgifter för vägunderhållet. I anslaget ingår internhyra till fastighetsverket avseende vägstationer, sandlager, maskinhall m.fl. byggnader.

873 Verkstad och lager

Verkstads- och lagerenheten inom transportbyrån utför underhåll och reparationer av avdelningens färjor, linfärjor, arbetsfordon, maskiner och hamnanläggningar mot beställning, se moment 75010, 75030, 76010 och 76050. Enheten sköter även vissa administrativa uppgifter i anslutning till linfärjorna.

87300 Verkstad och lager, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Försäljningsintäkter	2 318 789	2 338 000		2 363 000
Övr verksamh intäkt	4 238			
Summa Verksamhetens intäkter	2 323 027	2 338 000		2 363 000
Löner o arvoden	-1 436 660	-1 533 326	33 378	-1 485 148
Pensionskostnader	-258 143	-279 065	6 075	-270 297
Övr lönebikostnader	-16 726	-16 407	547	-24 356
Summa Lönebikostnader	-274 869	-295 472	6 622	-294 653
Personalersättningar	26 932			
Summa Personalkostnader	-1 684 598	-1 828 798	40 000	-1 779 801
Köp av tjänster	-367 039	-242 050		-312 923
Material förnödenh	-209 116	-208 527		-213 276
Övr verksamh kostn	-6 763	-8 625		-7 000
Summa Verksamhetens kostnader	-2 267 516	-2 288 000	40 000	-2 313 000
Summa Verksamhetsbidrag	55 511	50 000	40 000	50 000
Övr finansiella int	-22			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-22			
Summa Årsbidrag	55 489	50 000	40 000	50 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	55 489	50 000	40 000	50 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	55 489	50 000	40 000	50 000

Moment	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget inkl. TB 2020	Förslag 2021
87300 Verkstad och lager	50 000	55 489	90 000	50 000

Budgetmotivering

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, en nettoinkomst om 50.000 euro baserat på att inkomsterna uppskattas uppgå till 2.363.000 euro, medan kostnaderna uppskattas uppgå till 2.313.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna består av intäkter från den egna verksamheten, serviceavgifter, samt hanteringspåslag för lagerhållna varor. I inkomsten beaktas de direkta kostnaderna och kapitalkostnaderna motsvarande avskrivningarna på årsbasis på det kapital som är bundet i verksamheten.

Utgifter

Verksamhetsutgifterna består av kostnader för personal, inköp av tjänster och materialkostnader.

Detaljmotivering - Överföringar

100 Lagtinget

112 Lagtingets övriga utgifter

11290 Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-251 115	-255 000		-255 000
Anslag netto	-251 115	-255 000		-255 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 255.000 euro.

Utgifter

Anslaget är avsett för stöd till lagtingsgruppernas verksamhet enligt de riktlinjer som antagits och reviderats av kanslikommissionen och som började gälla den 1 januari 2016.

Enligt reglerna ska kanslikommissionen i början av varje kalenderår fördela anslaget mellan grupperna så att varje grupp oavsett storlek får en lika stor fast del. Den fasta delen utgör 25 procent av anslaget och fördelningen sker på basen av antalet grupper vid mandatperiodens början. Resterande del av anslaget delas ut i form av en rörlig del där beloppet som står i relation till antalet ledamöter i gruppen vid varje lagtingsårs början.

200 Landskapsregeringen och regeringskansliet

230 Valkostnader

23000 Valkostnader

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-40 030			
Anslag netto	-40 030			

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag.

232 Understödjande av politisk verksamhet

23200 Understödjande av politisk verksamhet och politisk information

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	148 175	178 000		178 000
Kostnader	-149 534	-195 000		-195 000
Anslag netto	-1 359	-17 000		-17 000

Budgetmotivering

Statsrådet beviljar Ålands landskapsregering årligen ett understöd för stöttning av politisk verksamhet och informationsverksamhet i landskapet Åland. Landskapsregeringen erhåller understödet i månatliga poster från statsrådets kansli och av den anledningen fördelar landskapsregeringen understödet vidare till mottagarna i månatliga poster. Enligt motiveringen till budgetmoment 23200 ska anslaget för understödjande av politisk verksamhet och informationsverksamhet till de politiska organisationerna fördelas på basis av mandaten i lagtinget.

Inkomster

I statens budgetproposition föreslås en summa om 35.635.000 euro för understödjande av politisk verksamhet och informationsverksamhet, av vilken 1/200 överförs till landskapet Åland, 178.175 euro.

Utgifter

Föreslås att 89.088,50 euro utges för understödjande av politisk verksamhet. Föreslås därtill att 89.088,50 euro för politisk information fördelas till de politiska organisationerna på basis av mandaten i lagtinget. Därtill föreslås ett anslag om 10.000 euro som stöd för riksdagsledamotens verksamhet och 7.000 euro för riksdagsledamotens rum på Åland.

240 Brand- och räddningsväsendet

24010 Landskapsstöd för materielanskaffningar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader		-220 000		-273 000
Anslag netto		-220 000		-273 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 273.000 euro.

Utgifter

Landskapsstöd för materielanskaffningar erläggs till kommun enligt förhandsbesked och i enlighet med 12 kap. räddningslagen (2006:106) för landskapet Åland för betydande kostnader vid anskaffning av materiel som erfordras för skötseln av kommunens räddningsväsende. Den av landskapsregeringen fastställda "Plan för anskaffning av fordon för kommunernas räddningstjänst i landskapet Åland" är riktgivande för kommunernas anskaffning och landskapsstödet.

Fullmakt

Till följd av den ekonomiska situationen förskjuts materielanskaffningarna framåt varför inga förhandsbesked om landskapsstöd för materielanskaffningar för år 2022 ges.

270 Radio- och TV-verksamhet

27000 Radio- och TV-verksamhet (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-2 195 419	-2 013 000		-1 890 000
Anslag netto	-2 195 419	-2 013 000		-1 890 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 1.890.000 euro.

Utgifter

Till Ålands Radio och TV Ab överförs i månadsrater under året ett belopp som baseras på det beräknade intäkterna från uppbörden av avgifterna för innehav av televisionsmottagare och medieavgift. Föreslås att avgifterna för innehav av televisionsmottagare används för att täcka upphovsrätts- och uppbörds kostnaderna. Se även moment 27000 i verksamhetsavsnittet och moment 89000 i avsnittet om skattefinansieringen.

300 Finansavdelningens förvaltningsområde

330 Landskapsandelar och stöd till kommunerna

Landskapsandelarna är en helhet och det är kommunerna som avgör hur medlen ska fördelas mellan olika politikområden. Däremot är hanteringen av de olika landskapsandelar som utgör helheten fördelad mellan flera avdelningar inom landskapsregeringen.

	Budget 2019	Budget 2020 inkl resursbudgeten	Förslag 2021
Skattekomplettering	14 550 000	14 800 000	15 200 000
Socialvårdsområdet	10 590 000	12 387 000	8 081 000
Grundskoleområdet *)	6 470 000	6 552 000	10 867 000
Kultur	452 000	454 000	463 000
Medborgarinstitut **)	103 000	103 000	105 000
Samarbetsstöd	300 000	400 000	200 000
Anläggningsstöd			12 000
Summa	32 465 000	34 696 000	34 928 000
Kompensation för arbets- och pensionsavdrag	1 800 000	2 000 000	50 000
Kompensation för övriga ändringar i kommunalbeskattningen	200 000	5 800 000	725 000
Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt	821 000	821 000	821 000
Summa	2 821 000	8 621 000	1 596 000
Totalt	35 286 000	43 317 000	36 524 000
*) Grundskola, träningsundervisning och från 2021 även barnomsorg			
**) Belopp exklusive extra stöd om 100.000 euro åren 2019 - 2021			

Landskapsandelarna uppgår sammanlagt till ca 34,9 (33,2) miljoner euro dessutom budgeteras ca 1,6 (3,1) miljoner euro i kompensationer.

33000 Landskapsandelar och stöd till kommunerna (RF)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-18 554 750	-18 321 000	-3 750 000	-16 996 000
Anslag netto	-18 554 750	-18 321 000	-3 750 000	-16 996 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 16.996.000 euro.

Utgifter

15.200.000 euro avser skattekomplettering enligt kap. 6 i LL (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna. Preliminärt utgör skattekompletteringen ca 44 procent av de totala landskapsandelarna. Beloppet för skattekompletteringen påverkas av kommunernas skatteprocent för år 2021. Utfallet kan komma att ändras beroende på vilka förändringar som kommunerna genomför jämfört med år 2020.

200.000 euro avser samarbetsstöd enligt LL (2019/59) om ändring av LL om landskapsandelar till kommunerna. Prioriterat område för samarbetsstöd är it-projekt som drivs genom Åda Ab.

50.000 euro avser slutreglering av kompensation för bortfall av skatteintäkter till följd av avdrag för arbets- och pensionsinkomster i kommunalbeskattningen för skatteår 2020. Landskapsregeringen avlämnar ett lagförslag om slopande av avdraget för arbets- och pensionsinkomster i kommunalbeskattningen för år 2021. Se även allmänna motiveringen.

725.000 euro avser kompensation för minskade kommunalskatteinkomster till följd av höjning av maxbeloppet för grundavdraget i kommunalbeskattningen för år 2021. Landskapsregeringen avser att lämna en lagframställning om kompensation till kommunerna för bortfallet av skatteintäkter.

821.000 euro avser kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst enligt LL (2018:28) om avveckling av kompensation för uteblivna inkomster från beskattningen av kapitalinkomst.

340 Särskilda understöd, lån och investeringar

Under kapitlet upptas moment av blandad natur.

34000 Särskilda stöd och lån (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter		200 000		200 000
Kostnader		-200 000		-200 000
Anslag netto		0		0

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 200.000 euro och anslag om 200.000 euro.

Inkomster

Landskapet erhåller danaarv i enlighet med 63 § självstyrelselagen för Åland.

Utgifter

Anslaget avser överföring av danaarv till kommun. Landskapsregeringen har fastställt särskilda principer för danaarv enligt vilka danaarven förvaltas. Anslaget kan även användas för att täcka kostnader som uppstår i samband med uppgörande av släktutredning och boförvaltning av sådana danaarv där dödsboet saknar tillgångar.

Fullmakt

Föreslås även att landskapsregeringen befullmäktigas att överföra eventuella fastigheter som tillfaller landskapet genom danaarv till respektive berörd kommun.

350 Penningautomatmedel

Ålands Penningautomatförening har i den ordning penningautomatförordningen (1993:56, 17 §) föreskriver meddelat om det fördelningsbara beloppet för år 2020. Med beaktande av detta föreslås att 15.000.000 euro upptas som inkomst.

Fördelningsrådet föreslår på basis av principer antagna av landskapsregeringen fördelningen av lån och stöd till särskilda mottagare eller för särskilda ändamål. I fördelningsbesluten prioriterar landskapsregeringen förnyelse, jämställdhet, integration, hälsofrämjande och hållbar utveckling.

För att uppnå jämställdhetsmålet vid beviljande av penningautomatmedel så att fördelningen ska ske på jämlika villkor begärs uppgifter om fördelning av kvinnor och/eller män eller flickor och/eller pojkar gällande medlemmar och/eller aktiviteter. Utvärdering av målet möjliggörs genom att kartlägga och följa upp hur fördelningen av beviljade medel ser ut ur ett genusperspektiv.

Genom de anslag som budgeteras under detta kapitel främjas de ideella föreningarnas verksamheter som inte naturligt hänför sig till något annat budgetkapitel som finansieras med

penningautomatmedel men som har sådan verksamhet som faller inom ramen för fördelningen av penningautomatmedel. Därtill understöds investeringar och projekt som gynnar de verksamheter för vilka penningautomatmedel beviljas och som främjar penningautomatföreningens verksamhet.

Viktiga samhällsinvesteringar kan finansieras med penningautomatmedel.

Se även kapitel 445, 515, 516, moment 62390, 935010 samt LF (1993:56, ändr. 2019/4) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet.

STÖD	2019	2020	2021
Social verksamhet (moment 44510)	3 500 000	3 500 000	3 500 000
Miljöverksamhet (moment 44520)	600 000	600 000	600 000
Ungdomsarbete (moment 51500)	548 000	612 000	592 000
Idrott (moment 51500)	1 745 000	1 780 000	1 835 000
Kulturell verksamhet (moment 51600)	1 785 000	2 349 000	2 926 000
Leaderstöd (moment 62390)	95 000	27 000	85 000
Övriga verksamhetsstöd (moment 35000]	2 800 000	3 000 000	3 000 000
Investeringsstöd (moment 35000)	3 500 000	2 902 000	2 119 000
Evenemangsstöd (moment 35000)	200 000	200 000	323 000
Integration (moment 35000)	40 000	30 000	20 000
Totalt	14 813 000	15 000 000	15 000 000
LÅN OCH INVESTERINGAR:			
Övriga lån (moment 935010)	6 187 000	0	0
Totalt	21 000 000	15 000 000	15 000 000

35000 Penningautomatmedel (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-4 158 128	-6 132 000		-5 462 000
Anslag netto	-4 158 128	-6 132 000		-5 462 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 5.462.000 euro.

Utgifter

Anslaget har beräknats enligt följande fördelning

- 3.000.000 euro vilket avser stöd för verksamhet ur penningautomatmedel för ideella föreningar och organisationer vilka inte hänför sig till sociala, miljö-, kultur-, ungdoms- eller idrottssektorn samt penningautomatmedel till landskapsregeringens disposition

- 2.119.000 euro att utges som stöd för aktivitetsfrämjande och sysselsättningskapande projekt eller andra investeringar som faller inom ramen för principer för fördelning av penningautomatmedel i enlighet med 3 § LL (1966:10) om lotterier

-323.000 euro att utges som stöd för evenemang. Evenemangsstödet kan komma ifråga till ideella föreningar eller annan juridisk person som inte utgör företag. Syftet med evenemangsstödet är att främja satsningar på nya evenemang under ett uppbyggnads- eller utvecklingskede som har positiv effekt på besöksnäringen samt

- 20.000 euro avser särskilda projekt för integration av inflyttade, se även moment 22500 i verksamhetsavsnittet.

400 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde

410 Övriga sociala uppgifter

I kapitlet ingår anslag för understöd för familjepolitiska förmåner samt tryggheten av skälig utkomst vilket stöder det strategiska utvecklingsmålet 2 ifråga om att inga hushåll ska leva i ekonomiskt utsatt position.

41010 Övriga sociala uppgifter, överföringar (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-12 134 180	-12 566 000	-555 000	-12 988 000
Anslag netto	-12 134 180	-12 566 000	-555 000	-12 988 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 12.988.000 euro att utges som bostadsbidrag, moderskapsunderstöd, barnbidrag, utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi, underhållsstöd, stöd för tolkningstjänst för funktionshindrade, skyddshemstjänster samt för social trygghet.

Utgifter

I anslaget ingår 75.000 euro för framtagande av samverkansavtal. Projektanställningen är tvåårig, åren 2020-2022, och ska fungera som ett stöd för ÅHS och den kommunala socialvården. Totalkostnaden uppgår till ca 150.000 euro.

Bostadsbidrag

För bostadsbidrag, som beviljas enligt LL (2015:4) om tillämpning av lagen om allmänt bostadsbidrag, föreslås ett anslag om 2.800.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av bostadsbidragsärenden kan påföras momentet.

Moderskapsunderstöd

I enlighet med LL (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd föreslås ett anslag om 100.000 euro. Anslaget har beräknats på ett födelsetal om 300, tre internationella adoptioner och fyra tvillingfödslar år 2021 samt en kostnad om 180 euro per moderskapsförpackning eller 224 euro i penningersättning. Kostnader för inköp av informationsmaterial kan påföras momentet.

Barnbidrag

Med hänvisning till LL (1994:48, inklusive ändring 2019:55) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen föreslås ett anslag om 9.200.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av barnbidragsärenden kan påföras momentet.

Utkomstskydd

För att trygga en skälig individuell utkomst för personer med diagnosen fibromyalgi som inte kunde erbjudas yrkesinriktad rehabilitering och således inte kunde komma i åtnjutande av rehabiliteringspenning föreslås ett anslag om 12.000 euro. Beviljandet av stödet sker genom prövning. Från och med år 2005 kan de som idag är utkomstskyddstagare vid uppnådd pensionsålder erhålla mellanskillnaden mellan utkomstskyddsbeloppet och det totala ålderspensionsbeloppet.

Underhållsstöd

Med hänvisning till LL (2009:7) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om underhållsstöd föreslås ett anslag om 485.000 euro. Antalet mottagare av underhållsstöd vid utgången av år 2019

var totalt 214, varav 182 kvinnor och 32 män. Antal mottagande barn var 305. Även administrativa kostnader för handläggande av underhållsstödsärenden kan påföras momentet.

Stöd för tolkningstjänster

Med hänvisning till LL (2010:99) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer föreslås ett anslag om 31.000 euro som ersättning för kostnader för tolkningstjänster för personer med funktionsnedsättning. Även administrativa kostnader för handläggande av tolkningsärenden kan påföras momentet.

Skyddshemstjänster

Med hänvisning till landskapslag (2015:117) om skyddshem föreslås ett anslag om 270.000 euro för utbetalning av ersättning för produktion av skyddshemstjänster. Landskapsregeringen sörjer enligt landskapslag om skyddshem för att det för invånarna i hela landskapet finns tillgång till tillräckligt med tjänster i förhållande till behovet. År 2019 var antalet klienter hos skyddshemmet 17 personer varav 10 vuxna och 7 barn och antalet vård dygn uppgick till 341, vilket är 340 dygn färre än år 2018. Genom att tillhandahålla stöd till de personer som utsätts för våld i nära relationer bidrar landskapsregeringen till att uppnå ett samhälle där alla känner tillit och har möjligheter att vara delaktiga i samhället enligt det strategiska utvecklingsmålet 2.

Social trygghet

Med hänvisning till att kommunerna ersätts för stöd direkt eller genom uppdragsavtal för vård av barn i hemmet som bor i EU-eller EES-länder eller i Schweiz då rätt till förmån från landskapet Åland uppkommer enligt rådets förordning (EEG) nr 1408/71 eller nr 883/2004 om tillämpningen av systemen för social trygghet, föreslås ett anslag om 15.000 euro.

415 Kommunernas socialvårdsområde

Landskapsandelarna inom socialvårdsområdet bidrar till landskapsandelssystemets målsättning att jämna ut kommunernas förutsättningar att tillhandahålla lagstadgad service.

I enlighet med landskapslagen (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna ska en förändring i omfattningen eller arten av landskapsandelsuppgifterna beaktas när basbeloppen i landskapsandelssystemet fastställs. Landskapsregeringen avlämnar ett förslag om anpassning av landskapsandelssystemet till ny lagstiftning med anledning av att det från ingången av år 2021 genomförs flera reformer som berör kommunernas verksamhet då landskapslagen (2020:12) om socialvård och landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola träder i kraft. Genom lagförslaget justeras ersättningsgraden i landskapsandelssystemet för att nå liknande ersättning som kostnaderna beräknas stiga till följd av den förnyade lagstiftningen. Höjningen i ersättning i landskapsandelssystemet på socialvårdsområdet motsvarar år 2021 cirka 240.000 euro och fördelas till kommunernas socialtjänst med anledning av förändring eller utökning av förstärkt basservice för barn och unga samt social rehabilitering på landskapsandelen för socialtjänst.

41500 Kostnadsbaserade landskapsandelar och stöd inom socialvårdsområdet (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-10 604 870	-10 960 000	-1 507 000	-8 081 000
Anslag netto	-10 604 870	-10 960 000	-1 507 000	-8 081 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 8.081.000 euro för landskapsandelar för socialvården och den samordnade socialtjänsten med hänvisning till landskapslag (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna. I anslaget har landskapsregeringens lagförslag om anpassning av landskapsandelssystemet beaktats. Genom att landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola träder i kraft vid ingången av år

2021 överförs barnomsorgen till utbildningsverksamheten. Det kommande lagförslaget innebär därför att landskapsandelarna inom socialvårdsområdet minskar medan landskapsandelen för grundskolan ökar, se även moment 52000 i överföringsavsnittet.

Utgifter

Cirka 4.854.000 euro avser landskapsandelar för socialvården och cirka 3.227.000 euro landskapsandelar för den samordnade socialtjänsten.

Inget anslag tas upp för landskapsandel för anläggningsprojekt inom socialvården enligt 7 kap. LL 2017:120 om landskapsandelar till kommunerna och den preliminära socialvårdsplanen för åren 2021-2025.

420 Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter

Målsättningen är att i Kumlinge-Brändö regionen understöda läkemedelsdistributionen vilket stöder de strategiska utvecklingsmålen 1-5.

42000 Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-30 000	-30 000		-30 000
Anslag netto	-30 000	-30 000		-30 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 30.000 euro.

Utgifter

Ett riktat ekonomiskt stöd till Kumlinge apotek ges för att stöda lönsamheten och därigenom säkra en lokal läkemedelsdistribution.

440 Naturvård

Landskapsregeringens målsättning är, i enlighet med det strategiska utvecklingsmålet 4, att bevara ekosystem i balans och biologisk mångfald. Skador som hotade djurarter åstadkommer avses kompenseras.

44000 Naturvård

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-15 000	-15 000		-15 000
Anslag netto	-15 000	-15 000		-15 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 15.000 euro.

Utgifter

Anslaget används för att förebygga och ersätta skador orsakade av skyddade arter.

Landskapsregeringen har en skyldighet att se till att lagskydd av arter efterlevs, men en ökad lokal förekomst av dessa kan ha en negativ effekt i form av skador på till exempel skördar och djurhållning. Anslaget kan även användas för verksamhetsutövers kostnader för försök att ta fram metoder för att minska skador av skyddade arter.

445 Penningautomatmedel för social och miljöverksamhet

Med penningautomatmedel understöds särskilt verksamheter som stöder uppnåendet av de strategiska utvecklingsmålen i utvecklings- och hållbarhetsagendan.

44510 Penningautomatmedel för social verksamhet (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-3 298 244	-3 500 000		-3 500 000
Anslag netto	-3 298 244	-3 500 000		-3 500 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 3.500.000 euro.

Utgifter

Inom anslaget beviljas medel för fortsatt upprätthållande av verksamhet vid Pelaren och Fixtjänst samt en studieplats vid Red Cross Nordic United World collage. Projektet Tobakskampen 2 (2019-2021) med målet skolor och arbetsplatser (år 3/3), Folkhälsan på Ålands samordningsprojekt för ANDTS-arbete förnyas och kopplas till ett nytt ANDTS-politiskt program och projektet Bygg respekt, motarbeta sexuellt våld i ord och handling (år 4/5) fortsätter.

Prioriteras verksamhet som stöder äldre medborgare, och övriga grupper som hamnat i utanförskap, i användningen av digitala tjänster. Digitalt stöd och koordinering av det digitala stödet prioriteras.

44520 Penningautomatmedel för miljöverksamhet (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-704 392	-600 000		-600 000
Anslag netto	-704 392	-600 000		-600 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 600.000 euro.

Utgifter

Medel beviljas som verksamhetsstöd för miljöverksamhet och arbete för hållbar utveckling till ideella organisationer eller andra som uppfyller principerna för verksamhetsstöd samt för finansiering av samarbetet som grundar sig på samarbetsavtal med Åbo Akademi genom Husö biologiska station till en omfattning av 110.000 euro.

450 Vattenförsörjning och vattenvård

45000 Vattenförsörjning och vattenvård

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader				
Anslag netto				

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag.

460 Cirkulär ekonomi

46000 Cirkulär ekonomi (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-9 350	-20 000		
Anslag netto	-9 350	-20 000		

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag.

Utgifter

Anslaget är 4-årigt och det finns medel kvar från åren 2019 och 2020 om totalt ca 37.000 euro.

500 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

502 Studiestöd

50200 Studiestöd (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	56 276	55 000		60 000
Kostnader	-7 775 915	-7 947 000	-85 000	-7 950 000
Anslag netto	-7 719 639	-7 892 000	-85 000	-7 890 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 60.000 euro och anslag om 7.950.000 euro.

Inkomster

Den beräknade inkomsten av återkrav av studiestöd samt av de studielån som landskapet på basen av borgensansvar erlagt till kreditinrättningar uppskattas uppgå till 60.000 euro. Se 27 § och 34 § LL (2006:71) om studiestöd.

Utgifter

Enligt 6a § LL (2006:71) om studiestöd ska studiestödsbeloppen indexjusteras. Beloppen fastställs årligen så att till föregående års belopp läggs den ändring i det konsumentprisindex som fastställts av ÅSUB som ägde rum under det föregående kalenderåret. Enligt ÅSUB:s prognos beräknas ändringen av konsumentprisindex för år 2020 bli 0,5 %. En sådan höjning av studiestödsbeloppen fr.o.m. den 1.8.2021 ligger som grund vid beräkningen av utgifterna. Kostnaderna för indexjusteringen av studiestödsbeloppen beräknas uppgå till cirka 18.000 euro.

Fördelning av kostnaderna

- studiepenning, högskola 2.867.000 euro
- studiepenning, ej högskola 1.608.000 euro
- vuxenstudiepenning 964.000 euro
- försörjartillägg 163.000 euro samt
- bostadstillägg 2.348.000 euro.

510 Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet

Enligt gällande lagstiftning skapar landskapsregeringen och kommunerna gemensamt de allmänna förutsättningarna för ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet som bedrivs av organisationer och föreningar. Landskapsandelarna för medborgarinstitut, biblioteks- och övrig kulturverksamhet bidrar till att jämna ut kommunernas ekonomiska förutsättningar.

51000 Landskapsandelar och stöd för medborgarinstitut och kulturverksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-645 488	-695 000		-697 000
Anslag netto	-645 488	-695 000		-697 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 697.000 euro.

Utgifter

Anslaget har beräknats enligt följande

- landskapsandelar för ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet 463.000 euro
- landskapsandel för medborgarinstitut 205.000 euro samt
- stipendier till författare i enlighet med LL (1985:29) om stöd för litterär verksamhet 29.000 euro. Anslaget motsvarar cirka tio procent av de allmänna bibliotekens totala anskaffningar av medier år 2019 som används för utlåning. Stipendierna fördelas av Ålands kulturdelegation.

Anslag om 10.000 euro föreslås under moment 51100 till landskapsregeringens disposition för övriga aktiviteter inom ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet.

Beträffande medborgarinstitutet inleder landskapsregeringen ett lagstiftningsarbete för att definiera inriktningen och trygga verksamheten långsiktigt. Genom en temporär stödordning har 100.000 euro/år upptagits för medborgarinstitut under åren 2018 till 2020. Den temporära stödordningen föreslås även vara i kraft under åren 2021-2022 och regleras genom ett kommande lagförslag.

515 Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott

Enligt LL (1987:86) om ungdomsarbete och Idrottslag (1983:42) för landskapet Åland, samt LF (1999:3) om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands idrottsförbund (Ålands idrott) fördelas penningautomatmedel till ungdoms- och idrottsorganisationer. Vid fördelningen strävar landskapsregeringen till att särskilt beakta förnyelse i verksamheterna. Stor vikt läggs även vid jämställdhet, demokrati, hållbarhet och tillgänglighet. Föreningar och organisationer som arbetar med pojkar och flickor och som söker stöd för sin verksamhet förutsätts arbeta aktivt för att motverka användning av alkohol och droger. Beträffande idrotten är det Ålands idrott som ansvarar för uppföljningen av föreningarnas drogförebyggande arbete.

I anslaget för understöd till idrotten har främjande av idrotts- och motionsaktiviteter för personer med funktionsvariationer beaktats, liksom medel för idrottsanläggningar och -redskap. Dessa understöd kan beviljas både till föreningar och kommuner. Stöd till idrottsanläggningar förutsätter tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsvariationer. För anslag som reserverats för investeringar inom ungdomssektorn ansvarar Ålands kulturdelegation under moment 51600.

Under året avser landskapsregeringen uppmärksamma Ålands självstyrelses 100-årsjubileum genom en allmän satsning på motions- och hälsofrågor i samverkan med organisationer inom tredje sektorn.

51500 Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-2 198 971	-2 280 000	-150 000	-2 315 000
Anslag netto	-2 198 971	-2 280 000	-150 000	-2 315 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 2.315.000 euro för föreningars och organisationers ungdoms- och idrottsverksamhet.

Utgifter

Anslaget är beräknat enligt följande

- verksamhetsstöd till ungdomsorganisationer, 510.000 euro, varav 250.000 euro för den verksamhet som föreningen Ung resurs bedriver i ungdomshuset Boost
- idrottsverksamhet, 1.695.000 euro. Beloppet överförs till Ålands idrott för vidare fördelning till idrottsorganisationerna. Anslaget inkluderar också Ålands idrotts egen administration och verksamhet samt ca 20.000 för fortsatta coronastöd till idrottsorganisationer
- investeringsprojekt inom idrotten, 70.000 euro. Anslaget gäller idrottsorganisationernas och kommunernas renoveringar av anläggningar och anskaffande av idrottsredskap. Av dessa medel överförs 10.000 euro till Ålands idrott för fördelning till idrottsinvesteringar vars totalkostnader understiger 4.000 euro samt
- ett stöd om 40.000 euro för en hälsosatsning i anslutning till Åland 100. Projektet har arbetsnamnet "Hälsans år".

516 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet

Penningautomatmedel används för kulturell verksamhet och kulturprojekt inom föreningsverksamheten i enlighet med LL (1983:39) om kulturell verksamhet. Penningautomatmedel används även för stipendier till enskilda kulturutövare.

Hållbarhet, förnyelse, jämställdhet och tillgänglighet beaktas vid fördelningen. Reserverade medel under budgetmoment 51600 fördelas av Ålands kulturdelegation med undantag för verksamhets- och projektstöd till Stiftelsen Ålands sjöfartsmuseum, inklusive stöd för renoveringar och underhåll av museifartyget Pommern samt större renoveringsprojekt av Pommern för vilka Mariehamns stad erhåller stöd. Sedan år 2020 har riktlinjerna för Ålands sjöfartsmuseums finansiering reviderats och ett avtal om finansieringen har ingåtts. Likaså har ett omfattande renoveringsprojekt på museifartyget Pommern beaktats.

Under år 2021 fortsätter planeringen av Åland självstyrelses 100-årsjubileum och medel för organisationernas och kommunernas medverkan har beaktats under momentet.

51600 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-1 715 671	-1 852 000	-150 000	-1 969 000
Anslag netto	-1 715 671	-1 852 000	-150 000	-1 969 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 1.969.000 euro.

Utgifter

Anslaget har beräknats med beaktande av följande verksamheter och aktiviteter.

Stöd som avgörs av Ålands kulturdelegation

- verksamhets- och projektstöd och stipendier, inklusive stöd för bildningsarbete 1.100.000 euro
- investeringsstöd till ungdoms- och kulturlokaler som drivs av kommun eller förening 30.000 euro
- Åland 100 år, specialstöd för jubileumsaktiviteter som ordnas av bl.a. föreningar och kommuner 301.000 euro samt
- fortsatt filmsatsning, inkluderande produktionsstöd och produktionsrabatter 100.000 euro.

Stöd som avgörs av Ålands landskapsregering

- Ålands sjöfartsmuseum 330.000 euro och löpande underhåll på Pommern 40.000 euro samt
- Mariehamns Stad/Pommern 68.000 euro, för inköp av virke för fortsatt däckrestaurering enligt flerårsplan.

520 Landskapsandelar och stöd för grundskolan

Landskapsandelarna för grundskolan bidrar till landskapsandelssystemets målsättning att jämna ut kommunernas förutsättningar att tillhandahålla lagstadgad service, LL (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna.

Det totala antalet elever som deltar i undervisning i de åländska grundskolorna hösten 2020 är 3.010 elever. Därutöver är det 67 elever som hemundervisas, 7 elever studerar utanför Åland och 5 elever har fått uppskov.

Ansvaret för grundskolans undervisning och övriga verksamhet ligger på kommunerna. Ålands landskapsregering ansvarar för tillsyn och en övergripande utveckling av grundskolan.

Den nya landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola träder i ikraft 1.1.2021. Barnomsorgen överflyttas därmed till utbildningsförvaltningen, vilket föranleder en ändring av landskapsandelarna. Ändringen genomförs genom landskapsregeringens lagförslag om anpassning av landskapsandelssystemet.

Genom landskapslagen om barnomsorg och grundskola ersätts stödundervisningen i svenska med förberedande undervisning i svenska från och med höstterminen 2021. Kommunerna ersätts för 86 % av de faktiska kostnaderna som uppkommer i samband med stödundervisningen.

Stödundervisningen är avsedd för elever som flyttat till landskapet från andra länder och regioner eller som är födda på Åland med en annan språkbakgrund och har ett annat modersmål. En höjning av anslaget beräknas med anledning av att andelen elever med annat hemspråk fortsätter att öka.

I enlighet med landskapslagen (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna ska en förändring i omfattningen eller arten av landskapsandelssuppgifterna beaktas när basbeloppen i landskapsandelssystemet fastställs. Med anledning av förändrad lagstiftning inom barnomsorg och grundskola, föreslås att basbeloppen och ersättningsgraden i landskapsandelssystemet justeras för att nå liknande ersättning som kostnaderna beräknas stiga till följd av den förnyade lagstiftningen. Höjningen i ersättning i landskapsandelssystemet motsvarar år 2021 cirka 1.300.000 euro fördelat på landskapsandelarna för grundskola och barnomsorg, med anledning av förändringar eller utökningar inom förundervisning, barn och elevhälsa, svenskundervisning i barnomsorg, tillfällig barnomsorg, grundskoleutbildning för andra än läropliktiga, elevhandledning, förberedande undervisning samt specialfritidsverksamhet.

52000 Landskapsandelar för grundskolan och stöd för undervisning (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-7 191 609	-7 172 000		-11 654 000
Anslag netto	-7 191 609	-7 172 000		-11 654 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 11.654.000 euro. I anslaget har landskapsregeringens lagförslag om anpassning av landskapsandelssystemet beaktats. Genom att landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola träder i kraft vid ingången av år 2021 överförs barnomsorgen till utbildningsverksamheten. Det kommande lagförslaget innebär därför att landskapsandelarna inom socialvårdsområdet minskar medan landskapsandelen för grundskolan ökar, se även moment 41500 i överföringsavsnittet.

Utgifter

Anslaget föreslås fördelat enligt följande

- landskapsandelar för grundskolan, inklusive träningsundervisning, grundskola för icke läropliktiga samt barnomsorg och specialfritidsverksamhet 10.867.000 euro
- landskapsandel för anläggningskostnad skolfastighet i skärgården 12.000 euro
- stöd till kommunerna för extra stödundervisning i svenska 750.000 euro samt
- stöd för grundskoleutbildning för andra än läropliktiga 25.000 euro.

600 Näringsavdelningens förvaltningsområde

610 Näringslivets främjande

Se kapitlemotiveringen i verksamhetsavsnittet.

61000 Näringslivets främjande (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-2 119 525	-1 592 000	-10 600 000	-1 550 000
Anslag netto	-2 119 525	-1 592 000	-10 600 000	-1 550 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 1.550.000 euro.

Utgifter

Turismens främjande

Turismstrategin 2012-2022 är riktgivande för landskapsregeringens arbete med att främja besöksnäringen. Tillsammans med Visit Åland r.f. (VÅ), Ålands näringsliv r.f., Högskolan på Åland och Mariehamns stad samordnar landskapsregeringen arbetet. En stor del av finansieringen för att främja besöksnäringen avsätts till destinationsmarknadsföring, som genomförs av VÅ tillsammans med näringen. I uppgiften ingår förutom dessa varumärkesstärkande marknadsföringsaktiviteter på prioriterade huvudmarknader även nischad marknadsföring i givna målgrupper, destinationsutvecklingsarbete samt turistinformationsservice lokalt på Åland. Insatserna bidrar till utvecklings- och hållbarhetsagendans femte strategiska utvecklingsmål om hög attraktionskraft.

Landskapsregeringen noterar att de säljande aktörerna tar ansvar för tjänste- och produktutvecklingen och att en del av finansieringen därför ska gå till att samla näringen och främja utvecklingen av destinationen.

MatÅland 2017-2022 genomförs i linje med Ålands hållbara livsmedelsstrategi med målsättningen att i samarbete med livsmedelsindustrin stärka den åländska matens konkurrenskraft på närmarknaderna och öka Ålands attraktionskraft som turistisk destination. VÅ tar ansvar för certifiering av företag enligt Green Key vilket utgör ett viktigt område inom turismbranschens hållbarhetsarbete och som stöder strategiskt utvecklingsmål 7.

Landskapsregeringen noterar och stöder näringens intresse och engagemang att i linje med Turismstrategin inom nystartade Åland Event Bureau bidra till marknadsföringen av Åland 100 och Tall Ships Race 2021.

På grund av att coronapandemin slagit extra hårt mot turismen ser landskapsregeringen att den insats som branschen årligen gjort i den gemensamma destinationsmarknadsföringen och utvecklingsarbetet men som under kommande år inte kommer förverkligas, ska kompenseras med extra anslag motsvarande branschens insats från tidigare år.

VÅ bör fortsätta ta tillvara möjligheterna att delfinansiera destinationsutvecklingsarbete genom EU-program.

Den professionella bedömningen samt uppföljningen av marknadsförings- och utvecklingsinsatserna står VÅ för. VÅ bör tillämpa landskapsregeringens riktlinjer för offentlig upphandling. För år 2019-2021 har ett avtal upprättats med VÅ för marknadsföringen och utvecklingen av destinationen samt upprätthållandet av Turistinformation.

Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 1.840.000 euro för år 2021 under moment 35000 för finansieringen av avtalet, bortfall av branschfinansiering och de utökade

uppgifterna. Kommande år ökar marknadsföringsinsatserna i samband med Ålands 100-års jubileum år 2022.

Skärgårdsutveckling

Av anslaget föreslås 50.000 euro för bidrag till drift av Skärgårdsnämnden, vilket beviljas genom ett särskilt resultatavtal. Tonvikten läggs på utveckling av företag och arbetsplatser i skärgården i samarbete med bland annat landsbygdsutvecklaren och Företagsam Skärgård r.f.

Anslaget kan även användas för arvoden och reseersättningar för Skärgårdsnämnden samt för ersättning för resor inom ramen för Nordiska ministerrådets Skärgårdssamarbete.

Nationellt företagsstöd

Av anslaget föreslås 1.000.000 euro för bidrag till nationellt företagsstöd som ett komplement till insatserna som delfinansieras från EU och genomförs inom ramen för gällande operativprogram för Åland 2014-2020 med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden perioden 2014–2020 och Landsbygdsutvecklingsprogrammet för Åland perioden 2014-2020 samt kommande program för perioden 2021-2027. Nationellt företagsstöd beviljas inom ramen för av landskapsregeringen fastställda stödordningar och principer, vilka baseras på EU:s gällande regelverk om statligt stöd, näringsstödslag för landskapet Åland (2008:110) och landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti.

Landskapsregeringen avser att prioritera åtgärder som ökar företagets export av tjänster och varor, internationalisering samt åtgärder som stöder en året-runt detaljhandelsverksamhet i skärgården. Detta görs genom bidrag för företagets internationalisering, nationella investeringsbidrag, finansieringsstöd för detaljhandeln i skärgården samt stöd till nya skärgårdsföretag. Därutöver kan anslaget användas för ett planerat utvecklingsstöd till företag.

Internationella utvecklingsprojekt

Under momentet föreslås att 200.000 euro avsätts för landskapsregeringens andel i den nationella finansieringen av bl.a. Interreg projekt. Anslagen från detta moment tilldelas åländska projekt i Interreg-programmet Central Baltic Programme 2014–2020 samt i kommande program för perioden 2021-2027.

Momentet kan även användas för andra eventuella projekt av internationell karaktär eller för enbart nationellt finansierade utvecklingsprojekt på Åland.

Anslaget föreslås även kunna användas som nationell medfinansiering till åländska företag som deltar i europeiska program såsom Eurostars. Finansiering kan beviljas om 50 procent dock högst 200.000 euro av de faktiska kostnader som sökanden har och som inte har annan finansiering.

Finansiering till företag beviljas i enlighet med kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpning av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktions sätt på stöd av mindre betydelse.

Tillfälligt likviditetsstöd

Föreslås ett anslag om 300.000 euro. Anslaget kan användas för beviljande av bidrag till företag med förutsättningar att bedriva långsiktig lönsam verksamhet men som har drabbats av tillfälliga likviditetssvårigheter med anledning av effekterna av de restriktioner som införts på grund av coronapandemin. Stödet beviljas i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer och bland annat kommissionens regelverk om försumbart stöd, s.k. de minimis.

615 Främjande av livsmedelsproduktion

Den åländska livsmedelsproduktionen ska hålla hög klass avseende miljöhänsyn och djurens välfärd vilket ökar Ålands attraktionskraft och biologiska mångfald. Satsning på kretsloppsarbete och innovativa metoder och tekniker ska utveckla det åländska lantbruket mot ökad hållbarhet och ge näringen positivt profilerade produkter med målsättningen att skapa en förbättrad lönsamhet. Ett aktivt, hållbart och långsiktigt producerande jordbruk gynnar hela Åland. Landskapsregeringen stöder och deltar i genomförandet av den hållbara livsmedelsstrategin som strävar mot de ovanstående målsättningarna. Rådgivning, projektledning och kunskapsutveckling är grundläggande områden för genomförande av livsmedelsstrategin och för att generellt utveckla det åländska lantbruket. Det är också avgörande att näringen har möjlighet att göra investeringar och skapa förutsättningar för en modern, konkurrenskraftig och hållbar produktion. Som ett komplement till åtgärderna inom ramen för CAP-strategiplanen under kapitel 623 genomförs ett nationellt strukturstöd inriktat på räntestöd riktat till investeringar och nyetablerade jordbruksföretag. För att stärka livsmedelsföretagens konkurrenskraft föreslås ett kostnadsersättningsstöd vid export.

61500 Främjande av livsmedelsproduktion (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-1 106 521	-659 000		-1 264 000
Anslag netto	-1 106 521	-659 000		-1 264 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 1.264.000 euro.

Utgifter

Rådgivning

Av anslaget föreslås ett nettoanslag om 585.000 euro för att finansiera rådgivningen samt försöks- och utvecklingsverksamheten i enlighet med verksamhetsavtal med Ålands hushållningssällskap r.f.

Rådgivnings-, försöks- och utvecklingsverksamheten genomförs i enlighet med ett verksamhetsavtal för perioden 2020-2025. Avtalet delar de övergripande målsättningarna för livsmedelsproduktion och lantbruket, d.v.s. fokus är en ekonomisk, smart och hållbar utveckling på landsbygden. Den främsta prioriteringen är att bidra till skapande av konkurrenskraftiga landsbygdsföretag som producerar råvaror av rätt kvalitet till den lokala livsmedelsindustrin och livsmedel till konsumenterna.

Föreslås även att ett anslag om 100.000 euro kan användas till att utanför det fleråriga avtalet med Ålands hushållningssällskap r.f. finansiera allmänna projekt för utvecklingen av näringen, samt för att stärka den lokala produktionen och bidra till genomförandet av den hållbara livsmedelsstrategin.

Räntestöd

Av anslaget föreslås 69.000 euro för att finansiera räntestödet för årets bevilningsfullmakt om lån med räntestöd om 1.500.000 euro och tidigare års beviljade räntestödslån. Målsättningen är att räntestödet medverkar till en mer rationell och effektiv jordbruksproduktion i landskapet.

Räntestöd kan beviljas för lån vid produktionsinvesteringar i byggnader samt för visst lösöre.

Räntestöd i samband med investeringar är ett komplement till investeringsstödet till jordbruket inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammet under moment 62300 i överföringsavsnittet.

Ett fullt utnyttjande av bevilningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge medföra nominell kostnad för landskapet om ca 240.000 euro under en femtonårsperiod. Lånen förmedlas av kreditinstitut på Åland och räntestödet varierar med marknadsräntorna och är maximalt 3 %. Saldot på utestående räntestöds-krediter för investeringar var 10.661.300 euro per 30.4.2020. En ränteutveckling som utnyttjar den maximala räntestödsnivån skulle innebära en årlig kostnad om ca 300.000 euro.

Räntestöd, lån till lantbruk, euro	Kostnad år 2021	Kostnad år 2022	Beräknad återstående kostnad vid ett ränteläge om 4,0 %
Totalt	69 000	85 000	1 580 000
Lån utgivna åren 1997-2020 (ca 11,7 milj.)	65 000	77 000	1 420 000
Lån utgivna år 2021 (1,5 milj.)	4 000	8 000	160 000

Skördeskador

Av anslaget föreslås 10.000 euro för finansiering av räntestöd för lån beviljade med anledning av skördeskador i enlighet med landskapslagen (1980:44) om räntestödslån vid skördeskador. Räntestöd på lån utgår i syfte att lindra de likviditetsproblem odlaren riskerar till följd av minskade intäkter från den skörd som drabbats av skördeskada. Lån kan beviljas sådana gårdar där det konstaterats skördeskador som uppstått oberoende av odlaren i oskördad gröda till följd av onormalt ogynnsamma väderförhållanden.

Föreslås att det under året får beviljas nya räntestödslån om sammanlagt högst 300.000 euro. Räntestödet betalas som ett fast räntestöd om maximalt 5 % i högst 5 år. Låntagarens ränta uppgår dock alltid till minst 1 %. Skulle lånets totala ränta och låntagarens ränta sjunka under 6 % är räntestödet skillnaden mellan totala räntan och låntagarens ränta om 1 %. Stödet betalas med grund i kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 om stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn (de minimis). Utbetalning av stödet förutsätter att det finns utrymme i den kvot för stöd av mindre betydelse som fördelats mellan Åland och riket utgående från den landskvot som fastställts i förordning (EU) nr 1408/2013.

Ett fullt utnyttjande av bevilningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge orsaka landskapet kostnader om 30.000 euro under en femårsperiod. Landskapet har för närvarande inga utestående räntestöds-krediter för skördeskador.

Kostnadsersättningsstöd till exporterande livsmedelsföretag

Av anslaget föreslås 500.000 euro för kostnadsersättningsstöd. I landskapsregeringens regeringsprogram konstateras att den åländska exporterande industrin utmanas av ett högt kostnadsläge gällande el, vatten och avlopp samt höga transportkostnader. Landskapsregeringens målsättning är att stimulera exporten vilket skapar incitament till nya satsningar och investeringar som leder till nya sysselsättningsmöjligheter. Föreslås därför ett anslag för att finansiera ett kostnadsersättningsstöd till exporterande livsmedelsföretag vars transportkostnader utgör mer än 10 procent av företagets totala kostnader. Kostnadsersättningsstödet skulle förslagsvis uppgå till en andel av transportkostnaderna som utgör mer än 10 procent av de redovisade externa transportkostnaderna. Stödet beviljas i enlighet med kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpning av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

Fullmakt

Föreslås en bevilningsfullmakt om högst 1.500.000 euro för nya lån med räntestöd för lån för produktionsinvesteringar i byggnader samt för visst lösöre. Se motiveringen under rubriken räntestöd ovan.

Föreslås därtill att det under året får beviljas nya räntestödslån om sammanlagt högst 300.000 euro för lån beviljade med anledning av skördeskador i enlighet med landskapslagen (1980:44) om räntestödslån vid skördeskador. Se motiveringen under rubriken skördeskador ovan.

61550 Avbytarservice (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-236 817	-250 000		-300 000
Anslag netto	-236 817	-250 000		-300 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 300.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser att användas för att säkerställa åtaganden och kostnader i enlighet med landskapslagen (2014:53) om avbytarservice. Anslaget avser utgifter för ersättning till privat avbytarservice samt vikariehjälp i enlighet med det uppdaterade regelverket som trädde i kraft i september år 2019.

621 Europeiska Unionen - ERUF och ESF

Rubriken ändrad.

Programperiod 2014-2020

Europeiska kommissionen godkände den 17 december 2014, C(2014) 9951, operativprogram för Åland 2014-2020 med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Europeiska socialfonden (ESF). Programmet heter "Entreprenörskap och kompetens – Ålands strukturfondsprogram 2014-2020".

Strukturfondsmedlen för det operativa programmet på Åland 2014-2020 uppgår till totalt 4.995.000 euro, fördelat på 2.322.538 euro från Eruf och 2.672.962 euro från ESF. Programmet omfattar hela Åland och målgruppen är företag, föreningar och offentliga aktörer. Programmets tekniska stöd har budgeterats i helhet via ESF. Av programmets totala offentliga finansiering avsattes 30 procent till finansieringsinstrumentet offentligt riskkapital.

Den övergripande målsättningen för programmet är att utveckla kunskapen och förbättra kompetensen inom arbetslivet, öka sysselsättningen, produktiviteten och innovationskapaciteten. Målet är att förnya och diversifiera det åländska näringslivet och att bidra till ett välutbildat, jämställt och aktivt inkluderande samhälle. Strategin är att skapa förutsättningar för och stöda innovationer och kompetens i företag och organisationer för att få näringslivet att växa smart och hållbart. Fokus läggs på långsiktighet, samverkan på olika plan, kapitalförsörjning i tidiga faser av företagets livscykel och kompetensförsörjning.

Ett förverkligande av dessa mål förväntas ge en hög sysselsättningsgrad, god skattekraft, konkurrenskraftiga företag och en långsiktigt hållbar tillväxt som gör det möjligt att behålla den åländska välfärden på en fortsatt hög nivå.

Återhämtningsfinansiering perioden 2014-2020

I maj 2020 presenterade kommissionen, som en följd av covid-19 utbrottet ett förslag till ändring av regelverket för perioden 2014-2020.

Enligt förslaget föreslås programperioden förlängas med två år 2021-2022, sista datum för implementeringen kvarstår oförändrad 31.12.2023, och ger möjlighet till omfördelning av medel samt en tilläggsfinansiering för perioden 2021-2022 ur en återhämtningsfond. Förslaget beräknas bli godkänt under hösten 2020.

Landskapsregeringen bereder under hösten 2020 ett ändringsförslag av programmet innefattande en omfördelning av resterande socialfondsmedel samt en del av de medel som tidigare avsatts för finansieringsinstrumentet till projektstöd för att stärka företagens likviditetsbehov samt en ny

prioritet för tilläggsfinansieringen som ska stödja insatser för att hjälpa viktiga sektorer att möjliggöra en grön, digital och motståndskraftig återhämtning av ekonomin.

Programperiod 2021-2027

Landskapsregeringens avser att under år 2020 färdigställa och godkänna ett förslag till operativprogram för Åland 2021-2027 med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Europeiska socialfonden (ESF) perioden 2021-2027 på motsvarande sätt som perioden 2014-2020. Därefter ska programmet godkännas av Europeiska kommissionen.

Strukturfondsmedlen för programmet 2021-2027 beräknas uppgå till totalt 6.077.361 euro varav medel till projekt om totalt 5.851.456 euro, fördelat på 3.319.393 euro från Eruf och 2.532.072 euro från ESF. Programmets tekniska stöd beräknas till 120.393 euro från Eruf samt 105.503 euro från ESF. Delfinansiering från fonderna är 40 procent och den nationella offentliga motfinansieringen beräknas till 9.116.042 euro fördelat på 5.159.679 euro för Eruf och 3.956.362 euro för ESF. Den preliminära finansieringsramen baserar sig på förslaget till långtidsbudget för Europeiska unionen och anslagen till Eruf, ESF+ i maj 2018 med beaktande av förslaget till ändring i maj 2020.

Programmet omfattar hela Åland och målgruppen är företag, föreningar och offentliga aktörer.

Den övergripande målsättningen för programmet är att utveckla kunskapen och innovationskapaciteten för att skapa jobb, förnyelse samt stärkt konkurrenskraft i näringslivet. På det sättet främjas ekonomisk tillväxt och en fortsatt hög sysselsättningsnivå. En utvecklande verksamhetsmiljö för små och medelstora företag och ett kontinuerligt lärande hos arbetskraften och befolkning utanför arbetskraften på Åland är centrala faktorer för en hållbar tillväxt.

Programmet föreslås byggas upp kring två strategiska insatsområden:

1) Entreprenörskap, digital utveckling och innovation och 2) Kompetens för alla.

Finansieringsramen för programmet sammanfattas med följande tabell:

ERUF OCH ESF	Finansieringsram 2021 - 2027	Budgeterat 2021 - 2027	Förslag 2021	Återstod
Landskapsregeringens finansieringsandel	9 116 042	-	1 302 000	7 814 042
ERUF:s finansieringsandel	3 439 786	-	491 000	2 948 786
ESF:s finansieringsandel	2 637 575	-	377 000	2 260 575
Totalt	15 193 403	-	2 170 000	13 023 403
ERUF OCH ESF Återhämtningsfinansiering	Finansieringsram 2021 - 2022	Budgeterat 2021 - 2022	Förslag 2021	Återstod
Landskapsregeringens finansieringsandel	-	-	-	-
ERUF:s finansieringsandel	400 000	-	200 000	200 000
ESF:s finansieringsandel	400 000	-	200 000	200 000
Totalt	800 000	-	400 000	400 000

62100 Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2014-2020 (R-EU)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	-152 918	322 000		400 000
Kostnader	305 835	-82 000		-400 000
Anslag netto	152 918	240 000		0

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 400.000 euro och anslag om 400.000 euro för genomförande av återhämtningsåtgärder.

Inkomster

Av inkomsten föreslås att 200.000 euro upptas för återhämtningsfinansiering från Eruf och 200.000 euro från ESF.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 400.000 euro för återhämtningsfinansiering, 200.000 euro för Eruf och 200.000 för ESF, i enlighet med KOM(2020) 451 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 1303/2013 vad gäller exceptionella ytterligare medel och genomförandebestämmelser inom målet "Investering för tillväxt och sysselsättning" för att tillhandahålla stöd för främjande av krisreparation i samband med covid-19-pandemin och förberedande av en grön, digital och resilient återhämtning av ekonomin (React-EU).

För Eruf ska de nya medlen i första hand användas för att stödja investeringar i produkter och tjänster för att tillhandahålla stöd i form av rörelsekapital eller investeringsstöd till små och medelstora företag, investeringar som bidrar till omställningen till en digital och grön ekonomi, investeringar i infrastruktur som tillhandahåller grundläggande tjänster till medborgarna och ekonomiska åtgärder i de regioner som är mest beroende av de sektorer som drabbats hårdast av krisen. För ESF ska medlen i första hand användas för att stödja bibehållande av arbetstillfällen, stödja skapandet av arbetstillfällen, särskilt för personer i utsatta situationer, sysselsättningsåtgärder för unga, utbildning, kompetensutveckling, särskilt för att stödja den gröna och digitala omställningen, och förbättrad tillgång till sociala tjänster av allmänt intresse, inbegripet för barn.

Tidigare budgeterade anslag för programgenomförandet används i enlighet med följande regelverk. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1304/2013 av den 17 december 2013 om Europeiska socialfonden och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1081/2006. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1301/2013 av den 17 december 2013 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och om särskilda bestämmelser för målet "Investering för tillväxt och sysselsättning" samt om upphävande av förordning (EG) nr 1080/2006.

62102 Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2021-2027 (R-EU)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				868 000
Kostnader				-2 170 000
Anslag netto				-1 302 000

Budgetmotivering

Momentet nytt.

Föreslås inkomster om 868.000 euro och anslag om 2.170.000 euro.

Inkomster

Av inkomsten föreslås att 491.000 euro upptas, vilket motsvarar den indikativa finansieringsramen för år 2021 för operativprogram för Åland 2021-2027 med finansiering från Eruf.

Av inkomsten föreslås att 377.000 euro upptas, vilket motsvarar den indikativa finansieringsramen för år 2021 för operativprogram för Åland 2021-2027 med finansiering från ESF.

Utgifter

Av anslaget föreslås att 491.000 euro upptas, vilket motsvarar den indikativa finansieringsramen för år 2021 för operativprogram för Åland 2021-2027 med finansiering från Eruf.

Av anslaget föreslås att 377.000 euro upptas, vilket motsvarar den indikativa finansieringsramen för år 2021 för operativprogram för Åland 2021-2027 med finansiering från ESF.

Landskapets andel av anslaget uppgår till 1.302.000 euro, varav 737.000 euro som motfinansiering till Eruf och 565.000 euro som motfinansiering till ESF.

Under momentet ingår anslag för tekniskt stöd som finansierar programadministration, information, uppföljning, övervakning och utvärdering.

Det nya programmet utarbetas i enlighet med följande regelverk, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt Instrumentet för gränsförvaltning och visering KOM(2018) 375, ändringsförslag i maj 2020 KOM(2020) 450.

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden KOM (2018) 372, ändringsförslag i maj 2020 KOM(2020) 452.

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska socialfonden+ KOM (2018) 382, ändringsförslag i maj 2020 KOM(2020) 447.

623 Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling, EJFLU

Rubriken ändrad.

Programperioden 2021-2027

Jordbruksnäringen är beroende av EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Den gemensamma jordbrukspolitiken är uppdelad i två delar. Pelare 1 utgörande inkomst- och marknadspolitiken och pelare 2 innehållande landsbygdsutvecklingspolitiken. Den åländska behörigheten inom området omfattas av den delen som utgör pelare 2 och landsbygdsutvecklingspolitiken. Landskapsregeringen har sedan år 1995 genomfört EU-delfinansierade åtgärder inom ramen för så kallade landsbygdsutvecklingsprogram. Från och med programperioden 2021-2027 ska alla åtgärder inom en medlemsstat genomföras i en enda för landet gemensam CAP-strategiplan. De områden som omfattas av landskapets behörighet ska således ingå i Finlands CAP-strategiplan och åtgärderna ska ingå vid sidan av rikets åtgärder inom inkomst- och marknadspolitiken. Arbetet med att ta fram CAP-strategin är försenat på grund av förseningar på EU-nivån i beslutsfattandet om jordbruksreformen och långtidsbudgeten som avgör de budgetförutsättningar som finns för genomförandet av CAP-strategiplanen. Landskapsregeringens övergripande målsättningar är att strategin ska ge redskap för en positiv utveckling av den åländska jordbruksnäringen och att de åländska lantbrukarna ska ha samma konkurrensvillkor som motsvarande företagare i Finland. Fokus för den åländska delen av genomförandet av Finlands CAP-strategi ska ligga på företagets möjligheter att skapa värdeförädling och ge konkurrenskraftiga förutsättningar för hållbara och lönsamma jordbruksföretag oavsett storlek.

För att lantbruks- och landsbygdsnäringarna ska få någorlunda klara förutsättningar trots förseningarna har EU föreslagit ett system med en övergångsperiod där de åtgärder som har godkänts under perioden 2014-2020 kan genomföras åren 2021 och 2022 med finansiering från den kommande programperioden. Landskapsregeringen kommer därför att tillämpa de 9 åtgärderna och de 15 underåtgärderna under år 2021 som en övergångsåtgärd med finansiering från de medel som tilldelas Ålands delar av Finlands CAP-strategiplan. Budgetområdet stöder flertalet av de strategiska utvecklingsmålen inom landskapets utvecklings- och hållbarhetsagenda. Mest medel avsätts till åtgärder som stöder utvecklingsmålen 3 och 4.

Förslagen kan komma att uppdateras då beslutet om EU:s långtidsbudget fastställts och landskapsregeringen får kännedom om den faktiska tillgången av medel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU).

Återhämtningsfinansiering för perioden 2021-2023

Förslaget kan också komma att behöva uppdateras då situationen kring den Europeiska återhämtningsfonden klarnar. Fonden ska enligt preliminära uppgifter också stärka finansieringen av EJFLU för bl.a. finansiering av åtgärder som ska stöda Europeiska unionens gröna giv som innehåller jord till bord-strategin och biodiversitetsstrategin som båda omfattar målsättningar som berör jordbruket.

Finansieringsramen för programmet sammanfattas med följande tabell:

EJFLU	Finansieringsram 2021 - 2027	Budgeterat 2021 - 2027	Förslag 2021	Återstod
Landskapsregeringens finansieringsandel (budgetmoment 62300)	36 838 000	-	5 262 000	31 576 000
Landskapsregeringens andel Leader (budgetmoment 62390)	599 000		85 000	
EJFLU:s finansieringsandel, 36,5 % (budgetmoment 62300)	21 175 000	-	3 025 000	18 150 000
EJFLU:s finansieringsandel Leader, 65 % (budgetmoment 62300)	1 114 000		159 000	
Totalt	59 726 000	-	8 531 000	49 726 000
Nationell tilläggsfinansiering (budgetmoment 62300)	812 000	-	406 000	406 000
Totalt (budgetmoment 62300 och 62390)	60 538 000	-	8 937 000	50 132 000
	Finansieringsram 2021 - 2023	Budgeterat 2021 - 2022	Förslag 2021	Återstod
Landskapsregeringens finansieringsandel				-
EJFLU:s finansieringsandel	1 861 000		620 000	1 241 000
Totalt	1 861 000		620 000	1 241 000

62300 Europeiska Unionen - EJFLU, 2014-2020 (R-EU)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	2 893 936	3 019 000		620 000
Kostnader	-8 049 518	-8 407 000		-620 000
Anslag netto	-5 155 582	-5 388 000		0

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 620.000 euro och anslag om 620.000 euro för genomförande av återhämtningsåtgärder.

Inkomster

Föreslås att en inkomst om 620.000 euro upptas från EJFLU.

Utgifter

Europeiska unionen har föreslagit återhämtningsfinansiering för att komplettera den ordinarie fleråriga rambudgeten 2021-2027. Återhämtningsfinansieringen presenterades i slutet av maj 2020 i KOM(2020) 442 och ska bidra till EU:s återuppbyggnad efter coronapandemin.

Återhämtningsfinansieringen bidrar för jordbrukets del med 1.861.000 euro som under en treårsperiod ska förstärka landsbygdsutvecklingsfondens finansiering av Ålands landsbygdsutvecklingsprogram för perioden 2014-2020. Insatserna ska stödja genomförandet av

gemenskapens strategier inom den gröna given som omfattar jordbruket, det vill säga "Från jord till bord-strategin" och "Biodiversitetsstrategin". Ålands landskapsregering har för avsikt att finansiera projekt och investeringar som särskilt fokuserar på vattenvård, ökad biodiversitet samt ökad konkurrenskraft inom livsmedelsklustret.

62302 Europeiska Unionen - EJFLU, 2021-2027 (R-EU)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				3 184 000
Kostnader				-8 852 000
Anslag netto				-5 668 000

Budgetmotivering

Momentet nytt.

Föreslås en inkomst om 3.184.000 euro och ett anslag om 8.852.000 euro.

Inkomster

Under momentet upptas anslag som överförs till landskapsregeringen från EJFLU för finansiering av landskapets åtgärder i Finlands CAP-strategiplan för perioden 2021-2027.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 8.693.000 euro för landskapets andel och EU:s andel för finansieringen av de 9 åtgärderna och 15 underåtgärderna inom landsbygdsutvecklingsprogrammet från perioden 2014-2020 som genomförs under perioden 2021-2022 som övergångsåtgärder före CAP-strategiplanen för Finland och Åland innehållande åtgärder för landsbygds utveckling på Åland godkänns av Europeiska kommissionen. De finansiellt mest omfattande åtgärderna utgörs av kompensationsbidraget, stöd för miljö- och klimatvänligt jordbruk, stöd för ekologisk produktion samt investeringsstöd till livsmedelsindustrin, startstöd till unga odlare samt rådgivning och kunskapsöverföring inom jordbruket. Här ingår också finansiering om 406.000 euro för den nationellt finansierade husdjursförhöjningen inom kompensationsbidraget. Inom ramen för momentet finansieras också programmets tekniska stöd.

I anslaget ingår även 159.000 euro för finansiering av EU:s andel av genomförande av Leader-dimensionen samt för genomförande av Leader-projekt. Anslaget består av medel från jordbruksfonden, EJFLU. Leader-dimensionen ska medverka till att utveckla landsbygden och fungera som ett instrument till att samordna de landsbygdsboende till samarbete kring olika typer av projekt t.ex. till förmån för närmiljön. Landskapets finansieringsandel för Leader-dimensionen om 85.000 euro upptas under moment 62390.

Anslaget dimensioneras med utgångspunkten i en oförändrad delfinansieringsnivå från EJFLU, d.v.s. 36,5 procent EU-delfinansiering förutom för Leader-åtgärderna där delfinansieringsnivån föreslås fortsatt till 65 procent.

De nya landsbygdsutvecklingsåtgärderna utarbetas i enlighet med KOM(2018) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) samt om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1307/2013 samt KOM(2018) 393 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013.

62390 Leaderfinansiering med penningautomatmedel (R-EU)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-106 402	-27 000		-85 000
Anslag netto	-106 402	-27 000		-85 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 85.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser landskapets finansieringsandel som finansieras ur penningsautomatmedel för genomförande av Leader-metoden samt för genomförande av Leader-projekt.

Leader-metoden ska medverka till att utveckla landsbygden och även fungera som ett instrument till att samordna lokalbefolkningen till samarbete kring projekt bland annat miljömässiga projekt.

625 Europeiska Unionen - Europeiska havs- och fiskerifonden, EHFF

Rubriken ändrad.

Programperioden 2014-2020

Genomförandet av det operativa programmet inom ramen för Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) 2014-2020 inleddes under hösten 2015. Programmets övergripande målsättning är att den åländska fiskerinäringen ska vara konkurrenskraftig, ekonomiskt lönsam samt ekologiskt och socialt hållbar. De fiskbestånd och ekosystem som nyttjas av näringen ska skyddas och vårdas för att även i framtiden kunna tillhandahålla närproducerad råvara för livsmedel av hög kvalitet. Beslut om användning av återstående finansiering kan fattas till och med år 2022.

Programperioden 2021-2027

Under året färdigställs ett nytt operativt program som ska gälla för perioden 2021-2027. Tidpunkten för godkännandet av programmet påverkas av när den nya lagstiftningen för Europeiska havs- och fiskerifonden kan antas, vilket troligen kommer att ske någon gång under år 2021.

Syftet med förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om EHFF är att stödja genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken men även unionens havspolitik. Fonden och de operativa program som utarbetas med stöd av den ska bl.a. främja ett hållbart fiske och vattenbruk samt bidra till tryggad livsmedelsförsörjning och bevarandet av marina biologiska resurser.

Enligt liggande förslag erhåller Finland 71,8 miljoner euro för genomförandet av programmet. Detta är en minskning med ca 3,5 procent jämfört med nuvarande program. Då medlemsländernas andelar ännu inte är slutligt fastställda är heller inte landskapets andel av beloppet fastställd. Inom ramen för nuvarande program erhöll landskapsregeringen 4.280.000 euro. Om minskningen med 3,5 procent appliceras på landskapets andel skulle landskapsregeringen erhålla 4.130.000 euro under programperioden 2021-2027.

Finansieringsramen för programmet sammanfattas med följande tabell:

EHFF	Finansieringsram 2021 - 2027	Budgeterat 2021 - 2027	Förslag 2021	Återstod
Landskapsregeringens finansieringsandel	4 130 000	-	590 000	3 540 000
EHFF:s finansieringsandel	4 130 000	-	590 000	3 540 000
Totalt	8 260 000	-	1 180 000	7 080 000

62500 Europeiska Unionen - EHFF, 2014-2020 (R-EU)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	718 093	835 000		
Kostnader	-518 444	-1 747 000		
Anslag netto	199 648	-912 000		

Budgetmotivering

Föreslås ingen inkomst och inget anslag då hela programbudgeten har budgeterats tidigare.

Inkomster

Inkomsten avser intäkterna från EHFF som medfinansiering av det operativa programmet inom ramen för Europeiska havs- och fiskerifonden för programperioden 2014-2020.

Utgifter

Anslaget avser den totala offentliga finansieringen av det operativa programmet inom ramen för vilket stöd beviljas för programperioden 2014-2020.

Under momentet har under programperioden budgeterats medel för insatser för att främja en hållbar utveckling av fiskerinäringen i landskapet, insatser inom den integrerade havspolitikerna samt fiskerikontroll och övervakning i enlighet med EU:s regelverk.

Under momentet har även upptagits anslag för tekniskt stöd. Tekniskt stöd kan inkludera kostnader för administration, uppföljning och övervakning av programmet, informationsinsatser samt löpande utvärdering och utredningar.

Beslut om användning av återstående medel kan fattas till och med år 2022 enligt följande regelverk. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 om EHFF och den gemensamma förordningen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013.

62502 Europeiska Unionen - EHFF, 2021-2027 (R-EU)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				590 000
Kostnader				-1 180 000
Anslag netto				-590 000

Budgetmotivering

Momentet nytt.

Föreslås en inkomst om 590.000 euro och ett anslag om 1.180.000 euro.

Inkomster

Inkomsten avser intäkterna från EHFF som medfinansiering av det operativa programmet inom ramen för europeiska havs- och fiskerifonden för programperioden 2021-2027.

Utgifter

Anslaget avser den totala offentliga finansieringen av det operativa programmet inom ramen för vilket stöd beviljas för programperioden 2021-2027.

Under momentet ingår även anslag för tekniskt stöd. Tekniskt stöd kan inkludera kostnader för administration, uppföljning och övervakning av programmet, informationsinsatser samt löpande utvärdering och utredningar.

Det nya programmet utarbetas i enlighet med KOM(2018) 390 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om EHFF och om upphävande av (EU) nr 508/2014 och om gemensamma bestämmelser KOM(2018) 375.

640 Främjande av skogsbruket

64000 Främjande av skogsbruket (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-238 341	-540 000		-560 000
Anslag netto	-238 341	-540 000		-560 000

Budgetmotivering

Föreslås, med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år, ett nettoanslag om 560.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser i första hand stöd för skogsbruksåtgärder för att förverkliga skogsprogrammet "SkogsÅland2027". Föreslås att 240.000 euro av anslaget används för stöd i enlighet med landskapslagen (2015:32) och landskapsförordningen (2015:33), ändrad genom (2018/30) och (2019/53) om stöd för hållbart skogsbruk.

Föreslås vidare att 120.000 euro av anslaget används för skoglig rådgivningsverksamhet som tillhandahålls av Ålands skogsvårdsförening r.f. i enlighet med ramavtal mellan Ålands landskapsregering och Ålands hushållningssällskap r.f. gällande rådgivningen för primärnäringsarna. Anslaget har ökats med 20.000 euro med avsikt att sätta större fokus på utveckling och framåtsträvande insatser för ett hållbart och lönsamt skogsbruk i enlighet med ramavtalet. Administrationen av avtalet sker i samarbete mellan jordbruks-, fiskeri- och skogsbruksbyrån.

Landskapsregeringen fastställde den 4.2.2020 ett särskilt stöd för beskningsåtgärder efter stormen Alfrida för åren 2020-2022. Stödet avses omfatta totalt ca 600.000 euro, fördelat på tre år. Föreslås ett anslag om 200.000 euro för år 2021. Eftersom fördelningen mellan åren är svår att förutspå, föreslås vidare att återstående medel på momentet från tidigare år kan användas för förnyelseåtgärder inom ramen för detta stöd.

Anslaget får även användas till förhandsfinansiering av åtgärder som landskapsregeringen tvingas vidta enligt 18c § landskapslagen (1998:83) om skogsvård och med stöd av 6 § landskapslagen (2012:69) om landskapets finansförvaltning gottskrivas inkomster motsvarande förhandsfinansieringen.

650 Jakt- och viltvård

65000 Jakt- och viltvård (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-101 166	-79 000		-92 000
Anslag netto	-101 166	-79 000		-92 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 92.000 euro.

Utgifter

I anslaget ingår 82.000 euro i stöd till jaktvårdsföreningarnas verksamhet och skjutbanor samt viltvårdsprojekt. Dessa ska fördelas rättvist i förhållande till antalet medlemmar i föreningen samt föreningens aktivitet. Målsättningen med skytteverksamheten bör vara att den är självfinansierande. Ett högt prioriterat viltvårdsprojekt är inrättande av mink- och mårhundsfria häckningsområden för sjöfågel och med särskilt fokus på åtgärdsplanen för ejder.

Av anslaget kan ett stöd till Ålands jakt- och fiskemuseum beviljas på basen av redovisade kostnader för jaktvårdsföreningarnas och landskapsregeringens möten, kurser och informationstillfällen vid

museet samt särskilda evenemang med anknytning till jakt, dock inte för kostnader som hänför sig till museets ordinarie verksamhet. Av anslaget kan också beviljas understöd till andra organisationer för främjande av viltvården och stärkande av jaktkulturen.

Av anslaget föreslås ett anslag om 10.000 euro främst för bidrag för förebyggande åtgärder vid yrkesmässigt bedrivna odling, men även ersättande av hjortdjurskadorna på yrkesmässigt bedrivna odlingar eller skogsplanteringar. Bidraget beviljas endast i de fall jakt är tillåten på området och att jakt bedrivs aktivt inom områdets närhet under ordinarie jakttid. Anslaget avser dessutom viss försöksverksamhet för förhindrande av hjortdjurskadorna samt kostnader för tillvaratagande av fallvilt enligt 70 § och 73 § i jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland. Anslaget avses över tid delvis motsvara inkomsterna från hjortdjurslicenser. Närmare regler för beviljande av bidrag anges i landskapsregeringens fastställda riktlinjer.

Anslaget kan även användas för jaktvårdsföreningarnas skötsel av förvaltningsuppgifter som rör hjortdjur, hjortdjursinventeringar och forskningsprojekt kring hjortdjur.

670 Främjande av fiskerinäringen

67000 Främjande av fiskerinäringen

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-50 000	-50 000		-50 000
Anslag netto	-50 000	-50 000		-50 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 50.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser rådgivningsverksamhet och information till fiskerinäringsföretagen som tillhandahålls av branschorganisationer i enlighet med det nya ramavtalet med Ålands hushållningssällskap r.f. för primärnäringsrådgivningen på Åland. Administrationen av avtalet sker i samarbete mellan jordbruks-, skogsbruks- och fiskeribyran.

700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde

715 Bostäder och byggande

Landskapsregeringen stöder fortsättningsvis förbättringar i det befintliga bostadsbeståndet. Stöd för hiss- och tillgänglighetsanpassningar till flerbostadshus samt det inkomstbeprövade stöd som kan sökas av pensionärer för reparation av sin bostad eller hushåll som behöver åtgärda en sanitär olägenhet beviljas på samma grunder som tidigare år. Stöden bidrar till att förverkliga utvecklings- och hållbarhetsagendans mål 2.

Installation av sol-, vind- samt styr – och reglerutrustning i bostadshus kommer fortsättningsvis att stödjas.

För att stimulera avvecklingstakten av oljeeldning i fastighetsbeståndet föreslås en ökning av anslaget med 75.000 euro och reglerna för beviljande av understöd ses över. Stöden bidrar till att förverkliga utvecklings- och hållbarhetsagendans mål 6.

För att snabba upp övergången till en eldriven fordonspark föreslår landskapsregeringen att stödet till elbilsladdare vid flerbostadshus utvidgas till att även gälla egnahemshus och företag. För detta ändamål föreslås 75.000 euro.

För anskaffning eller nyproduktion av bostadshus samt för energisatsningar i bostadshus erbjuds fortsättningsvis landskapsborgen och räntestöd. I syfte att främja ett hållbarare boende till ett rimligt pris avser landskapsregeringen ändra villkoren för vilka objekt som kan beviljas räntestöd och landskapsborgen. De nya villkoren ska premiera resurseffektiva byggnader utgående från byggnadens livscykel. För att inte driva upp priserna på bostadsmarknaden kommer landskapsregeringen att överväga ett införande av ett högsta anskaffningspris på ägarbostäder som kan beviljas landskapsborgen. Stödet bidrar till att förverkliga utvecklings- och hållbarhetsagendans mål 5.

71500 Stöd för byggnadsrelaterade åtgärder (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-272 441	-250 000		-410 000
Anslag netto	-272 441	-250 000		-410 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 410.000 euro.

Utgifter

Anslaget fördelas enligt följande

- ca 20.000 euro till ett inkomstprövat understöd. Understöden som beviljas med stöd av 2 § i landskapslag (1999:40) om bostadsproduktion går att söka av pensionärer som behöver reparera sin bostad eller av hushåll som behöver sanera en sanitär olägenhet
- ca 350.000 euro till understöd för tillgänglighetsanpassningar och klimatvänliga åtgärder som landskapsregeringen beviljar med stöd av 2 § i landskapslag (1999:40) om bostadsproduktion eller av 8 § i näringsstödslagen (2008:110) för landskapet Åland varav 75.000 euro reserveras för byte av oljepannor och 75.000 euro för elbilsladdare samt
- ca 40.000 euro för specialstöd till ägare av byggnader för installation av energitekniska lösningar som är under utveckling eller nyligen marknads lanserade. Förutsättningen för stödet är att den stödda tekniken ingår i projektet Smart Energy Åland.

71510 Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-173 433	-40 000		-40 000
Anslag netto	-173 433	-40 000		-40 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 40.000 euro för utbetalning av räntestöd för lån som beviljats med stöd av LL (1999:40) om bostadsproduktion och LL (1994:41) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar angående stöd vid förvärv av bostad.

Utgifter

Nya räntestödslån för ägarbostäder beviljas endast för personer som har sparat till köp av den första bostaden inom ramen för BSP-systemet. Räntestöd inom BSP-systemet betalas då låntagarens ränta överstiger 3,8 %. Med nuvarande räntenivåer utbetalas inga räntestöd. Räntestöd för lån som beviljats för produktion av hyresbostäder beräknas vid nuvarande räntenivåer högst uppgå till 40.000 euro.

Fullmakt

I enlighet med motiveringen ovan föreslås att för produktion av hyresbostäder kan räntestödslån för sammanlagt högst 10 miljoner euro beviljas under året. Därtill föreslås att landskapsborgen får utges för nya ägarbostads-, hyresbostads- och energieffektiviseringslån. Det totala åtagandet av tidigare borgensförbindelser och nya förbindelser får vid årets slut uppgå till högst 60 miljoner euro.

720 Samhällsteknik

Under anslaget föreslås medel för åtgärder i syfte att nå målsättningarna i energi- och klimatstrategin och hållbarhetsagendan. Vindkraften erhåller sedan tidigare stöd för de befintliga kraftverken och under året inleds ett nytt stöd till nyinstallerade vindkraftverk. Vidare föreslås stöd för byggande av solcellsparkar och hållbar omställning för företagens resursanvändning.

72010 Främjande av hållbar energiomställning (RF)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-68 051	-340 000		-570 000
Anslag netto	-68 051	-340 000		-570 000

Budgetmotivering

Med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år föreslås ett anslag om 570.000 euro för främjande av hållbar energiomställning.

Utgifter

Vindkraft

Anslaget används för att betala ut produktionsstöd i enlighet med LL (2013:31) om produktionsstöd för el. För att behålla kärnan i den befintliga åländska vindkraftsproduktionen har landskapsregeringen ett stödsystem som gäller 1.7.2016-31.12.2022. Bestämmelser om stödet regleras i LL (2016:39) genom en ändring i LL (2014:31) om produktionsstöd för el från vindkraftverk. Stödet är en form av driftsstöd och utbetalas per producerad megawattimme utöver marknadspriset till en taknivå som är beroende av vindkraftverkets produktionskapacitet. När marknadspriset når en viss nivå minskas stödet successivt.

Vindkraft står idag för den mest betydande delen av den åländska elproduktionen. Landskapets nuvarande 19 vindkraftverk beräknas sammantaget årligen producera cirka 18 procent av den årliga elförbrukningen.

I syfte att stimulera en mer klimatvänlig elproduktion och samtidigt modernisera den åländska vindkraftsparken har landskapsregeringen lagstiftat LL (2019:84) om stöd av el producerad från vindkraft om ett produktionsstöd riktat till nyinvesteringar inom vindkraftsproduktion som varar under högst tolv kalenderår. Beroende på när leverans av el till nätet inleds kan stöd utbetalas för högst tolv kalenderår. De första kraftverken beräknas tas i drift under år 2021 och stöd för dessa kraftverk kan som längst utbetalas till och med kalenderåret 2034.

Produktionsstödet är en form av driftstöd och ska utbetalas per producerad megawattimme utöver marknadspriset, till en årlig taknivå om 130 GWh. När marknadspriset nått en viss nivå kommer produktionsstödet linjärt att minska tills stödet utgår och produktionen finansieras av gällande marknadspris. Bestämmelser om stödet regleras i LL (2019:84) om stöd för produktion av el från vindkraft.

Under åren 2021 och 2022 kommer båda stödsystemen för vindkraften att vara aktiva samtidigt. Under år 2021 uppskattas stödet som regleras enligt LL (2016:39) uppgå till 350.000 euro. Produktionsstödet för de nya verk som erhåller stöd enligt LL (2019:84) beräknas bli utbetalt från andra halvåret 2021 och beloppet uppskattas uppgå till 400.000 euro.

Solenergi

Energi- och klimatstrategin har som målsättning att uppnå en installerad effekt om 17 MW elproduktion från solceller senast år 2030. Under år 2020 uppnås cirka 2 MW installerad effekt, främst i form av mindre anläggningar på egnahemshus. För att nå målet för år 2030 räcker det inte med att hushållen ensamma står för nyinstallationerna utan det kommer att vara nödvändigt att etablera några större solcellsanläggningar som även levererar el till elnätet. Föreslås att högst 500.000 euro fördelat på tre år får användas till ett investeringsstöd för större anläggningar som levererar el till nätet. Avsikten är att konkurrensutsätta stödet och följa upp det med flera successivt på varandra konkurrensutsatta utlysningar och därigenom få ut det mesta ur stödet. Under år 2021 utlyses 200.000 euro i stöd. Stöden beviljas med stöd av den s.k. gruppundantagsförordningen (EU-förordning 651/2014) och av landskapsregeringen fastställda principer.

Hållbar resursanvändning

Föreslås att 700.000 euro kan användas för stöd till företag som aktivt går in för lösningar som använder förnyelsebara resurser eller som märkbart minskar sin resursanvändning inom företagets produktionsprocesser, fastighetskötsel och logistik. Resursanvändningens delområden omfattar huvudsakligen energieffektivitet, förnybar energi, reducerad vattenanvändning och metoder inom cirkulär ekonomi. En tydlig målgrupp är de återstående större oljepannorna som oftast finns inom industrin samt i några enstaka flerbostadshus. Stöden ges till märkbara förbättringar som går att mäta över tid och som riktar sig till förnyande av system och tankesätt. Investeringar som kan placeras inom ramen för övriga existerande stödordningar ska behandlas inom ramen för dessa, men kan ingå som en del i en helhet som också får stöd ur detta anslag. Stöden beviljas med stöd av den s.k. gruppundantagsförordningen (EU förordning 651/2014).

För att få väl genomtänkta och planerade projekt ska varje projektansökan innehålla en sakkunnigbaserad inventering och projektplan. Stödet kommer därför att vara uppdelat i två delar, dels en del för vilken den sökande får stöd för att genomföra en inventering och för att uppgöra en projektplan för de åtgärder som man avser genomföra, dels ett skede med stöd för de konkreta åtgärderna baserade på projektplanen. Ett förslag till stödnivåer är att stödet för planeringsdelen uppgår till högst 50 % av godkända kostnader, dock högst 10.000 euro, medan stödet för åtgärdsdelen utgör högst 25 % av godkända kostnader, dock högst 300.000 euro.

747 Övrig trafik

74700 Understöd för övrig trafik

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-3 008 519	-4 088 000	750 000	-3 178 000
Anslag netto	-3 008 519	-4 088 000	750 000	-3 178 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 3.178.000 euro.

Utgifter

För att under år 2021 upprätthålla flygtrafik på linjen Mariehamn-Stockholm/Arlanda avsätts 1.151.000 euro. Ett nytt fyraårigt flygavtal påbörjades 1.3.2020 och upphör 29.2.2024. Årskostnaden enligt avtalet uppgår till 2.032.000 euro. Linjen bedöms under år 2021 bedrivas med reducerad trafik, varför landskapsregeringen föreslår ett lägre anslag.

För att under år 2021, som utgör sista året av ett tilldelningsavtal, upprätthålla kollektivtrafik avsätts ett anslag om 2.027.000 euro samt till mindre omkostnader. Nuvarande stödsystem för den regionala kollektivtrafiken är upprättad enligt Europaparlamentets och Europarådets förordning (EG) nr 1370/2007 (s.k. trafikavtalsförordningen). I enlighet med den nya kollektivtrafiklagen utformas ett trafikförsörjningsprogram och under år 2021 kommer kollektivtrafiken att upphandlas enligt programmet för perioden 1.1.2022 till 31.12.2023. En övergång till miljövänligare drift inom kollektivtrafiken planeras, se vidare moment 976000. Kostnaderna för omläggningen av kollektivtrafiken kan påverka budgeten, varför regeringen vid behov återkommer i tilläggsbudget.

I anslaget ingår fortsättningsvis 100.000 euro för glesbygds- och matartrafik, vilken sköts av kommunerna. Stödet kan uppgå till max 80 % av kommunens direkta kostnader.

Fullmakt

En fullmakt om 9.700.000 euro begärs för upphandling av en totalentreprenad på 10 år för kollektivtrafiken i tätorten Mariehamn-Jomala med nya eldrivna fordon i enlighet med trafikförsörjningsprogrammet och med driftstart år 2022. Den förväntade driftskostnaden är uppskattad till 870.000 euro per år, vilket skulle leda till en totalkostnad för entreprenaden om 8.700.000 euro. Till detta kommer avräkning av biljettintäkter.

En fullmakt om 6.000.000 euro, och inklusive optionsår 12.000.000 euro, begärs för upphandling av landsortstrafiken på totalentreprenad om 2+1+1 år med driftstart år 2022. Driften uppskattas kosta ca 2.800.000 euro per år, och en tvåårig totalentreprenad därför ca 5.600.000 euro, vilket med två optionsår blir ca 11.200.000 euro. Till detta kommer avräkning av biljettintäkter.

Nettodriftskostnaden för kollektivtrafiken beräknas sammantaget inte öka för det offentliga Åland med de omställningar av trafiken som planeras i arbetet med Trafikförsörjningsprogrammen. Kostnaderna för entreprenaderna belastar budgeten från år 2022.

751 Kostnader för sjötrafik

75100 Understöd för varutransporter i skärgården

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-76 729	-207 000		-270 000
Anslag netto	-76 729	-207 000		-270 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 270.000 euro.

Utgifter

Anslaget används för att upprätthålla avtalet om trafik i både norra och södra skärgården.

Ett nytt avtal upphandlades under år 2020 för transporter i södra skärgården med start 1.5.2020, vilket gjort att anslaget stiger något jämfört med tidigare år. Avtalet löper ut 31.12.2023 med ensidig option om förlängning på tolv månader.

Avtalet för transporter på norra skärgården sträcker sig till 31.12.2022 med ensidig option om förlängning på tolv månader.

Transportlinjerna är inrättade enligt följande

- Norra skärgården: från fasta Åland och Åbo till den åländska norra skärgården, Brändö-Kumlinge
- Södra skärgården: från fasta Åland och Åbo till den åländska södra skärgården, Sottunga-Kökar.

8 Myndigheter samt fristående enheter

860 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet

86050 Sysselsättnings- och arbetslöshetsunderstöd (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-4 441 124	-4 760 000	-10 020 000	-10 200 000
Anslag netto	-4 441 124	-4 760 000	-10 020 000	-10 200 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 10.200.000 euro.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 7.500.000 euro för arbetslöshetsersättningar. Ur landskapets medel erläggs grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd i enlighet med landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Stödbeloppen höjs vanligen från och med den 1 januari. Anslaget har i övrigt beräknats utgående från att arbetslösheten under år 2021 fortsättningsvis kommer att ligga på en högre nivå än normalt och att antalet stödberättigade därmed kommer att ligga kvar på en högre nivå.

Föreslås ett anslag om 3.173.000 euro för genomförande av sysselsättningsfrämjande åtgärder. Av anslaget redovisas 473.000 euro i verksamhetsavsnittet, moment 86050.

Under momentet upptas anslag för de sysselsättningsfrämjande åtgärder som regleras i landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet. Anslaget används för stödriktade åtgärder och andra sysselsättningsfrämjande åtgärder för arbetslösa arbetssökande och täcker kostnader för bland annat sysselsättningsstöd. Sysselsättningsstöd är en individuell åtgärd som kan beviljas för anställning, arbetspraktik, läroavtalsutbildning, deltidsarbete och start av företagsverksamhet. Stödet betalas till arbetsgivaren om det är fråga om anställning annars direkt till personen.

Anslaget används även till de temporära höjningarna av sysselsättningsstöden som trädde i kraft 19.10.2020. Det temporära tilläggsstödet till arbetsgivare som har beviljats sysselsättningsstöd för anställning inom näringslivet uppgår till 75 procent av lönekostnaderna. Dessutom infördes ett tilläggsstöd till arbetslösa arbetssökanden som ämnar starta företagsverksamhet. Detta tilläggsstöd uppgår till 30 euro per dag och betalas ut för de dagar då den arbetssökande arbetar i sitt företag. Stöd kan beviljas för högst sex månader under perioden 1.11.2020- 30.6.2021. Syftet är att under en begränsad tidsperiod, för personer som har hamnat i en svår situation på arbetsmarknaden, främja deras förutsättningar att komma in på eller återvända till arbetsmarknaden. Landskapslag (2020:96) om temporärt tilläggsstöd till arbetsgivare som har beviljats sysselsättningsstöd för anställning inom näringslivet, landskapslag (2020:97) om temporärt tilläggsstöd till arbetslösa för start av företagsverksamhet samt landskapslag (2020:98) om ändring och temporär ändring av landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

Från anslaget bekostas också projektinriktade åtgärder. AMS upphandlar projekt som är inriktade på särskilda kategorier av arbetslösa med svag ställning på arbetsmarknaden. I övrigt upphandlar AMS alltefter behov olika slag av sysselsättningsåtgärder, exempelvis kurser som är inriktade på jobsökning och vägledning i syfte att förbättra deltagarnas möjligheter att hitta jobb eller utbildningsplats.

Anslaget kan även användas för att skapa möjligheter till individuella lösningar för enskilda genom sysselsättningsfrämjande utbildnings- eller valideringsåtgärder samt genom anskaffning av sysselsättningsfrämjande utbildning. Det kan handla om upprätthållande eller komplettering av

befintlig kompetens, förberedelse för att starta egen verksamhet eller dylikt. Anslaget kan också användas för att vid behov erbjuda personer särskilt stöd och handledningsinsatser samt tolktjänster.

Ofördelad minskning överföringskostnader

889 Återförda anslag

88900 Återförda anslag

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	268 800	100 000		100 000
Anslag netto	268 800	100 000		100 000

Budgetmotivering

Återbokade bidrag används för att underlätta avförandet av bidrag som beviljats stödmottagare, men som av olika skäl aldrig utbetalas samt för bidrag som återkrävs.

Under momentet föreslås en uppskattad minskning av överföringskostnaderna om 100.000 euro. Minskningen har i budgetförslaget styrts till posten övriga överföringskostnader i resultaträkningen, medan kostnadsminskningen i praktiken fördelas ut till de sektorer som bidragets överföringskostnader ursprungligen belastat.

Detaljmotivering - Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter

890 Skatter och avgifter av skattenatur, inkomster av lån och finansiella poster

890 Skatter och inkomster av skattenatur

Den 1.1.2021 träder ett nytt ekonomiskt system för finansiering av självstyrelsen i kraft i och med att 7 kapitlet om Landskapet Ålands ekonomi i självstyrelselagen får en ny lydelse (2020/33). För att täcka utgifterna för självstyrelsen återförs till landskapet Åland årligen av statsmedel ett belopp som fastställs vid en särskild avräkning, avräkningsbeloppet, samt en skatteavräkning. Vid tidpunkten för beredningen av föreliggande budgetförslag pågår behandlingen av regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av den avräkningsgrund som avses i självstyrelselagen för Åland (RP 19/2020 rd). I propositionen föreslås att avräkningsgrunden höjs till 0,47 procent. Avsikten är att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Enligt det nya ekonomiska systemet erhåller landskapet Åland ett avräkningsbelopp som utgör 0,47 procent av de i statsboks slutet för respektive år redovisade inkomsterna med undantag för de skatter som ingår i skatteavräkningen, rundradioskatten och upptagna nya statslån. Dessutom är Ålands befolkningsandel en faktor som antingen ökar eller minskar avräkningsbeloppet. Befolkningsandelen påverkar inte avräkningsbeloppet för det första året som det nya systemet är i kraft. Under ett budgetår erhåller landskapet ett förskott på avräkningsbeloppet för det pågående året. Därtill slutregleras avräkningen för det föregående året efter att statsboks slutet är fastställt. Avräkningen för år 2021 torde därmed slutregleras under år 2022.

I skatteavräkning återförs till landskapet Åland de på Åland för respektive skatteår debiterade statliga förvärvs- och kapitalinkomstskatterna, källskatten som betalas av begränsat skattskyldiga, samfundsskatten och tonnageskatten. Därtill återförs den på Åland betalda lotteriskattens belopp. På skatteavräkningsbeloppet betalas månatliga förskott under budgetåret. Förskottsbeloppet beräknas med utfallet av tidigare beskattning och prognoser som grund. Skatteavräkningen slutregleras efter att beskattningen har slutförts för respektive skatteår. Skatteavräkningen för år 2021 torde därmed slutregleras under år 2023.

Enligt ikraftträdelsestadgandena till självstyrelselagsändringen erhåller landskapet Åland skattegottgörelse enligt de tidigare bestämmelserna för skatteåren 2019 och 2020. Skattegottgörelserna erhålls med två års eftersläpning och utfaller därför under budgetåren 2021 respektive 2022. Därtill utbetalas under budgetåret 2021 den lotteriskatt som har inbetalts från Åland under år 2020.

Under år 2021 slutregleras avräkningen för år 2020.

Av nedanstående tabell framgår utvecklingen av överföringarna enligt självstyrelselagen samt beloppet av lotteriskatten.

Överföringar enligt ekonomiskt system till och med 31.12.2020

	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021
Avräkningsbelopp 1)	231 034 347	246 979 505	239 698 012	222 482 705	
Skattegottgörelse 2)	23 945 287	15 196 476	11 745 093	7 293 092	13 000 000
Lotteriskatt 3)	11 433 278	12 413 124	12 583 018	12 014 761	9 500 000

Överföringar enligt ekonomiskt system från och med 1.1.2021

Avräkningsbelopp 4)					188 567 000
Skatteavräkning 5)					68 700 000
Totalt	266 412 912	274 589 105	264 026 122	241 790 558	279 767 000
Förändring i %	9,4 %	3,1 %	-3,8 %	-8,4 %	15,7 %

1) Åren 2017-2019 avser slutavräkning enligt Ålandsdelegationens beslut för respektive år. År 2020 avser förskott på avräkningsbeloppet enligt Ålandsdelegationens beslut. Avräkningen för år 2020 verkställs under år 2021 i stöd av ikraftträdelsestadgandena för det nya ekonomiska systemet.

2) År 2017 avser skattegottgörelse för skatteår 2015, år 2018 för skatteår 2016, år 2019 för skatteår 2017, år 2020 för skatteår 2018 och år 2021 för skatteår 2019. Uppgifterna för skatteår 2019 är preliminära och utbetalas i stöd av ikraftträdelsestadgandena för det nya ekonomiska systemet.

3) Lotteriskatten som riksmyndigheterna uppbär av Ålands Penningautomatförening återbärs till landskapet, men ingår inte i självstyrelselagens stadganden. År 2017 avser lotteriskatt för skatteår 2016, år 2018 för skatteår 2017, år 2019 för skatteår 2018, år 2020 för skatteår 2019 och år 2021 för skatteår 2020. Uppgifterna för skatteår 2020 är preliminära och utbetalas i enlighet med tidigare praxis. Lotteriskatt för skatteår 2021 och framåt ingår i skatteavräkningen.

4) År 2021 avser förskott på avräkningsbeloppet för år 2021 enligt Ålandsdelegationens beslut.

5) År 2021 avser förskott på skatteavräkningen för skatteår 2021 enligt bedömning. Ålandsdelegationen har fastställt förskottet till 79.600.000 euro.

89000 Skatter och inkomster av skattenatur

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	269 540 722	271 487 000	-33 551 000	282 897 000
Kostnader				
Anslag netto	269 540 722	271 487 000	-33 551 000	282 897 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om sammanlagt 282.897.000 euro.

Inkomster

Det förskott landskapet i enlighet med 46 § självstyrelselagen erhåller på avräkningsbeloppet för år 2021 uppgår enligt Ålandsdelegationens beslut till 188.567.000 euro, vilket belopp föreslås upptaget som inkomst under momentet.

Det förskott landskapet i enlighet med 49 § självstyrelselagen erhåller på skatteavräkningen för år 2021 uppgår enligt Ålandsdelegationens beslut till 79.600.000 euro. Landskapsregeringen har på basis av prognoser på skatteavräkningen som ÅSUB tagit fram bedömt att inflödet av de skatter som ingår i skatteavräkningen kan vara väsentligt lägre än fastställt förskott. Landskapsregeringen har av försiktighets skull beaktat ett belopp om 68.700.000 euro som inkomst under momentet.

Enligt ikraftträdelsestadgandena till självstyrelselagsändringen (2020/33) erhåller landskapet Åland skattegottgörelse enligt 49 § i de tidigare bestämmelserna. Som en uppskattad inkomst av

skattegottgörelse för skatteåret 2019 upptas en inkomst om 13.000.000 euro. Det slutliga beloppet av skattegottgörelsen blir känt först efter att beskattningen för år 2019 har avslutats.

Med hänvisning till 49 § självstyrelselagen utbetalas under budgetåret 2021 den lotteriskatt som har inbetalts från Åland under år 2020. Den lotteriskatt som riksmyndigheterna uppbär av Ålands Penningautomatförening återbärs till landskapet för skatteår 2020. Under momentet har beaktats en uppskattad inkomst om 9.500.000 euro.

Från ingången av år 2021 byts systemet med uppbörd av avgift för televisionsmottagare ut mot ett system med generell medieavgift i enlighet med LL (2019:103) om medieavgift. Medieavgiften ingår i förskottsuppbörden av skatter, men enligt ikraftträdelsebestämmelsen verkställs inte förskottsuppbörd för betalning av sådan medieavgift för samfund som debiterats för skatteåret 2021. Som inkomst av medieavgift under år 2021 föreslås en inkomst om 2.330.000 euro. Se även moment 21200 och 27000 i verksamhetsavsnittet samt moment 27000 i överföringsavsnittet.

Föreslås därtill en inkomst om 800.000 euro för avgifter enligt LL (1947:6, ändrad 2002/44) om apoteksvgift i landskapet Åland.

892 Finansiella poster

89200 Finansiella poster (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	2 251 192	1 670 000	-405 000	895 000
Kostnader	-198 486	-160 000	-900 000	-645 000
Anslag netto	2 052 706	1 510 000	-1 305 000	250 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 895.000 euro och anslag om 645.000 euro.

Inkomster

I inkomsterna ingår cirka 460.000 euro för räntor på lån och landskapsgarantier, cirka 10.000 euro i ränteinkomster samt ca 425.000 euro i dividendinkomster.

Utgifter

För ränteutgifter m.fl. kostnader för av landskapet upptagna finansieringslån föreslås ett anslag om 150.000 euro.

I anslaget ingår därtill 45.000 euro för att resultatmässigt avskryva osäkra kundfordringar enligt god bokföringssed. I den mån landskapet i ett senare skede erhåller betalning för fordringarna kan inkomsten påföras momentet.

Föreslås ett anslag om 350.000 euro i räntestöd för studielån, erläggande av borgensansvarsbelopp samt ränteunderstöd i enlighet med LL (2006:71) om studiestöd.

Av anslaget föreslås 100.000 euro för ersättande av kreditförluster för landskapsgarantier och lån beviljade på landskapets ansvar. Anslaget avser även landskapets andel av Finnvera Abp:s kreditförluster för lån beviljade enligt avtal. Se även moment 61000 samt landskapsregeringens åtaganden gällande stödordningen landskapsgaranti för likviditetslån med anledning av covid-19.

Finnvera Abp är ett statsägt specialfinansieringsbolag som erbjuder riskfinansiering samt utvecklingstjänster för små och medelstora företag, främjar export och företagens internationalisering samt befrämjar regionalpolitiska åtgärder. För att möjliggöra för små och medelstora företag på Åland att ta del av Finnveras Abp:s produkter har landskapsregeringen och Finnvera Abp sedan många år tillbaka ett samarbetsavtal, där nuvarande avtal är i kraft fram till 31.12.2022.

Per 25.8.2020 uppgick Finnvera Abp:s åtaganden till 14,7 miljoner euro där landskapets andel uppgår till 50 procent i enlighet med gällande avtal. Landskapsregeringens åtagande ifråga om landskapsgaranti för likviditetslån uppgick till 580.000 euro.

Vidare föreslås att anslaget även kan användas för att täcka åtaganden för ägarbostäder med borgensförbindelser under moment 71510 i överföringsavsnittet. Vid tidpunkten för uppgörandet av föreliggande budgetförslag var inga åtaganden kända varför inget anslag har upptagits i detta skede.

89230 Landskapets fastighetsverk

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	5 800 000	5 100 000	100 000	5 270 000
Kostnader				
Anslag netto	5 800 000	5 100 000	100 000	5 270 000

Budgetmotivering

Föreslås en inkomst om 5.270.000 euro samt mål och fullmakter för Fastighetsverket enligt nedanstående motiveringar.

Inkomster

Landskapsregeringen ska besluta om Fastighetsverkets resultatmål och intäktsföringsmål efter att budgeten beslutats, men eftersom ett förskott av avkastningen kommer att uppbäras för år 2021 bör resultatmål och intäktsföringsmål beslutas samtidigt som förskottet på avkastningen beslutas av lagtinget. Landskapsregeringen föreslår att resultatmålet uppgår till 5.550.000 euro och att intäktsföringsmålet beslutas till 5.270.000 euro. Intäktsföringsmålet uppgår till 95 % av resultatmålet. Överskottet utgår främst utifrån de kalkylerade internräntorna som ingår i de hyresbelopp som debiteras respektive förvaltningsenhet, men påverkas även av eventuellt överskott eller underskott i verksamheten i övrigt. I samband med att bokslutet för Fastighetsverket fastställs under år 2021 tas ställning till eventuell ändring av inkomstföringen till landskapets budget.

Landskapsregeringens avsikt är att över tid utjämna intäktsföringsmålet så att förskott inte tas ut av överskottet utan att överskott i framtiden ska vara disponibelt i landskapets budget året efter verksamhetsåret, på motsvarande sätt som utdelningar från landskapets bolag.

Investeringarnas maximibelopp och de viktigaste projekten

Föreslås att Fastighetsverkets investeringar får medföra utgifter om högst 13.750.000 euro under år 2021. Fastighetsverket får vidare ingå förbindelser som under de följande räkenskapsåren får medföra utgifter om 6.100.000 euro.

Anslag för den ökade hyresnivån som respektive investeringsprojekt medför tas upp i budgeten under beställarnas moment. I samband med det lämnas även närmare information om projekten.

För planerat underhåll upptas 6.000.000 euro. Det finns ett stort underhållsbehov i landskapets fastigheter och särskilt sjukhuset. Av olika skäl har de större renoveringarna vid sjukhuset ännu inte kommit igång men beräknas kunna intensifieras från år 2021 med start med det gamla kontors- och lägenhetshuset. Mindre och medelstora renoveringar görs löpande.

I Kastelholmsområdet samverkar Fastighetsverket med kunden Ålands golfklubb och flera privata aktörer. Aktörerna eftersträvar boende i området, något som accentuerats i samband med den lyckade ombyggnaden av golfbanan. Kastelholms kungsgård står sedan länge utan användning för allmänheten. Fastighetsverket eftersträvar därför att i samråd med kulturbyrån och i enlighet med kungsgårdens skyddsföreskrifter möjliggöra för privata aktörer att ta hela eller delar av området i bruk för boende eller annat allmänt ändamål.

Landskapsregeringen uppmanar fortsättningsvis Fastighetsverket att göra satsningar inom förnybar energi, energieffektivitet, smarta vatten- och avloppslösningar, hållbara byggnadsprojekt och klimatsmarta transportmetoder.

Översikt av pågående och nya investeringsprojekt:

	Kostnad 2021	Kostnad under senare år	Total kostnad för projektet	Beställare/ Moment
Polishus, renovering och nybyggnation	4.000.000	2.000.000	12.000.000	Polisen, 82500
Besökscenter Bomarsund	1.400.000	1.100.000	2.800.000	Ålands museum, 54000
Isoleringsrum sjukhuset	2.000.000		2.000.000	ÅHS, 84000
Biltak ÅHS	100.000		100.000	ÅHS 84000
Utställningsutrymmen Eckerö post och tullhus	250.000		250.000	Ålands museum, 54000
Planerat underhåll	6.000.000	3.000.000		Fastighetsverket

Lån och likviditetshantering

Föreslås att Fastighetsverket inte upptar långfristiga lån under år 2021.

Fastighetsförsäljningar

Landskapsregeringen föreslår att styrelsen för Fastighetsverket ges fullmakt att avyttra följande fastighet

- fastighet 736-410-3-83 (Haraldsby bro).

89250 Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter	21 000 000	40 000 000		15 000 000
Kostnader	-505 774	-20 000 000	32 843 000	
Anslag netto	20 494 226	20 000 000	32 843 000	15 000 000

Budgetmotivering

Föreslås en inkomst om 15.000.000 euro.

Inkomster

Med hänvisning till kapitel 350 i överföringsavsnittet föreslås en inkomst om 15.000.000 euro.

893 Avskrivningar, nedskrivningar och justeringsposter

89300 Av- och nedskrivningar samt justeringsposter (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Intäkter				
Kostnader	-7 115 570	-8 040 000	45 000	-7 840 000
Anslag netto	-7 115 570	-8 040 000	45 000	-7 840 000

Budgetmotivering

Föreslås ett förslagsanslag om 7.840.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser avskrivningar enligt plan för tillgångar som är underkastade förlitning. Avskrivningar görs på immateriella tillgångar, byggnader och konstruktioner, vägar och annan infrastruktur, transportmedel, arbetsmaskiner samt övriga maskiner och inventarier.

Avskrivningarna belastas centralt föreliggande moment förutom avskrivningar som hör till ÅHS, moment 84000 samt Högskolan på Åland, moment 85000.

Under momentet intäktsförs en upplösning av investeringsreserveringen för Vårdöbron med ett belopp om 160.000 euro.

Detaljmotivering - Investeringar, lån och övriga finansinvesteringar

100 Lagtinget

9111 Lagtingets kansli

911150 E-demokrati - utvecklingsprojekt (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-190 759			

Budgetmotivering

Momentet utgår.

200 Landskapsregeringen och regeringskansliet

9212 Digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen

921200 Digitalisering och informationsteknologi, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto				-600 000

Budgetmotivering

Momentet nytt.

Föreslås anslag om 600.000 euro.

Utgifter

De digitala systemen inom kollektivtrafiken och skärgårdstrafiken behöver moderniseras för att göra systemen smidigare och mer användarvänliga såväl för kunden som landskapsregeringen. Projektet Ålandstrafikens digitaliseringsresa är ett treårigt projekt som inleds med en förstudie och därefter går in i produktionsfas. Projektet omfattar såväl ny mjuk- och hårdvara som mjukvaruutveckling. Totalkostnaden för projektet uppskattas vara cirka 700.000 euro över tre år, varav 400.000 euro föreslås år 2021.

Projektet slutmål är den nöjda kunden som på ett smidigt sätt kan få information om och sköta sin resa inom skärgårds- och kollektivtrafiken. I projektet planeras därför ingå t.ex. utveckling av incheckningen i hamnar och på bussar, digital information, betallösningar och ett nytt digitalt gränssnitt som innehåller t.ex. reseplanerare, bokningssystem, biljetthantering och "Var är bussen?"-funktion. I projektet ingår även att förbättra och digitalisera back-office funktionerna för bättre kundservice och effektivisering, trafikledning med störningsinformation, statistik och tidtabellshantering samt att tillse att de nya systemen på ett effektivt vis kan underhållas och vidareutvecklas.

I anslaget ingår 200.000 euro för vidareutveckling av landskapsregeringens system för stödhantering.

Fullmakt

Kostnaden för projektet Ålandstrafikens digitaliseringsresa är svårbestämd, men uppskattas i det här skedet till cirka 700.000 euro fördelat över tre år. För att genomföra projektet föreslås att 400.000 euro avsätts för år 2021, medan resterande cirka 300.000 euro upptas i senare budgetförslag.

9252 Serviceverksamhet

925210 Serviceverksamhetsinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto		-35 000		-80 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 80.000 euro.

Utgifter

För att köpa in en större bil föreslås ett anslag om 80.000 euro. Den nuvarande bilen är inköpt år 1998 och har driftsproblem.

300 Finansavdelningens förvaltningsområde

9340 Särskilda understöd, lån och investeringar

934000 Övriga finansinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-955 000	-799 000	-265 000	-800 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 800.000 euro.

Inkomster

Momentet kan påföras inkomster av försäljning av aktier.

Utgifter

Under åren 2017-2020 har det egna kapitalet i Kraftnät Åland Ab stärkts med 800.000 euro per år eller med sammanlagt 3.200.000 euro. Landskapsregeringen föreslår en fortsättning så att det egna kapitalet i Kraftnät Åland Ab skulle stärkas enligt en nedtrappningsmodell under åren 2021-2023 enligt nedanstående:

- år 2021: 800.000 euro
- år 2022: 600.000 euro
- år 2023: 400.000 euro.

Landskapsregeringen kontaktar EU-kommissionen för att utreda de statsstödmässiga förutsättningarna innan kapitalförstärkningen enligt detta förslag kan genomföras.

Fullmakt

Landskapsregeringen bemyndigas att sälja aktier till skäligt pris och vad som bedöms ändamålsenligt avseende verksamhetens syfte och ägarförhållanden.

934080 Övriga lån (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	5 808 496	2 647 000	59 550 000	79 485 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 2.485.000 euro och finansieringslån om 77.000.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna avser amorteringar på lån. De lån som har förmedlats ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot betalas bort helt under år 2020, varför inget belopp har beaktats som amorteringar på de lån som utgivits av Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot.

Föreslås att finansieringslån om maximalt 77.000.000 euro vid behov kan upptas. Se även avsnittet om finansieringslån och landskapsregeringens förslag till kläm.

Utgifter

Anslaget kan belastas med amorteringar av upptagna finansieringslån.

Momentet kan påföras amorteringar av regionallån från Nordiska Investeringsbanken, vilka motsvaras av inbetalningar under föreliggande moment, se inkomster ovan. De lån som har förmedlats ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot förfaller helt under år 2020, varför inget belopp har beaktats i anslaget.

9350 Penningautomatmedel

935010 Lån ur penningautomatmedel (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-7 034 000	0		

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag.

Utgifter

Inget nytt anslag upptas då det finns medel kvar från tidigare år. Anslaget utges som lån för aktivitetsfrämjande och sysselsättningskapande investeringsprojekt. Lånet kan även utges för socialvårds- och idrottsanläggningar samt liknande projekt. Se även kapitel 350 i överföringsavsnittet.

Lån utges till kommuner, föreningar och sammanslutningar.

Räntan föreslås uppgå till 1 %.

9390 Gemensamma förvaltningskostnader

939000 IT-systemanskaffningar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-240 422	-130 000		-169 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 169.000 euro. Se även moment 921200.

Utgifter

I anslaget ingår personalkostnader för fortsatt implementering samt förvaltning av löne- och personaladministrativa systemet. I övrigt bedöms kvarstående medel för systemanskaffningar samt utveckling vara tillräckliga för årets behov.

400 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde

9440 Naturvård

944000 Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-220 608	-230 000		-200 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 200.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser det fortsatta förverkligandet av Natura 2000-programmet genom inköp eller intrångsersättningar. I anslaget ingår även kostnader för värdering, vetenskapliga utredningar och andra åtgärder som direkt härrör sig till utvidgning av arealen av skyddad natur. Ett aktivt arbete för fullföljande av Ålands Natura 2000-program jämte tillgodoseendet av behovet att komplettera programmet är ett fortsättningsvis prioriterat område. I arbetet ingår flera områden där avverkning har stoppats på grund av särskilt skyddsvärda arter och biotoper, vilket ger markägaren en lagstadgad rätt till ersättning.

500 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

9540 Ålands museum

Rubriken ändrad.

954000 Inköp av konst (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-15 240	-20 000	-15 000	-25 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 25.000 euro.

Utgifter

Anslaget föreslås för att uppfylla målsättningarna för Ålands konstmuseum vad gäller inköp av konst som omfattar såväl utövande som tidigare verksamma samt framlidna konstnärer. Särskild uppmärksamhet fästs vid jämställdhets- och mångfaldsperspektiv. Konstinköpen ska inkludera såväl traditionell bildkonst som modern foto- och videokonst, installationer, etc.

Anslaget för konstinköp har legat oförändrat de senaste 20 åren, varför en höjning föreslås. Det är av vikt att kontinuiteten av konstinköp till samlingarna fortgår utan avbrott för att spegla den utveckling som sker på fältet så att samlingen förmår återspegla de olika strömningar som sker i samhället under olika epoker.

Föreslås med hänvisning till 6 § i finansförvaltningslagen (2012:69) att inkomster av avkastningen från Irene och Halvdan Stenholms donationsfond kan gottskrivas momentet. Avkastningen ska användas för inköp av värdepapper och konst.

954010 Kulturarvs- och museiverksamhetsinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-123 065	-404 000		-695 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 695.000 euro.

Utgifter

Planering och produktion av utställning och innehåll i Bomarsunds besökscentrum, 450.000 euro. Totalt anslag beräknas till ca 945.000 euro, varav ca 164.000 euro återstår att budgetera år 2022.

Förnyelsen av utställningen i Kastelholms slott fortgår enligt en 3-årig plan. För den avslutande etappen föreslås 145.000 euro, varefter totalt 404.000 euro har budgeterats. Kostnaden fördelas jämnt mellan teknikinköp och installationer, inköp av experttjänst och tryckkostnader.

Uppbyggande av Ålands museums nya konsthantverks- och designsamlingen fortsätter enligt en sjuårig plan, med en materialkategori per år. År 2021 riktas insamling och dokumentation mot materialet textil, vilket har - och alltid har haft - många aktiva utövare inom såväl hantverks- som designområdet, 20.000 euro.

En övergång från halogenlampor till miljövänligare LED-lampor sker i museibygnadens utställningsmiljöer. Den totala kostnaden beräknas uppgå till 125.000 euro. För år 2021 föreslås armaturinköp för 80.000 euro.

600 Näringsavdelningens förvaltningsområde

9621 Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2014 - 2020

962100 Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2014-2020

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto				

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag.

Utgifter

I samband med bolagsstämman år 2020 i Ålands Utvecklings Ab informerade landskapsregeringen att man avser avveckla bolaget under år 2021 när projektet Smart Marina är avslutat. Beräkningen av det exakta belopp gällande lånefordran som ska återbetalas till landskapsregeringen kan slutligen fastställas och regleras på basen av underlag från bolaget i samband med att bolaget avvecklas och finansieringsinstrumentet offentligt riskkapital avslutas. Landskapsregeringen återkommer vid behov i ett förslag till tilläggsbudget.

9640 Främjande av skogsbruket

964000 Övriga investeringar för skogsbruket (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto		-10 000		

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag.

Utgifter

Anslaget avser ersättningar för biotopskydd om det på en skogsfastighet finns biotoper som är viktiga för den biologiska mångfalden och som skogsägaren är skyldig att bevara enligt 12 § landskapslagen (1998:83) om skogsvård och detta medför en olägenhet för skogsägaren som inte är ringa. Anslaget kan även användas för andra ersättningar för biotopskydd om särskilda skäl föreligger.

Med hänvisning till tillgängliga medel från föregående år föreslås inget anslag detta år.

9670 Främjande av fiskerinäringen

967000 Anskaffning av båt (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto		-40 000		

Budgetmotivering

Momentet utgår.

700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde

9745 Oljeskydd

974500 Oljeskyddsinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	0			

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag.

Utgifter

Arbetet med en ny oljeskyddsplan påbörjas under året. Därefter kan nya investeringar komma ifråga efter att Oljeskyddfonden omfattat planen och gett förhandsutlåtande om eventuella ersättningar. Under året föreslås därför inga oljeskyddsinvesteringar, vid eventuella förändringar av resursbehov under året avser landskapsregeringen att återkomma i tilläggsbudget.

9750 Kostnader för sjötrafik

975000 Fartygs- och färjeinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-367 738	-3 925 000		-285 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 285.000 euro.

Utgifter

Landskapets tonnage omnämns i utvecklings- och hållbarhetsagendans mål 6. Vid nyanskaffning avser landskapsregeringen gå in för alternativ till fossilt bränsle. Ett syfte med de investeringar som görs inom befintligt tonnage är även det att minska fossilbränsleförbrukningen. Tonnaget i skärgårdstrafiken är i behov av förnyelse på grund av bland annat ökade krav på tillgänglighet och säkerhet, ålder och kapacitetsbrist. Idag finns sex frigående färjor med en medelålder på 30 år. Även på linfärjesidan behövs förnyelse av samma orsaker. Linfärjorna har en medelålder på 39 år.

Under år 2020 har en förstudie utförts över vilka frigående färjor och linfärjor som bör stå först i tur att förnyas. I arbetet beaktas bl.a. kapacitet, tillgänglighet, säkerhet, miljö och anpassning till dagens fordonsstorlekar samt läggs fokus på att minska användningen av fossila bränslen.

Landskapsregeringen avser att återkomma med förslag rörande förnyelse av det frigående tonnaget.

Av anslaget föreslås 285.000 euro användas för renovering, modernisering och ombyggnation av de frigående färjorna, bland annat för renovering av utrymmen och uppgradering av utrustning.

Fullmakt

Landskapsregeringen avser inleda projektet med upphandling av en ny linfärja. Linfärjan planeras för att ta ombord en lastbil som är 35 meter lång, vilket motsvarar ca 76 tons lastkapacitet. Linfärjan planeras som lindragen och med eldrift samt utrustas för autonom drift. Inom projektet undersöks vilken linje som är bäst lämpad för den nya linfärjan, med fokus på Embarsundslinjen eller Ängösundslinjen. Projektet beräknas kosta 7.000.000 euro, varav 3.500.000 euro redan är avsatt i budgeten år 2020. Landskapsregeringen begär därför en fullmakt om resterande 3.500.000 euro för projektet. Driftkostnaderna på linjen kommer att minska.

9760 Kostnader för väghållning

976000 Infrastrukturinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-11 481 835	-20 600 000		-1 900 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 1.800.000 euro.

Enligt tidigare budgetbeslut i lagtinget och av landskapsregeringen antagna åtgärdsprogram är ett 30-tal större och mindre bro-, hamn- och vägprojekt aktuella. I tidigare budgetar har anslag upptagits för hela eller delar av projekten. Vid tidpunkten för beredningen av föreliggande budgetförslag bedöms de planerade totala utgifterna under år 2021 uppgå till cirka 18,7 miljoner euro exklusive en buffert på 1,0 miljoner euro. Vid utgången av år 2020 bedöms cirka 17,9 miljoner euro återstå av tidigare budgeterade anslag, vilket belopp överförs i bokslutet till år 2021 som en reservering. Landskapsregeringen föreslår att dessa anslag kan användas för att täcka projektrelaterade kostnader. Med beaktande av kvarstående anslag från tidigare år föreslår landskapsregeringen ett ytterligare anslag om 1,8 miljoner euro för år 2021.

Landskapsregeringen föreslår samtidigt att eventuella omfördelningar av tidigare budgeterade anslag inte ska påverka möjligheten att förverkliga de projekt som lagtinget tidigare beviljat anslag för. Förverkligandet av projekten sker i enlighet med investeringsplanen som landskapsregeringen fastställer. Vid behov återkommer landskapsregeringen i ett budgetförslag med tilläggsanslag då dessa projekt ska verkställas.

Anslag för utgifter som uppstår först under senare budgetår på grund av ingångna entreprenadavtal upptas i följande års budgetförslag. Projekten förverkligas därmed med beaktande av tillgängliga anslag under år 2021, prioritering och i vilken ordning de är klara att genomföras samt fullmakten som föreslås i föreliggande budgetförslag nedan om att ingå nya avtal.

Inkomster

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, att kostnaderna för externa intressenter för exempelvis kabelbrunnar, rör för kabeldragningar och liknande projekt direkt förknippade kostnader som inte ska belasta landskapet gottskrivas momentet.

Utgifter

Väginvesteringar

Anslaget används till planering och projektering, investering och beläggningsarbeten samt för mindre trafiksäkerhets- och förbättringsåtgärder. Med anslaget förverkligas tidigare beslut att färdigställa huvudvägarnas ombyggnad samt att grundförbättra och belägga glesbygdsvägarna. Medlen används även för reinvesteringar i syfte att upprätthålla befintlig infrastruktur. För att underlätta möjligheten till hållbara transporter och att uppfylla hållbarhetsagendans mål 5, 6 och 7 kommer fokus läggas på att skapa förutsättningar för att påskynda utbyggnaden av gång- och cykelvägnätet längs huvudvägarna. I samband med broutbytesprojektet inleds även utredningar för utbyggnaden av gång- och cykelvägnätet Mariehamn-Järsö.

För beläggning, grundförstärkning, vägförrättning samt trafiksäkerhetsåtgärder avsätts cirka 2,5 miljoner euro och för reinvestering i vägnätet avsätts cirka 3,1 miljoner euro. Till detta kommer kostnader för tidigare beviljade projekt, projektering, utredningar, vägdatas och mindre ombyggnader till planering och projektering, investeringar, maskiner och beläggningsarbeten. Av anslaget avsätts 30.000 euro till utsmyckning i vägmiljön.

Bro-, hamn- och tunnelinvesteringar

Rörande fast förbindelse till Föglö se moment 70010. Landskapsregeringen föreslår att utredningarna rörande en fast förbindelse över Prästöund i enlighet med korttrattsutredningarna återupptas i

slutet av året. Utredningarna beräknas kosta 400.000 euro varav 100.000 euro avsätts i föreliggande budgetförslag.

Broutbytesprojektet 2017-2027 (BrUt 1727) som omfattar 19 broar syftar till att tillgodose landskapets transportinfrastruktur på lång sikt. Genom utbyten och renoveringar uppfylls gällande fordonslasterna på de broar i transportnätet där man inte kan välja en alternativ väg utan viktbegränsningar. Med ett brobestånd i gott skick förebyggs även olyckor. I de sund som broarna finns är en målsättning att öka vattengenomströmningen efter att broarna bytts ut.

Utbytet av Karlbybron, Kökars kommun, har upphandlats. Entreprenaden startades under år 2020 och planeras vara klar i slutet av oktober 2021. Projektet är kostnadsberäknat till 2,7 miljoner euro, av vilket ca 1,25 miljoner euro avsätts år 2021.

Utbyte av Bomarsundsbron, Sunds kommun, har försenats på grund av svåra bergtekniska förhållanden för grundläggningen av bågen. Projektet har delats upp i tre entreprenader, där den tillfälliga förbindelse som byggs under tiden projektet pågår utgör den första entreprenaden, vilken upphandlats under hösten 2020. Åtgärderna med att byta ut Bomarsundsbron till en motsvarande bågbro är kostnadsberäknad till cirka 8,2 miljoner euro, av vilka cirka 2,6 miljoner euro avsätts år 2021.

Utbytet av Brändsöströmsbron har gått in i entreprenadskedet under andra halvan av år 2020. Entreprenadarbetena planeras vara klara i slutet av oktober 2022. Projektet är kostnadsberäknat till 5,9 miljoner euro, av vilket cirka 2,6 miljoner euro avsätts år 2021.

Under år 2020 har detaljprojekteringen påbörjats för att ta fram förfrågningsunderlag för Djurholmssundsbron, Kastörsbron, Askörsbron och Långholmsströmsbron. Målsättning är att entreprenadupphandlingar inleds under året för Djurholmssundsbron och Långholmsströmsbron. För broarna beräknas 1,4 miljoner euro förbrukas under år 2021. Även Dånösundsbron har utretts och ingår i den här gruppen av broar med trädäck i broutbytesprojektet.

För att öka säkerheten och för det kontinuerliga arbetet med att underhålla befintliga broar och hamnar avsätts 4,15 miljoner euro. I detta ingår ett flertal projekt såsom förstudier om förnyande och anpassning av hamnarna för nytt tonnage, där entreprenaderna för förnyande av färjfastena på Jurmo och Åva inleds, och upprättande av entreprenadhandlingar för kommande renoveringar och tätskiktsbyten på broar.

Fullmakt

Med beaktande av att ett flertal av ovanstående investeringsprojekt är fleråriga föreslås att landskapsregeringen kan ingå entreprenadavtal under år 2021 som sammanlagt belastar de följande finansåren med högst 15 miljoner euro.

8 Myndigheter samt fristående enheter

9825 Ålands polismyndighet

982500 Investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-1 181 965	-650 000	-470 000	-120 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 120.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser byte av teknisk brottsutredningsbil. Den kriminaltekniska polisbilen behöver förnyas på grund av att de kriminaltekniska metoderna och undersökningarna har utvecklats för att motsvara moderna krav på rättssäkerhet i förundersökningsprocessen. Nuvarande fordon införskaffades år 2005 och överförs till specialverksamheterna.

9840 Ålands hälso- och sjukvård

984000 Hälso- och sjukvårdsinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-1 167 998	-1 695 000	-304 000	-420 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 420.000 euro.

Utgifter

Investeringsanslaget är avsett att användas enligt följande

- ultraljudsapparat, BB/gynekologkliniken, 60.000 euro
- bil, intern service, 60.000 euro samt
- lagerprogram, sjukhusapoteket, 300.000 euro.

Fullmakt

Landskapsregeringen föreslår att lagtinget godkänner denna fullmaktsbegäran angående projektet för nytt vårdinformationssystem (VIS) som beskrivs nedan. Fullmaktsbegäran omfattar att projektet kan fortgå och att anslag kan tas upp i senare budgetförslag. Ett investeringsanslag upptogs för projektet år 2018 om 2,5 miljoner euro.

Det högst prioriterade projektet inom ÅHS är byte av VIS. Det VIS som ÅHS använder idag har genomgått två revisioner. Båda revisioner har klassat ut systemet ur ett säkerhetsperspektiv. Potentialen med ett nytt VIS är stor, både i form av minskad administration inom vård och förvaltning, samt en effektivisering och kvalitetshöjning inom patientvården. Byte av VIS är ett projekt som engagerar stora delar av verksamheten och personalen.

Projektorganisationen är tillsatt och projektet har en framtagen förstudie och godkänd projektplan. Upphandlingen kommer att skötas genom konkurrenspräglad dialog vilket ger en större trygghet gällande förhållandet mellan kvalitet och kostnader. Upphandlingen kan bättre styras genom detta förfarings sätt. Upphandlingsannonsen publiceras i slutet av år 2020 och upphandlingen slutförs under år 2021 så att avtal med tilltänkt leverantör kan tecknas i början av år 2022. Under år 2022 och vidare sker den gradvisa implementeringen av ett nytt system och nya processer.

Beräknad investeringskostnad för detta projekt är 4,8 miljoner euro. Investeringen leder till en ökad driftskostnad i storleksordningen en miljon euro, exklusive avskrivningar.

9848 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

984820 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto		-93 000		

Budgetmotivering

Momentet utgår.

Utgifter

Projektet att implementera ett nytt datasystem vid ÅMHM:s laboratorium avslutas under år 2021. Målsättningen är att ta systemet i bruk den 1.1 2021 men ett visst efterarbete förväntas under året.

9850 Högskolan på Åland

985000 Investeringsutgifter (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-292 004	-215 000		-150 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 150.000 euro.

Utgifter

Investeringen i uppgradering och nyanskaffning av simulatorer för sjöfartsutbildningarna fortsätter. Det beviljades ett flerårigt anslag för ändamålet om 2.475.000 euro år 2019. Ombyggnationen av utrymmet för simulatorerna vid Högskolan Västra är nu slutförd och under år 2021 färdigställs investeringen.

AR-/VR-/AI-investeringen för modernisering av virtuell och simulerad inläring i laboriemiljö fortsätter bland annat genom ökat samarbete med kulturbyrån för att stödja digitala innovationer och interaktivitet i till exempel besöksobjekten. Av det beviljade fleråriga anslaget om 950.000 euro budgeteras 150.000 euro, varefter 450.000 euro är budgeterat.

Följande anskaffningar planeras år 2021

- VR-/AR-hjälm /-skärmar
- övervakning/mätning av utrymmens luft, temperatur, fukt, CO² etc.
- nya processer i processlabbet
- utveckling av hållbara energilösningar för undervisning
- utökning av automationsutrustning i automationslabbet samt
- utveckling av automationslabbetets koncept.

9855 Ålands gymnasium

985500 Investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-401 275	-210 000		0

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag.

9856 Ålands sjösäkerhetscentrum

985600 Ålands sjösäkerhetscentrum, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-161 220	-60 000		

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag.

9860 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet

986000 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-23 202	-300 000		-55 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 55.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser anskaffning av ett IT-system som stöd vid handläggning av arbetslöshetsförmånsärenden. Med detta anslag har totalt upptagits 100.000 euro för anskaffningen.

9870 Fordonsmyndigheten

987000 Fordonsmyndigheten, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	-33 381			-250 000

Budgetmotivering

Momentet nytt.

Föreslås anslag om 250.000 euro.

Utgifter

Anslaget föreslås användas för att ersätta befintligt körkortsregister med ett nytt. Nuvarande system för körkortsregister är föråldrat och enligt den förstudie som genomförts bedöms det inte möjligt att bygga vidare på. Anslaget används för inköp och driftsättning av nytt IT-system. I kostnaden ingår projektledning, kravställning, upphandling, utveckling, testning, migrering och implementering av ett nytt system samt lönekostnader för tillfällig intern resurs för deltagande i projektet under tiden projektet pågår.

Finansieringslån

Årsbidraget eller kassaflödet i verksamheten är enligt budgetförslaget negativt med drygt 10 miljoner euro. I föreliggande budgetförslag upptas anslag för investeringar och övriga finansinvesteringar till ett nettobelopp om drygt 4,8 miljoner euro, men i föreliggande förslag har även beaktats att över 18 miljoner euro i reserverade anslag inom infrastrukturavdelningens förvaltningsområde används. Kassaflödet för finansieringen avser främst erhållna amorteringar på utgivna lån och visas här exklusive upptagande av finansieringslån. Budgetförslaget sammanfattas i nedanstående finansieringsanalys:

FINANSIERINGSANALYS BUDGETFÖRSLAG 2021	Grundbudget 2020 *)	Tb 1 - 4/2020	Totalt 2020	Förslag 2021 **)
Kassaflödet i verksamheten	20 008 000	-70 343 000	-50 335 000	-10 183 000
Kassaflödet för investeringarnas del	-17 017 000	-789 000	-17 806 000	-23 150 000
Kassaflödet för finansieringens del	1 848 000	-715 000	1 133 000	1 685 000
Förändring av likvida medel	4 839 000	-71 847 000	-67 008 000	-31 648 000

*) OBS totalen har minskats med 11,6 miljoner euro år 2020 avseende reservationsanslag för infrastrukturinvesteringar där förverkligande förskjutits tidsmässigt.

**) Totalen har ökats med 18,3 miljoner euro år 2021 för användning av reservationsanslag för infrastrukturinvesteringar och linfärjeinvestering.

Per mitten av oktober 2020 var de likvida medlen drygt 67 miljoner euro exklusive Fastighetsverket och drygt 78 miljoner euro inklusive Fastighetsverket. Vid tidpunkten för beredningen av budgetförslaget bedöms likviditeten exklusive Fastighetsverket under år 2021 minska med knappt 32 miljoner euro i enlighet med ovanstående finansieringsanalys samt så kalkyleras det att ytterligare cirka 10 miljoner euro kan betalas ut i form av bidrag som är beviljade år 2020 eller tidigare men som ännu inte är utbetalda.

I samband med att fjärde tilläggsbudgeten för år 2020 behandlades så gav lagtinget en fullmakt om att under perioden oktober 2020 till och med mars 2021 uppta finansieringslån om högst 60 miljoner euro. Förändringar för år 2020 som blivit kända eller antaganden som har gjorts efter behandlingen av fjärde tilläggsbudgeten är

Förändringar efter tb 4 år 2020	Miljoner euro
Högre förskott på avräkningen ÅD-beslut	5
Minskat förskott på avräkningen FM förslag statens tb 7	-2
Internhyra två kvartal 2020 betalas först år 2021	9
Lr dispositionsanslag sannolik besparing	3
Uppskattade icke utnyttjade arbetslöshetsunderstöd	4
Uppskattat belopp överskridningar av anslag	-1
Förändringar sammanlagt:	17

Med beaktande av ovanstående förändringar bedöms alla likvida medel vara slut före årsskiftet 2020/2021 och saldot ligger i intervallet 0 till -5 miljoner euro. För att upprätthålla betalningsberedskapen kommer därför landskapsregeringen att behöva uppta finansieringslån under slutet av år 2020.

I samband med budgetberedningen har likviditetsberäkningar gjorts över hur betalningarna kan antas förverkligas tidsmässigt under år 2021 vilket framgår av nedanstående tabell:

Likviditetsförändring miljoner euro	
Kvartal 1	-11
Kvartal 2	9
Kvartal 3	-17
Kvartal 4	-22
Sammanlagt	-42

Av sammanställningen framgår att första kvartalet visar underskott medan andra kvartalet då det antagits att såväl skattegottgörelsen som lotteriskatten betalas in visar överskott. Sammantaget är förändringen under första halvåret därmed relativt liten. Andra halvåret präglas av en högre nivå på betalningarna bland annat till följd av pågående infrastrukturinvesteringar. Dessutom har det antagits att inbetalningarna i form av förskott på skatteavräkningen minskar sista kvartalet så att totalbeloppet för skatteavräkningen blir 68,7 miljoner euro vilket belopp landskapsregeringen har beaktat i föreliggande budgetförslag.

I sammanhanget bör observeras att 7,5 miljoner euro (exklusive moms) i hyror till fastighetsverket hanterats som leverantörsskuld med lång betalningstid så att de är obetalda vid utgången av år 2021. Trots detta bedöms fastighetsverkets likviditet vara god under året.

Sammantaget kan upplåningsbehovet under slutet av år 2020 och under år 2021 kalkyleras enligt nedanstående

Förklaring	Miljoner euro
Täcka likvida medel vid utgången av år 2020	5
Likviditetsberedskap	20
Budgetförslag år 2021	32
Beviljade icke utbetalda bidrag	10
Oförutsedda idag inte kända poster	10
Sammanlagt	77

Med beaktande av ovanstående föreslår landskapsregeringen en fullmakt för att uppta finansieringslån under år 2021 så att de totala finansieringslånen vid utgången av år 2021 högst kan uppgå till 77 miljoner euro. Finansierings- och placeringsplanen för upprätthållande av tillräcklig likviditet uppdateras årligen efter att lagtinget har fattat beslut om budgeten för det aktuella budgetåret.

Noteras kan att landskapsregeringen inte har beaktat eventuella inkomster i form av särskilda bidrag i enlighet med självstyrelselagen som ersättning för coronapandemi relaterade förluster.

SIFFERSTAT

		Anslag 2021	Inkomster 2021
VERKSAMHET			
<u>Avdelning 1</u>			
100	Lagtinget	-4 619 000	84 000
101	Lagtinget	-2 614 000	0
10100	Lagtinget, verksamhet	-2 614 000	0
111	Lagtingets kansli	-1 636 000	84 000
11100	Lagtingets kansli, verksamhet	-1 611 000	84 000
11130	Lagtingets bibliotek, verksamhet	-25 000	0
112	Lagtingets övriga utgifter	-135 000	0
11210	Lagtingets Östersjösamarbete, BSPC, verksamhet	-25 000	0
11220	Dispositionsmedel	-110 000	0
120	Landskapsrevisionen	-200 000	0
12010	Landskapsrevisionen, verksamhet	-200 000	0
130	Ålands delegation i Nordiska rådet	-34 000	0
13010	Ålands delegation i Nordiska rådet, verksamhet	-34 000	0
<u>Avdelning 2</u>			
200	Landskapsregeringen och regeringskansliet	-10 642 640	616 640
200	Lantrådet och ministrarna	-999 000	0
20010	Landskapsregeringen, verksamhet	-929 000	0
20020	Dispositionsmedel	-70 000	0
210	Regeringskansliet	-3 264 000	126 000
21010	Regeringskansliet, verksamhet	-3 264 000	126 000
212	Digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen	-3 079 000	99 000
21200	Utgifter för digitalisering och informationsteknologi	-3 079 000	99 000
215	Kommunikationsverksamhet	-89 000	14 000
21500	Kommunikationsverksamhet	-25 000	11 000
21510	Ålandskontoret i Helsingfors, verksamhet	-64 000	3 000
220	Främjande av jämställdheten	-70 000	0
22000	Främjande av jämställdheten, verksamhet	-70 000	0
225	Främjande av integration	-71 140	11 140
22500	Främjande av integration	-71 140	11 140
230	Valkostnader	0	0
23000	Valkostnader	0	0

		Anslag 2021	Inkomster 2021
240	Brand- och räddningsväsendet	<u>-20 000</u>	<u>1 000</u>
24000	Brand- och räddningsväsendet, verksamhet	-20 000	1 000
250	Personalarbete och arbetsmiljö	<u>-574 000</u>	<u>227 000</u>
25000	Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd, personalaktiviteter och personalpolitiska åtgärder	-574 000	227 000
252	Serviceverksamhet	<u>-301 500</u>	<u>32 500</u>
25210	Serviceverksamhet	-301 500	32 500
260	Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter	<u>-575 001</u>	<u>88 000</u>
26000	Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter	-345 000	0
26003	Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland	-131 000	0
26004	Ålandsdelegationen	-11 000	0
26005	Interreg Central Baltic Programme 2021 - 2027	-88 000	88 000
265	Konsumentskydd	<u>-3 000</u>	<u>0</u>
26500	Konsumentskydd, verksamhet	-3 000	0
270	Radio- och TV-verksamhet	<u>-450 000</u>	<u>10 000</u>
27000	Radio- och TV-verksamhet (F)	-450 000	10 000
280	Lagberedningen	<u>-1 147 000</u>	<u>8 000</u>
28010	Lagberedningen, verksamhet	-1 147 000	8 000
<u>Avdelning 3</u>			
300	Finansavdelningens förvaltningsområde	-44 829 200	20 550 200
300	Allmän förvaltning	<u>-2 823 200</u>	<u>275 200</u>
30010	Finansavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet	-2 823 200	275 200
380	Pensioner och pensionsavgifter	<u>-39 206 000</u>	<u>20 275 000</u>
38000	Pensioner och pensionsrelaterade utgifter (F)	-39 206 000	20 275 000
390	Gemensamma förvaltningskostnader	<u>-2 800 000</u>	<u>0</u>
39050	Förändring av semesterlöneskuld och andra bokföringsmässiga korrigeringar (F)	0	0
39099	Internhyra	-2 800 000	0
<u>Avdelning 4</u>			
400	Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde	-3 018 000	96 000
400	Allmän förvaltning	<u>-1 832 000</u>	<u>45 000</u>
40010	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet	-1 832 000	45 000
410	Övriga sociala uppgifter	<u>-130 000</u>	<u>0</u>
41000	Övriga sociala uppgifter	-130 000	0
420	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	<u>-70 000</u>	<u>0</u>
42000	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	-70 000	0

		Anslag 2021	Inkomster 2021
430	Allmän miljövård	-116 000	<u>0</u>
43000	Allmän miljövård, verksamhet	-116 000	0
440	Naturvård	-380 000	<u>0</u>
44000	Naturvård	-380 000	0
450	Vattenförsörjning och vattenvård	-333 000	<u>1 000</u>
45000	Vattenförsörjning och vattenvård	-333 000	1 000
460	Cirkulär ekonomi	-37 000	<u>0</u>
46000	Cirkulär ekonomi (R)	-37 000	0
470	Miljöhälsovård	-120 000	<u>50 000</u>
47000	Miljöhälsovård	-120 000	50 000

Avdelning 5

500	Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde	-16 106 000	511 000
500	Allmän förvaltning	-4 283 000	<u>26 000</u>
50010	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet	-4 283 000	26 000
505	Biblioteksverksamhet	-156 000	<u>2 000</u>
50500	Bibliotek	-156 000	2 000
510	Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	-40 000	<u>0</u>
51010	Ålands kulturdelegation	-40 000	0
511	Kultur och kulturmiljöförvaltning	-833 000	<u>3 000</u>
51100	Kultur och kulturmiljöförvaltning	-833 000	3 000
515	Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	-112 000	<u>0</u>
51500	Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott (R)	-112 000	0
516	Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	-960 000	<u>3 000</u>
51600	Penningautomatmedel för kulturell verksamhet (R)	-960 000	3 000
535	Utbildningsverksamhet	-9 265 000	<u>130 000</u>
53500	Vuxenutbildning	-1 100 000	0
53510	Utvecklingsarbete inom utbildning	-895 000	130 000
53520	Högskoleutbildning	-7 270 000	0
540	Ålands museum	-457 000	<u>347 000</u>
54000	Ålands museum	-457 000	347 000

Avdelning 6

600	Näringsavdelningens förvaltningsområde	-2 906 000	545 000
600	Allmän förvaltning	-2 435 000	<u>320 000</u>
60010	Näringsavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet	-2 435 000	320 000

		Anslag 2021	Inkomster 2021
610	Näringslivets främjande	-249 000	58 000
61000	Näringslivets främjande (R)	-40 000	0
61100	Ålands landsbygdscentrum	-209 000	58 000
615	Främjande av livsmedelsproduktion	-14 000	0
61500	Främjande av livsmedelsproduktion	-14 000	0
621	Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2014 - 2020	-60 000	0
62110	Förvaltningskostnader	-60 000	0
640	Främjande av skogsbruket	-25 000	0
64000	Främjande av skogsbruket	-25 000	0
650	Jakt- och viltvård	-55 000	167 000
65000	Jakt- och viltvård (R)	-55 000	167 000
670	Främjande av fiskerinäringen	-68 000	0
67000	Främjande av fiskerinäringen	-68 000	0
<u>Avdelning 7</u>			
700	Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde	-23 833 000	1 170 000
700	Allmän förvaltning	-2 438 000	60 000
70010	Infrastrukturavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet	-2 438 000	60 000
710	Planläggnings- och byggnadsväsendet	-50 000	0
71000	Planläggnings- och byggnadsväsendet, verksamhet	-50 000	0
720	Samhällsteknik	-202 000	10 000
72000	Elsäkerhet och energi	-160 000	10 000
72030	Samhällsteknikutveckling	-42 000	0
740	Ålandstrafiken	-448 000	0
74000	Ålandstrafiken, verksamhet	-448 000	0
745	Oljeskydd	-103 000	0
74500	Oljeskydd	-103 000	0
750	Kostnader för sjötrafik	-16 828 000	1 100 000
75010	Upphandling av sjötrafik	-14 299 000	1 100 000
75030	Upphandling av linfärjetrafik	-2 529 000	0
760	Kostnader för väghållning	-3 764 000	0
76010	Utgifter för drift och underhåll av vägar	-2 498 000	0
76030	Utgifter för underhåll av farleder och fiskefyror	-441 000	0
76050	Utgifter för drift och underhåll av färjfasten, bryggor, broar, hamnar och byggnader	-825 000	0
80-88	Myndigheter samt fristående enheter	-158 377 500	25 964 500
820	Ålands statistik- och utredningsbyrå	-984 000	295 000
82000	Ålands statistik- och utredningsbyrå, verksamhet	-984 000	295 000

		Anslag 2021	Inkomster 2021
822	Datainspektionen	<u>-158 000</u>	<u>0</u>
82200	Datainspektionen, verksamhet	-158 000	0
823	Ålands energimyndighet	<u>-56 500</u>	<u>56 500</u>
82300	Ålands energimyndighet, verksamhet	-56 500	56 500
825	Ålands polismyndighet	<u>-8 778 000</u>	<u>418 000</u>
82500	Ålands polismyndighet, verksamhet	-8 778 000	418 000
826	Ålands ombudsmannamyndighet	<u>-233 000</u>	<u>46 000</u>
82600	Ålands ombudsmannamyndighet, verksamhet	-233 000	46 000
827	Lotteriinspektionen	<u>-115 000</u>	<u>115 000</u>
82700	Lotteriinspektionen, verksamhet	-115 000	115 000
831	Upphandlingsinspektionen	<u>-106 000</u>	<u>0</u>
83100	Upphandlingsinspektionen, verksamhet	-106 000	0
840	Ålands hälso- och sjukvård	<u>-100 974 000</u>	<u>8 168 000</u>
84000	Ålands hälso- och sjukvård, verksamhet	-100 974 000	8 168 000
848	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet	<u>-3 228 001</u>	<u>974 000</u>
84810	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, verksamhet	-2 306 000	574 000
84820	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium, verksamhet	-922 000	400 000
850	Högskolan på Åland	<u>-7 614 000</u>	<u>7 614 000</u>
85000	Högskolan på Åland	-7 614 000	7 614 000
851	Ålands folkhögskola	<u>-1 360 000</u>	<u>83 000</u>
85100	Ålands folkhögskola, verksamhet	-1 360 000	83 000
852	Ålands musikinstitut	<u>-1 433 000</u>	<u>115 000</u>
85200	Ålands musikinstitut, verksamhet	-1 433 000	115 000
855	Ålands gymnasium	<u>-22 151 000</u>	<u>750 000</u>
85500	Ålands gymnasium, verksamhet	-22 151 000	750 000
856	Ålands sjösäkerhetscentrum	<u>-1 613 000</u>	<u>850 000</u>
85600	Ålands sjösäkerhetscentrum, verksamhet	-1 613 000	850 000
860	Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	<u>-2 588 999</u>	<u>10 000</u>
86000	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, verksamhet	-1 789 000	10 000
86050	Sysselsättnings- och arbetslöshetsunderstöd	-800 000	0
865	Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp	<u>-725 000</u>	<u>80 000</u>
86500	Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp, verksamhet	-725 000	80 000
870	Fordonsmyndigheten	<u>-1 220 000</u>	<u>1 300 000</u>
87000	Fordonsmyndigheten, verksamhet	-1 220 000	1 300 000
871	Rederiverksamhet	<u>0</u>	<u>0</u>
87100	Rederienheten, verksamhet (R)	0	0

		Anslag 2021	Inkomster 2021
872	Vägunderhållsverksamhet	<u>-2 727 000</u>	<u>2 727 000</u>
87200	Vägunderhållsenheten, verksamhet	-2 727 000	2 727 000
873	Verkstad och lager	<u>-2 313 000</u>	<u>2 363 000</u>
87300	Verkstad och lager, verksamhet	-2 313 000	2 363 000
	Verksamhet sammanlagt	-264 331 340	49 537 340

ÖVERFÖRINGAR

Avdelning 1

100	Lagtinget	-255 000	0
112	Lagtingets övriga utgifter	<u>-255 000</u>	<u>0</u>
11290	Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål	-255 000	0

Avdelning 2

200	Landskapsregeringen och regeringskansliet	-2 358 000	178 000
230	Valkostnader	0	0
23000	Valkostnader	0	0
232	Understödjande av politisk verksamhet	<u>-195 000</u>	<u>178 000</u>
23200	Understödjande av politisk verksamhet och politisk information	-195 000	178 000
240	Brand- och räddningsväsendet	<u>-273 000</u>	<u>0</u>
24010	Landskapsstöd för materielanskaffningar (R)	-273 000	0
270	Radio- och TV-verksamhet	<u>-1 890 000</u>	<u>0</u>
27000	Radio- och TV-verksamhet (F)	-1 890 000	0

Avdelning 3

300	Finansavdelningens förvaltningsområde	-22 658 000	200 000
330	Landskapsandelar och stöd till kommunerna	<u>-16 996 000</u>	<u>0</u>
33000	Landskapsandelar och stöd till kommunerna (RF)	-16 996 000	0
340	Säskilda understöd, lån och investeringar	<u>-200 000</u>	<u>200 000</u>
34000	Säskilda stöd och lån (F)	-200 000	200 000
350	Penningautomatmedel	<u>-5 462 000</u>	<u>0</u>
35000	Penningautomatmedel (R)	-5 462 000	0

Avdelning 4

400	Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde	-25 214 000	0
410	Övriga sociala uppgifter	<u>-12 988 000</u>	<u>0</u>
41010	Övriga sociala uppgifter, överföringar (F)	-12 988 000	0

		Anslag 2021	Inkomster 2021
415	Kommunernas socialvårdsområde	<u>-8 081 000</u>	<u>0</u>
41500	Kostnadsbaserade landskapsandelar och stöd inom socialvårdsområdet (F)	-8 081 000	0
420	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	<u>-30 000</u>	<u>0</u>
42000	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	-30 000	0
440	Naturvård	<u>-15 000</u>	<u>0</u>
44000	Naturvård	-15 000	0
445	Penningautomatmedel för social och miljöverksamhet	<u>-4 100 000</u>	<u>0</u>
44510	Penningautomatmedel för social verksamhet (R)	-3 500 000	0
44520	Penningautomatmedel för miljöverksamhet (R)	-600 000	0
450	Vattenförsörjning och vattenvård	<u>0</u>	<u>0</u>
45000	Vattenförsörjning och vattenvård	0	0
460	Cirkulär ekonomi	<u>0</u>	<u>0</u>
46000	Cirkulär ekonomi (R)	0	0

Avdelning 5

500	Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde	-24 585 000	60 000
502	Studiestöd	<u>-7 950 000</u>	<u>60 000</u>
50200	Studiestöd	-7 950 000	60 000
510	Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	<u>-697 000</u>	<u>0</u>
51000	Landskapsandelar och stöd för medborgarinstitut och kulturverksamhet	-697 000	0
515	Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	<u>-2 315 000</u>	<u>0</u>
51500	Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott (R)	-2 315 000	0
516	Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	<u>-1 969 000</u>	<u>0</u>
51600	Penningautomatmedel för kulturell verksamhet (R)	-1 969 000	0
520	Landskapsandelar och stöd för grundskolan	<u>-11 654 000</u>	<u>0</u>
52000	Landskapsandelar för grundskolan och stöd för undervisning (F)	-11 654 000	0

Avdelning 6

600	Näringsavdelningens förvaltningsområde	-17 123 000	5 662 000
610	Näringslivets främjande	<u>-1 550 000</u>	<u>0</u>
61000	Näringslivets främjande (R)	-1 550 000	0
615	Främjande av livsmedelsproduktion	<u>-1 564 000</u>	<u>0</u>
61500	Främjande av livsmedelsproduktion (R)	-1 264 000	0
61550	Avbytar-service (F)	-300 000	0
621	Europeiska Unionen - ERUF och ESF	<u>-2 570 000</u>	<u>1 268 000</u>
62100	Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2014 - 2020 (R-EU)	-400 000	400 000
62102	Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2021 - 2027 (R-EU)	-2 170 000	868 000

		Anslag 2021	Inkomster 2021
623	Europeiska Unionen - Program för landsbygdens utveckling, EJFLU	-9 557 000	3 804 000
62300	Europeiska Unionen - EJFLU, 2014 - 2020 (R-EU)	-620 000	620 000
62302	Europeiska Unionen - EJFLU, 2021 - 2027 (R-EU)	-8 852 000	3 184 000
62390	Leaderfinansiering med penningautomatmedel (R-EU)	-85 000	0
625	Europeiska Unionen - Europeiska havs- och fiskerifonden, EHFF	-1 180 000	590 000
62500	Europeiska Unionen - EHFF, 2014 - 2020 (R-EU)	0	0
62502	Europeiska Unionen - EHFF, 2021 - 2027 (R-EU)	-1 180 000	590 000
640	Främjande av skogsbruket	-560 000	0
64000	Främjande av skogsbruket (R)	-560 000	0
650	Jakt- och viltvård	-92 000	0
65000	Jakt- och viltvård (R)	-92 000	0
670	Främjande av fiskerinäringen	-50 000	0
67000	Främjande av fiskerinäringen	-50 000	0
<u>Avdelning 7</u>			
700	Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde	-4 468 000	0
715	Bostäder och byggande	-450 000	0
71500	Stöd för byggnadsrelaterade åtgärder (R)	-410 000	0
71510	Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)	-40 000	0
720	Elsäkerhet och energi	-570 000	0
72010	Främjande av hållbar energiomställning (RF)	-570 000	0
747	Övrig trafik	-3 178 000	0
74700	Understöd för övrig trafik	-3 178 000	0
751	Kostnader för sjötrafik	-270 000	0
75100	Understöd för varutransporter i skärgården	-270 000	0
80-88	Myndigheter samt fristående enheter	-10 200 000	0
860	Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	-10 200 000	0
86050	Sysselsättnings- och arbetslöshetsunderstöd (F)	-10 200 000	0
	Ofördelad minskning överföringskostnader	100 000	0
889	Återförda anslag	100 000	0
88900	Återförda anslag	100 000	0
	Överföringar sammanlagt	-106 761 000	6 100 000

		Anslag 2021	Inkomster 2021
89	SKATTEFINANSIERING, FINANSIELLA POSTER OCH RESULTATRÄKNINGSPOSTER		
890	Skatter och avgifter av skattenatur, inkomster av lån och finansiella poster	-8 485 000	304 062 000
890	Skatter och inkomster av skattenatur	<u>0</u>	<u>282 897 000</u>
89000	Skatter och inkomster av skattenatur	0	282 897 000
892	Finansiella poster	<u>-645 000</u>	<u>21 165 000</u>
89200	Finansiella poster (F)	-645 000	895 000
89230	Landskapets fastighetsverk	0	5 270 000
89250	Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet	0	15 000 000
893	Avskrivningar, nedskrivningar och justeringsposter	<u>-7 840 000</u>	<u>0</u>
89300	Av- och nedskrivningar samt justeringsposter (F)	-7 840 000	0
	Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter sammanlagt	-8 485 000	304 062 000

9 INVESTERINGAR, LÅN OCH ÖVRIGA FINANSINVESTERINGAR

Avdelning 2

200	Landskapsregeringen och regeringskansliet	-680 000	0
9212	Digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen	<u>-600 000</u>	<u>0</u>
921200	Digitalisering och informationsteknologi, investeringar (R)	-600 000	0
9252	Serviceverksamhet	<u>-80 000</u>	<u>0</u>
925210	Serviceverksamhetsinvesteringar (R)	-80 000	0

Avdelning 3

300	Finansavdelningens förvaltningsområde	-969 000	79 485 000
9340	Särskilda understöd, lån och investeringar	<u>-800 000</u>	<u>79 485 000</u>
934000	Övriga finansinvesteringar (R)	-800 000	0
934080	Övriga lån (F)	0	79 485 000
9350	Penningautomatmedel	<u>0</u>	<u>0</u>
935010	Lån ur penningautomatmedel (R)	0	0
9390	Gemensamma förvaltningskostnader	<u>-169 000</u>	<u>0</u>
939000	IT-systemanskaffningar (R)	-169 000	0

		Anslag 2021	Inkomster 2021
<u>Avdelning 4</u>			
400	Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde	-200 000	0
9440	Naturvård	<u>-200 000</u>	<u>0</u>
944000	Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)	-200 000	0
<u>Avdelning 5</u>			
500	Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde	-720 000	0
9540	Ålands museum	<u>-720 000</u>	<u>0</u>
954000	Inköp av konst (R)	-25 000	0
954010	Kulturarvs- och museiverksamhetsinvesteringar (R)	-695 000	0
<u>Avdelning 6</u>			
600	Näringsavdelningens förvaltningsområde	0	0
9621	Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2014 - 2020	<u>0</u>	<u>0</u>
962100	Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2014 - 2020	0	0
9640	Främjande av skogsbruket	<u>0</u>	<u>0</u>
964000	Övriga investeringar för skogsbruket (R)	0	0
<u>Avdelning 7</u>			
700	Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde	-2 185 000	0
9745	Oljeskydd	<u>0</u>	<u>0</u>
974500	Oljeskyddsinvesteringar (R)	0	0
9750	Kostnader för sjötrafik	<u>-285 000</u>	<u>0</u>
975000	Fartygs- och färjeinvesteringar (R)	-285 000	0
9760	Kostnader för väghållning	<u>-1 900 000</u>	<u>0</u>
976000	Infrastrukturinvesteringar (R)	-1 900 000	0
80-88	Myndigheter samt fristående enheter	-995 000	0
9825	Ålands polismyndighet	<u>-120 000</u>	<u>0</u>
982500	Investeringar (R)	-120 000	0
9840	Ålands hälso- och sjukvård	<u>-420 000</u>	<u>0</u>
984000	Hälso- och sjukvårdsinvesteringar (R)	-420 000	0
9850	Högskolan på Åland	<u>-150 000</u>	<u>0</u>
985000	Investeringsutgifter (R)	-150 000	0
9855	Ålands gymnasium	<u>0</u>	<u>0</u>
985500	Investeringsutgifter (R)	0	0

	Anslag 2021	Inkomster 2021
9856 Ålands sjösäkerhetscentrum	<u>0</u>	<u>0</u>
985600 Ålands sjösäkerhetscentrum, investeringar (R)	0	0
9860 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	<u>-55 000</u>	<u>0</u>
986000 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, investeringar (R)	-55 000	0
9870 FORDONSMYNDIGHETEN	<u>-250 000</u>	<u>0</u>
987000 Fordonsmyndigheten, investeringar (R)	-250 000	0
Investeringar, lån och övriga finansinvesteringar sammanlagt	-5 749 000	79 485 000
Anslag och inkomster totalt ovanstående	-385 326 340	439 184 340

Utveckling och hållbarhet i budgeten

Landskapsregeringen ansvarar för att proaktivt agera katalysator och koordinator för Utvecklings- och hållbarhetsagendans förverkligande. Resultatet är beroende av att alla länder runt Östersjön genomför FN:s Agenda 2030. Mot denna bakgrund avser landskapsregeringen fortsätta agera aktiv samarbetspartner inom Finlands kommission för hållbar utveckling som leds av Statsrådets kansli, Nordiska ministerrådets program för Generation 2030, initiativet ReGeneration 2030, HELCOM och EU.

Landskapsregeringen har både en strategisk och operativ roll och har som den största offentliga aktören stor påverkan i det åländska samhället, dels som arbetsgivare, lagstiftare, utbildare, tjänsteproducent, konsument, dels genom att, via olika stöd till företag, kommuner och tredje sektorn, prioritera satsningar med tydlig hållbarhetsriktning. De tre hållbarhetsperspektiven, ekonomiska, sociala och miljömässiga vägs och beaktas i relation till den verksamhet som bedrivs, både för att uppnå verksamhetsmålen och för att uppnå agendans långsiktiga strategiska utvecklingsmål.

Arbetet med att integrera agendan och hållbarhet i de ordinarie verksamhetsprocesserna, budget, verksamhetsplanering och uppföljning framskrider. Landskapsregeringen leder verksamheten utgående från sitt regeringsprogram och strävar efter att i planering och beslutsfattande beakta utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland, visionen och de sju strategiska utvecklingsmålen. Det sker i genomförandet av långsiktiga färdplaner för samtliga sju strategiska utvecklingsmål, medverkan i framtagandet av förslag till agendans årliga statusrapport, upprätthållande av struktur för nätverket bärkraft.ax inklusive det årliga evenemanget "Forum för samhällsutveckling" samt övriga fysiska och digitala mötesplatser.

Under år 2020 togs [färdplanerna](#)¹ fram i digital form och presenteras på [bärkraft.ax](#)². Färdplanerna är en sammanställning av mål, delmål och identifierade åtgärder som är nödvändiga för att uppnå agendans mål fram till år 2030 och som det åländska samhället planerar och förverkligar gemensamt. Färdplanerna är dynamiska och kompletteras enligt behov. De mål, delmål och åtgärder som förverkligas inom landskapsregeringens verksamhet budgeteras och planeras i landskapsregeringen årliga budget. Det sker i enlighet med de fyra [hållbarhetsprinciperna](#)³. För att koordinera och samordna arbetet för de strategiska målen och planerade åtgärder finns en arbetsgrupp för att säkerställa att relevant information är aktuell och tillgänglig.

Arbetet för att tillgodose övergripande strukturella behov samt samordna och skapa bättre stödfunktioner för att effektivisera den offentliga administrationen pågår. Till detta hör bland annat planen att inrätta en stabsenhet vid regeringskansliet för att samla de resurser som bistår landskapsregeringen i arbetet med större frågor som rör flera områden. Dessutom planeras att inrätta en digitaliseringsenhet med uppgift att centralisera, samordna, förvalta och förstärka förvaltningens digitala verksamhetssystem. Målsättningen är att förstärka beställarrollen och den strategiska utvecklingen för förvaltningens digitalisering.

Ett viktigt område är att kommunikation och information, internt, externt, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt utvecklas för att upprätthålla tillgängliga kontaktytor och skapa hållbara relationer samt synliggöra Åland både nationellt och internationellt. Exempel på dessa är det åländska

¹ <https://www.barkraft.ax/fardplaner>

² <https://www.barkraft.ax/>

³ <https://www.regeringen.ax/demokrati-hallbarhet/hallbar-utveckling/vad-ar-hallbar-utveckling>

samhället och näringslivet, kommunerna, riksdagen, regeringen och andra finländska myndigheter, EU, europeiska och nordiska samarbetsorgan.

Exempel på landskapsregeringens övergripande strategidokument som möter de mål och delmål som finns i utvecklings- och hållbarhetsagendan är bland annat ett nytt rusmedels- och spelpolitiskt program för åren 2021–2024, Agenda för jämställdhet 2019 - 2030, Kompetens 2025, Strategi för hållbart byggande, Energi- och klimatstrategin, programmet för fysisk strukturutveckling, Trafikförsörjningsprogrammet, Turismstrategin 2012-2022, MatÅland 2017-2022, Ålands hållbara livsmedelsstrategi, SkogsÅland2027, Integrationsprogrammet 2020-2023, Central Baltic-programmet, EU-finansierade operativprogram inom regional- och socialfonderna, lantbruks- och fisknäringen. Ytterligare strategidokument revideras, planeras eller är under bearbetning, t.ex. Oljeskyddsplan, Kulturpolitiskt program, Strategi för kreativa och kulturella näringar, Bibliotekspolitiskt program, Program för idrott, motion, hälsa och en aktiv fritid och en folkhälsostrategi för Åland som ska bidra till ett långsiktigt, hållbart och systematiskt folkhälsoarbete och befrämja befolkningens hälsa och förebygga sjukdom.

De sektorspecifika EU-finansierade operativprogrammen bidrar till att uppnå målen. Innevarande programperiod som skulle avslutas år 2020, föreslås att förlängas med två år, 2021–2022. Detta ger möjlighet till omfördelning av medel samt en tilläggsfinansiering för förlängningsperioden ur en återhämtningsfond för att kunna möta de utmaningar som drabbar Åland i och med coronapandemin. Ett programändringsförslag med stöd för insatser för att hjälpa viktiga sektorer att möjliggöra en grön, digital och motståndskraftig återhämtning av ekonomin bereds. Det omfattar bland annat rörelsekapital eller investeringsstöd till små och medelstora företag, stöd till investeringar i produkter och tjänster, infrastruktur som tillhandahåller grundläggande tjänster till medborgarna, bibehållande av arbetstillfällen, sysselsättningsåtgärder, utbildning, kompetensutveckling och förbättrad tillgång till sociala tjänster av allmänt intresse.

Förslag till nytt operativprogram för Åland med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Europeiska socialfonden (ESF) för perioden 2021-2027 utarbetas och den övergripande målsättningen för programmet är att utveckla kunskapen och innovationskapaciteten för att skapa jobb, förnyelse samt stärkt konkurrenskraft i näringslivet. På det sättet främjas ekonomisk tillväxt och en fortsatt hög sysselsättningsnivå. En utvecklande verksamhetsmiljö för små och medelstora företag och ett kontinuerligt lärande hos arbetskraften och personer utanför arbetskraften är centrala faktorer för en hållbar tillväxt. Programmet föreslås byggas upp kring två strategiska insatsområden: 1) Entreprenörskap, digital utveckling och innovation och 2) Kompetens för alla. De EU-finansierade programmets målsättningar tangerar alla strategiska utvecklingsmål i agendan på ett eller annat sätt när stödmottagarna genomför sina åtgärder.

Förslag till nytt operativprogram inom landsbygdens utveckling med finansiering från Europeiska jordbruksfonden (Ejflu) utarbetas för perioden 2021–2027 med fokus på företagets möjligheter att skapa värdeförädling och ge konkurrenskraftiga förutsättningar för hållbara och lönsamma jordbruksföretag oavsett storlek. Det övergripande arbetet på EU-nivå är försenat och en övergångsperiod under år 2021-2022 föreslås där innevarande programperiods åtgärder kan genomföras med de medel som tilldelas Ålands andel av den nationella CAP-strategiplanen.

Exempel på övergripande strukturella åtgärder i budgeten för en hållbar riktning är havsbaserad vindkraft, solparker, energikartläggning, upphandling av tätortstrafik m.m. Flera av satsningarna skapar arbetstillfällen i det åländska samhället samtidigt som de bidrar till omställning till ett hållbart Åland.

Allt eftersom målen konkretiseras och implementeras i den ordinarie verksamheten finns det inte någon markant skillnad mellan landskapsregeringens verksamhetsmål och de delmål som hör till respektive strategiskt utvecklingsmål. Nedan listas de delmål som hör till respektive strategiskt utvecklingsmål och några exempel från budgetförslaget för att presentera landskapsförvaltningens planerade arbete för att under år 2021 bidra till förverkligandet av delmålen och på sikt de strategiska målen i utvecklings- och hållbarhetsagendan.

1. Välmående människor vars inneboende resurser växer

- Alla vuxna har tillgång till meningsfullt arbete, avlönat eller ej, med anständiga arbetsvillkor och ersättningsnivåer/löner som möjliggörs egen försörjning
- Alla barn är välmående och har tillgång till trygga uppväxtmiljöer som odlar god fysisk och psykisk hälsa. Alla barn har tillgång till en skola där man lär sig vara människa i ett hållbart samhälle. Grund- och gymnasieskolan ska vara i framkant i nationell och internationell jämförelse
- Alla vuxna tar, efter bästa förmåga, ansvar för sin egen hälsa och upplever sig välmående – motionerar, avstår från bruk av tobak samt missbruk av alkohol och andra droger
- Alla, oavsett kön och ålder, har tillgång till en samtalspartner/stödperson
- Vård och omsorg är individuellt behovsanpassad sjukvård och sjukfrånvaro-dagarna är minimerade.
- Samhällsbyggnaden: välkomnande trygg närmiljö, rekreation, servicepunkter m.m - en god och attraktiv boendemiljö samt
- Alla vuxna, oavsett om de vuxit upp på Åland eller flyttat in senare i livet, har chansen att skaffa sig kunskaper, i mån av möjlighet att ta de till sig, om hållbar utveckling, hållbara livsstilar, främjande av fredliga relationer m.m.

Landskapsregeringen genomför informations- och utbildningsinsatser om den nya socialvårdslagen och stöder målsättningarna om god servicenivå, minskad ojämlikhet och ökad jämställdhet. Fokus ligger på förändring till tidiga och förebyggande åtgärder. Denna åtgärd planeras att intensifieras under året eftersom vissa insatser sköts upp med anledning av den pågående coronapandemin.

Inom de flesta verksamhetsområden planeras aktiviteter för att uppmärksamma Åland 100.

Inom vården planeras uppföljning av de nya screeningar av cancersjukdomar som inleddes år 2020. Folkhälsoprojektet Tobakskampen fortsätter och föreläsningar för skolanställda och kommuner planeras för att nå målet Tobaksfri Åland 2040.

Åtgärder som riktas till olika externa målgrupper planeras angående implementeringen av den nya lagen för barnomsorg och grundskola samt läroplaner. Dessa berör digitalisering av läroplansmål samt utvärdering av inlärningsresultat, digital utveckling i skolan, främja barns, elevers och studerandes trivsel och välmående, upprätthålla och stärka intresset och förståelsen för Ålands historia, konst och kultur. Barn och ungas välmående följs upp och insatser görs för förbättrat välmående. En digital ungdomsmottagning skapas för att öka tillgängligheten för ungdomar som vill söka hjälp för sin psykiska ohälsa, ungdomshuset Boost stöds fortsättningsvis och projektet Kreativa barn fortgår ännu detta år. En särskild satsning görs i anslutning till Åland 100 med projektnamnet "Hälsans år".

Projektet Motion på recept för personer som behöver mer fysisk aktivitet framskrider och aktiviteter inom projektet inleds under året.

Landskapsregeringen har ett utvecklings- och tillsynsansvar över utbildningen på Åland. Genom utarbetande av strategier, styrdokument och regelverk för de olika utbildnings- och verksamhetsformerna stöder landskapsregeringen undervisningen. Det utbildningspolitiska

programmet "Kompetens 2025" som präglas av hållbarhet, jämlikhet och jämställdhet, integration, entreprenörskap, flexibilitet och digitalisering genomförs.

Exempel på interna åtgärder för personalen handlar det om kompetenskartläggningar, kompetensutveckling, jämställdhetsarbete, subventionerade motions- och kulturaktiviteter samt massage, företagshälsovård och friskvård, sjukvård, arbetsmiljömätningar och åtgärder. Större fokus läggs på förebyggande hälsovårdsinsatser för att minska antalet sjukfrånvarodagar och sänka sjukvårdskostnaderna. Dessutom kan kompetensutveckling för att kunna ta sig an nya arbetsuppgifter och omställningsåtgärder i samband med personalminskning genomföras.

Det interna strategiska kompetensutvecklings- och jämställdhetsarbetet bedrivs systematiskt i enlighet med de årliga utbildningsplanerna kompletterat med yrkesspecifik kompetensutveckling. Kunskapsbehov uppstår kontinuerligt, t.ex. med anledning av ny lagstiftning, uppdateringar av it-miljön och implementering av nya verksamhetssystem. Även utvecklings- och hållbarhetsagendan innebär ett mer övergripande ansvar för och genomförande av systematiskt kompetenslyft inom hållbarhet, både internt och externt.

2. Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället

- Alla, oavsett ålder eller kön, känner tillit till såväl människor som samhällsinstitutioner
- Samhället präglas av fredliga relationer. Alla arbetar aktivt för att avskaffa alla former av fysiskt, sexuellt och verbalt våld, särskilt i nära relationer
- Samhället karaktäriseras av ett demokratiskt ledarskap med goda förutsättningar för att agera ledare i våra egna liv och i föräldraskapet
- Samhället inkluderar systematiskt alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, sexuell läggning, etnicitet, ursprung, religion, annan övertygelse eller ekonomisk ställning, i det sociala, ekonomiska och politiska livet
- Inga hushåll, i synnerhet barnfamiljer och pensionärer, lever i en ekonomiskt utsatt position. Inkomstillväxten är högre för de 40 % som har lägst inkomster
- Lika arbete ersätts med lika lön
- Alla ungdomar och inflyttade, oavsett ålder, studerar alternativt försörjer sig på egen hand
- Jämställdhet och jämlikhet har uppnåtts, bland annat genom att såväl kvinnor, män och inflyttade är representerade i beslutande organ i både offentlig och privat sektor. Hushållsarbetet fördelas jämnt mellan de vuxna
- Makt, inflytande och resurser är jämlikt fördelade, korruption förekommer inte. Högt valdeltagande
- Samhället är tillgängligt för alla, och både boende och besökare med någon form av funktionsnedsättning beaktas i alla samhällsområden
- Inflytande och delaktighet i all samhällsbyggnad, planering och fysiska strukturer prioriteras högt, med en kontinuerlig och inkluderande dialog samt
- Föreningslivet/civilsamhället är en motor för nya lösningar som bidrar till förverkligandet av visionen.

Arbete med att förbättra tilliten och möjlighet för alla att vara delaktiga i samhället pågår. ÅSUB har en central roll att utveckla, framställa och sprida statistik samt samordna statistikproduktionen på Åland och lämna statistik till internationella organisationer såsom det nordiska samarbetet och FN. Statistiken är en viktig hörnsten i en demokrati som bidrar till fakta för beslut och stärker tilliten till beslutsprocesserna. Statistiken har som krav att vara oberoende, relevant, jämförbar, av god kvalitet och baserad på vetenskapliga grunder samt respekterar uppgiftslämnarnas rättigheter och sekretess. ÅSUB förmedlar information på ett tydligt och tillgängligt sätt via webbplatsen som har en central roll för nyheter och interaktiva databaser. Även Ålands ombudsmannamyndighet har en central roll i att uppnå ökad tillit och gör det genom att bevaka icke-diskriminering och medborgarnas mänskliga rättigheter samt barns rättigheter på Åland. Genom informationsinsatser ökar myndighetens synlighet och allmänhetens kunskap om sina rättigheter.

Ett axplock av årets insatser handlar t.ex. om att utveckla flera digitala tjänster inom många olika verksamheter för att förbättra och utöka tillgängligheten, fortsätta implementera Agenda för jämställdhet, fortsätta integrationsuppdraget med stöd och rådgivning inom informationskontoret Kompassen och att slutföra projektet "En säker hamn – Kraftsamling för kommuner, myndigheter och tredje sektorn för att utveckla samarbetet vid flyktingmottagning och integration på Åland" och att föra in delar av projektets utvecklingsarbete i Kompassens verksamhet. Kurser i svenska för inflyttade stöds, utbildningsinsatser för personer utan arbetsmarknadsstöd arrangeras och sysselsättningsstöd beviljas bland annat för anställning, arbetspraktik, läroavtalsutbildning, deltidsarbete, start av företagsverksamhet, kompetensutveckling och karriärbyte.

Informationssäkerheten har en central roll inom samtliga verksamheter. Utbildningsinsatser och granskningar genomförs för att säkerställa myndigheternas efterlevnad, vilket sker bland annat genom inspektionsverksamhet och informationsinsatser inom t.ex. dataskydd, lotterier och offentliga upphandlingar.

Uppdateringen av den digitala lagsamlingen, Ålex, sker kontinuerligt och tillhandahålls utan avgift på landskapsregeringens webbplats.

Implementeringen av alarmsystemet Åalarm och byggandet av polismyndighetens nya polishus framskrider. Fokusområden för polisen är närhet och tillgänglighet för ökad trygghet i samhället, förebyggande arbete, arbete mot våld i nära relationer och bekämpning av yrkesmässig kriminalitet och narkotika.

Revidering av lagstiftningen inom socialvården fortsätter för att uppnå tillgänglighet och delaktighet för alla i samhället. Det rör bland annat elektroniska tjänster och klientavgifterna.

Arbetet med jämlika löner för likvärdigt arbete fortgår.

Utvärdering av funktionshinderspolitiska åtgärdsprogrammet "Ett tillgängligt Åland 2017-2020" genomförs.

Samarbete mellan ÅHS och KST intensifieras och anpassningar görs i förhållande till socialvårdslagen och äldreagen. Utvecklingsområden är bland annat organisationsstruktur och – kultur, kartläggning och granskning av ÅHS tjänsteutbud, ökat arbetsvälbefinnande, utveckling av vårdprocesser samt kartläggning/modernisering av stödfunktioner. Säkerhetsarbetet inom organisationen prioriteras genom att fortsätta utveckla säkerhetskulturen och uppmärksamhet kring risker inom hälso- och sjukvård och att ta fram processbeskrivningar. Byte av vårdinformationssystem är prioriterat och förberedelser för upphandlingsfasen pågår. Coronapandemin avspeglar sig i att en vårdskuld uppstått och den planeras att hanteras under året beaktande den situation som är känd nu. Förutom detta planeras och byggs isoleringsrum för patienter med luftburen smitta.

Inom bostadsproduktion ges möjligheter till understöd till pensionärer som behöver reparera sin bostad eller av hushåll som behöver sanera en sanitär olägenhet. Dessutom finns stöd för tillgänglighetsanpassningar och klimatvänliga åtgärder.

Föreningslivet, på samma sätt som samhället i övrigt, ska präglas av möjligheter till delaktighet. Stöd beviljas till föreningar, kommuner och tredje sektorn och åtgärder med tydlig hållbarhetsriktning prioriteras. Stöd för att upprätthålla verksamheter vid Pelaren och Fix-tjänst fortgår.

3. Allt vatten har god kvalitet

- Åland är Östersjöns röst och vi arbetar proaktivt för att påverka andra länder och regioner i Östersjön. Åländska aktörer inom förvaltning, näringsliv, tredje sektor och enskilda individer lyfter frågan i samverkan med den övriga Östersjöregionen
- Alla aktörer och verksamheter har kunskap om och tar ansvar för de åländska vattnen och arbetar proaktivt för vatten av god kvalitet. År 2030 tar 95 procent av ålänningarna aktiva beslut och eget ansvar kring vattenskydd i sina vardagliga liv
- Ett samlat helhetsperspektiv på vattenanvändningen säkerställer att åtgärder, handlingsplaner och direktiv tillsammans möjliggör förbättringar av vattenkvaliteten samt att alla behövliga åtgärder uppmärksammas
- Antropogena kretsloppen av näringsämnen är till största delen slutna. Åland är år 2030 topp tre i Östersjöregionen vad gäller cirkulärt omhändertagande av näringsämnen och exportör av näringsämnen 2051
- De antropogena nettoutsläppen av näringsämnen fosfor och kväve till vatten har halverats fram till 2030
- Den interna belastningen i sjöar, vikar och havsområden har minskat avsevärt
- Ett innovativt och blomstrande åländskt näringsliv är ledande inom hållbara cirkulära lösningar för näringsämnen, hållbart vattenbruk, VA-sektorn, clean tech med mera
- Läckage av farliga ämnen till vattenmiljön har minskat till icke-skadliga nivåer, så som uppsläpp av läkemedel, växtskyddsmedel, hushållskemikalier, gifter och mikroplaster. Nedskräpningen till vattenmiljön har upphört samt
- Hänsyn till klimatförändringen och dess effekter beaktas i allt arbete som påverkar vatten.

Arbetet handlar om att säkerställa tillgång till vatten av god kvalitet och hållbar vattenhushållning för alla typer av vattenanvändning, att säkerställa lagstadgad och vetenskaplig uppföljning och övervakning av grundvatten, sjöar, kust- och havsområden för en sammanhållen helhetsbild, bedömning av vattenkvaliteten över tid samt tillhandahålla information om vattenvård och vattnets tillstånd över tid. Det görs genom kontinuerlig vattenövervakning och undersökningar av grundvatten, sjöar samt kust- och havsområden utgående från EU-direktiv. Utöver det genomförs utredningar, undersökningar och informationsinsatser kopplat till vattenförsörjning och avloppsvattenbehandling, vattenvård och vattenförvaltning etc. Resultatet ligger sedan till grund för framtagande och genomförande av lagstadgade åtgärdsprogram, förvaltningsplan och havsområdesplan samt konkreta vattenförbättrande åtgärder.

Stöd beviljas bland annat för att bedriva klimatvänligt jordbruk, hållbart skogsbruk och fiske som inte äventyrar vattenmiljön. Ytterligare åtgärder för att trygga vatten av god kvalitet genomförs i enlighet med oljeskyddsplanen.

4. Ekosystem i balans och biologisk mångfald

- Hållbart bevarande och nyttjande av ekosystem och biologisk mångfald - särskilt gällande kulturmarker, skogar, hav och våtmarker
- Alla grupper i samhället – privatpersoner, jord-, skogs- och vattenbrukare med flera har kunskap om och tar ansvar för den biologiska mångfalden och arbetar proaktivt för ekosystemen i balans
- Ekosystem och biologisk mångfald är integrerade i alla utvecklings- och planeringsprocesser för mark- och havsanvändning (= regional grönstruktur) och används som redskap för att mildra effekter av klimatförändringarna
- Låg skadlig påverkan av invasiva arter
- Åland är självförsörjande på fisk utgående från livskraftiga fiskebestånd
- Minst 10 % av havsområdena är skyddade
- Minst 17 % av kustområdena är skyddade. (Aichi-målen för att bevara biologisk mångfald och därmed förutsättningarna för människors välbefinnande på vår planet)

- Livskraftigt vattenbruk utan negativ påverkan på havsmiljö
- Den hållbara skogsavverkningen har ökat med 30 % sedan 2018 samtidigt som återbeskogningen är livskraftig
- Ingen förlust av biologisk mångfald på land eller i sjöar och hav
- Alla hotade arter och biotoper har nått gynnsam bevarandestatus
- Biotoper/ områden som är viktiga för biodiversitet är skyddade både på land och i hav
- Vi har en god kännedom om biologiskt värdefulla arter och biotoper på Åland
- Behålla och utveckla gröna korridorer
- Arealen av naturbeten är 3000 ha
- Alla åkrars mullhalt klassas som hög samt
- I vattenområden frodas nyckelarter, organismernas tillväxt och storleksfördelning är normal/naturlig, deras kondition är god, djupfördelningen naturlig.

Förverkligande av Natura 2000-programmet fortgår genom att utöka områden som åtnjuter skydd. En vetenskaplig uppföljning och övervakning genomförs för att säkerställa efterlevnaden om en gynnsam bevarandestatus och förhindrar försämring av livsmiljöerna inom skyddsområden. Detta resultat används även för beställning av ändamålsenliga skötselåtgärder som baseras på skötselplaner med aktuell information om förekomster och tillstånd. Utöver detta genomförs en kontinuerlig skötsel och restaurering av landskapets naturreservat och genbank. Den lagstadgade naturvården utvecklar landskapsbilden och är nödvändiga för en hållbar utveckling av naturvården inom landskapet Åland. Inventering av de skyddsvärda biotoperna planeras och GIS-baserad ärendehantering vidareutvecklas. Dessutom föreslås taxering av häckfågel på Åland för att bidra till bättre kunskap om vår natur i allmänhet.

Utveckling av ny teknik i viltförvaltningen fortskrider. Mårdhundar som förses med GPS-halsband utgör ett verktyg i kontrollen av denna invasiva art. Jägarregistret förnyas och en digital plattform för elektroniska jaktkort och insamling av statistik utvecklas.

Genom information, rådgivning och lagstiftningsåtgärder samt stöd till jaktvårdsföreningarnas verksamhet bidrar landskapsregeringen till förutsättningar för en god jaktkultur med aktiv viltvård, bra möjlighet till övningskytte och sunda viltstammar i landskapet. Viltet är en ekologisk och närproducerad naturtillgång som bör förvaltas och nyttjas på ett hållbart sätt.

Åtgärdsplanen för ejderstammen på Åland och den internationella AEWA förvaltningsplanen fortsätter. Ejderstammens nedgång följs upp och åtgärder för att minska predationen planeras. Den stora ejderkolonin på Långskär utses till studieområde där olika förvaltningsåtgärder testas och utvärderas.

Övervakning, provtagning och inspektioner genomförs med fokus på att bekämpa och övervaka djursjukdomar, utrotning av fisksjukdomen VHS, ID-övervakning av produktionsdjur samt kontroll av främmande ämnen i animaliska livsmedel.

En systematisk uppföljning av lantbruket görs för utvärdering av de miljöåtgärder som riktas till lantbruket genom landsbygdsutvecklingsprogrammet, miljölagstiftning och andra styrmedel.

Informationsinsatser genomförs om miljölagstiftning och LBU-programmets påverkan på vattenmiljön och den biologiska mångfalden. Landskapsregeringen stimulerar djurhållning med betande djur genom stöd, rådgivning och stöd för privat avbytarservice. En allmän utveckling av djursektorerna är också nödvändig för att behålla underlaget för livsmedelsindustrierna på Åland.

Lantbrukets EU-finansierade operativprogram handlar bland annat om stöd för miljö- och klimatvänligt jordbruk, ekologisk produktion samt stöd till livsmedelsindustrin samt rådgivning och kunskapsöverföring för att trygga ett konkurrenskraftigt och hållbart jordbruk.

Inom fiskerinäringen fortsätter studien av tillståndet hos torskbeståndet runt Åland. Målsättningen för den europeiska havs- och fiskerifondens program, EHFF-programmet, är att den åländska fiskerinäringen ska vara konkurrenskraftig, ekonomiskt lönsam samt ekologiskt och socialt hållbar. Ett hållbart fiske och vattenbruk ska främjas och bidra till tryggad livsmedelsförsörjning och bevarandet av marina biologiska resurser.

Ålands fiskevårdscentrum har breddat verksamhetens fiskevårdsinsatser. Fiskyngelproduktion är en viktig fiskevårdsåtgärd som stärker förutsättningarna för fisketurismen och yrkesfisket.

5. Attraktionskraft för boende, besökare och företag

- Åland har en hög attraktionskraft både för boende och icke-boende, som destination och för investeringar
- Bevarandet av och tillgängligheten till naturen är säkerställd, fokus på kustnära områden (koppling till strategiskt utvecklingsmål 4)
- Stimulans och uppmuntran till ett livskraftigt föreningsliv och en livskraftig kultur- och bildningssektor
- Fysiska och digitala mötesplatser är tillgängliga för alla
- Konst, design och arkitektur värderas högt
- Kulturarvet bevaras, synliggörs och utvecklas
- Mariehamn med omnejd är en livskraftig centralort för hela Åland
- Den offentliga sektorn är samspelt, serviceinriktad och ekonomiskt stabil och erbjuder kvalificerade och utvecklande arbetsmöjligheter
- Näringslivet är framgångsrikt lokalt och internationellt och erbjuder kvalificerade arbetsmöjligheter
- Litenheten tas tillvara och företagen verkar för snabb implementering av nya innovationer och tekniska lösningar
- Den lokala kollektivtrafiken skapar förutsättningar för resurseffektiva och hållbara transporter (koppling till strategiskt utvecklingsmål 7)
- Hållbara transportmedel används för kontakterna med omvärlden (koppling till strategiskt utvecklingsmål 7)
- God samverkan med andra samhällen runt Östersjön; fördjupade relationer särskilt med Stockholm/Uppsala och Åbo/Helsingfors
- Handlingsprogram och åtgärder för motståndskraft mot och förmåga till anpassning till effekterna av klimatförändringarna och andra förändringar är etablerade och genomförda samt
- Hög kvalitet på utvecklings- och planeringsprocesser, som förstärker attraktionskraften och optimerar synergieffekter mellan natur, kultur, infrastruktur och transporter. Fokus på; god infrastruktur för företag, goda boendemiljöer, mångfunktionella platser och tillgänglig service.

Landskapsregeringen bedriver en aktiv informationsverksamhet för att synliggöra Åland nationellt och internationellt. Genomförande av de stora strategiska planerna och projekten som nämndes i inledningen bidrar till att skapa ett attraktivare Åland, välmående människor, miljö och näringsliv.

Åtgärder finns för hållbar åländsk livsmedelsproduktion och lantbruksnäring med kretsloppsarbete och innovativa metoder för att skapa konkurrenskraftiga landsbygdsföretag.

Landskapets trafiksystem upprätthålls och utvecklas för att skapa goda förutsättningar för boende, besökare och företag. Det inkluderar kontinuerliga insatser till vägar, broar, kollektivtrafik och skärgårdstrafik. Investeringar görs för att förbättra vägnätet, bygga cykelvägar, utveckla kollektivtrafiken och förnya tonnage med särskilt fokus på hållbara transportlösningar.

Inom infrastruktursektorn ska förnyelse av frigående färjor och linfärjor ske och kapacitet, tillgänglighet, säkerhet, miljö och anpassning till dagens fordonsstorlekar görs tillika med fokus på minskad användning av fossila bränslen. Dessutom inleds digitaliseringen av Ålandstrafikens verksamhetssystem och tjänster. Brobytesprojektet 2017-2027 som syftar till att uppdatera landskapets transportinfrastruktur på lång sikt för att uppfylla gällande fordonslasters framskrider.

Utveckling av kollektivtrafiken pågår för att göra den attraktivare. Skärgårdens attraktionskraft upprätthålls med bland annat lokal läkemedelsdistribution och stöd till detaljhandeln i skärgården för att upprätthålla en året-runt detaljhandelsverksamhet. Flera miljöprofilerade satsningar fortgår, Turismstrategin 2012-2022, Ålands hållbara livsmedelsstrategi, MatÅland och Green Key certifiering. Andra satsningar är utveckling av landsbygden genom Leader-stöd, utveckling av landsbygdsnäringslivet för att stärka den lokala produktionen, möjligheter till investeringar för att utveckla konkurrenskraften och hållbar produktion, prioritering av åtgärder för utveckling av företag och arbetsplatser i skärgården samt internationalisering och export av varor och tjänster.

Landskapsregeringen fortsätter satsningen på Åland som en intressant plats för filmproduktion.

Besöksnäringen bidrar till sysselsättningsmöjligheter och det finns ett brett utbildningsutbud. Satsningar på rekrytering, sysselsättning och inflyttning är centrala för ett bärkraftigt Åland. Det nya integrationsprogrammet 2020-2023 utvecklar och förbättrar integrationspolitiken och det integrationsfrämjande arbetet inom landskapets verksamheter. Kompetensutveckling, information och samordningsinsatser genomförs inom integration.

Åländsk konst, kultur och historia bidrar till attraktionskraft. Utökad verksamhet och bättre tillgänglighet föreslås genomföras genom en ombyggnad av Eckerö post- och tullhus. Förslaget omfattar tillfälliga och permanenta utställningar och en hiss.

I enlighet med turismstrategin bidrar landskapsregeringen till marknadsföringen av Tall Ships Race år 2021 och Åland 100. Evenemangsstöd beviljas för att arrangera publika evenemang som har positiv effekt på besöksnäringen. Ett särskilt stöd för jubileumsaktiviteter beviljas föreningar och kommuner för att uppmärksamma Åland 100. Planering och produktion av utställning och innehåll i Bomarsunds besökscentrum fortsätter.

Revideringen av upphandlingsprocessen och hållbara upphandlingar beaktar ekonomiska, sociala och miljömässiga krav. Målet är krav riktade mot både leverantörer och de varor eller tjänster som upphandlas samtidigt som medvetna konsumtions- och produktionsmönster inom och utanför landskapsregeringens organisation utvecklas, vilket även bidrar till högre attraktionskraft för privat näringsverksamhet på Åland.

Insatser görs för ett hållbart och lönsamt näringsliv, skogsbruk, fiske, landsbygdsutveckling och jordbruk som bidrar till ekonomisk tillväxt och skapar sysselsättning i hela det åländska samhället. Programmet SkogsÅland2027 fortsätter att förverkligas för att uppnå ett hållbart skogsbruk. Stormen Alfridas inverkan på de åländska skogsresurserna medförde att skogsdatan är inaktuell och behöver uppdateras. Aktuella skogsdata är nödvändig för certifiering och för relevanta skogsvårdsåtgärder för ett hållbart skogsbruk. Stormfällningarna ökade även risken för insektsangrepp och en bestående svärmnings- och populationsövervakning av granbarkborre har inletts. Ett återbeskogningsarbete har påbörjats inom ramen för det stödpaket som landskapsregeringen infört.

Praktikantplatser erbjuds för att ge högskolestuderande möjlighet till praktik inom sitt utbildningsområde eller för att knyta kontakter med arbetslivet på Åland. Förutsättningarna att genomföra studie- eller arbetspraktikperioder utomlands förbättras och två praktikplatser hos Ålands specialrådgivare vid Finlands EU-representation i Bryssel erbjuds.

På sjösäkerhetsområdet görs insatser som tillgodoser marknadens behov.

6. Markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet

- 60 % lägre koldioxidutsläpp jämfört med 2005
- 80 % lägre koldioxidutsläpp jämfört med 2005 [exkluderat övrig sjöfart]
- 60 % förnyelsebar energi av den totala energianvändningen
- 80 % förnyelsebar energi av den totala energianvändningen [exkluderat övrig sjöfart]
- 100 % lokalproducerad förnyelsebar el av den totala elanvändningen
- 50 % lägre koldioxidutsläpp från vägtrafiken jämfört med 2005
- Ingen fossil uppvärmning av byggnader
- Alla nya person- och paketbilar är fossilfria
- Fartyg som angör åländska hamnar drivs fossilfritt
- Den totala energianvändningen har genom effektivisering minskat med 32,5 % jämfört med nivån 2005 samt
- Koldioxidbudgeten för 1,5°C-målet överskrids ej.

Arbetet med den övergripande infrastrukturella utvecklingen är långsiktig och omställningen sker över lång tid. Det krävs lokal och regional enighet så att utvecklingen framskrider. Många strategiska dokument är redan framtagna eller utarbetas för att ligga till grund för konkretiseringen att uppnå ett hållbart Åland. Utveckling av kollektivtrafiken pågår för att göra trafiken attraktivare för användaren. Eldrivna fordon med tillhörande laddutrustning att användas i delar av den landskapsbetalda kollektivtrafiken föreslås. Både havsbaserad vindenergi och storskalig solenergianläggning planeras och målet med hållbart byggande framskrider tack vare den nya strategin.

Samarbetsprojektet med Flexens Oy Ab om utvecklingen av en testplattform för smarta energinät på Åland fortgår och är en viktig del i arbetet att åstadkomma ett skalbart fossilfritt energisystem.

Utvecklingen av de geografiska informationssystemen, GIS, fortgår.

Informations och kommunikationsinsatser genomförs kontinuerligt för förankring av de insatser som planeras. Insatser genomförs även angående övervakning och utveckling av elsäkerheten, information samt utbildningsverksamhet.

7. Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster

- All konsumtion av varor och tjänster är av hållbara varor och tjänster (i enlighet med de fyra hållbarhetsprinciperna)
- Återbruk och återanvändning är självklar prioritering för alla på Åland (framom nyinköp).
- Resurser har ersatt begreppet avfall
- Alla företag och offentlig sektor arbetar mot att produktion och inköp ryms inom de fyra hållbarhetsprinciperna
- Markant ökning av utbudet av åländska ekologiska matvaror. Skälig ersättning till matproducenter, uppskattad och eftertraktad lokal produktion
- Proaktivt arbete pågår inom jordbruks-, livsmedels-, energi-, hälso- och sjukvårds-, bygg-, transport-, skogsbruks- och turismsektorerna
- Byggsektorn har markant ökat användningen av åländskt trä
- Användning av mark och vatten tar hänsyn till ekosystem och biologisk mångfald, och utgår ifrån ett effektivt nyttjande av naturresurser (koppling till strategiskt utvecklingsmål 4 och 5)
- Offentliga upphandlingsmetoder som säkerställer genomgående hållbara offentliga upphandlingar är etablerade samt
- Systematisk utfasning av skadliga kemikalier (koppling till strategiskt utvecklingsmål 4).

Flera delmål här är beroende av insatser som genomförs för att uppnå övriga strategiska utvecklingsmål. Det handlar om utbudet av hållbara alternativ tillgängliga för alla så att omställningen till ett hållbart Åland underlättas.

Den digitala servicen till och kommunikation med kunder och övriga intressentgrupper utökas.

För att klara av landskapets framtida utmaningar lyfter landskapsregeringen upp inflyttning som en viktig nyckel och det ställer också krav på en framgångsrik hantering av integrationsfrågorna.

Arbetet med revidering av upphandlingsprocessen och hållbara upphandlingar som beaktar ekonomiska, sociala och miljömässiga krav fortgår. Målet är krav riktade mot både leverantörer och de varor eller tjänster som upphandlas samtidigt som medvetna konsumtions- och produktionsmönster inom och utanför landskapsregeringens organisation utvecklas, vilket även bidrar till högre attraktionskraft för privat näringsverksamhet på Åland

Landskapsregeringens målsättning är att sträva mot en cirkulär ekonomi, ett kretsloppssystem som innebär att produkters mervärde bevaras så länge som möjligt och att avfall minimeras. Det cirkulära systemet innebär att produkter som nått slutet av sin livscykel fortsätter att nyttjas i en ny produktion när den inte längre kan repareras och skapar därmed ytterligare värde. Omställning till en cirkulär ekonomi ska minska på resursuttaget, öka värdet och spara pengar genom att förlänga produkters livslängd samt att ge fler arbetstillfällen. Avfall minimeras, biologiskt material komposteras eller rötas och används därefter som gödsel och ett hållbart och resurseffektivt samhälle leder även till lägre utsläpp av växthusgaser. Aktuella åtgärder handlar om kontroll av mängden felsorterat avfall i den brännbara fraktionen, genomföra kampanjer för att förebygga avfall och minimera avfallsmängderna, ökad skrotning av uttjänta fordon och influera till beteendeförändring i samhället.

Landskapsregeringen stöder företag som aktivt går in för lösningar som använder förnyelsebara resurser eller som märkbart minskar sin resursanvändning inom företagets produktionsprocesser, fastighetsskötsel och logistik. Delområden är huvudsakligen energieffektivitet, förnybar energi, reducerad vattenanvändning och metoder inom cirkulär ekonomi. Målgruppen är industri och flerbostadshus för att byta ut större oljepannor till nya energilösningar med märkbara miljöförbättringar.

Inflyttning och integration ur ett könsperspektiv

Jämställdhetsbilaga till landskapets budget 2021

Innehåll

1. Uppdrag, avgränsningar och förklaringar	3
2. Sammanfattande konklusioner	4
3. Befolkning, inflyttning	6
3.1 Kvinnor och män födda utanför Åland står för ökningen på 2000-talet.....	6
3.2 Flera kvinnor än män har andra modersmål än svenska	8
3.3 Något flera kvinnor än män flyttar in.....	9
3.4 Den utomnordiska flyttningen ger det största överskottet för både kvinnor och män	11
4. Arbetsmarknad	12
4.1 Könsfördelningen varierar med födelseort i vissa branscher	12
4.2 Högst arbetslöshet för kvinnor födda utanför Norden.....	14
5. Utbildning	15
5.1 Större del av flickorna än pojkarna får stödundervisning i svenska	15
5.2 Större andel studerande bland kvinnor och män som är födda på Åland.....	16
5.3 Avbrott på gymnasiet vanligast bland män med andra språk än svenska.....	16
6. Politiskt deltagande	18
6.1 Knappt var femte kvinna och man bosatt utanför Åland röstar	18
6.2 Lågt valdeltagande för kvinnor och män som är födda utanför Norden	19
6.3 En stor majoritet av män bland de ålandsfödda kandidaterna	20
7. Att leva och bo som inflyttad på Åland	22
7.1 Orsakerna till att flytta till Åland.....	22
7.2 Arbete är en nyckel till inflyttning och integration	24
7.3 De inflyttade kvinnorna är ofta högtbildade	26
7.4 Politiskt (o)intresse bland de inflyttade.....	28
7.5 Om sociala kontakter och integration	29

1. Uppdrag, avgränsningar och förklaringar

Att driva utvecklingen mot ett allt mer jämställt åländskt samhälle kräver kunskap och insikt om levnadsförhållandena för kvinnor och män, flickor och pojkar som lever på Åland. Syftet med den här översikten är att ge ett samlat kunskapsunderlag om kvinnors och mäns situation och eventuella skillnader inom valda områden inom det åländska samhället. Det är nu tionde året som ÅSUB, på uppdrag av landskapsregeringen, utarbetat en särskild genusanalys av olika verksamhetsområden som bilaga till landskapets budget. Under åren har budgetbilagan belyst könsskillnader och bidragit med könsperspektiv på bland annat ekonomi, arbetsliv, hälsa och livsstil, demografiska förändringar, inflytande, brottslighet samt kommunernas verksamhet.

Med ökad inflyttning till Åland är det av avgörande betydelse för individen och för samhällsutvecklingen att de inflyttade blir delaktiga i samhällslivet som helhet, får lära sig svenska, kan tillgodogöra sig utbildning, ges möjlighet att delta på arbetsmarknaden, delta i val och hitta ett socialt sammanhang. Delaktighet är en grund för tillit och ökar Ålands attraktionskraft som en plats att bo på.¹

Årets jämställdhetsbilaga sätter fokus på inflyttningen till Åland och integrationen av de inflyttade i det åländska samhället. Finns det könsskillnader i flyttningsmönstren? Hur ser arbetsmarknadsdeltagandet ut för de inflyttade - står kvinnor eller män i större utsträckning utanför arbetsmarknaden? Finns det könsskillnader i valdeltagandet bland de inflyttade? Hur lätt är det för inflyttade kvinnor och män att lära känna ålänningar och att aktivera sig inom föreningslivet? Forskning visar att språk, arbete och sociala kontakter är viktiga nycklar till en lyckad integration.

Enligt landskapslagen om främjande av integration (2012/74, 3 §) avses med begreppet *integration* "invandrarens och samhällets interaktiva utveckling med målet att ge invandraren de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet samtidigt som invandrarens möjligheter att upprätthålla sitt eget språk och sin egen kultur stöds."

Källorna för uppgifterna i den här översikten är ÅSUBs statistik och nyligen färdigställda utredningar från ÅSUB. Personal står gärna till tjänst med upplysningar om översikten. Ytterligare uppgifter om de aktuella statistikområdena finns på ÅSUBs webbplats (www.asub.ax) och i ÅSUBs publikationer. På webbplatsens temaingång Kvinnor och män ligger fokus också på könsuppdelade fakta.

¹ Se närmare i Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland

2. Sammanfattande konklusioner

ÅSUB har för tionde gången sammanställt en jämställdhetsbilaga till landskapets budget. Att driva utvecklingen mot ett allt mer jämställt åländskt samhälle kräver kunskap och insikt om levnadsförhållandena för kvinnor och män, flickor och pojkar. Årets bilaga har fokus på inflyttning och integration. Med hänsyn till den ökade inflyttningen till Åland är det av avgörande betydelse både för individen och för samhällsutvecklingen att de inflyttade ges möjlighet till delaktighet i samhällslivet som helhet. Delaktighet är en grund för tillit och ökar Ålands attraktionskraft som en plats att bo på. Vi analyserar flyttningsrörelserna, arbetsmarknaden, utbildning, valdeltagandet och social inkludering ur inflyttnings- och könsperspektiv.

Vid senaste årsskifte var 40 procent av kvinnorna och 34 procent av männen som bor på Åland födda utanför landskapet. I det närmaste hela befolkningstillväxten under 2000-talet på över 4 000 personer förklaras av inflyttningen. Personer födda utanför Norden står för ungefär halva tillväxten, cirka 1 000 kvinnor och män vardera. Bland kvinnorna är andra språk än svenska vanligare än bland männen, över 400 fler kvinnor har ett annat modersmål än svenska.

Två tredjedelar av såväl kvinnorna som männen som är födda utanför Åland är i arbetsför ålder, 20–64 år, jämfört med bara hälften av dem som är födda på Åland. Personer från ett åttio-tal utomnordiska länder har flyttat in från 2012 framåt, men hälften kommer från endast fem länder: Rumänien och Estland, där männen har varit i majoritet bland de flyttande, samt Lettland, Storbritannien och Thailand varifrån det har flyttat flera kvinnor än män. Arbete är den vanligaste orsaken att flytta till Åland bland dem som har annat modersmål än svenska. Bland dem som talar svenska eller finska är det fler kvinnor än män som anger arbete som den främsta orsaken till flytten. Bland dem som flyttar från länder utanför Norden är det vanligare bland männen att arbetet är skälet. För kvinnorna som är födda utanför Norden är anknytning till Åland inom familjen vanligaste skälet.

Sysselsättningstalet på Åland har varit högt under många år före corona-pandemin bröt ut, runt 80 procent. Sysselsättningstalet är något högre bland kvinnorna än bland männen för personer födda på Åland, i Finland och i Sverige. Generellt har sysselsättningstalet varit lägre bland dem som är född utanför Norden, runt 68 procent. I den här gruppen är därtill kvinnornas sysselsättningstal tre procentenheter lägre än männens.

Könsfördelningen mellan branscher är i huvudsak likartad oberoende av födelseort. Några undantag från mönstret finns dock. Inom primärnäringarna är mansdominansen stor bland dem som är födda på Åland medan det är rätt jämn könsfördelning i branschen bland dem som är födda utanför Åland. Inom företagstjänsterna, finans- och försäkringsbranschen är kvinnorna i majoritet bland dem som är födda i Finland och utanför Norden, medan männen är i majoritet

ibland dem som är födda på Åland och övriga Norden. Oberoende av födelseort är det vanligare bland männen att vara företagare än bland kvinnorna.

Fler kvinnor än män flyttar bort från Åland för att studera, medan fler män än kvinnor flyttar till Åland för studier. Det medför att männens andel av studerande som är skrivna på Åland är något högre oberoende av födelseort. Inom gymnasiet har tolv procent av kvinnorna och åtta procent av männen ett annat modersmål än svenska. Att avbryta studierna på gymnasiet är vanligast bland män med ett annat modersmål. De inflyttade har enligt en enkätundersökning som ÅSUB gjort generellt relativt hög utbildning. Särskilt hög är utbildningsnivån bland de inflyttade kvinnorna som genomgående uppvisar högre utbildning än männen.

Kvinnorna röstar i allmänhet flitigare i lagtingsvalen än männen, oberoende av födelseland. Valdeltagandet bland dem som är födda utanför Norden är cirka tio procentenheter lägre än bland övriga grupper. I kommunalvalet är skillnaderna i valdeltagandet större. Kvinnorna och männen födda på Åland har det högsta valdeltagande, 75 respektive 72 procent år 2019. För kvinnorna och männen födda i utomnordiska länder stannade valdeltagandet på 32 respektive 26 procent.

Ur de inflyttades perspektiv är arbete en nyckel till integration. Bland dem med svenska eller finska som modersmål upplever kvinnorna i något högre grad att arbetet är mycket viktigt, medan det bland dem som flyttat från länder utanför Norden är männen som i något större utsträckning uppger att arbetet är mycket viktigt ur integrationsperspektiv. Andelen som upplever att arbetet är mycket viktigt är dock hög både bland kvinnorna och männen, 81 respektive 85 procent. Arbete, ekonomisk trygghet och hälso- och sjukvård upplevs av båda könen vara viktiga för de inflyttade.

Enligt forskningen har även sociala kontakter en central betydelse för en lyckad integration genom att de kan bidra till de inflyttades delaktighet i samhället. Utomnordiska kvinnor och kvinnor med finska som modersmål är de grupper som i högst utsträckning upplever att det är lätt att lära känna ålänningar. Finskspråkiga män uppvisar den lägsta andelen som tycker det är mycket lätt att lära känna ålänningar. Integrationen kan stärkas genom att främja delaktighet och sociala kontakter.

3. Befolkning, inflyttning

Ett markant drag i befolkningsutvecklingen under 2000-talet är att antalet personer som är födda utanför Åland har ökat betydligt och därmed deras andel av invånarna. År 2000 var 31 procent av kvinnorna och 24 procent av männen födda utanför Åland. År 2019 hade andelarna stigit till 40 respektive 34 procent. Likaså har den språkliga mångfalden i befolkningen ökat betydligt. År 2000 hade 8 procent av kvinnorna och 5 procent av männen något annat språk än svenska. Nu 19 år senare är andelarna 15 respektive 12 procent.

Tabell 1 visar befolkningens sammansättning efter kön och födelseort respektive språk 2000 och 2019 samt vilka förändringar som har skett.

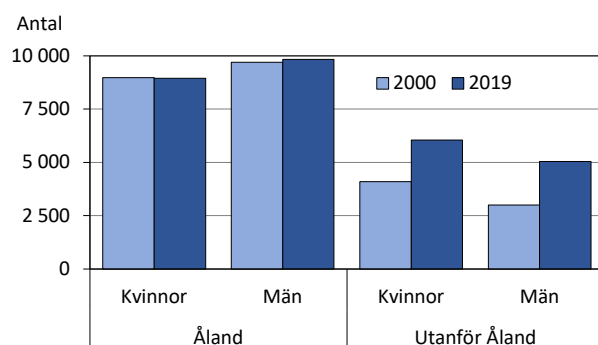
Tabell 1. Kvinnor och män efter födelseort och språk 2000 och 2019

	Antal personer				Könsfördelning, procent				Förändring 2000-	
	2000		2019		2000		2019		2019, antal	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	13 076	12 700	15 005	14 879	51	49	50	50	1 929	2 179
Födelseort										
Åland	8 981	9 701	8 949	9 838	48	52	48	52	-32	137
Finland	3 083	2 028	3 377	2 223	60	40	60	40	294	195
Sverige och övr. Norden	718	713	1 351	1 547	50	50	47	53	633	834
Utom Norden	196	198	1 228	1 189	50	50	51	49	1 032	991
Okänt	98	60	100	82	62	38	55	45	2	22
Språk										
Svenska	12 067	12 102	12 771	13 089	50	50	49	51	704	987
Finska	829	409	914	489	67	33	65	35	85	80
Övriga	180	189	1 320	1 301	49	51	50	50	1 140	1 112

3.1 Kvinnor och män födda utanför Åland står för ökningen på 2000-talet

Antalet kvinnor som är födda på Åland är några tiotal färre nu än år 2000, och de ålandsfödda männen har blivit ett drygt hundratal flera. Nästan hela befolkningstillväxten på över 4 000 personer, 1 900 kvinnor och 2 200 män, har således skett inom gruppen av invånare som är födda utanför Åland.

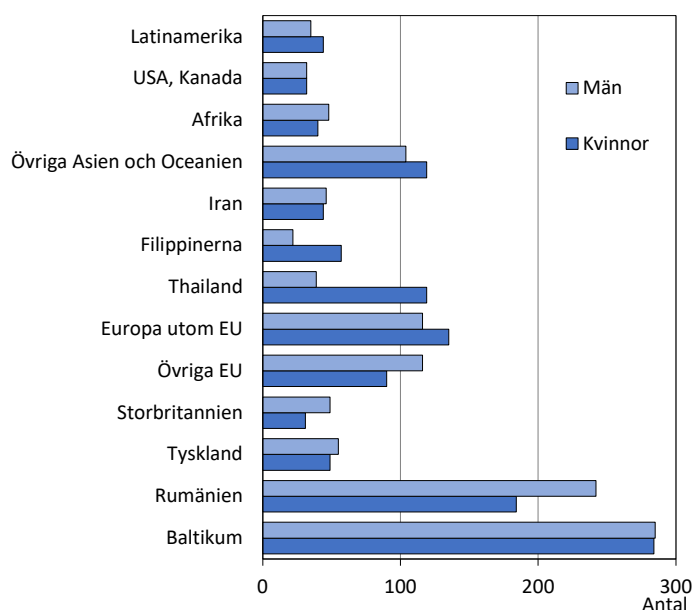
Figur 1. Antal kvinnor och män efter födelseort 2000 och 2019

Personer födda utanför Norden står för den största tillväxten, runt 1 000 personer för vardera kvinnor och män. När det gäller invånare födda i Sverige och övriga Norden har kvinnorna ökat med över 600 och männen med drygt 800 sedan år 2000. Gruppen födda i Finland har ökat med 300 kvinnor och 200 män. Fortfarande är de finlandsfödda kvinnorna i majoritet bland dem som har flyttat in till Åland, men bland männen är redan över hälften födda på annat håll.

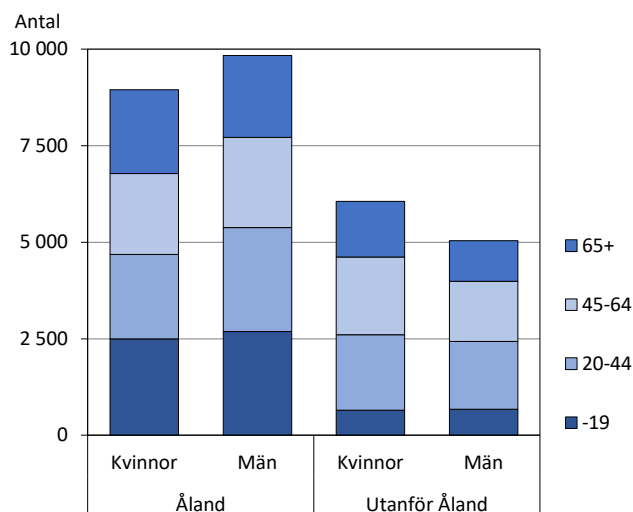
Figur 2 visar befolkningen som är född utanför Norden efter kön fördelad på födelseländer. De drygt 550 som är födda i Baltikum, främst Lettland och Estland, har en jämn könsfördelning. Bland de drygt 400 rumänerna finns en majoritet av män liksom bland de nästan lika många som är födda i andra utomnordiska EU-länder, där Tyskland och Storbritannien ligger främst. Av invånarna som är födda i europeiska länder utanför EU kommer flest från Ryssland/Sovjetunionen, Ukraina och forna Jugoslavien och i denna grupp är kvinnorna något flera. Bland de 550 personerna födda i Asien som bor på Åland är tre av fem kvinnor. Kvinnomajoriteten finns främst bland dem som är från Thailand och Filippinerna. Bland de 140 som är födda i Amerika och de 90 som är från Afrika är det inga stora skillnader mellan antalet kvinnor och män.

Figur 2. Antal kvinnor och män födda utanför Norden efter födelseland 2019

När det gäller åldersfördelning är två tredjedelar av såväl kvinnorna som männen som är födda utanför Åland i arbetsför ålder, 20–64 år, mot bara hälften av dem som är födda på Åland. Detta beror på att andelen unga är betydligt högre bland kvinnorna och männen som är födda på Åland. Andelen pensionärer är lika stor i båda grupper.

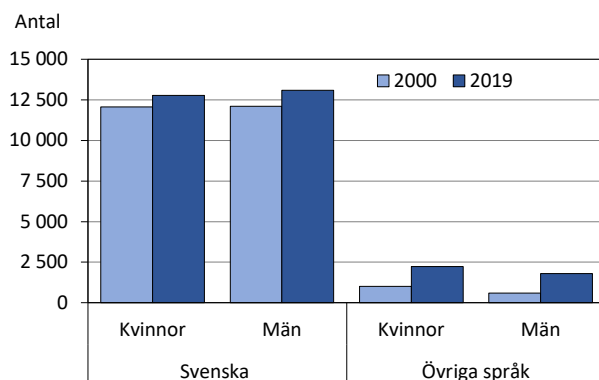
Figur 3. Antal kvinnor och män efter födelseort och ålder 2019

3.2 Flera kvinnor än män har andra modersmål än svenska

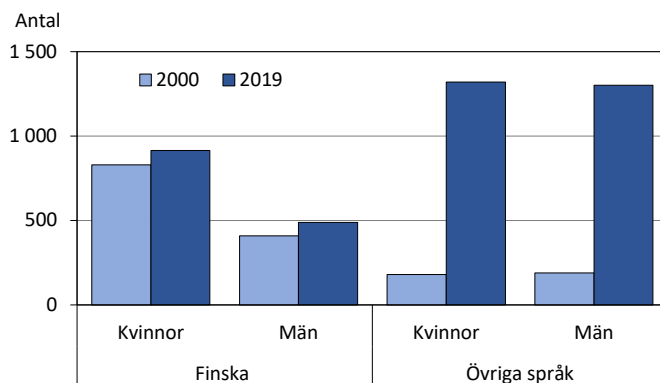
Sedan år 2000 har såväl kvinnorna som männen med andra språk än svenska blivit omkring 1 200 flera. För de svenskspråkigas del har kvinnorna ökat med 700 och männen med nästan 1 000.

Figur 4. Kvinnor och män efter språk 2000 och 2019

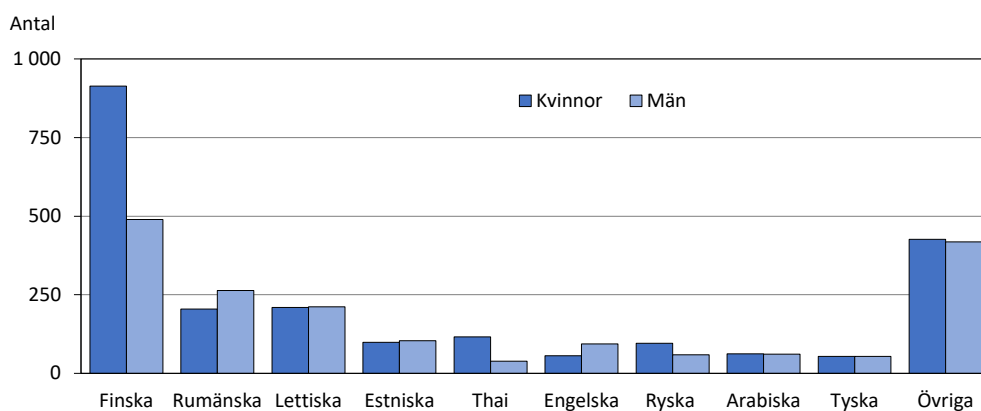
Av de övriga språkgrupperna är de finskspråkiga klart störst bland både kvinnor som män. När det gäller ökningen under 2000-talet står de dock för endast en liten del, ett plus på ett åttioital för såväl kvinnor som män. Ökningen för de kvinnor och män som talar estniska är i samma storleksordning som för de finskspråkiga. En större tillväxt noteras för de som talar lettiska där både kvinnorna och männen har blivit över 200 flera och för de som har rumänska som modersmål där kvinnorna har ökat med 200 och männen med 260. Också kvinnorna som talar thai och ryska har ökat lika mycket som de finska kvinnorna, medan männen i dessa språkgrupper har haft en mindre ökning.

Figur 5. Kvinnor och män med andra språk än svenska 2000 och 2019

Bland de svenskspråkiga är männen drygt 300 flera än kvinnorna medan kvinnorna är över 400 flera bland invånarna med andra språk. Av de språkgrupper som är större än 100 personer har thai den största kvinnomajoriteten med tre gånger så många kvinnor som män. Bland de finskspråkiga är kvinnorna dubbelt flera än männen och även bland de ryskspråkiga är kvinnorna i klar majoritet. Männen utgör ett flertal bland dem som talar engelska och rumänska.

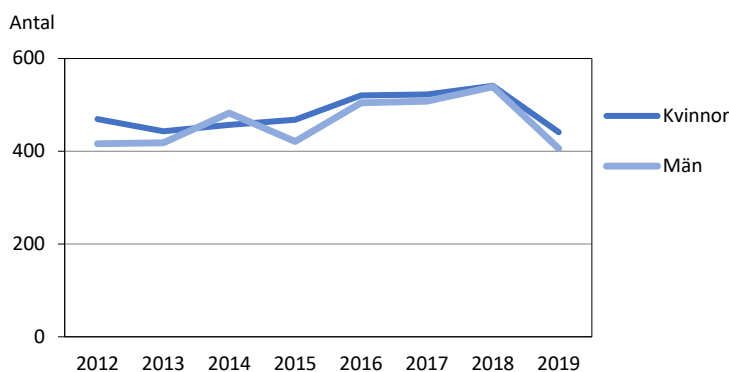
Figur 6. Andel kvinnor och män med annat modersmål än svenska 2019, de vanligaste språken

3.3 Något flera kvinnor än män flyttar in

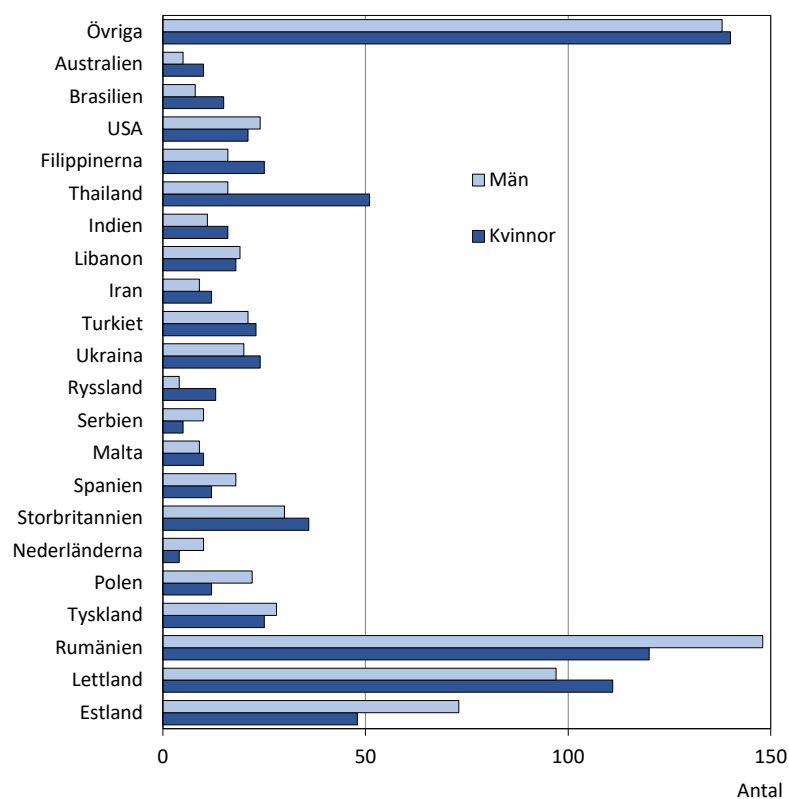
Mellan 800 och 1 100 personer flyttar till Åland varje år, något flera kvinnor än män. Uppgifterna nedan gäller flyttningen 2012–2019, eftersom datatillgången gör det lätt att fördela flyttande på kön och andra grupperingar för dessa år. Under den nämnda perioden har 51 procent av de över 7 500 inflyttade varit kvinnor och 49 procent män. Könsfördelningen har varit i stort sett densamma bland de 2 850 som har flyttat in från Finland, de 3 100 som har kommit från Sverige och de 1 500 som har flyttat till Åland från utomnordiska länder.

Figur 7. Inflyttning efter kön 2012–2019

När det gäller enskilda länder finns det dock i vissa fall stora skillnader i de flyttandes könsfördelning. Figur 8 visar den utomnordiska inflyttningen under den nämnda åttaårsperioden fördelad på de viktigaste utflyttningsländerna. Det har flyttat in personer från ett åttiotal utomnordiska länder men hälften av de inflyttade kommer från fem länder: Rumänien och Estland, där männen har varit i majoritet bland de flyttande, samt Lettland, Storbritannien och Thailand därifrån det har flyttat flera kvinnor än män.

Figur 8. Utomnordisk Inflyttning efter utflyttningsland och kön 2012– 2019

3.4 Den utomnordiska flyttningen ger det största överskottet för både kvinnor och män

Om man beaktar också utflyttningen blir bilden delvis annorlunda eftersom flyttningsöverskottet fördelar sig annorlunda på olika grupper av länder än bruttoinflyttningen. *Tabell 2* sammanfattar flyttningsrörelsen för perioden.

Tabell 2. Flyttning efter kön och ut-/inflyttningsland 2012-2019

In-/utflyttningsland	Inflyttade	Utflyttade	Netto
Kön			
Totalt			
Kvinnor	3 861	3 088	773
Män	3 694	2 986	708
Finland			
Kvinnor	1 470	1 204	266
Män	1 386	1 253	133
Sverige o övr. Norden			
Kvinnor	1 633	1 639	-6
Män	1 557	1 447	110
Utanför Norden och okänt			
Kvinnor	758	245	513
Män	751	286	465

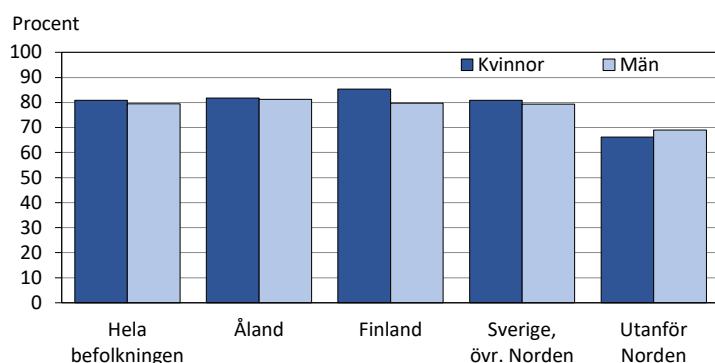
De utflyttade har varit drygt 6 000, nästan 1 500 färre än de inflyttade. Könsfördelningen bland de utflyttade har varit i stort sett densamma som för de inflyttade. Det samlade flyttningsöverskottet blev marginellt större för kvinnorna, drygt 770 personer, mot 710 för männen. Något flera män än kvinnor har flyttat till Finland. Flyttningsöverskottet i förhållande till Finland blev 270 kvinnor och 130 män. Däremot har flera kvinnor än män flyttat till Sverige och övriga Norden, varför det var bara för männens del det blev ett överskott, 110 personer. För kvinnornas del blev nettot några personers minus.

Det mest karaktäristiska draget i flyttningsrörelsen under den aktuella perioden är att utflyttningen till utomnordiska länder har varit mycket mindre än inflyttningen därifrån både när det gäller kvinnor och män. Detta innebär att merparten av flyttningsöverskottet kommer från den utomnordiska flyttningen, över 510 kvinnor och 460 män.

4. Arbetsmarknad

Av de 18 000 personerna i åldrarna 16–64 år 2017 var 80,2 procent sysselsatta². Något flera män än kvinnor fanns bland de sysselsatta, men eftersom männen också var flera totalt sett i de aktuella åldrarna, var andelen sysselsatta av kvinnorna något högre, 80,9 procent mot 79,5 procent för männen. För invånarna födda på Åland, i Finland och i Sverige var sysselsättningsstalet runt 80 procent och något högre för kvinnor än för män. Allra högst var det för kvinnor som flyttat in från Finland, 85 procent. Befolkningen som är född utanför Norden hade ett lägre sysselsättningsstal, 68 procent, och i den gruppen var det också tre procentenheter lägre för kvinnor än för män.

Figur 9. Sysselsättningsstal efter födelseort och kön 2017, ålder 16–64 år

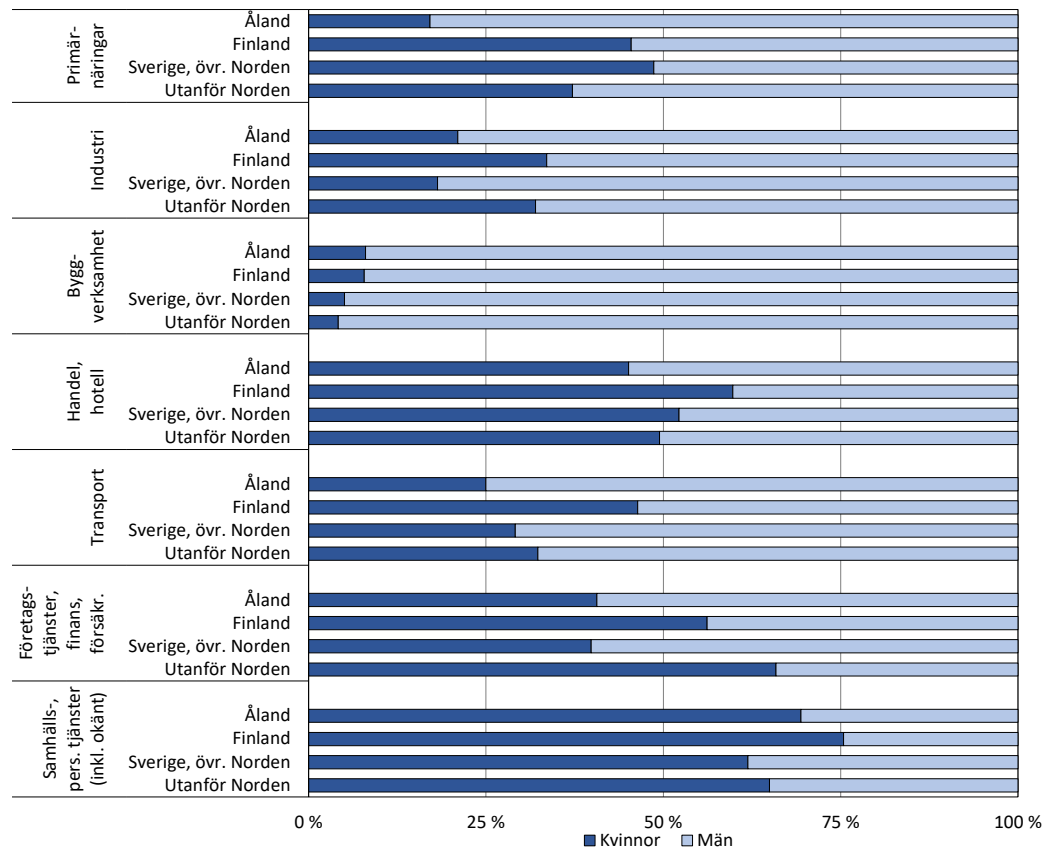
4.1 Könsfördelningen varierar med födelseort i vissa branscher

Könsfördelningen bland de sysselsatta varierar avsevärt mellan olika branscher. Om man beaktar de sysselsattas födelseort, ser man ytterligare olikheter i detta mönster. Inom primärnäringarna är den manliga dominansen störst för dem som är födda på Åland, medan könsfördelningen är jämnare bland de sysselsatta som är födda på andra håll. Industrin är också mansdominerad, men andelen kvinnor är högre bland de industrianställda som är födda i Finland och utanför Norden. Inom byggbranschen är andelen män över 90 procent i alla grupper. Inom handel och hotell är könsfördelningen totalt sett jämn. Där är andelen kvinnor störst bland de födda i Finland, liksom även inom transportbranschen där männen totalt sett dominerar med 70 procent av de sysselsatta. Inom företagstjänster, finansiering och försäkring är kvinnorna i majoritet bland de födda i Finland och utanför Norden, medan männen är flera bland de sysselsatta som är födda på Åland och i Sverige. Inom området samhälls- och personliga tjänster som till stor del består av den offentliga sektorns service utgör kvinnorna en stor majoritet i alla grupper. Störst är den också här för de finlandsfödda och minst för dem som kommer från Sverige. Att andelen kvinnor i många branscher är störst bland de sysselsatta som kommer från Finland ska sättas i relation till att andelen kvinnor bland de sysselsatta totalt

² De senaste uppgifterna om sysselsättningen är från 31.12.2017. Eftersläpningen förklaras av koppling av individuppgifter från bland annat den slutförda beskattningen.

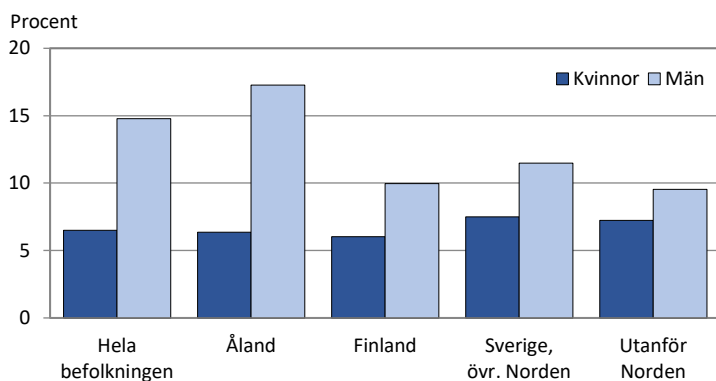
är över 60 procent bland dem som är födda i Finland, medan könsfördelningen är jämn bland dem som kommer från utomnordiska länder och männen utgör en liten majoritet bland de sysselsatta som är födda på Åland och i Sverige.

Figur 10. Könsfördelning bland de sysselsatta i åldern 16–64 år efter födelse-land och bransch 2017

Sett till yrkesställning är det betydligt större andel av de sysselsatta männen som är företagare än av kvinnorna, 15 respektive drygt 6 procent. Andelen företagare bland kvinnorna är ungefär lika stor oberoende av födelseort, medan det för männens del är betydligt vanligare att vara företagare om man är född på Åland.

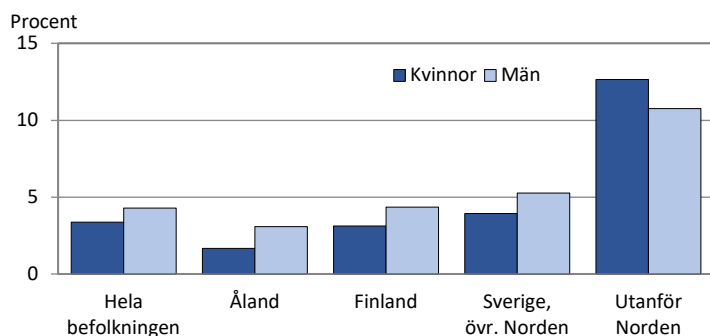
Figur 11. Andel företagare av de sysselsatta efter födelseland och kön 2017, ålder 16–64 år

4.2 Högst arbetslöshet för kvinnor födda utanför Norden

Arbetslösheten var låg 2017. Enligt sysselsättningsregistret var den 3,4 procent för kvinnorna och 4,3 procent för männen. Den var något lägre för personer födda på Åland än bland dem som kommer från Finland och Sverige. I alla tre grupper var männens arbetslöshetsgrad högre än kvinnornas. I den del av arbetskraften som var född utanför Norden var arbetslösheten betydligt större, och högre för kvinnor än för män.

Figur 12. Andel arbetslösa efter födelseland och kön 2017, ålder 16–64 år

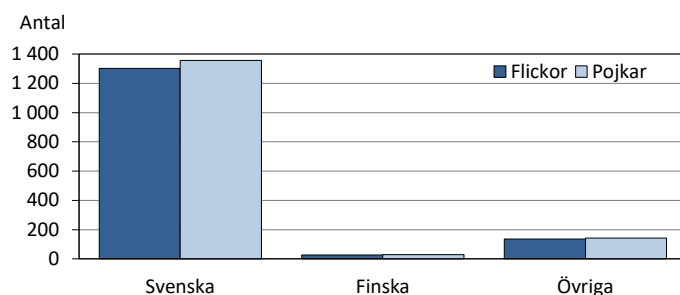
5. Utbildning

I detta avsnitt redovisas könsvisa skillnader och likheter för några aspekter inom skol- och studievärlden när det gäller födelseort och språk.

5.1 Större del av flickorna än pojkarna får stödundervisning i svenska

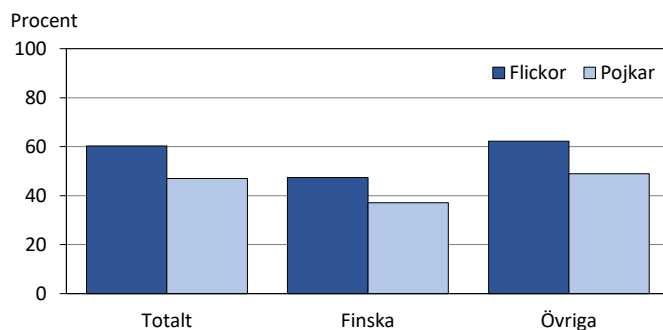
Elva procent av såväl flickorna som pojkarna i grundskolan har något annat modersmål än svenska. I båda fall står finska för två procent och övriga språk för nio procent. Utöver svenska fanns 33 språk representerade höstterminen 2019, varav finska och rumänska var störst med 46 respektive 43 personer. Därefter följde lettiska med 35 samt estniska, ryska och arabiska med runt 25 vardera. När det gäller finska, estniska och lettiska var pojkarna i majoritet, medan arabiska och ryska representerades av flera flickor än pojkar.

Figur 13. Elever i grundskolan efter språk och kön hösten 2019

Av eleverna med andra modersmål fick 60 procent av flickorna och 47 procent av pojkarna stödundervisning i svenska. Andelen var lägre för finskspråkiga elever än för övriga, men proportionerna mellan könen var desamma.

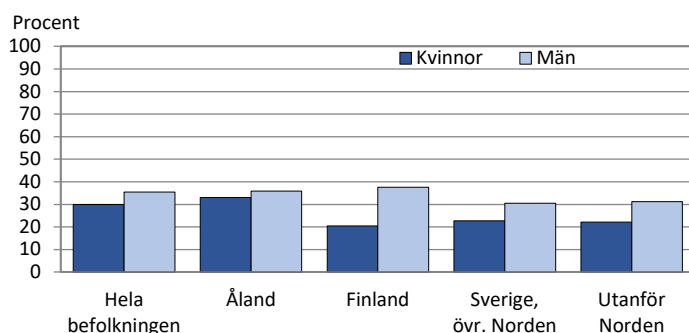
Figur 14. Andel av eleverna med annat modersmål än svenska som fick stödundervisning i svenska efter modersmål och kön läsåret 2018–2019

5.2 Större andel studerande bland kvinnor och män som är födda på Åland

Figur 15 visar att 30 procent av kvinnorna och 35 procent av männen i åldrarna 16–24 år var studerande 2017 enligt sysselsättningsregistret. Andelen var högre för de ålandsfödda än för invånarna med annat ursprung. De män som var födda i Finland hade dock en något högre andel studerande än dem som var födda på Åland. Faktorer som inverkar på dessa siffror är att flera kvinnor än män flyttar bort från Åland för att studera medan däremot flera män än kvinnor flyttar till Åland för studier.

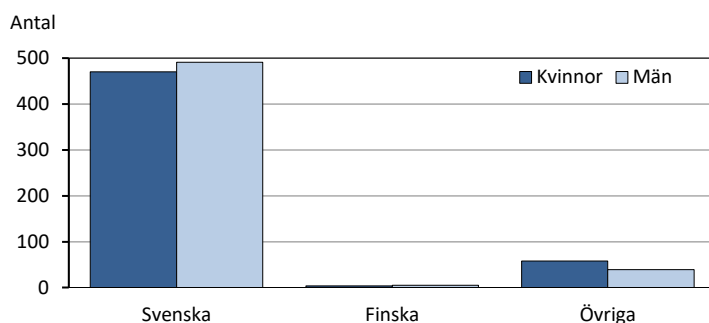
Figur 15. Andel studerande efter födelseort och kön 2017 (skrivna på Åland), ålder 16–24 år

5.3 Avbrott på gymnasiet vanligast bland män med andra språk än svenska

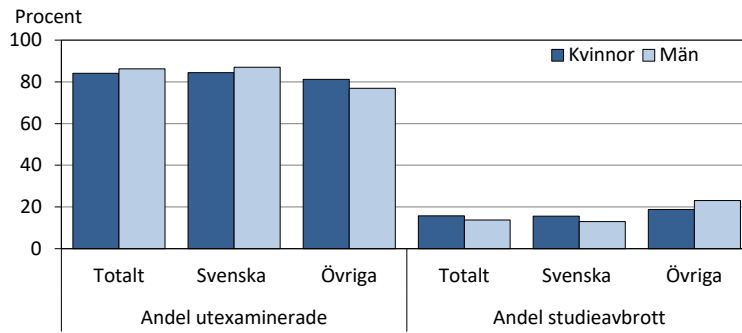
På gymnasienivå finns en viss skillnad mellan könen när det gäller språk. Tolv procent av kvinnorna har ett annat modersmål mot åtta procent av männen. Finska står för en procent för såväl kvinnor som män.

Figur 16. Studerande på gymnasienivå efter språk och kön hösten 2019

Figur 17 visar hur stor andel av de som avslutade sina studier på gymnasienivå 2019 som tog examen respektive avbröt. Av kvinnorna var det 16 procent av de svenskspråkiga och 19 procent av de studerande med annat modersmål som avbröt. För männens del var skillnaden mellan språkgrupperna större, 13 procent av de svenskspråkiga avbröt mot 23 procent av de övriga.

Figur 17. Andel utexaminerade och andel studieavbrott av de som avslutat sina studier på gymnasienivå 2019 efter kön och språk, procent

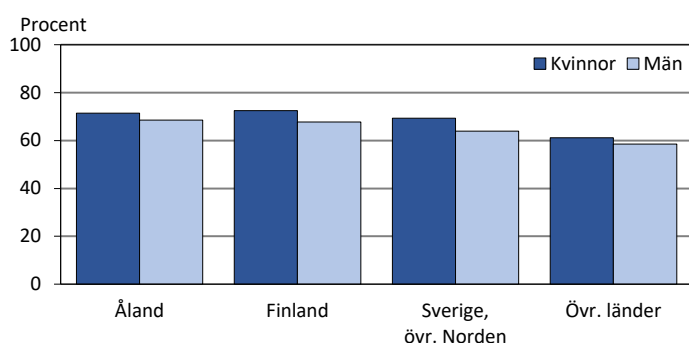
6. Politiskt deltagande

Sedan 1980-talet har kvinnorna ett högre valdeltagande än männen. Skillnaden har varit ökande, men vid lagtings- och kommunalvalet 2019 minskade den, eftersom kvinnornas deltagande sjönk mer än männens.

6.1 Knappt var femte kvinna och man bosatt utanför Åland röstar

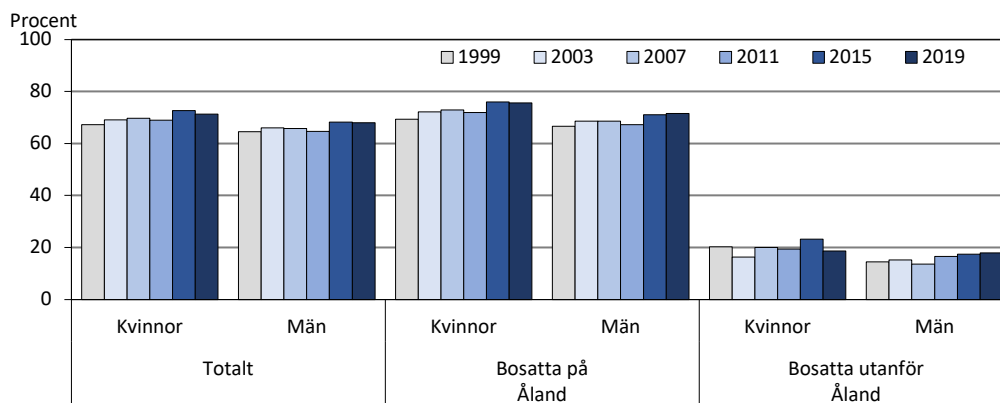
Vid lagtingsvalet 2019 hade kvinnor som är födda på Åland, i Finland och i Sverige ett ungefär lika högt valdeltagande, över 75 procent. För männens del hade de som är födda på Åland och i Finland ett deltagande på drygt 70 procent medan siffran var något lägre för de som är födda i Sverige. De som är födda utanför Norden hade ett deltagande som var omkring tio procentenheter lägre. Detta gäller både kvinnor och män. I alla grupper röstade kvinnorna flitigare än männen. Skillnaden mellan könen var störst för dem som flyttat in från Finland och Sverige.

Figur 18. Valdeltagande i lagtingsvalet 2019 efter kön och födelse land

Nästan 800 kvinnor och 700 män med rösträtt i lagtingsvalet bor utanför Åland. Sedan 1999 har deltagandet bland de kvinnor och män som bor på Åland ökat. De som bor på annat håll har haft ett lågt deltagande, under 20 procent. Det har dock stigit för männen men sjunkit något för kvinnorna.

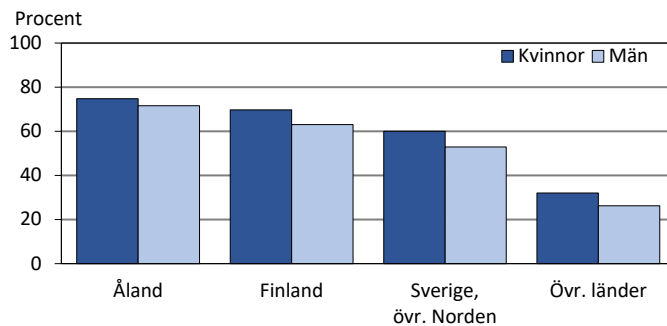
Figur 19. Valdeltagande i lagtingsvalen 1999–2019 efter kön och bosättningsland

6.2 Lågt valdeltagande för kvinnor och män som är födda utanför Norden

När det gäller kommunalvalet finns det större skillnader i deltagande mellan röstberättigade med olika födelseländer. Kvinnor och män födda på Åland har det högsta valdeltagandet, 75 respektive 72 procent. De som är födda i Finland har ett lägre deltagande och skillnaden till väljarna som kommer från Sverige eller något annat nordiskt land är ännu större. Det klart lägsta valdeltagande har dock de kvinnor och män som är födda i utomnordiska länder, 32 respektive 26 procent.

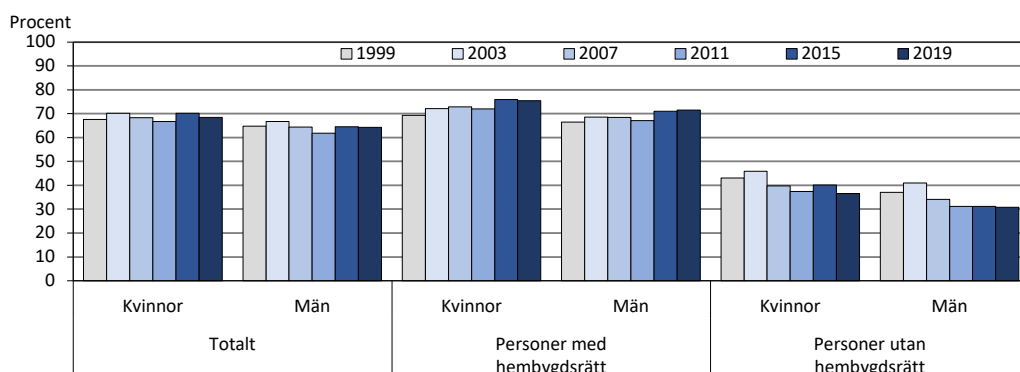
Figur 20. Valdeltagande i kommunalvalen 2019 efter kön och födelseland

I motsats till i lagtingsvalet har man rösträtt i kommunalvalet även om man saknar hembygdsrätt, om man har bott på Åland minst ett år före valet. Detta gör att antalet röstberättigade med födelseort utanför Åland är betydligt större i kommunalvalet. I lagtingsvalet var 33 procent av kvinnorna och 24 procent av männen födda utanför Åland. I kommunalvalet var andelen 44 procent för de röstberättigade kvinnorna och 37 procent för männen.

Nästan 2 200 kvinnor och 2 100 män som saknade hembygdsrätt var röstberättigade i kommunalvalet 2019. Av dessa kvinnor röstade 37 procent och av männen 31 procent. För personer med hembygdsrätt var kvinnornas deltagandegrad 75 procent och männens 71 procent. Att deltagandet i kommunalvalet för både kvinnor och män står kvar på samma nivå som för 20 år sedan trots att det har stigit i lagtingsvalet beror på att de röstberättigade utan hembygdsrätt har blivit över tre gånger flera samtidigt som deras röstningsaktivitet har sjunkit.

Figur 21. Valdeltagande i kommunalvalen 1999–2019 efter kön och hembygdsrätt

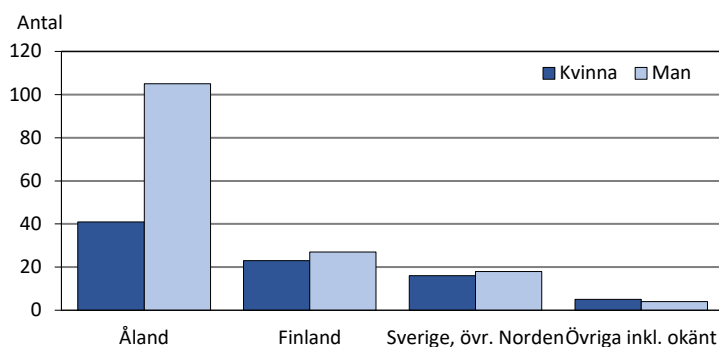

6.3 En stor majoritet av män bland de ålandsfödda kandidaterna

Såväl i lagtings- som i kommunalvalet fanns det en betydande majoritet av män bland kandidaterna, 64 respektive 60 procent. Bland de invalda var övervikten för män ännu större, 70 procent av lagtingsledamöterna och 63 procent av de invalda i kommunalfullmäktigeförsamlingarna var män.

Det var i huvudsak bland de kandidater som är födda på Åland som männen var flera, medan könsfördelningen var rätt jämn bland kandidater födda på annat håll.

Figur 22. Kandidater i lagtingsvalet 2019 efter kön och födelseland

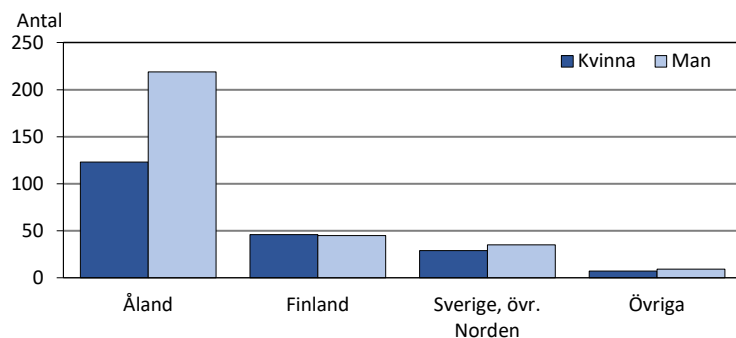
Om man granskar kandidaternas och de invaldas representativitet när det gäller kön och födelseort utgående från hur stor andel av de röstberättigade de olika grupperna utgör, får man följande resultat. Män som är födda på Åland var något överrepresenterade bland lagtingskandidaterna, eftersom de utgjorde 44 procent av totalantalet mot 37 procent av de röstberättigade. Ålandsfödda kvinnor var däremot underrepresenterade i och med att de var bara 17 procent av kandidaterna trots att de utgjorde dubbelt så stor andel av de röstberättigade. För kvinnor och män födda i Finland och utanför Norden stod deras andel av kandidaterna i stora drag i proportion till deras vikt bland de röstberättigade. När det gäller personer födda i Sverige och övriga Norden hade både kvinnor och män en större representation bland kandidaterna än bland de röstberättigade.

Mönstret går i stora drag igen bland de invalda lagtingsledamöterna, men andelen män födda på Åland blev ännu större än bland kandidaterna. Kvinnor födda på Åland blev mindre underrepresenterade bland de invalda. Även kvinnor födda utanför Åland blev underrepresenterade bland ledamöterna, i motsats till vad fallet var när det gäller kandidaterna. Ingen född utanför Norden valdes in i lagtinget, men denna grupp utgjorde bara en procent av de röstberättigade.

Bland kommunalvalskandidaterna utgjorde män födda på Åland 43 procent mot 31 procent av de röstberättigade. De ålandsfödda kvinnorna var mindre underrepresenterade än i lagtingsvalet, 24 procent av kandidaterna mot 28 procent av de röstberättigade. Också kvinnor födda i Finland var något underrepresenterade medan män från Finland liksom både kvinnor och män från Sverige stod för en andel av kandidaterna som motsvarade deras andel av de

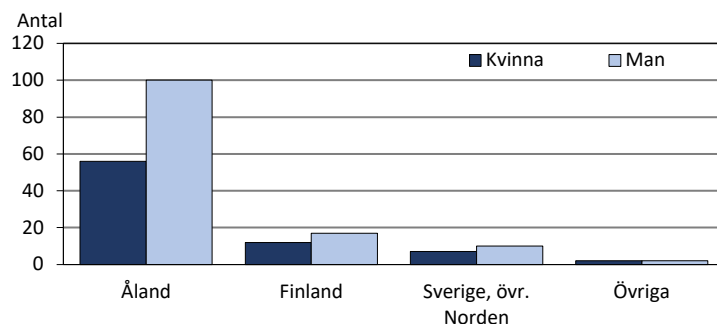
röstberättigade. Såväl kvinnorna som männen som är födda utanför Norden utgjorde mellan fyra och fem procent av totalantalet röstberättigade men båda grupper stod för under två procent av kandidaterna.

Figur 23. Kandidater i kommunalvalen 2019 efter kön och födelse land

När det gäller invalda i kommunfullmäktige blev liksom i lagtinget de ålandsfödda männens andel större än bland kandidaterna, nära hälften av ledamöterna. Kvinnorna som är födda på Åland fick representation som motsvarar deras andel av de röstberättigade. För kvinnor och män födda utanför Åland gäller i stort sett detsamma som sades om kandidaterna.

Figur 24. Invalda vid kommunalvalen 2019 efter kön och födelse land

7. Att leva och bo som inflyttad på Åland

ÅSUB publicerade våren 2020 en enkätundersökning om hur det är att leva och bo som inflyttad på Åland. Syftet med undersökningen var att skapa underlag för utveckling av insatserna kring integration. De svarande var 18–75 år, födda utanför Åland och hade enligt befolkningsregistret bott högst cirka tio år på Åland. Samma frågor ställdes till alla inflyttargrupper med undantag för frågor kring kunskaper i svenska som för de svenskspråkiga inflyttade ersattes med frågor gällande efterfrågan av språkfärdigheter på den åländska arbetsmarknaden.³ *Tabell 3* visar antalet svarande i språkgrupperna efter kön, ålder, region och tid som personen bott på Åland.

Tabell 3. Svaramaterialet i undersökningen

		Svenska	Finska	Övriga	Totalt
Kön	Totalt	305	145	316	766
	Kvinnor	146	89	167	402
	Män	159	56	149	364
Ålder	18-24 år	16	4	14	34
	25-34 år	109	28	106	243
	35-44 år	64	37	95	196
	45-54 år	45	20	65	130
	55-64 år	45	36	29	110
	65+ år	26	19	7	52
Region	Mariehamn	159	68	167	394
	Landsbygden	127	41	133	301
	Skärgården	19	31	17	67
Bott på Åland	Mindre än 6 år	179	88	181	448
	6-10 år	88	43	98	229
	Mer än 10 år	38	10	38	86

Not: Viktade svar har använts. Svenska och finska svar viktades i förhållande till kön, medan utomnordiska svar viktades i förhållande till kön och modersmål. Sju personer med modersmål bland övriga skandinaviska språk inkluderades i gruppen för svenska svarande i samband med analyserna.

7.1 Orsakerna till att flytta till Åland

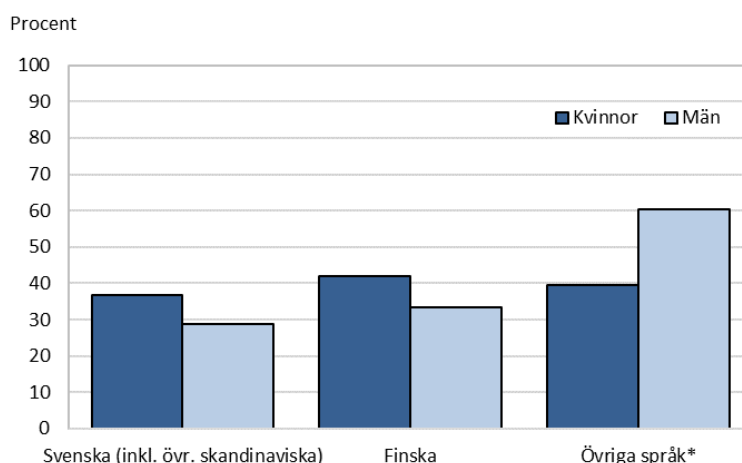
Orsakerna till att flytta till Åland varierar mellan språkgrupperna. Var tredje svenskspråkig svarande (35 %) har flyttat till Åland på grund av anknytning genom partnern, maken eller maken och nästan lika många på grund av arbetet (32 %). Bland finskspråkiga svarande uppges anknytningen mer sällan som den främsta orsaken till flytten (19 %), medan relativt många finskspråkiga har flyttat till Åland på grund av arbetet (39 %). Arbetet är en viktig orsak till att flytta till Åland i synnerhet bland utomnordiska inflyttade. Varannan utomnordisk svarande (50 %) uppger arbetet och fler än var fjärde svarande (27 %) anknytningen som orsak till

³ För mera om undersökningen, se ÅSUB Rapport 2020:3.

flytten till Åland. Även övriga orsaker kan ha bidragit till flytten. Bland de fritt formulerade orsakerna till flytten nämns i enkäten bland annat partners jobb­möjligheter, pensionering, språket samt naturen och lugnet på Åland.

Figur 25 visar könsfördelningen bland de svarande som har uppgett arbetet som den främsta orsaken till att flytta till Åland. Det är något vanligare för svenskspråkiga och finskspråkiga kvinnor (37 % respektive 42 %) än män (29 % respektive 33 %) att uppge arbetet som den främsta orsaken. Det finns en signifikant könsskillnad bland utomnordiska svarande som indikerar att männen i markant högre utsträckning än kvinnorna uppger arbetet som den främsta orsaken till att flytta till Åland. Arbetet är den främsta orsaken för 60 procent av de inflyttade utomnordiska männen jämfört med 40 procent för de inflyttade utomnordiska kvinnorna.

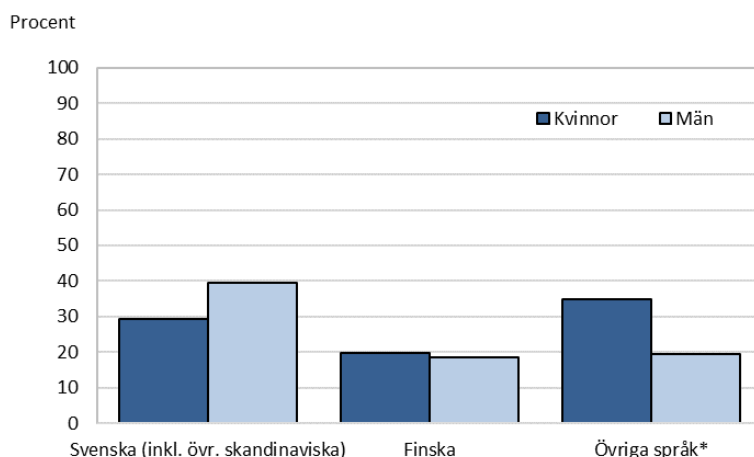
Figur 25. Arbeta som den främsta orsaken till att flytta till Åland (efter modersmål och kön)

Not: (*) Statistiskt signifikant könsskillnad

Även för gruppen som angett anknytning genom partnern, makan eller maken som huvudorsak finns vissa könsskillnader (se figur 26). Det är vanligare för svenskspråkiga män att ange anknytningen som den främsta orsaken till att flytta till Åland än för svenskspråkiga kvinnor (40 % respektive 29 %). Bland de finskspråkiga svarande är det i stort sett lika vanligt för kvinnor som för män att flytta till Åland på grund av anknytningen (20 % respektive 19 %). Återigen finns det en signifikant könsskillnad bland de utomnordiska svarande som visar att anknytningen är en markant mer förekommande orsak bland de utomnordiska kvinnorna än bland de utomnordiska männen (35 % respektive 20 %).

Figur 26. Partners/ makes/ makas anknytning som den främsta orsaken till att flytta till Åland (efter modersmål och kön)

Not: (*) Statistiskt signifikant könsskillnad

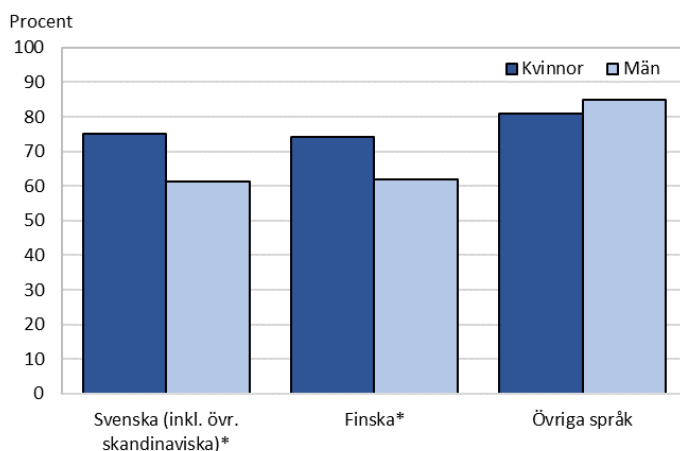
Arbete är en av de främsta orsakerna till att flytta till Åland. ÅSUB har i undersökningen *Att leva och bo som inflyttad på Åland (2020)* rapporterat att bland annat transparenta villkor och anställningsprocesser samt koordinerad information om företagande behövs bland de inflyttade. Könsuppdelade uppgifter understryker även den centrala rollen som olika aspekter av sociala kontakter, exempelvis partners, makas eller makes anknytning, har för lyckad integration.

7.2 Arbete är en nyckel till inflyttning och integration

Arbete är en viktig orsak till att flytta till Åland och arbetsrelaterade frågor, som tillgång till arbete, förbättrad ekonomisk situation och framtida arbetsmöjligheter för barnen, lyfts fram som viktiga bland de inflyttade. Vissa skillnader finns i materialet i förhållande till språkgrupperna i allmänhet. De allra flesta utomnordiska svarande (83 %) upplever arbetet som en mycket viktig aspekt, följd av de finskspråkiga (70 %) och de svenskspråkiga (68 %) svarande. De flesta utomnordiska inflyttade upplever även att det är viktigt med förbättrad ekonomisk situation (60 %) och att barnen får ett arbete (59 %), medan dessa är mindre viktiga för de finskspråkiga (22 % respektive 28 %) och de svenskspråkiga (26 % respektive 41 %) svarande.

Figur 27 visar könsuppdelade uppgifter för de svarande som upplever att arbete är *mycket viktigt* ur de inflyttades perspektiv. De statistiskt signifikanta resultaten visar att de svenskspråkiga och de finskspråkiga kvinnorna upplever något oftare än männen att det är mycket viktigt med arbete (75 % och 74 % respektive 61 % och 62 %). Bland de utomnordiska svarande upplever männen något oftare än kvinnorna att arbete är mycket viktigt (85 % respektive 81 %).

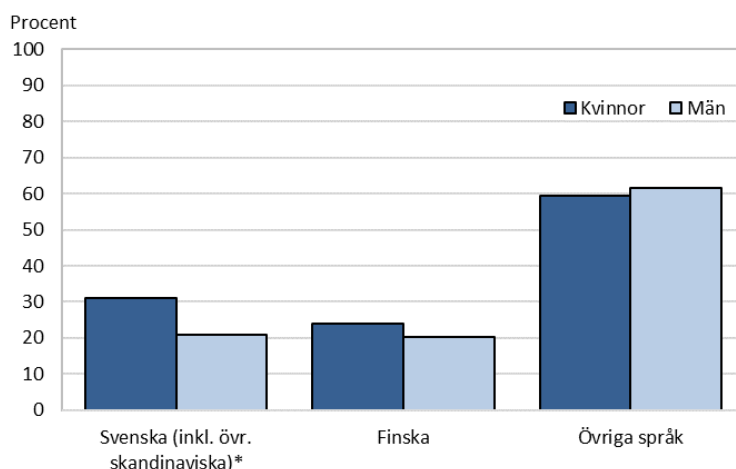
Figur 27. Andel svarande som upplever att det är mycket viktigt med arbete (efter modersmål och kön)

Not: (*) Statistiskt signifikant könsskillnad

Resultaten bland de svarande som upplever att det är *mycket viktigt* med bättre ekonomisk situation visas efter modersmål och kön i *figur 28*. I synnerhet utomnordiska inflyttade lägger stor vikt på arbete och fler än varannan utomnordisk svarande (59 % av kvinnorna och 62 % av männen) i den här undersökningen upplever att det ur de inflyttades perspektiv är mycket viktigt med bättre ekonomisk situation. De inflyttade som är svenskspråkiga och finskspråkiga uppger mer sällan att det är mycket viktigt med bättre ekonomisk situation jämfört med de utomnordiska svarande. En statistiskt signifikant könsskillnad indikerar att bättre ekonomisk situation är markant viktigare för svenskspråkiga kvinnor än för svenskspråkiga män (mycket viktigt bland 31 % av kvinnorna och 21 % av männen), medan förbättrad ekonomi är minst viktig bland de finskspråkiga svarande (mycket viktigt bland 24 % av kvinnorna och 20 % av männen).

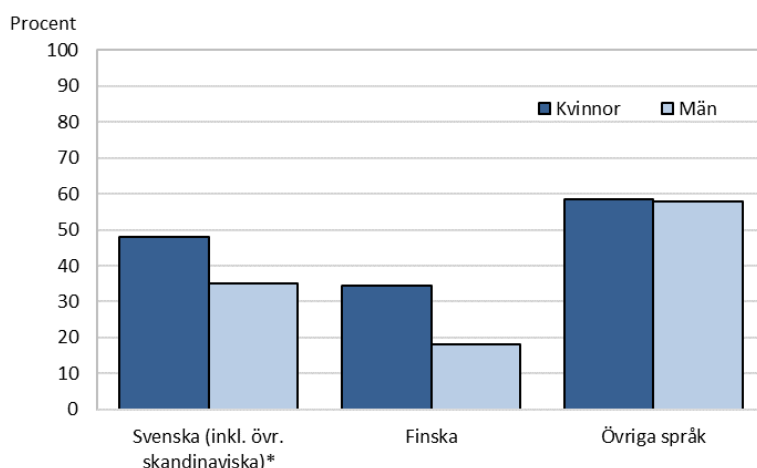
Figur 28. Andel svarande som upplever att det är mycket viktigt med bättre ekonomisk situation (efter modersmål och kön)

Not: (*) Statistiskt signifikant könsskillnad

För de inflyttade kan det även vara *mycket viktigt* att barnen i framtiden har möjligheter till arbete. *Figur 29* visar att fler än varannan utomnordisk svarande (59 % av kvinnorna och 58 % av männen) upplever detta som mycket viktigt. De svenskspråkiga kvinnorna upplever markant oftare än de svenskspråkiga männen att det är mycket viktigt med att barnen får ett arbete (48 % respektive 35 %). Barnens arbetsmöjligheter är minst viktiga bland de finskspråkiga inflyttade (mycket viktigt bland 35 % av kvinnorna och 18 % av männen).

Figur 29. Andel svarande som upplever att det är mycket viktigt att barnen får ett arbete (efter modersmål och kön)

Not: (*) Statistiskt signifikant könsskillnad

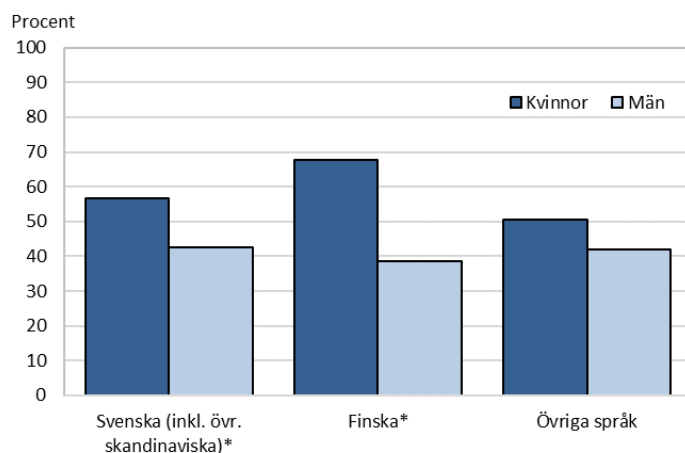
Resultaten lyfter fram vikten av ekonomisk trygghet i synnerhet bland de utomnordiska inflyttade. Bland de svenskspråkiga och finskspråkiga inflyttade är det oftast kvinnor som upplever att det är mycket viktigt med arbete, bättre ekonomisk situation och att barnen får ett arbete. Resultaten i undersökningen *Att leva och bo som inflyttad på Åland (2020)* visade att förutom arbete och trygghet uppskattades hälso- och sjukvård ur de inflyttades perspektiv.

7.3 De inflyttade kvinnorna är ofta högutbildade

I materialet finns uppgifter om de svarandes högsta avslutade utbildning. Ungefär varannan inflyttad i undersökningen har en universitetsutbildning eller motsvarande. I synnerhet är de finskspråkiga inflyttade ofta högutbildade (58 %), men även varannan svenskspråkig (50 %) och nästan varannan utomnordisk svarande (47 %) har en utbildning på universitets- eller högskolenivå.

Figur 30 visar att i synnerhet de inflyttade kvinnorna är högutbildade. De finskspråkiga kvinnorna har oftast en universitets- eller högskoleutbildning (68 %), men även fler än varannan svenskspråkig (57 %) och utomnordisk (51 %) kvinna är högutbildad. Skillnaderna är relativt stora i förhållande till de inflyttade männen. Bland männen har 43 procent av de svenskspråkiga inflyttade en universitetsutbildning eller liknande jämfört med 42 procent av de utomnordiska och 39 procent av de finskspråkiga männen.

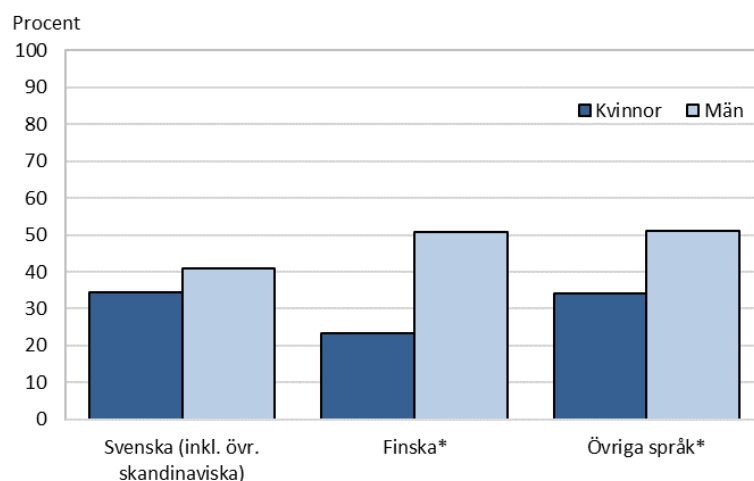
Figur 30. Andel svarande med universitet eller liknande som den högsta avslutade utbildningen (efter modersmål och kön)

Not: (*) Statistiskt signifikant könsskillnad

Figur 31 visar att det bland männen är vanligare med gymnasieutbildning eller motsvarande än bland kvinnorna. Totalt 51 procent av de finskspråkiga och utomnordiska männen samt 41 procent av de svenskspråkiga männen har gymnasieutbildning eller motsvarande. Bland kvinnorna är andelarna mindre (23 % bland finskspråkiga, 34 % bland utomnordiska och 35 % bland svenskspråkiga kvinnor) och en statistiskt signifikant könsskillnad finns i resultaten för de finskspråkiga och utomnordiska inflyttade.

Figur 31. Andel svarande med gymnasium eller liknande som den högsta avslutade utbildningen (efter modersmål och kön)

Not: (*) Statistiskt signifikant könsskillnad

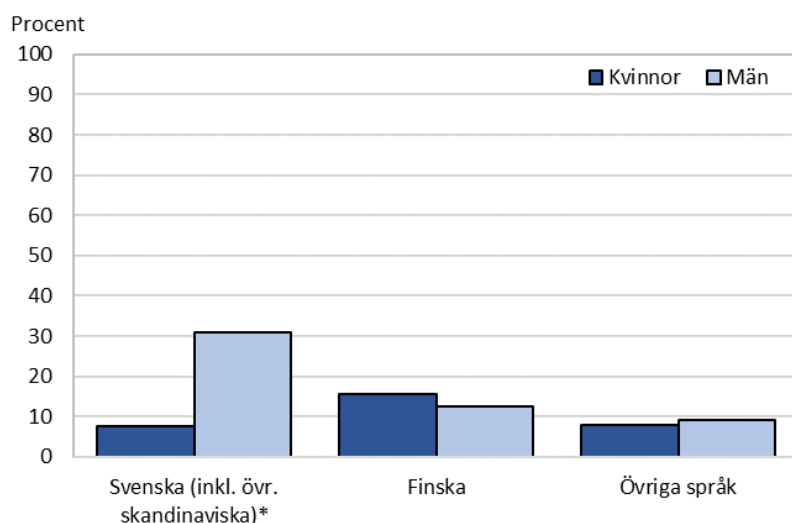
Resultaten visar att i synnerhet kvinnorna som flyttar till Åland ofta är högutbildade. För att de utomnordiska kvinnorna ska kunna dra nytta av sin expertis och sitt kunnande på Åland behövs bland annat välfungerande system och regelverk för ändamålsenlig språkutbildning. I undersökningen Att leva och bo som inflyttad på Åland (2020) rapporteras att även svenskspråkiga inflyttade har upplevt svårigheter med att komma in på arbetsmarknaden på lika villkor som ålänningar.

7.4 Politiskt (o)intresse bland de inflyttade

När det gäller det politiska intresset är de svenskspråkiga och de finskspråkiga inflyttade i allmänhet mer intresserade av politik jämfört med de utomnordiska inflyttade. Ungefär varannan svenskspråkig (51 %) och finskspråkig (46 %) svarande uppger sig vara ganska eller mycket intresserad av politik, jämfört med ungefär var tredje svarande (33 %) bland de utomnordiska inflyttade. Totalt 68 procent av de utomnordiska svarande uppger att de inte är särskilt eller alls intresserade av politik.

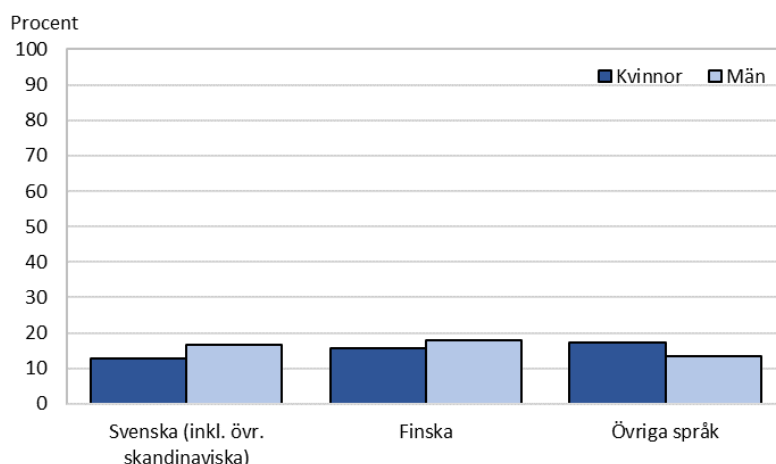
Figur 32 visar resultaten för de inflyttade som är *mycket intresserade* av politik. De könsuppdelade resultaten visar att i synnerhet svenskspråkiga män har stort intresse för politik i allmänhet och att skillnaden i förhållande till svenskspråkiga kvinnor är statistiskt signifikant. Ungefär var tredje (31 %) av de svenskspråkiga männen rapporterar att de är mycket intresserade av politik, medan var sjätte finskspråkig man (13 %) och var tionde utomnordisk man (9 %) visar motsvarande intresse. Andelen kvinnor som är mycket intresserade av politik varierar från åtta procent (svenskspråkiga och utomnordiska kvinnor) till 16 procent (finskspråkiga kvinnor).

Figur 32. Andel svarande som är mycket intresserade av politik (efter modersmål och kön)

Not: (*) Statistiskt signifikant könsskillnad

Resultaten för de svarande som *inte alls är intresserade* av politik är relativt jämna mellan kvinnor och män samt mellan olika språkgrupper (se figur 33). Andelen svarande som inte har något intresse för politik är störst bland svenskspråkiga och finskspråkiga män (17 % respektive 18 %) samt utomnordiska kvinnor (17 %). Andelarna är något mindre bland svenskspråkiga och finskspråkiga kvinnor samt bland utomnordiska män (13 %, 16 % och 13 %).

Figur 33. Andel svarande som inte alls är intresserade av politik (efter modersmål och kön)

Eventuellt kan avsaknaden av rösträtt bland de nyligen inflyttade minska intresset för politik. Att det för lagtingsvalet dessutom krävs hembygdsrätt kan upplevas som förvirrande bland de nyligen inflyttade. Resultaten i undersökningen *Att leva och bo som inflyttad på Åland (2020)* visade att det behövs tydlig information om självstyrelsen och rösträtten till de inflyttade.

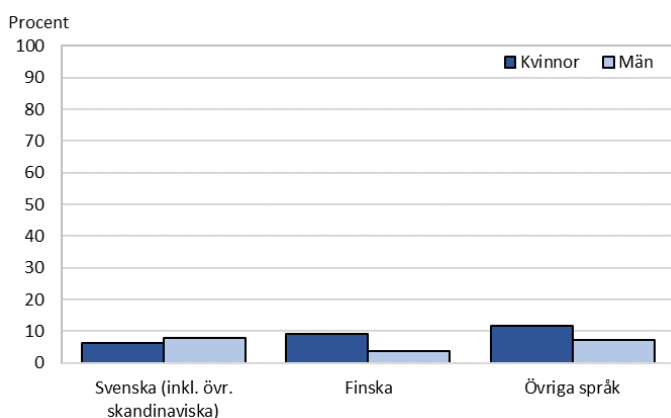
7.5 Om sociala kontakter och integration

Forskningen har visat att sociala kontakter är en central faktor för lyckad integration⁴. Enligt integrationsforskare kan sociala resurser på ett lyckat sätt underlätta processerna kring integration, då de sociala broar som byggs mellan inflyttade och lokalbefolkningen bidrar till de inflyttades ökade delaktighet i samhället. Fler än var tredje svenskspråkig (36 %) och finskspråkig (38 %) inflyttad upplever att det är ganska eller mycket lätt att lära känna ålänningar, medan färre upplever det som ganska eller mycket svårt (28 % respektive 27 %). Bland de utomnordiska inflyttade är det dock vanligare att uppleva att det är ganska eller mycket svårt att lära känna ålänningar (30 %) än att det är ganska eller mycket lätt (26 %).

Könsuppdelade uppgifter för de svarande som upplever att det är *mycket lätt* att lära känna ålänningar visas i *figur 34*. De inflyttade utomnordiska kvinnorna upplever något oftare än andra svarande att det är mycket lätt att lära känna ålänningar. Andelen svarande som anser att det är mycket lätt att lära känna ålänningar är tolv procent bland de utomnordiska kvinnorna och sju procent bland de utomnordiska männen. Även bland de finskspråkiga svarande upplever kvinnorna något oftare än männen att det är mycket lätt att lära känna ålänningar (9 % av kvinnorna och 4 % av männen). Färre än var tionde svenskspråkig svarande upplever att det är mycket lätt att lära känna ålänningar (6 % av kvinnorna och 8 % av männen).

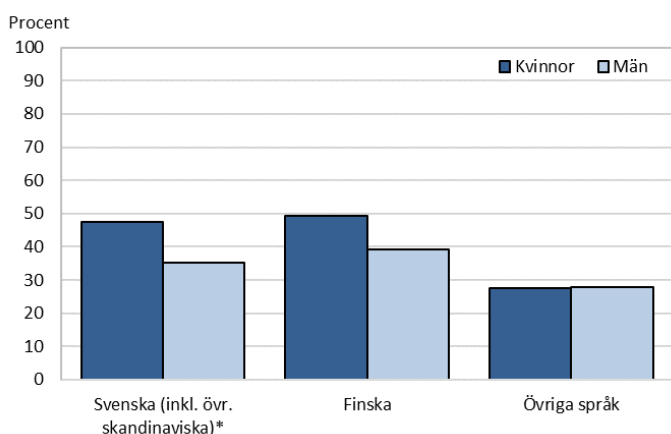
⁴ Se mera i ÅSUB Rapport 2020:3.

Figur 34. Andel svarande som anser att det är mycket lätt att lära känna ålänningar (efter modersmål och kön)

Slutligen visar *figur 35* andelen svarande som deltar i någon organiserad hobby eller fritidssysselsättning på Åland. Att delta i organiserade fritidsaktiviteter är minst vanligt bland de utomnordiska inflyttade (28 % bland kvinnorna och 28 % bland männen). Resultaten visar även att de svenskspråkiga och finskspråkiga kvinnorna något oftare deltar i en organiserad hobby eller fritidssysselsättning utanför hemmet än männen (48 % respektive 49 % av kvinnorna och 35 % respektive 39 % av männen). Skillnaden mellan de svenskspråkiga kvinnorna och männen är dessutom statistiskt signifikant. Totalt sett deltar relativt få inflyttade i någon organiserad hobby eller fritidssysselsättning på Åland.

Figur 35. Andel svarande som deltar i någon organiserad hobby eller fritidssysselsättning utanför hemmet (efter modersmål och kön)

Not: (*) Statistiskt signifikant könsskillnad

Integration kan stärkas genom att främja delaktighet och sociala kontakter. I synnerhet bland kvinnor kan skillnaderna i delaktighet bli relativt tydliga då nästan varannan svenskspråkig och finskspråkig kvinna deltar i någon organiserad hobby eller fritidsaktivitet jämfört med var tredje kvinna bland de utomnordiska inflyttade. Kontakterna mellan de inflyttade och lokalbefolkningen (sociala broar), bland de inflyttade (sociala bindningar) samt kunskap om och kontakt till samhällets institutioner (sociala länkar) skapar förutsättningar för lyckad integration för både kvinnor och män.

Fullmakter i budgetförslag år 2021

Detaljmotivering – Verksamhet

39099 Internhyra

Fullmakt

Inget nytt projekt som berör de fastigheter som ingår under föreliggande moment är aktuellt.

54000 Ålands museum

Fullmakt

Arbetet med planering och byggnation av Bomarsunds besökscentrum fortsätter. Byggstart sker våren 2021. I föreliggande budgetförslag anhålls om en fullmakt för de framtida kostnaderna för nybyggnationen av Bomarsunds besökscentrum. Den totala investeringen för besökscentrets nybyggnation beräknas i dagsläget till ca 2.800.000 euro, se moment 89230. För planering av utställning och innehåll beräknas ett totalt anslag om ca 945.000 euro under perioden 2019 - 2022, se moment 954010. Årskostnaden, som innefattar avskrivning, internhyra och skötselkostnad, är uppskattad till ca 250.000 euro. Tidpunkten för ibrukttagande beräknas vara 9 juni 2022 i samband med firandet av Ålands självstyrelses 100-års jubileum.

En ombyggnation av Eckerö post- och tullhus föreslås under år 2021. I föreliggande budgetförslag anhålls om en fullmakt för de framtida kostnaderna för ombyggnationen. Våning ett byggs om för tillfälliga utställningar och våning två för permanenta utställningar, personalutrymmen och förråd. Mellan våningarna föreslås även att en hiss installeras. Ombyggnationen beräknas vara färdig i mars 2022. Den totala investeringen för ombyggnaden beräknas till ca 250.000 euro, se moment 89230. En förhöjning av den årliga internhyran för fastigheten beräknas till ca 20.000 euro för investeringskostnaden.

75010 Upphandling av sjötrafik

Fullmakt

Landskapsregeringen har meddelat att man säger upp avtalet om trafik under 15 år på Föglölinjen med en ny elhybridfärja på totalentreprenad. Även fullmakterna på totalentreprenader med nya elhybridfärjor på linjerna Kumlinge - Enklinge och Kumlinge – Brändö föreslås dras in. Landskapsregeringen avser se över hur trafiken kan organiseras och återkommer med mer information i senare budget.

82500 Ålands polismyndighet, verksamhet

Fullmakt

Byggstarten av polishusets om- och tillbyggnad inleddes sent hösten 2019. Fram tills inflyttning huserar polisen i lokaler på Elverksgatan och internhyresnivån kvarstår i stort sett oförändrad sedan tidigare för dessa lokaler. Verksamheten vid Strandgatan 23, där tilläggsutrymmen hyrs, fortsätter som tidigare. I föreliggande budgetförslag anhålls på förhand om en fullmakt för de fortsatta kostnaderna för nybyggnationen av polishuset. Årskostnaden för den renoverade äldre delen av polishuset höjs på grund av standardförbättringar och tillsammans med nybyggnaden samt kostnaden för parkeringsplatser beräknas årshyran från inflyttning bli ca 1.215.000 euro per år som innefattar bland annat avskrivning, internränta och skötselkostnad. Hyreskostnaden ökar med knappt 800.000 euro per år efter om- och tillbyggnaden. Tidpunkten för ibrukttagande beräknas vara tidigast våren 2022.

84000 Ålands hälso- och sjukvård, verksamhet

Fullmakt

Under år 2021 avser ÅHS tillsammans med Fastighetsverket planera och bygga isoleringsutrymmen för patienter med luftburen smitta. ÅHS måste ha beredskap för att kunna behandla patienter som har eller misstänkts ha sjukdom, som smittar via luften. Det finns hela tiden en risk att en sådan patient anländer till Åland. I modern sjukhusplanering räknar man med att åtminstone ett luftisolerat patientrum med sanitetsutrymmen, desinficerande sköljapparat och sluss ska finnas på varje bäddavdelning. Inom intensiv- och övervakningsutrymmen är normen att åtminstone 20 % av alla patientrum (eller minst två patientrum) ska vara luftisolerade, ha sanitetsutrymmen, desinficerande sköljapparater och sluss.

Beräknad investeringskostnad för detta projekt är 2,0 miljoner euro. Investeringen leder till en hyresökning för ÅHS och ökar därmed driftskostnaderna. Hyresökningen (ökade driftskostnader) beräknas från och med år 2022 och uppgår till ca 148.000 euro.

Under 2021 avser ÅHS tillsammans med Fastighetsverket planera och bygga biltak för hemsjukvårdens bilar. Ett biltak underlättar åtkomsten till bilarna under hela året samt minskar slitaget på bilarna. Beräknad investeringskostnad för detta projekt är 100.000 euro. Investeringen leder till en hyresökning för ÅHS och ökar därmed driftskostnaderna. Hyresökningen uppgår till ca 11.500 euro per år.

Detaljmotivering – Överföringar

24010 Landskapsstöd för materielanskaffningar (R)

Fullmakt

Till följd av den ekonomiska situationen förskjuts materielanskaffningarna framåt varför inga förhandsbesked om landskapsstöd för materielanskaffningar för år 2022 ges.

34000 Särskilda stöd och lån (F)

Fullmakt

Föreslås även att landskapsregeringen befullmäktigas att överföra eventuella fastigheter som tillfaller landskapet genom danaarv till respektive berörd kommun.

61500 Främjande av livsmedelsproduktion (R)

Fullmakt

Föreslås en bevillningsfullmakt om högst 1.500.000 euro för nya lån med räntestöd för lån för produktionsinvesteringar i byggnader samt för visst lösöre. Se motiveringen under rubriken räntestöd ovan.

Föreslås därtill att det under året får beviljas nya räntestödslån om sammanlagt högst 300.000 euro för lån beviljade med anledning av skördeeskador i enlighet med landskapslagen (1980:44) om räntestödslån vid skördeeskador. Se motiveringen under rubriken skördeeskador ovan.

71510 Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)

Fullmakt

I enlighet med motiveringen ovan föreslås att för produktion av hyresbostäder kan räntestödslån för sammanlagt högst 10 miljoner euro beviljas under året. Därtill föreslås att landskapsborgen får utges för nya ägarbostads-, hyresbostads- och energieffektiviseringslån. Det totala åtagandet av tidigare borgensförbindelser och nya förbindelser får vid årets slut uppgå till högst 60 miljoner euro.

74700 Understöd för övrig trafik

Fullmakt

En fullmakt om 9.700.000 euro begärs för upphandling av en totalentreprenad på 10 år för kollektivtrafiken i tätorten Mariehamn-Jomala med nya eldrivna fordon i enlighet med trafikförsörjningsprogrammet och med driftsstart 2022. Den förväntade driftskostnaden är uppskattad till 870.000 euro per år, vilket skulle leda till en totalkostnad för entreprenaden om 8.700.000 euro. Till detta kommer avräkning av biljettintäkter.

En fullmakt om 6.000.000 euro, och inklusive optionsår 12.000.000 euro, begärs för upphandling av landsortstrafiken på totalentreprenad om 2+1+1 år med driftsstart 2022. Driften uppskattas kosta ca 2.800.000 euro per år, och en tvåårig totalentreprenad därför ca 5.600.000 euro, vilket med två optionsår blir ca 11.200.000 euro. Till detta kommer avräkning av biljettintäkter.

Nettodriftskostnaden för kollektivtrafiken beräknas sammantaget inte öka för det offentliga Åland med de omställningar av trafiken som planeras i arbetet med Trafikförsörjningsprogrammen. Kostnaden för entreprenaderna faller ut från budgetåret 2022.

Detaljmotivering - Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter

89230 Landskapets fastighetsverk

Investeringarnas maximibelopp och de viktigaste projekten

Föreslås att Fastighetsverkets investeringar får medföra utgifter om högst 13.750.000 euro under år 2021. Fastighetsverket får vidare ingå förbindelser som under de följande räkenskapsåren får medföra utgifter om 6.100.000 euro.

Anslag för den ökade hyresnivån som respektive investeringsprojekt medför tas upp i budgeten under beställarnas moment. I samband med det lämnas även närmare information om projekten.

För planerat underhåll upptas 6.000.000 euro. Det finns ett stort underhållsbehov i landskapets fastigheter och särskilt sjukhuset. Av olika skäl har de större renoveringarna vid sjukhuset ännu inte kommit igång men beräknas kunna intensifieras från år 2021 med start med det gamla kontors- och lägenhetshuset. Mindre och medelstora renoveringar görs löpande.

I Kastelholmsområdet samverkar Fastighetsverket med kunden Ålands golfklubb och flera privata aktörer. Aktörerna eftersträvar boende i området, något som accentuerats i samband med den lyckade ombyggnaden av golfbanan. Kastelholms kungsgård står sedan länge utan användning för allmänheten. Fastighetsverket eftersträvar därför att i samråd med kulturbyrån och i enlighet med kungsgårdens skyddsföreskrifter möjliggöra för privata aktörer att ta hela eller delar av området i bruk för boende eller annat allmänt ändamål.

Landskapsregeringen uppmantrar fortsättningsvis Fastighetsverket att göra satsningar inom förnybar energi, energieffektivitet, smarta vatten- och avloppslösningar, hållbara byggnadsprojekt och klimatsmarta transportmetoder.

Översikt av pågående och nya investeringsprojekt:

	Kostnad 2021	Kostnad under senare år	Total kostnad för projektet	Beställare/ Moment
Polishus, renovering och nybyggnation	4.000.000	2.000.000	12.000.000	Polisen, 82500
Besökscenter Bomarsund	1.400.000	1.100.000	2.800.000	Ålands museum, 54000
Isoleringsrum sjukhuset	2.000.000		2.000.000	ÅHS, 84000
Biltak ÅHS	100.000		100.000	ÅHS 84000
Utställningsutrymmen Eckerö post och tullhus	250.000		250.000	Ålands museum, 54000
Planerat underhåll	6.000.000	3.000.000		Fastighetsverket

Lån och likviditetshantering

Föreslås att Fastighetsverket inte upptar långfristiga lån under år 2021.

Fastighetsförsäljningar

Landskapsregeringen föreslår att styrelsen för Fastighetsverket ges fullmakt att avyttra följande fastighet

- fastighet 736-410-3-83 (Haraldsby bro).

Detaljmotivering - Investeringar, lån och övriga finansinvesteringar

921200 Digitalisering och informationsteknologi, investeringar (R)

Fullmakt

Kostnaden för projektet Ålandstrafikens digitaliseringsresa är svårbestämd, men uppskattas i det här skedet till cirka 700.000 euro fördelat över tre år. För att genomföra projektet föreslås att 400.000 euro avsätts för år 2021, medan resterande cirka 300.000 euro upptas i senare budgetförslag.

934000 Övriga finansinvesteringar (R)

Fullmakt

Landskapsregeringen bemyndigas att sälja aktier till skäligt pris och vad som bedöms ändamålsenligt avseende verksamhetens syfte och ägarförhållanden.

934080 Övriga lån (F)

Sammandrag	Bokslut 2019	Budget 2020	TB 2020	Förslag 2021
Anslag netto	5 808 496	2 647 000	59 550 000	79 485 000

Inkomster

Föreslås att finansieringslån om maximalt 77.000.000 euro vid behov kan upptas. Se även avsnittet om finansieringslån och landskapsregeringens förslag till kläm.

975000 Fartygs- och färjeinvesteringar (R)

Fullmakt

Landskapsregeringen avser inleda projektet med upphandling av en ny linfärja. Linfärjan planeras för att ta ombord en lastbil som är 35 meter lång, vilket motsvarar ca 76 tons lastkapacitet. Linfärjan planeras som lindragen och med eldrift samt utrustas för autonom drift. Inom projektet undersöks vilken linje som är bäst lämpad för den nya linfärjan, med fokus på Embarsundslinjen eller Ängösundslinjen. Projektet beräknas kosta 7.000.000 euro, varav 3.500.000 euro redan är avsatt i

budgeten år 2020. Landskapsregeringen begär därför en fullmakt om resterande 3.500.000 euro för projektet.

976000 Infrastrukturinvesteringar (R)

Fullmakt

Med beaktande av att ett flertal av ovanstående investeringsprojekt är fleråriga föreslås att landskapsregeringen kan ingå entreprenadavtal under år 2021 som sammanlagt belastar de följande finansåren med högst 15 miljoner euro.

984000 Hälso- och sjukvårdsinvesteringar (R)

Fullmakt

Landskapsregeringen föreslår att lagtinget godkänner denna fullmaktsbegäran angående projektet för nytt vårdinformationssystem som beskrivs nedan. Fullmaktsbegäran omfattar att projektet kan fortgå och att anslag kan tas upp i senare budgetförslag. Ett investeringsanslag upptogs för projektet 2018 på 2,5 miljoner euro.

Det vårdinformationssystem (VIS) som ÅHS använder idag har genomgått två revisioner. Båda revisioner har klassat ut systemet ur ett säkerhetsperspektiv.

Potentialen med ett nytt VIS är stor, både i form av minskad administration inom vård och förvaltning, samt en effektivisering och kvalitetshöjning inom patientvården.

Det högst prioriterade projektet inom ÅHS är byte av VIS. Byte av vårdinformationssystem är ett projekt som engagerar stora delar av verksamheten och personalen. Projektorganisationen är tillsatt och projektet har en framtagna förstudie och godkänd projektplan.

Upphandlingen kommer att skötas genom konkurrenspräglad dialog vilket ger en större trygghet gällande förhållandet mellan kvalitet och kostnader. Upphandlingen kan bättre styras genom detta förfaringsätt. Upphandlingsannonserna publiceras i slutet av 2020 och upphandlingen slutförs under 2021 så att avtal med tilltänkt leverantör kan tecknas i början av 2022. Under 2022 och vidare sker den gradvisa implementeringen av ett nytt system och nya processer.

Beräknad investeringskostnad för detta projekt är 4,8 miljoner euro. Investeringen leder till en ökad driftskostnad i storleksordningen en miljon euro, exklusive avskrivningar.

Årsverken

Budgetförslag år 2021

10100 Lagtinget, verksamhet	30,0
12010 Landskapsrevision, verksamhet	2,0
11100 Lagtingets kansli	8,7
20010 ÅLR, verksamhet	8,0
28010 Lagberedning	12,0
21010 Regeringskansliet, verksamhet	34,7
21200 Digitalisering o inform teknol	6,8
22500 Främjande av integration	0,3
26003 Utvecklo tillväxtp hållb Åland	0,8
26005 Central Baltic 2021-2027	1,0
27000 Radio- o TV-verksamhet	0,1
30010 Finans, verksamhet	41,6
40010 Soc- och miljö, verksamhet	25,0
50010 Utb och kultur, verksamhet	57,5
51010 Ål Kulturdeleg o nord.kultursa	0,1
51100 Kultur o kulturmiljöförvaltn	0,8
51500 Paf-medel ungdom och idrott	0,1
51600 Paf-medel kultur	2,9
60010 Näringsavdelningen, verksamhet	34,6
61100 Ålands landsbygdscentrum	1,0
86500 Ål fiskodling, Guttorp	5,3
70010 Infrastruktur, verksamhet	31,4
74000 Ålandstrafiken	5,0
87300 Verkstad och lager	34,3
87200 Vägunderhållet	28,5
82000 ÅSUB	11,0
82200 Datainspektionen	1,0
82500 Ålands polismyndighet	91,6
82600 Ålands Ombudsmannamyndighet	2,6
82700 Lotteriinspektionen	1,0
83100 Upphandlingsinspektionen	1,0
84000 ÅHS	840,1
84810 ÅMHM, verksamhet	27,5
84820 ÅMHM, laboratoriet	9,0
85000 Högskolan på Åland	61,1
85100 Ål folkhögskola	13,7
85200 Ål musikinstitut	16,3
85500 Ål gymnasium	221,7
85600 Ål Sjösäkerhetscentrum	9,3
86000 AMS	26,9
86050 Sysselsättn. o arb.löshet.stöd	1,0
82300 Ålands energimyndighet	0,3
87000 Fordonsmyndigheten	15,0
	1 722,4

Återstående reservationsanslag

	Budget 2020	TB 1-4 2020	Reserverade anslag	Tillgängliga anslag totalt	Använt * år 2020	Återstående
24010 Landsk stöd materialanskaffn	-220 000		-674 485	-894 485		-894 485
33000 LR andel o stöd kommunerna	-18 321 000	-3 750 000	-711 411	-22 782 411	-20 458 457	-2 323 953
35000 Penningautomatmedel	-6 132 000		-8 911 584	-15 043 584	-2 959 272	-12 084 312
39000 It-drifts o utvecklingskostn	-2 948 000	19 000	-2 195 082	-5 124 082	-2 000 273	-3 123 810
44510 Paf-medel sociala sektorn	-3 500 000		-510 494	-4 010 494	-3 444 390	-566 104
44520 Paf-medel miljö sektorn	-600 000		-202 163	-802 163	-559 215	-242 948
46000 Cirkulär ekonomi	-49 000		-288 557	-337 557	-212 081	-125 476
51500 Paf-medel ungdom och idrott	-2 392 000	-150 000	-290 145	-2 832 145	-2 440 309	-391 836
51600 Paf-medel kultur	-2 349 000	-258 000	-419 361	-3 026 361	-2 132 583	-893 777
61000 Näringslivets främjande	-1 632 000	-10 600 000	-1 657 122	-13 889 122	-7 056 727	-6 832 394
62100 EU, ERUF och ESF 2014-2020	240 000		1 008 581	1 248 581	10 734	1 237 847
61500 Främj av livsmedelsproduktion	-673 000		-417 586	-1 090 586	-626 756	-463 830
62300 EU, EJFLU 2014-2020	-5 388 000		-2 868 917	-8 256 917	-1 122 345	-7 134 572
62390 Leaderfinansiering m paf-medel	-27 000		-309 808	-336 808	-47 482	-289 326
62500 EU, EHFF 2014-2020	-912 000		-882 034	-1 794 034	-182 605	-1 611 429
64000 Främjande av skogsbruket	-565 000		-646 725	-1 211 725	-322 411	-889 314
65000 Jakt- och viltvård	20 000		-77 618	-57 618	18 083	-75 701
71500 Stöd bygn relaterade åtg	-250 000		-334 161	-584 161	-209 931	-374 230
72010 Främj hållbar energiomställn	-340 000		-1 909 568	-2 249 568	-169 347	-2 080 221
87100 Rederienheten			-104 268	-104 268	-23 968	-80 300
911150 E-demokrati utvecklingsprojekt			-747 417	-747 417	-139 376	-608 041
935010 Lån ur PAF-medel			-24 052 000	-24 052 000		-24 052 000
939000 It-systemanskaffningar	-130 000		-909 947	-1 039 947	-344 424	-695 523
944000 Naturskyddsområden	-230 000		-97 664	-327 664	-185 048	-142 616
954000 Konstinvesteringar	-20 000	-15 000	-8 559	-43 559	-7 204	-36 355
954010 Museibyråns övr investeringar	-404 000		-296 499	-700 499	-115 087	-585 413
964000 Förh.fin, övr lån, inv. skogsb	-10 000		-10 000	-20 000		-20 000
974500 Oljeskyddsinvesteringar			-116 274	-116 274	-383	-115 891
975000 Fartygs- o färjinvesteringar	-3 925 000		-3 197 000	-7 122 000	-159 668	-6 962 332
976000 Infrastrukturinvesteringar	-20 600 000		-9 876 194	-30 476 193	-7 379 072	-23 097 122
982500 Ål Polismyndigh,investeringar	-650 000	-470 000	-167 449	-1 287 449	-780 352	-507 097
984810 ÅMHM-investeringar			-38 000	-38 000	-33 214	-4 786
985000 HPÅ investeringar	-215 000		-2 398 587	-2 613 587	-1 088 708	-1 524 878
985500 Ål Gymnasium investeringar	-210 000		-298 243	-508 243	-58 152	-450 091
985600 Ål sjösäkerhets centr investe	-60 000		-261 462	-321 462	-24 417	-297 045
986000 AMS investeringar	-300 000		-21 798	-321 798	-79 957	-241 841
987000 Fordonsmyndigh invest.			-6 619	-6 619		-6 619
Allmänna förvaltningen total	-72 792 000	-15 224 000	-64 906 217	-152 922 217	-54 334 395	-98 587 822
84000 ÅHS	-87 109 000	-7 019 000	0	-94 128 000	-72 364 508	-21 763 492
984000 ÅHS	-9 360 445	-304 000	0	-9 664 445		-9 664 445
Total	-169 261 445	-22 243 000	-64 906 217	-247 050 217	-126 698 903	-120 351 315

* Använt år 2020 innehåller beslutade men ej utbetalda utgifter där förbindelseprincipen inte tillämpats

Teknisk information om budgetförslaget

Indelning i avsnitt i detaljmotiveringen

Detaljmotiveringsavsnitten är indelade så att först visas allmänna förvaltningens avdelningar, därefter myndigheter och fristående enheter.

- I **verksamhetsavsnittet** ingår inkomster och utgifter för landskapets egen verksamhet som antingen bedrivs i egen regi eller genom upphandling av tjänster. Exempel på sådana utgifter är löner och lönebikostnader, köp av varor och tjänster samt anskaffning av maskiner och inventarier under 50.000 euro. Posterna ingår i resultaträkningen.
- I **överföringsavsnittet** ingår utgifter som inte ger någon direkt motprestation, men indirekt hjälper landskapet att fullfölja sina uppgifter. Hit räknas t.ex. bidrag och överföringar till kommuner, övrig offentlig sektor, näringslivet, hushållen, allmännyttiga sammanslutningar samt bidrag från EU-fonderna. Posterna ingår i resultaträkningen.
- I **avsnittet om skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter** upptas t.ex. inkomster av avräkning och skattegottgörelse samt ränteintäkter och dividender. Även anslag för avskrivningar upptas i avsnittet. Posterna ingår i resultaträkningen.
- I **avsnittet om investeringar, lån och övriga finansinvesteringar** ingår olika typer av budgetutgifter som ger landskapet tillgångar av olika slag. Förslitning underkastade tillgångar överstigande 50.000 euro upptas som en investering och aktiveras i balansräkningen och kostnadsförs genom planmässiga avskrivningar. Anslag upptas i allmänhet endast för det som ska förverkligas under året, dock så att man i planen uppger totalkostnaden för ett projekt som inleds under budgetåret och som fordrar anslag under kommande år för att kunna förverkligas. Lån och övriga finansinvesteringar används för lån som beviljas av landskapets medel samt t.ex. för inköp av aktier och värdepapper. I avsnittet ingår även inköp av eller intrångsersättning för naturskyddsområden. Posterna ingår i balansräkningen.

I den tryckta upplagan av budgetförslaget åtskiljs olika avsnitt med färgade mellanblad.

Anslagens beteckningar och jämförelser årsvis

I såväl detaljmotiveringen som sifferstaten betecknas förslagsanslag med (F), vanliga reservationsanslag med (R) och EU-programanslag med (R-EU).

Förslagsanslag används främst för lagbundna utgifter vars omfattning är svår att bedöma. De får överskridas om det är nödvändigt för att uppfylla det aktuella anslaget ändamål.

Reservationsanslag används för utgifter som sträcker sig över flera år, dock högst 4 år. Dessa får inte överskridas, men oanvänd del kan överföras till senare budgetår. Anslagstypen används främst för investeringar, lån och övriga finansinvesteringar, men även för vissa anslag för överföringsutgifter där det är av vikt att ett årsskifte inte ska vara ett hinder för verkställandet.

Ett reservationsanslag som är avsett att finansiera ett EU-program, betecknas (R-EU), kan användas till dess att programmet avslutats samt får överskridas om det är nödvändigt för att uppfylla det aktuella anslaget ändamål.

De bidrag som beviljats och registrerats enligt förbindelseprincipen, men som inte kommer att utbetalas, återbokas för budgetmoment som hör till EU-programmen för åren 2014-2020 mot det moment där bidrag beviljats. Denna återföring beskrivs inte separat under berörda moment. Ett reservationsanslag som är avsett att finansiera ett EU-program, betecknas (R-EU), kan användas till dess att programmet avslutats, samt får överskridas om det är nödvändigt för att uppfylla det aktuella anslaget ändamål.

Anslag utan beteckning är årliga och får inte överskridas eller överföras till ett senare budgetår.

För varje moment anges uppgifter om motsvarande anslag i senaste bokslut och budgeten för pågående år, inklusive de justeringar som gjorts i tilläggsbudget. Rörande bokslutsuppgifterna bör det noteras att uppgifterna som visas är framtagna med kontointervall för verksamhetens intäkt- och kostnadskonton, överföringarnas intäkt- och kostnadskonton o.s.v. Detta innebär att om ett anslag i överföringsavsnittet har påförts verksamhetsintäkter eller -kostnader ingår inte dessa belopp i bokslutsuppgifterna i överföringsavsnittet.

Om ett anslag tidigare inte varit upptaget i budgeten anges detta med texten "Momentet nytt" i detaljmotiveringen. Då ett moment utgår ur budgeten anges detta i detaljmotiveringen.

Ett anslags bindningsnivå framkommer av detaljmotiveringen för respektive moment.

Budgetmomentnumreringen är lika såväl för inkomster som för utgifter. Budgeten uppgörs så att den som huvudregel är bindande på bruttonivå, d.v.s. inkomster och utgifter skilt för sig. Om det finns särskild anledning kan nettobudgetering undantagsvis tillämpas. Undantaget framgår då klart i motiveringen med en hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §). Budgeten uppgörs i mervärdesskattehänseende netto, d.v.s. så att mervärdesskatten inom gottgörelsesystemet inte belastar respektive budgetmoment. Endast icke avdragbar mervärdesskatt så som representation, eller kostnader för uthyrningsfastigheter ska belasta budgeten. För att tydliggöra behovet av finansiering med budgetmedel visas inkomster som positiva tal och utgifter som negativa tal. Anslagen under momenten visas endast som totalanslag.

Budgetanslagens numrering

Verksamhetsinkomster och verksamhetsutgifter, respektive överföringsinkomster och överföringsutgifter skiljs åt i den första kontodelen, affärsbokföringskonto. Budgetanslagets numrering kan således vara lika såväl för verksamhet som för överföringar, men de separeras och redovisas i olika avsnitt i budgetförslaget tack vare den första kontodelen, objekt 1. Budgetanslag som är för investeringar, lån och övriga finansinvesteringar särskiljs så att budgetanslaget alltid börjar på siffran 9.

Budgetanslagens sifferindelning följer följande systematik (budgetanslaget börjar på siffran/siffrorna):

1. Lagtinget
2. Landskapsregeringen och regeringskansliet
3. Finansavdelningen
4. Social- och miljöavdelningen
5. Utbildnings- och kulturavdelningen
6. Näringsavdelningen
7. Infrastrukturavdelningen
8. Myndigheter och fristående enheter

Andra siffran anger som huvudregel vilken avdelning myndigheten lyder under, t.ex. 83 visar på att det är en myndighet under finansavdelningen. En myndighet som bytt avdelning som den lyder under kan ha avvikande numrering. 82300 Ålands energimyndighet hör under infrastrukturavdelningen.

89. Finansiering och resultaträkningsposter

9. Investeringar. Avdelningens/myndighetens ovanstående nummer, budgetanslag, föregås av siffran 9

Budgeten och löneutgifterna

Vid uppgörandet av detta budgetförslag är avtalsförhandlingarna inte slutförda. Vid budgetlöneberäkningen inom allmänna förvaltningen samt underlydande myndigheter har beaktats en lönejustering om 1,35%.

Pensionspremierna enligt LL (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond har beräknats enligt 18,2 % av de av förskottsinnehållning underkastade löneutgifterna, vilket är samma nivå som år 2020. De som nyanställts efter den 1.1.2008 försäkras i ett privat arbetspensionsbolag. De direkta sociala avgifterna är 1,64 % för år 2021 och motsvarande avgift var 1,07 % för år 2020.

Enligt tjänstemannalagen (2013:45) görs inrättande och indragning av tjänster genom en behovsprövning och för de externa myndigheterna avger avtalsbyrån ett utlåtande om förslaget. Genom att landskapsregeringen inom fastställda ramar för verksamheten kan fatta beslut om tjänsteregleringarna skapas ett flexiblare system utan att tjänsteinnehavarnas rättsliga ställning i förhållande till arbetsgivaren i sak förändras.

Inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds tjänstledighet med lön på grund av sjukdom, moderskaps- eller faderskapsledighet samt civiltjänstgöring har i budgetförslaget beaktats netto under respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen av dagpenningar innebär samtidigt att kostnader för eventuella vikarier i nämnda fall ska belasta respektive moment för personalutgifter.